POSVÁTNÁ MÍSTA
KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO.

Dějiny a popsání
chrámů, kaplí, posvátných soch, klášterů i jiných pomníků katolické víry a nábožnosti v království Českém.

Sepsal

Dr. **ANT. PODLAHA.**

Řada první:

ARCIDIECESE PRAŽSKÁ.

Díl VI.

Vikariáty: Sedlčanský a Votický.

Knih »Dědictví Svatojanského« č. 123.
Podíl údů »Dědictví Svatojanského« na rok 1912 číslo 5.

V PRAZE 1912.

Tiskem k. a. knihtiskárny. — Nákladem Dědictví sv. Jana Nepomuckého.

Imprimatur.

Ex archiep. Ordinariatu Prag. die 8. Novembris 1911.

Dr. J. Sedláк, vic. gen.

Předmluva.

Dokončiv další svazek obsáhlého díla, plním milou povinnost vyslovením upřímných díků za účinnou podporu, jíž se mně dostalo zejména ochotným zasíláním pomůcek od příslušných duchovních správcův.

Velikou zásluhu o přítomný svazek získal sobě pan *Čeněk Habart,* řídící učitel v Jetřichovicích, jenž zhotovil většinu snímků fotografických, dle nichž obrázky byly zhotoveny. Fotografie k popisu Janovic zhotovil tamější farář vdp. *Vinc. Bočan.*

Vdp. *Fr. Štědrý,* farář Slavětínský, dal mi laskavě k volnému užití svoje výpisky o farách vikariátu Votického.

V PRAZE, dne 7. listopadu 1911.

Dr. Ant. Podlaha.

XIV.

VIKARIÁT SEDLČANSKÝ.

XIV. Vikariát Sedlčanský.

Ve vikariátu Sedlčanském jest 1 děkanství a 12 far, 6 míst kaplanských a 1 místo katechetské.

V okrsku tohoto vikariátu žije celkem 27.475 obyv.; z nich je katolíků 26.946, akatolíků 11, židů 518.

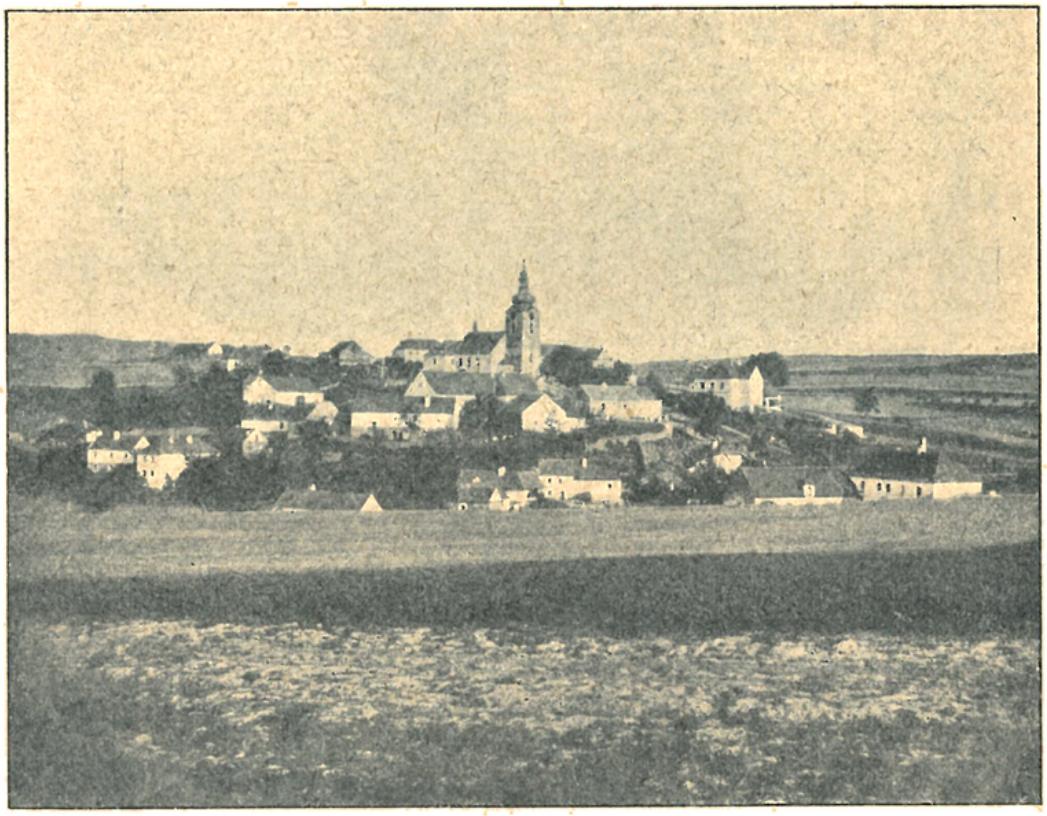

Chlum. Pohled celkový.

1. Chlum, fara.

Duchovní správu obstarává farář.

Patron: Vojtěch baron Widmann.

Místa přifařená: Chlum 209 k., 6 ž., šk. 5tř.; Dubliny $^3/_4$ h., 52 k.; Hluboká $1^1/_4$ h., 75 k.; Hrazany 1 h., 106 k; Kyňovice Velké $^1/_2$ h., 406 k., 7 ž.; Kyňovice Malé $^3/_4$ h., 110 k.; Křepenice $^1/_2$ h., 302 k., 5 ž.; Nalžovice $^1/_2$ h, 233 k., 1 ak., 3 ž.; Nová Ves $^1/_2$ h., 84 k.; Ousuší $^1/_2$ h., 37 k.; Podhájí $^3/_4$ h., 151 k.; Radíč 1 h., 266 k., 4 ak., 8 ž, šk. 2tř.; Smilovice $1^1/_2$ h., 25 k.; Voboz $1^1/_4$ h., 81 k.; Žďár $^3/_4$ h., 102 k.; celkem: 2239 k., 5 ak., 29 ž.

V Chlumu připomíná se farní kostel již ve stol. XIV.

Roku 1352 odvedl desátku papežského 12 gr., rovněž tak i r. 1369, 1384, 1385, 1399 a 1405.

Roku 1356 po smrti faráře Hodka (Hodko) k presentaci Hynka z Jedlí a bratří Odolena a Jenčíka z Chlumu potvrzen byl nový farář, jeho jména nám stvrzovací kniha nedopatřením nezaznamenala.*)

Farní kostel v Chlumu.

Roku 1373 byl v Chlumu plebán Jaroslav (Jarko), jenž s patronem svým Jenčíkem z Chlumu směnil pole a rybník**); týž plebán zaměnil desátky, jež panoš Přibík z Jedlé v Knovískách odváděti byl povinen, za louku zvanou »Královka«.***) Za tohoto plebána bylo r. 1376 při kostele Chlumském zřízeno stálé kaplanství, zásluhou hlavně rytíře Konráda řečeného Stupa z Radíče; presentace k místu tomu vyhrazena byla vladykovi Jenčíku z Chlumu a jeho nástupcům. Na toto místo ustanoven byl téhož roku kněz Zdeněk z Kněnic. †) Nepochybně tento Zdeněk stal se později plebánem; r. 1387 připomíná se jako zemřelý, načež Jan z Úsuší a Jenčík z Chlumu presentovali kněze Sezimu (Sazemu) syna Štěpánova z Lašovic. ††) R. 1391 daroval Hynek z Radíče kostelu Chlumskému les se závazkem sloužení určitého počtu mší sv. †††) Ale tento farář byl pro zabití člo-

*) Lib. Conf. I, 57.
**) Lib. Erect. I, 93.
***) Ib. 110.
†) Lib. Erect. II, 132—133; Lib. Conf. III—IV, 61; SA I, 159.
††) Ib. 189.
†††) Lib. Erect. IV., 357.

věka*) trojím rozsudkem beneficia svého zbaven, načež r. 1395 k presentaci zmíněných patronů dosazen byl na jeho místo Michael, jáhen z Německého Brodu.**) Plebán Michael pobyl v Chlumu do r. 1401, načež se srozuměním podacích pánů Václava z Chlumu, jakož i Jana a Odolena z Úsuší směnil místo své s Petrem řečeným Šídlo (Sidlo), jenž byl oltářníkem v kostele sv. Mikuláše na Starém Městě.***) Vladyka Jan Krchleb hodlaje na některých pozemcích zádušních zříditi rybník, vyměnil si je r. 1402 s plebánem Petrem za pozemky jiné.****) Když plebán Petr Šídlo již téhož roku 1402 zemřel, obdržel uprázdněné místo dosavadní kaplan chlumský Mikuláš. Podací právo tehdáž vykonávali Jan z Usuší seděním na Kněvízi (Knovizi), Odolen z Úsuší a Jan z Krchleb.†) Plebán Mikuláš připomíná se v Chlumu ještě roku 1406.††)

Roku 1412 zemřel kaplan při kostele Chlumském jménem Hrdenec; i byl k presentaci Jana z Knovize (»Johannis Wknowicz«) a Odolena z Úsuší ustanoven na uprázdněné místo Petr ze Svin.†††) Ten vzdal se místa svého r. 1417, načež k podání týchž patronů stal se nástupcem jeho Petr, dotud plebán v Blanici. Musil však dříve odpřísáhnouti, že nedrží se bludných článků Wiklifových a že nebude podávati pod obojí.††††)

Roku 1654 byl v Chlumu farářem Jiří Václav Ignác Krupetius rodem z nedalekých Příčových Luhů (Příčova). Od něho založena byla toho roku nejstarší dochovavší se matrika Chlumská. Nástupcem jeho byl v letech 1671—1673 Blažej Hynek Holický, jenž byl zároveň i farářem Bělickým.

Od roku 1673 byl tu farářem Jan Václ. Jos. Saur, jenž rovněž spravoval i osadu Bělickou. Byl arcib. vikářem v kraji Vltavském. Zemřel r. 1710 a pochován byl ve sklípku v kostele.

Tento farář si do matriky při každém zápisu poznamenával také, co mu kdo dal štóly, po případě, co mu kdo ještě dluhuje. Za křest dávali méně zámožní 15--24 kr., někteří ještě mimo to od zápisu 3 kr., zámožnější 30 kr. Ovčáci mimo to dávali ovci, řezník 3 libry masa; u jednoho, nepochybně rybáře, jest poznamenáno: „má třikrát ryb ještě poslati", u jiného pravil, že „dá kuřátko". Někteří místo štóly zavázali se faráři k určité práci, tak u jednoho jest poznamenáno, že „má jeden den orati pluhem", u jiného: „má 1 den pomahat mlátit". Hejtman Nalžovický platil od křtu 1 zl. 30 kr. Od oddavek dostával farář obyčejně 1 zl. a od prohlášek 12—15 kr.; někdy dostal jen 48, 53 kr. Za jednoho ženicha „otec jeho švec uvolil se řemeslem svým oddělati 1 zl."

Bývalo u šlechticů někdy zvykem, že za kmotry pro dítky své brali staré, chudé lidi; dokladem toho jest tento zajímavý zápis v matrice Chlumské: »Anno Domini 1690 die 15. Januarii

*) S. A. III., 63.
**) Lib. Conf. V. 232.
***) Lib. Conf. VI, 45.
****) Lib. Er. V, 557 558.
†) Ib. 64.
††) SA V. 261.
†††) Lib. Conf. VII, 55.
††††) Ib. 232.

pokřtěn syn Jan Josef Felix urozeného a statečného rytíře pana Antonína Alexandra Franchimonta z Frankenfeldu na Nalžovicích etc. a vysoceurozené paní paní Lidmilly Franchimontové rozené Vitinky z Zerzavého etc. Kmotrové: lidé staří sprostní, totiž Jan Neliba ze Sedlčan držel na rukou; přístojící: Jiřík Vejrovec z Čestoboře a Dorota Kocova z Chlumu. Dejž mu Pán Bůh šťastně zrůsti, dlouho zde na světě panovati a po zdejším panování v nebesích věčně přebývati Amen«.

Roku 1677 bylo na osadě Chlumecké 822 osob, r. 1700 914 osob.

Od roku 1710 byl v Chlumu farářem Jan Jakub Nesyba (Nesiba), jenž od r. 1728 byl také arcib. vikářem; zemřel ve věku 75 let jakožto jubilovaný kněz r. 1755, působiv na Chlumě 46 let; pochován byl v kostele proti oltáři sv. Lidmily.

Za něho působili tu časem missionáři jesuité: Ignác Arnolt 1716, Jan Chodura 1719, Jak. Bistřický 1725 a Ign. Sýkora 1727.

Roku 1718 byly posvěceny zvony kostela Chlumeckého opatem kláštera Emauzského Martinem Zedlicem. Na zadní desce staré matriky čte se o tom tento zápis: »Stalo se svěcení zvonův za panování mil. vrchnosti vysoce urozené paní Jozefy Constantie baronky Koniášové rozené z Frankenfeldu, jakožto patronky chrámu zdejšího, právě když na komissi císařské J. Mil. pan pan Martin Zettlitz, praelát z Nového Města Pražského z Emausu byl s druhými pány [komissary], totižto s vysoceurozeným panem baronem Chotkem a s urozeným a statečným rytířem panem Bechyněm a s urozeným a statečným vladykou panem Janem Bauerfeindtem, radním pánem Starého Města Pražského, a to leta 1718 dne 10. Augusti za správy duchovní a na vyžádání Jana Jakuba Nesiby, toho času faráře na Chlumě; od milostivé arcibiskupské Pražské konsistoře povolení dosáhl, aby J. Mil. pan prelát z Emaus zvony k chrámu sv. Václava patřící posvětil, což taky tu milost jest skutečně proukázal a všeckny 4 zvony jest posvětil u přítomnosti vejš jmenovaných pánův, jakož i u přítomnosti pánův duchovních, totižto: velebného pána Antonína Ferdinanda Girdta, děkana Selčanského, a velebného pána Pavla Grinyta, děkana Neveklovského, a pana Patera Karla Pačovského, kaplana na ten čas Selčanskýho. Největší zvon svěcen jest ke cti svatých apoštolův Petra a Pavla, druhý zvon po něm trochu menší ke cti sv. Václava, třetí zvon nad schodmi ke cti sv. Jana Evangelisty, čtvrtý nejmenší, ve vokně, ke cti sv. Marka; při tom pátý zvonec posvěcen jest ke cti sv. Josefa, do kaple Nalžovské patřící . . .«

Po Nesybovi obdržel roku 1755 faru Chlumskou dosavadní kaplan zdejší Jan Durzpek. V době jeho farářování vykonal r. 1762 dne 7. července v Chlumě generální visitaci světící biskup Pražský a gen. vikář Jan Ondřej Kayser; svátost biřmování udělil asi 1000 osobám.

Roku 1765 daroval farář Durzpek kostelu dva stříbrné řetězy, z nichž zhotovena byla stříbrná pozlacená monstrance,

vážící 129 lotů. Roku 1769 daroval kostelu František Veselý, polesný Nalžovický, stříbrný pozlacený kalich, jenž stál 78 zl. Tento muž byl neženat a velice hospodárný. Co nahospodařil, obracel na kostelní potřeby. Roku 1765 dal vystavěti novou kostnici na hřbitově a byl tu před oltářem pochován r. 1772. Dle podání zjednal prý také pěkný Reinerův obraz sv. Václava, jenž býval na hlavním oltáři.

Roku 1770 zavedena byla v kostele Chlumském hudba figurální a zakoupeny k tomu účelu hudební nástroje.

Roku 1772 zuřily v celých Čechách nakažlivé nemoce, ve farnosti Chlumské tehdáž denně až 20 nemocných musilo býti zaopatřováno; zemřelo 300 lidí, a jelikož hřbitov nepostačoval, bylo zřízeno dne 27. dubna nové pohřebiště při cestě do Kyňovic vedoucí.

Roku 1773 dne 14. prosince založeno bylo bratrstvo ustavičného klonění se nejsv. Svátosti; do bratrstva toho dalo se během dvou téhodnů zapsati 845 lidí. Když poprvé dne 14. prosince nejsv. Svátost k veřejné úctě byla vystavena, bylo takové účastenství se strany lidu, že po celý den neustále asi 200 lidí v kostele bylo přítomno. Pobožnost konala se tímto způsobem: Ráno byla sloužena mše svatá, před níž za zpěvu hymnu »Pange lingua« vystavena byla nejsv. Svátost, jež zůstala vystavena po celý den až do večera; v adorování střídali se: farář místní, kaplan Kyňovický, kaplan Radíčský a kaplan Nalžovický. V 10 hod. byla zpívaná mše sv. s požehnáním, ve 2 hod. odp. konány nešpory, o 3. hod. bylo kázání, po němž zpíván chvalozpěv »Te Deum laudamus«, načež následovalo slavné požehnání, při čemž stříleno z hmoždířů. Roku 1774 pořízeny byly pro toto bratrstvo: album, umbella a dřevěná monstrance na rakev zemřelých členů bratrstva.

Farář Durzpek zemřel náhle dne 22. ledna 1775; nástupcem jeho stal se Jan Pavel Hammer, jenž před tím po jedenácte let byl kaplanem při arciděkanském kostele sv. Víta v Krumlově a rok sídelním kaplanem při hřbitovní kapli sv. Martina tamtéž. Farář Hammer vzdal se místa svého v Chlumě již následujícího roku 1776, stav se ředitelem normální školy v Krumlově. Byl Němec a málo česky uměl. Uprázdněnou faru obdržel Václav Vopasek.

Tehdáž byl kostel Chlumský — tak pamětní kniha farní jej líčí — »hluboký, že se šlo do něho po dvou i třech stupních, studený, tmavý. Kolem okolo byl popsaný vnitř i zevnitř písmenami gotickými; vypsána totiž místa z Písma sv. ponaučující. Měl úzká, ale dlouhá okna, dohromady sedm: v presbytáři dvě, v kostele pět. Dvéře do kostela byly jen jedny, totiž proti faře, a před těmi dveřmi byla sínce (což podnes grunty okazují), z níž se vešlo velikými dveřmi do kostela, po straně na kruchtu po schodech. Kruchta byla ze dřeva, široká a měla dvě postranice, jež dosahovaly blíž malých oltářů. V kostele byla nerovná dlažba, dílem kamenná, dílem cihelná. Bylo tu mnoho hrobových

kamenů, kterých není více, krom dvou za velkým oltářem; nejvíce byly s erbem Vratislavským. V presbytáři na levé straně velkého oltáře ve zdi vedle dveří do sakristie bylo tabernakulum. Nový krov na kostel dáván byl r. 1708. Stará věž byla nižší, a svršek byl dělaný do špičky z kamena, tak jako podnes v Sedlčanech děkanská věž sv. Martina vyhlíží. Nebyly tu zvony na staré věži, nýbrž byla zvonice za presbytářem v tom místě, co jest nyní umrlčí komora«.

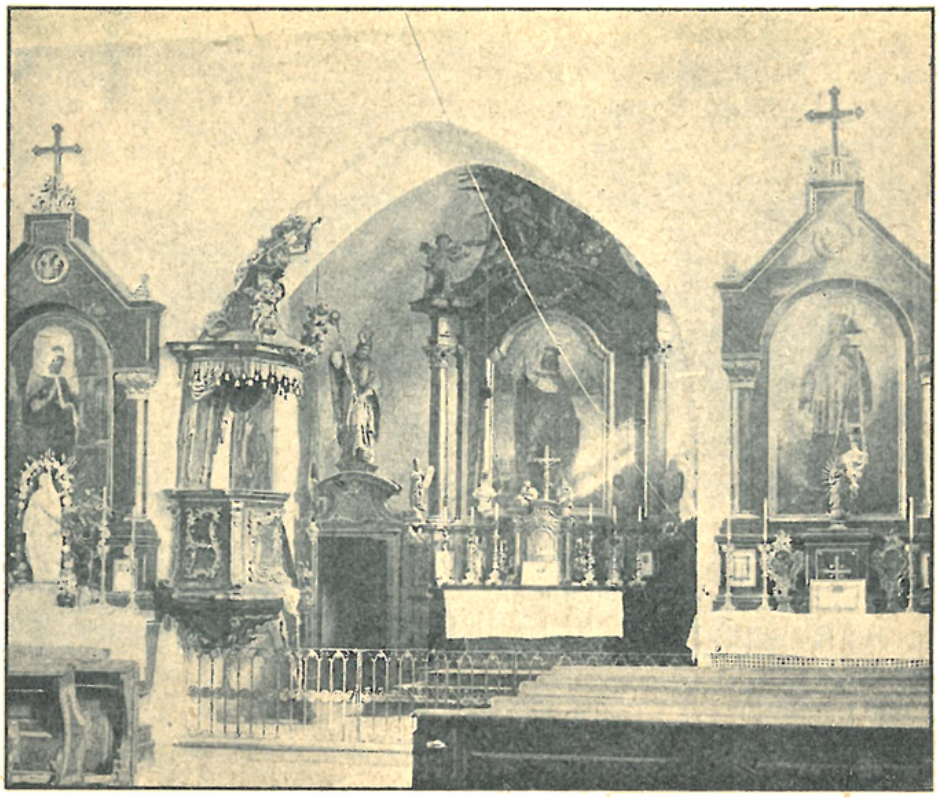

Vnitřek kostela Chlumského.

Pamětní kniha vypravuje dále: Roku 1790 byl celý kostel vnitř i zevnitř opraven. Paní Františka Mac-Mahonová rozená Franchimontová z Frankenfeldu, toho času paní na Ertišovicích (Rtišovicích), příbuzná majitele panství Nalžovického Jana Václava Alsterle z Astfeldu a z Vydří, odkázala před svou smrtí na opravu kostela Chlumského 1000 zl. v dobrých penězích. K tomu přispělo ještě záduší, a také patron pan Alsterle z Astfeldu a farář Vopasek něco přidali. Na věž dána nová cibulovitá střecha, pobitá malými lípovými šindelemi. Kostel, aby nebyl tak hluboký, se navezl a nová dlažba dána. Farář Vopasek dal kostel vymalovat od Tadeáše Šmejkala, malíře a štafíra z Červeného Hrádku. Okna byla »do symmetrie zřízena«; okno jedno, totiž prostřední v lodi na levo, přiděláno. V přízemí věže prolomen byl vchod. Kůr byl zmenšen. Zvony byly přeneseny ze zvonice na věž. Na věži byla nová okna zřízena. Po skončení opravy kostela dal farář nad oběma dveřmi kostela vymalovat znak Astfeldský. Dřevěné svícny na hlavní oltář, jakož i dva

relikviáře a 3 kanonové tabulky zhotovil Frant. Hatlák, řezbář ze Smilkova. Zmíněný malíř Tadeáš Šmejkal zhotovil r. 1792 také obrazy »Sv. Jan Nep.« a »Sv. Ludmila« na bočních oltářích a r. 1798 šest obrazů znázorňujících výjevy ze života sv. Václava, jež visívaly v kostele, jakož i několik obrazů, jež se dávaly na oltáře vzhledem k příslušným dobám roku církevního (»Narození Páně«, »Kristus Pán na kříži«, »Seslání Ducha sv.«, »Pohřeb Páně«, »Kristus Pán u sloupu zbičovaný«, »Zvěstování«).

Některé ornáty šil pro kostel Chlumský r. 1772—1782 kostelník Jiří Boukal z látek zakoupených.*) Jednu kasuli daroval r. 1780 Vinc. Lipovský, pán na Kyňovicích; o ní poznamenal farář Royt: »Postranice její jsou udělané z kamizoly nebožtíka Jemnostpana otce (dárcova), jakož posavade vejložky u kapes, co byly, je znát«.

Farář Vopasek koupil r. 1792 v Praze missál, dal jej vázat do červeného aksamitu a rohy dal okovat stříbrnými plíšky; i zápony stříbrné dal udělat. Když však r. 1805 nařízeno bylo puncování stříbra a zlata kostelního, aby kostel nemusil platit v hotovosti, farář Vopasek odtrhal tyto stříbrné ozdoby missálu a přidal k tomu dva svícinky, jež stávaly nad tabernákulem a ještě jiné stříbrné věci a poslal do Prahy k zaplacení puncu.

Farář Vopasek, jenž, jak praví pamětní kniha, »měl velikou důvěrnost lidu« a tak velikých zásluh o zvelebení kostela si získal, zemřel 12. pros. r. 1809. Hned po vysvěcení dostal se r. 1760 do Nalžovic za kaplana, a setrval tu 16 let, až r. 1776 stal se farářem na Chlumu. Byl veliký milovník kostelní hudby; pamětní kniha o tom praví: »On jediný staral se o to, aby figurální muzika na Chlumu a v kapli Nalžovické povstala. Mládež nechal v muzice sám cvičit, za ně platil, liberaj jim dal, struny kupoval a mnoho instrumentů jednal ze své kapsy«. Zakoupil r. 1769 čtyři polní trouby, nové vlaské bubny, šest houslí, basu, »flauttravers« (flauto traverso) a »bratcž« (bráč, altovioła).

Uprázdněné beneficium obdržel František Royt,**) jenž r. 1817 obšírně a jadrnou češtinou jal se psáti pamětní knihu farní; škoda, že široce založenou práci tu neskončil.

Roku 1809 přišlo nařízení ode dvora, aby se všecko stříbro a zlato do mincovny odvedlo. Chlumský kostel odvedl tedy, co měl stříbrného, všecko. Melchisedechy, kuppy a pateny byly vyjmuty. Roku 1810 zjednána byla nová monstrance za 290 zl. v bankocedulích. Z kalichu zůstala stříbrná pozlacená kuppa, spodek musil odveden býti do mincovny, i nahražen byl novým z mosazu pozlaceného nákladem 80 zl. v bankocedulích. R. 1806 ze staršího relikviáře sv. Barbory zhotovil Pražský zlatník Jos. Funk pacifikál.

---

*) „R. 1772 koupena jest bohatého cajku materije bílá se zlatými květy na ornát. Byl loket po 7 flor. a vyšlo 6 loket na něj."

**) Děd jeho, Jakub Royt byl kantorem (učitelem) na Chlumě. Farář Royt slavil primici svoji na Chlumě r. 1807.

Farář Royt působil v Chlumu do r. 1824; nástupcem jeho stal se Tomáš Viták, jenž zemřel r. 1851, po něm nastoupil František Ništěra, jenž zemřel r. 1858. Uprázdněnou faru obdržel r. 1859 Beneš Method Kulda, spisovatel český.

Kulda narodil se 16. března 1820 v Ivančicích na Moravě, vykonal studia gymnasijní v Jihlavě, filosofická a bohoslovecká v Brně. Na kněžství vysvěcen byl dne 6. srpna 1845. Kaplanoval ve Velkých Židlochovicích od 25. září 1845 až do 20. ledna 1848, potom v Lodenici do 11. února 1850, a posléze v Hobzí do 17. října 1850. Potom stal se praesentací svého přítele Bedřicha hraběte Sylva-Taroucy duchovním správcem v mor.-slezské ochranovně pro mládež mravně zanedbanou, kde působil po devět let pod vrchní správou barona Vojtěcha Widmanna, majetníka panství Splaveckého na Moravě, ředitele mor.-slezského ochranného spolku a ochranovny pro mládež mravně zanedbanou. Chotí barona Widmanna byla Ervína roz. baronka Scharfenstein-Pfeilová, jež spolu s bratrem Alfredem a sestrou Leontinou byla spolumajitelkou Nalžovic. Ale sourozenci tito byli tehdáž neplnoletí; plnomocným poručníkem jejich byl Ervín hrabě Nostic, bratr matky jejich. U toho přimluvil se baron Ervín se svou chotí, aby na faru Chlumskou presentoval Kuldu, což se i stalo. Installace Kuldova na Chlumu konala se dne 28. září 1859; při té příležitosti zpívána byla píseň installační, kterou složil Petrovický farář V. Nejedlý*). Roku 1860 jmenován byl Kulda sekretářem vikariátu sedlčanského, roku pak 1861 kn. arc. vikářem a okresním dozorcem nad školami v obvodu sedlčanském. Téhož roku zvolen byl za poslance do zemského sněmu českého za okres sedlčanský a votický. Po výtečném 12letém působení na Chlumu stal se Kulda roku 1870 kanovníkem vyšehradským; zemřel na Vyšehradě dne 6. května roku 1903.

Uprázdněnou faru obdržel po něm r. 1870 Antonín Černický, syn učitele Počepického, jenž již po celou řadu let byl kaplanem Kuldovým a působil pak na Chlumě až do smrti své 26. října r. 1910, slaviv nedlouho před smrtí svou padesátileté jubileum svého kněžství. Nástupcem jeho stal se r. 1911 Jan Kozmík.

Farní chrám sv. Václava jest prostá stavba barokní, stojící na mírném návrší.

V průčelí je mohutná věž s cibulovitou střechou. Z původní stavby zachovalo se jen zdivo presbytáře a vítězný oblouk do špice sklenutý.

Hlavní oltář jest barokní, asi z prvé polov. XVIII. století. Nejvýše jest sousoší Nejsv. Trojice. Po stranách, nad brankami za oltář vedoucími, jsou sochy svatého Prokopa a sv. Vojtěcha. Na oltáři byl pěkný obraz představující sv. Václava na koni, kterak Radslavovi jemu se kořícímu všecku vinu odpouští. Roku 1861 byl dán na oltář nynější obraz svatého Václava, jejž maloval akad. malíř Ludvík Jan Bernard, professor kreslení

*) Viz Jan Halouzka, Životopis Beneše Methoděje Kuldy. V Praze 1895, 116.

a malby na průmyslové škole v Praze. Dřívější obraz, zdařilé dílo znamenitého malíře Václava Reinera, byl od téhož malíře r. 1869 opraven, do čtverce přiříznut a na boční stěně presbytáře nad vchodem do sakristie zavěšen.

Kazatelna jest barokní asi z r. 1784; zhotovil ji prý řezbář jménem Hammer ze Sv. Dobrotivé.

Železnou mříž před oltářem zhotovil r. 1790 Chlumecký zámečník Herout za 40 zl. ve stříbře.

Boční oltáře jsou z roku 1865; obrazy na nich zhotovil zmíněný malíř Ludvík Jan Bernard.

Ze starobylých předmětů v kostele zdejším chovaných uvésti dlužno především pěkně pracovanou cínovou křtitelnici z roku 1562, kterou zhotovil Jan Mrkvička; bylo za ní dáno 8 kop a 20 grošů malých. Dále jest tu veliký mosazný svícen z roku 1552, na němž jsou vyryty znaky a začáteční písmena jmén dárců: Zikmunda Valkouna z Adlaru a manželky jeho E. Čabelické ze Soutic.

Zvony: 1. Sv. Petra a Pavla, s nápisem: „Tento zvon jest přelívaný nákladem záduší Chlumského svatého Václava ke cti a slávě sv. apoštolův Petra a Pavla. Leta Páně 1715 mně lil Zachariáš Dietrich, měšťan Nového Města Pražského. Za panování vrchnosti Nalžovský vysoce urozeného pana Františka Antonína Koniáše svobodného pána a paníra z Vydří, též vysoce urozené paní Jozefy Konstancie Koniášový, rozené Franchimontový z Frankenfeldu". 2. Sv. Václava, míval dle pamětní knihy tento nápis: „Udělán jest zvon tento nákladem všech osadních přináležejících k obci a kostelu sv. Václava do Chlumu, ku poctivosti a pro potřebu též obce i kostela jejich skrze Brykcýho zvonaře měšťana v Novém Městě Pražském leta Páně 1567. Blahoslavený člověk, který pokušení trpělivě snáší; nebo zkušený když nalezen bude, vezme korunu života věčného od Boha zaslíbenou všechněm, kteříž v bázni jeho Božské živi jsou". Dále podotýká pamětní kniha: „Okolo krku téhož zvonu jsou vyryti osadníci: ten jeden s kosou, druhý s cepem, třetí s podavákem atd" Zvon tento pukl roku 1839, načež roku 1841 byl přelit. 3. Sv. Jana Evangelisty, pukl roku 1760, když při bouři jím bylo zvoněno, načež byl roku 1765 přelit zvonařem Vítem Dietrichem v Praze. 4. Sv. Marka, nejmenší ale nejstarší, ulitý roku 1511 mistrem Bartolomějem v Novém Městě Pražském.

R. 1690 vystavěl Antonín Alexander Franchimont z Frankenfeldu v zahradě zámku Nalžovického kapli P. Marie Bolestné, kteráž byla dokončena a benedikována v 3. neděli po velikonoci 2. května r. 1694 od vikáře Jiřího Konráda Jenela, děkana sedlčanského, v přítomnosti zakladatelově a za účastenství velikého množství lidu. Tehdáž posvěcena také socha Bolestné Panny Marie a ve slavném processí z kostela Chlumského přenesena do kaple. V kapli té byly konány služby Boží o velkých svátcích Marianských, jakož i v neděle následující. O svátcích Marianských býval tu veliký nával lidu; zvláště však ve třetí neděli po Velikonocích. V ten den přicházela processí ze Sedlčan, Neveklova a Netvořic. Při této kapli zřízeno bylo r. 1696 bratrstvo pod titulem »Matky Boží Bolestné za šťastné a svaté skončení a brzké z očistce vysvobození« k popudu řečeného majitele panství, jakož i faráře Chlumského. Bratrstvo to došlo církevního stvrzení a bylo obdařeno odpustky. Ředitelem jeho byl farář, jehož povinností bylo, bratrstvu tomu jako duchovní otec ve všelikých jeho potřebách přisluhovati, bratrská shromáždění dle regule téhož bratrstva držeti a je i všechny jeho a k němu patřící věci ve

svém bedlivém opatrování míti, a na to pozor dáti, aby taková pobožnost a i čest i sláva Páně v lidu nestydla, než víc a víc chvála Boží a Matky Bolestné se vzmáhala a rostla« *).

Bratrstvo zrušeno bylo r. 1784. Černý pluviál a dvě dalmatiky k pohřbu, jež r. 1764 na své útraty zjednali bratří a sestry bratrstva, darovány farnímu kostelu Chlumskému. Z černé aksamitové umbelly ušil kostelník Boukal černou kasuli.

Roku 1743 tehdejší majitelka panství Nalžovického Josefa Konstancie Koniasová rozená Franchimontová z Frankenfeldu, dcera zakladatelova, zřídila při kapli místo stálého kaplana.

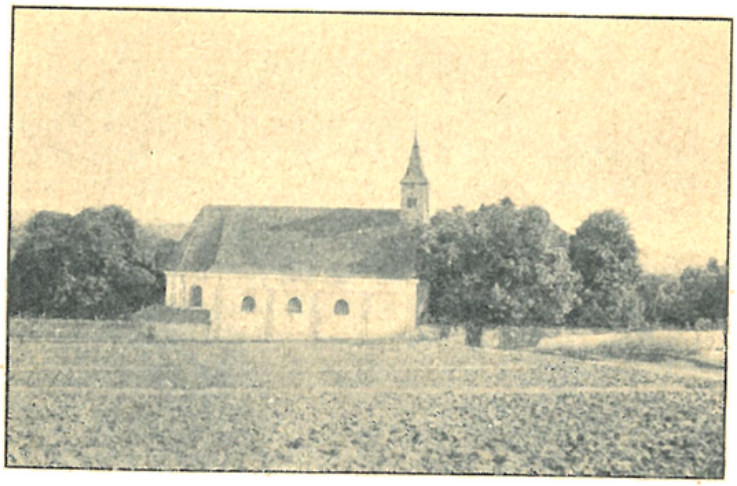

Kaple v Nalžovicích.

Kaple měla hojnost paramentů; nebo »bratří a sestry bratrstva všecko snesli dohromady, obzvláště vynasnažením † p. pátera Vopaska, jenž měl velikou důvěrnost lidu, mnoho šatstva pro kapli se jednalo; zvlášť měla kaple mnoho bílého oděvu: rochet, alb bez počtu« **).

Socha P. Marie obláčela se do rozličných šatů, jichž bylo hojně. Když r. 1783 obláčení soch bylo zakázáno, byla i Nalžovická socha svlečena a oštafírována. Ze šatů zhotovena byla mešní roucha.

Brzy po zrušení bratrstva byla kaple kolem r. 1788 v noci vyloupena; zlodějové pobrali mnoho bohoslužebných rouch.

Františka Macmahonová rozená Franchimontová učinila odkaz na fundaci v kapli Nalžovické (fundace ta vešla ve skutek r. 1778) a založila r. 1769 ke cti a slávě přátelství Kristova a sv. Felixe nadaci špitální pro pět osob ***).

---

*) Zpráva z roku 1700 v arcib. archivu.

**) Pamětní kniha.

***) Překážky formální však způsobily, že vláda založení nadace té nepřipustila. Teprve r. 1781 zřídil Václav svobodný pán Astfeld z Vydří, pán na Nalžovicích, tuto nadaci ve smyslu jmenované zakladatelky pro 5 špitálníkův (3 mužské a 2 ženské), a to z poddaných panství Nalžovického. Špitálníci měli požívati 4% úrok z kapitálu 6000 zlat. konv. m.

Roku 1823 ve svátek Nanebevstoupení Páně v noci kaple Nalžovická vyhořela. V blízkém dvoře vypukl totiž oheň, všichni spěchali tam, aby hasili, a nikdo nepomyslil na to, že by kapli poměrně dosti vzdálené hrozilo nebezpečí. Ale znenadání zalétla hořící sláma na šindelovou střechu kaple, a v okamžení stála kaple v plamenech. Ztěží vyneseny byly z vnitřku některé předměty, především velice uctívaná Marianská soška. Hned po ohni vyskytlo se hojně dobrodinců, kteří přispěli k obnovení kaple (zvláště Ant. Wang, majitel Kyňovic), takže brzy zřízena byla nová, taškami krytá střecha. Ale k úplnému znovuzřízení kaple došlo teprve po 36 letech. Stalo se tak během let 1855—1859 obětivou péčí hraběte Ervína Nostice-Rhineka jakožto poručníka rodiny Scharfenstein-Pfeilovy. Socha Bolestné Panny Marie od vyhoření kaple byla ve farním kostele na hlavním oltáři. Roku 1859 v neděli IV. po sv. Duchu konala se slavnost přenesení sochy do obnovené kaple. Slavnost tu popisuje tehdejší farář chlumský B. M. Kulda takto: »V 9 hodin vyšli družičky, fakulanti, ministranti a kněží oblečení v roucha kostelní z fary, a ubírali se do farního chrámu Páně, kdež socha Bolestné Matky na nosítkách již upevněná před hlavním oltářem stála. Veled. pán střídník a děkan Sedlčanský Emanuel Urban, v čele ostatních kněží přistoupiv k hlavnímu oltáři posvětil nový pacifikál pro kapli Nalžovickou, a nastoupil cestu z kostela. Osm největších družiček vzalo sochu do rukou a ubíraly se kostelem. Dojemné bylo okamžení to, an všechen zástup hlasitě dal se do pláče, vida, že milovaná a ctěná socha po tolika letech opouští opět farní chrám. Za kněžstvem přidali se k průvodu: pan Alfréd baron Scharfenstein-Pfeil, p. Vojtěch baron Widmann, paní Ervína baronka Widmannová roz. Scharfenstein-Pfeilová, slečna Leontina Scharfenstein-Pfeilová, p. Antonín Wang, majetník statku Knihovického, ctihodný a nábožný kmet, vysloužilý důstojník; p. František Pistl, majetník statku Radíčského se svou chotí a dvěma dcerami, p. Gustav Pistl, syn jeho, p. Miltner, správce statku Nalžovického. V zámecké zahradě přidala se k nim též paní baronka Scharfenstein-Pfeilová, matka a vdova. Hudbu na cestě i v kapli Nalžovické řídil Chlumský učitel p. František Semanský a jemu po boku byli: p. Václav Trachta, učitel Radíčský a páni učitelé Sedlčanští. Veliké množství nábožného lidu domácího a ze všeho okolí súčastnilo se této do-

---

K vystavění špitálu bylo dalších 500 zl. věnováno, ale teprve roku 1879 byl špitál vystavěn Alfredem svobodným pánem z Pfeil-Scharffensteinů. Patent z roku 1811 velmi těžce zasáhl nadání chlumského špitálu. Až do roku 1811 obdržel každý, kdo nadace požíval, měsíčně částku 4 zl. konv. měny. Již roku 1812 následkem toho, že zemští stavové úroky svých zápůjček snížili a příjmy na vídeňskou měnu převedeny a tím zmenšeny byly, musil onen požitek nadační býti snížen na 3 zl. 40 kr. víd. čís. Následkem dobrého hospodaření s nadací samou docílilo se toho, že nejenom špitál vystavěn býti mohl, nýbrž i že nadace vzrostla tak, že nyní opětně prvotní částka z nadace určená špitálníkům udíleti se může.

jemné slavnosti. Průvod konal se k soše sv. Anděla Strážce a Nalžovicemi skrze zámeckou zahradu. Veledůstojný p. vikář konal svaté obřady před dveřmi kaple, a mezitím postavila se socha do výklenku nad hlavním oltářem; když pak posvátné obřady i uvnitř chrámu dokončeny byly, vstoupily družičky, a po nich lid, pokud stačilo, do kaple, a dp. farář Emanuel Doležal činil řeč slavnostní, jížto všechen přítomný zástup poučil a pohnul hluboce. Po kázání sloužil p. vikář první slavnou mši svatou s assistencí, a dp. děkan Kačerovský z Počepic sloužil u jednoho, a místní farář B. M. Kulda u druhého po-

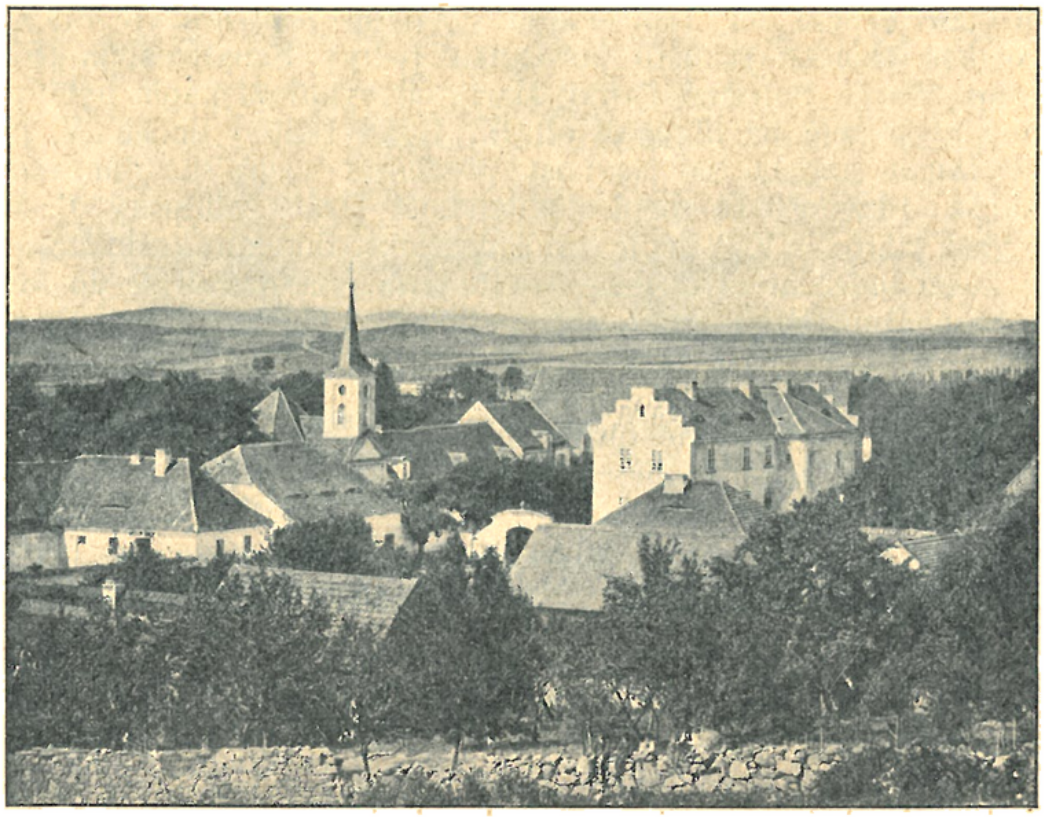

Kaple a zámek ve Velkých Kyňovicích.

bočního oltáře tichou mši svatou. O graduale zazněl překrásný dvouzpěv z úst vysokorodé paní baronky Ervíny Widmannové a její sestry slečny baronky Leontiny Scharfenstein-Pfeilové v jazyku českém, jímžto se velice přispělo i na oslavu toho dne, i ku vzdělání všeho lidu. O slavné mši svaté po přijímání knězově přistoupily dospělé družičky k svatému přijímání, vykonavše již v den před tím svatou zpověď. Družiček všech dohromady bylo 86; nejmenších osm z nich neslo bílo-červené praporečky, ostatní metaly trhané kvítí na cestu před sochou Bolestné Panny. Odpoledne bylo v kapli svaté požehnání a druhého dne započaly se tam sloužiti fundační mše svaté.«

V neděli III. po Velikonoci dne 29. února 1860 světila se první pout Bolestné Rodičky Boží v obnovené kapli Nalžovické.

Ve Velkých Kyňovicích (Kněvicích, Kňovicích) jest u tamního zámku kaple sv. Josefa, jež založena byla roku 1729 tehdejší majitelkou, zbožnou paní Marií Viktorií Malovcovou z Chýnova a Vartemberka, roz. hraběnky Frankenfeldové. Základní kámen k ní položil tehdejší farář Chlumský a kn. arc. vikář Jan Nesyba. Kaple dostavěna byla roku 1733. Nyní jest patronem kaple této majitel statku, proslulý professor lékařství MUDr. Emerich Maixner.

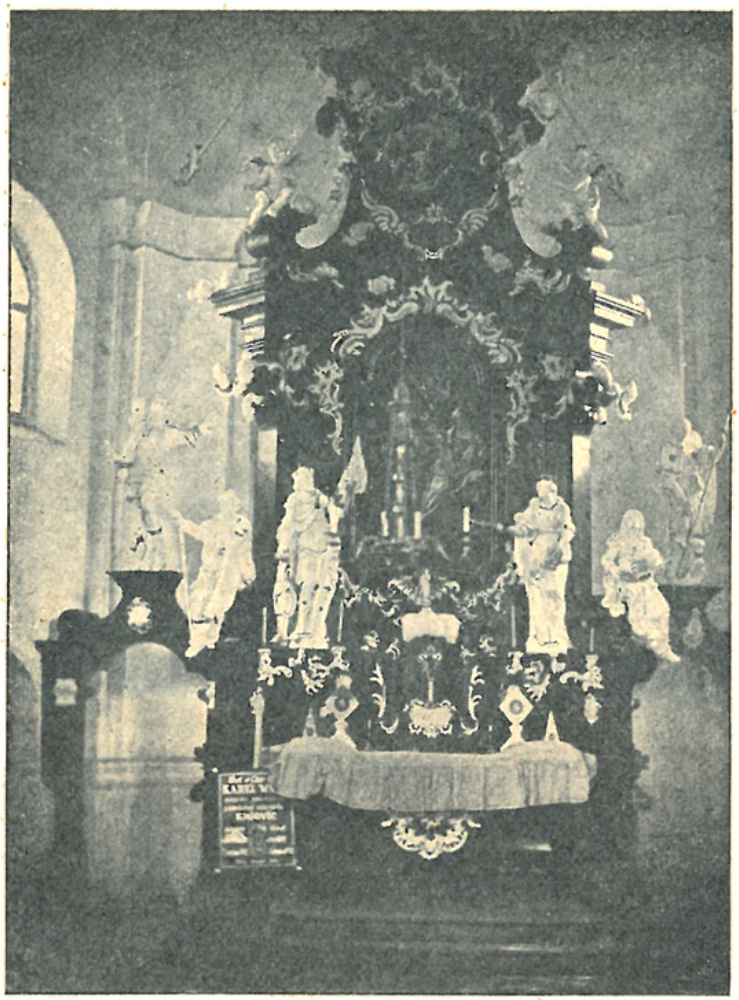

Oltář v zámecké kapli Kyňovické.

Půdorys kaple jest osmiúhelníkový, do ellipsy protáhlý. V koutech jsou liseny, od nichž jdou po klenbě ploché protínající se pasy. Pruty z kutého železa táhnou se napříč pod klenbou a křížují se uprostřed. K severní straně přiléhá podlouhlý sínec, nad nímž jest vížka hranolová s jehlanovitou střechou. Průčelí jest střízlivé s trojhranným štítem. Okna jsou obdélníková, segmentem překlenutá. Hlavní oltář, dva postranní oltáře a kazatelna jsou barokní. Na obraze hlavního oltáře spatřuje se sv. Josef a vedle něho sedící Panna Maria s Ježíškem. V hořejší části oltáře jest obraz Boha Otce. Oltář je ozdoben vyřezávanými rokokovými ornamenty a několika sochami.

V Radíči u zámku dal hrabě Karel Leopold Hönigk po moru r. 1680*) vystavěti kapli původně zasvěcenou Panně

*) Ve zprávě z r. 1700 v archivu arcibiskupském čte se: „Alterum

Marii Lorettské. Původně stávala na oltáři socha P. Marie Lorettské; v době Josefinské byla však umístěna na přední straně oblouku presbytářového a na oltář dán obraz Navštívení Panny Marie, dle něhož kaple sama nyní nazývá se kaplí Navštívení Panny Marie.

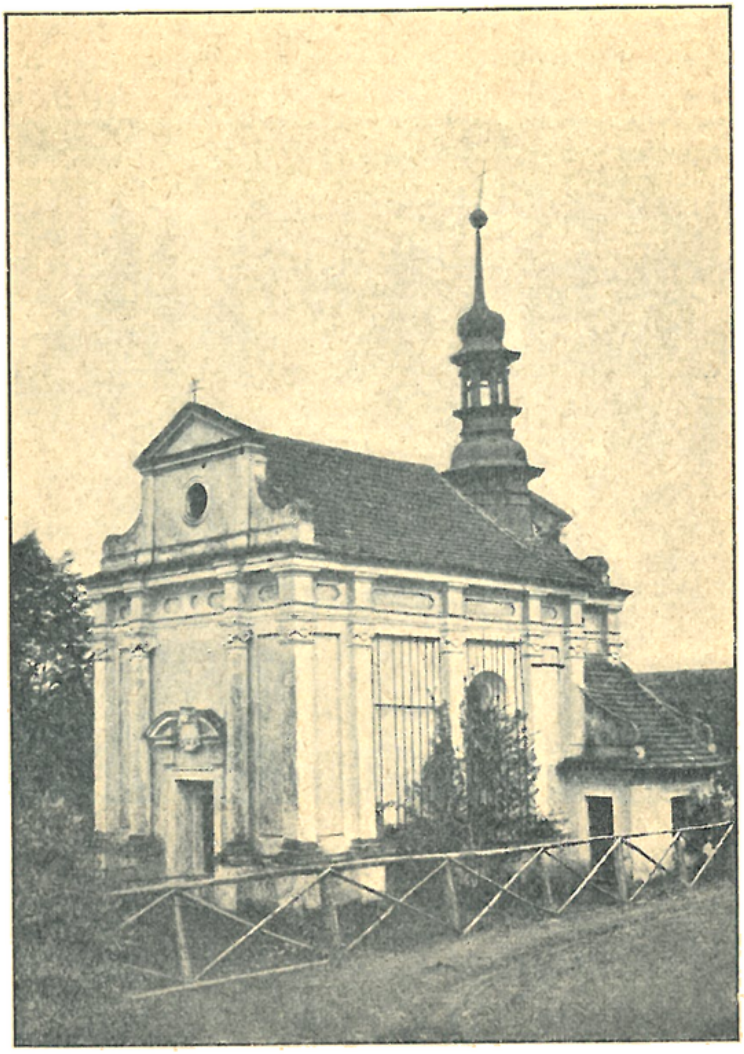

Kaple Panny Marie v Radíči.

Jest to pěkná stavba barokní. Vnějšek oživen jest pilastry a sloupy s ozdobnými hlavicemi. Nad malým presbytářem jest barokní plechem pobitá lucernovitá vížka.

Roku 1757 na prostřední svátek Svatodušní byla veliká povodeň v Radiči; voda z potoka vystoupila tak vysoko, že dosahovala až na oltář v kapli.

Za Chlumem u Vazovníka, na tom místě, kde od pradávných dob v třetí prosební den o křížových dnech na cestě k Radiči koná se první zastavení, a kdež do té doby žádné sochy ani kříže nebylo, dal Kulda roku 1866 postaviti kamennou sochu zbičovaného P. Ježíše. Socha ta stávala dříve v kapličce u zdi v zahradě Nalžovické, později v kostele

---

sacellum situm est in pago Radicz, parvo medio milliari a Chlum distans, erectum statim post pestem a peril. domino Carolo Leopoldo Hönigk iam in Domino quiscente sub titulo Beatissimae Virginis Lauretanae".

Chlumském u hlavního oltáře, a posléze přenesena byla na zmíněné místo, kdež byla nad ní vystavěna kaplička.

Ve Žďáře nebylo zvoničky. Obyvatelé tamní těžce nesli nedostatek ten, i usnesli se r. 1864 za faráře Kuldy, že si zvoničku vystaví. V protokole sepsaném o tom dne 15. října 1863 praví: „Ode dávna my obyvatelé vesnice Žďárské cítili jsme velikou potřebu domácí zvoničky, neboť jelikož i farní chrám Páně i kaple Radíčská od nás tak jsou vzdáleny, že zvonů jejich neslyšíme, tudyž začasté klekání z rána, v poledne a večer mimovolně opomíjí se. Když kněz k nám přijíždí na cvičení křesťanské, nemáme zvonu, bychom hlasem jeho svolali se ve shromáždění nábožné. Když kněz přináší nejsvětější svátost k nemocnému, nemůžeme příchod Hosta nejvyššího oznámiti, aby se obyvatelové pokorně klaněli Bohu a Pánu svému ve spůsobě chleba. Když Hospodin někoho z nás odvolá smrtí na věčnost, nelze nám odchod jeho zvonem ohlásiti všem spoluobčanům, aby duši jeho doprovodili nábožnou modlitbou k soudu Božímu; a když mrtvola jeho vynáší se, svěcený zvon neprovodí jej a truchlící zástup po obyčeji křesťanském a chvalitebném. Z důvodů těch usnesli jsme se my obyvatelé Žďárští jednomyslně, že sobě na útraty obecní vystavíme zvoničku kamennou, potřebné stavivo vedle možnosti již svážíme a také zvon již jsme koupili sobě .... Spolu pak také zavazujeme se, že zvoničku i zvon po všecky budoucí časy ochotně chceme a budeme na útraty obecní v dobrém a slušném stavu chovati my i potomci naši, což vlastnoručními podpisy za sebe a za všecky potomky a budoucí majetníky našich živností a domů ve jménu Páně potvrzujeme".

2. Dublovice, fara.*)

Duchovní správu obstarává farář.
Patron: Ferd. Zdeněk kníže z Lobkovic.
Místa přifařená: Dublovice 762 kat., 9 ž., šk. 5tř.; Chramosty $^3/_4$ h., 211 kat.; Lhota Břeková $^1/_4$ h., 105 kat.; Líchovy $^3/_4$ h., 237 kat.; Třebnice $^3/_4$ h., 398 katol., 16 ž.; celkem 1713 k., 25 ž.

Dublovice (Dúdlebci, Dudlevice, Doudlebice) připomínají se r. 1228 mezi statky kláštera benediktinek u sv. Jiří v Praze **). Ale jen část Dublovic náležela klášteru tomu.

Jiná část s podacím farního kostela náležela roku 1367 pánům z Rožemberka, k jejich panství Sedlčanskému.

Roku 1365 byl tu plebán jménem Václav. Ten založil v kostele Dublovickém oltář sv. Michaela a učinil nadání, aby při něm byl kněz-oltářník. Právo podací k místu tomu postoupil pánům z Rožemberka ***).

Oltářníkem při oltáři sv. Michaela byl kněz jménem Jan, po jehož smrti r. 1363 k podání Petra, Jošta, Oldřicha a Jana, bratří z Rožemberka, dosazen na místo to Dominik z Újezda †).

Roku 1367 k podání pánů z Rožemberka potvrzen byl za faráře Dublovického Litold, klerik z Vyhnanic ††).

---

*) Srovnej: Farní osada Dublovice. Studie historická a kulturní. Jakožto pamětní knihu fary Dublovické sestavil Frant. Hrachovec, farář, 1901. Rukopis v archivu fary Dublovické.
**) Regesta Boh. I., 336, 380.
***) Libri Erect. I., 52.
†) Libri Conf. I.², 28.
††) Libri Conf. I.², 84.

Z oné části Dublovic, jež náležela klášteru Svatojiřskému, měl důchody své jeden z kanovníků při klášteře tom. Byloť kanovníků Svatojirských celkem devět: pět kněží, dva jáhnové a dva podjáhnové*). Z Dublovic bral důchody své jeden z obou kanovníků-podjáhnů. Tak v letech 1354—56 měl podjáhenskou praebendu v Dublovicích Přibislav (Přibík), arcijáhen Bílinský, 1354—56**), roku 1384 mistr Mikuláš***).

Roku 1401 v sobotu před svat. Jiřím lotři přepadli faru Dublovickou, vypálili ji a faráře zajali†).

Roku 1419 farář Dublovický Bernard směnil místo své s Vojslavem, farářem v Keblově††).

Po bouřlivých dobách husitských shledáváme, že i v Dublovicích fara obsazována byla faráři pod obojí čili utrakvistickými.

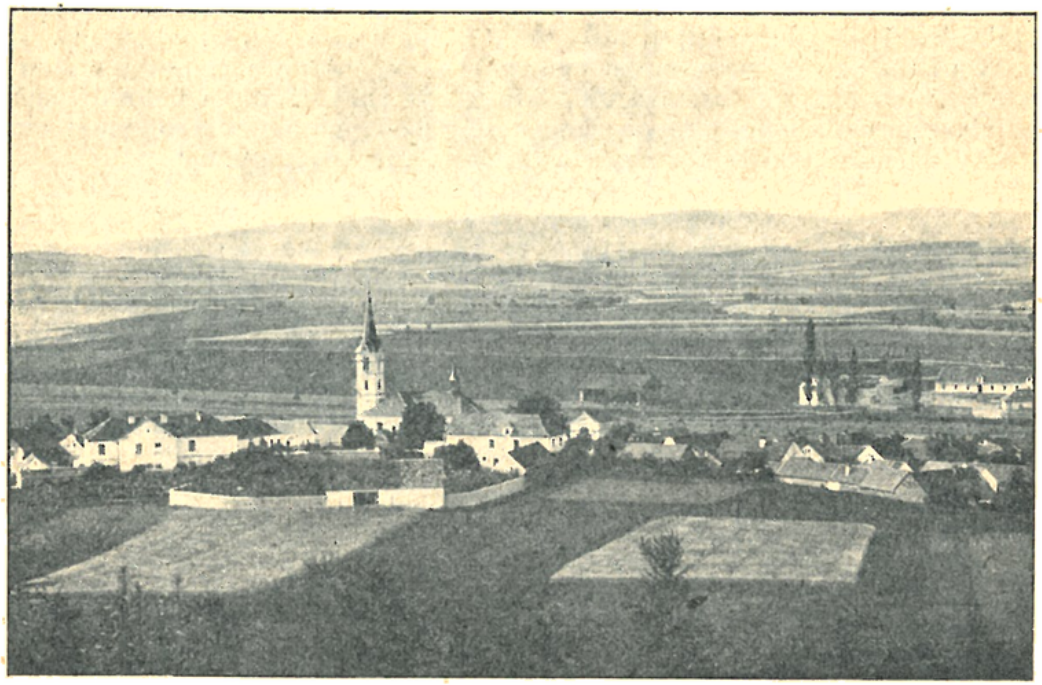

Pohled na Dublovice.

Roku 1525 byl tu farářem utrakvistický kněz Jakub. Toho kněz Vavřinec a kněz Štěpán z Kosovy Hory haněli na kázáních svých, mluvíce o něm, že by kněz nebyl, dítek že křtíti neumí a že mrtvého nedopustil pochovati. Kněz Jakub žaloval u konsistoře utrakvistické. Kněz Vavřinec prosil, že jest to, co o Jakubovi říkal, slyšel od jiných, od kněze děkana Sedlčanského. Kněz Štěpán pravil též, že jest to o něm slyšel, a že jest lidem z jeho fary posluhoval proti jeho vůli. Obě strany vedly své

*) Srvn. Ekert, Posv. místa I., 83.
**) Srvn. Tomek. Děj. Prahy V., 220.
***) Tomek, Registra decim. papal. 28.
†) Popravčí kniha pánů z Rožmberka, str. 19.
††) Libri Conf. VII., 289, 290.

svědky. Kněz Jakub přinesl list zachovací od svých osadníkův. Potom rozkázáno, aby kněz Jakub vykázal se svědectvím o svém kněžství a zachování. I vykázal se svědectvím z města Břihu z Sléz pod pečetí. I vynesla konsistoř tento rozsudek: »Poněvadž kněz Jakub, farář z Dublovic, to jest dostatečně podle práva prokázal, že jsou jeho zejména na svých kázáních kněz Vavřinec a kněz Štěpán dotýkali, i k kněžství jeho přistupovali mimo právo a konsistoř, prve toho na nás nikdy nesnesše, protož knězi Vavřincovi a knězi Štěpánovi to nalézáme, aby každý z nich na tom místě, a na kazatelnici zase knězi Jakubovi nápravu učinili a poctivými slovy odbyli jej, za kněze řádně svěceného vyhlašujíce, tak jak jim od nás vydáno a napsáno bude. A toho vyhlášení od svých osad aby nám svědomí při svatém Václavě přinesli« *).

Roku 1565 byl v Dublovicích farářem kněz Vít; byl ženatý; zeť jeho žaloval jej, že nedoplatil dceři své věna smluveného **).

Od roku 1575 farářoval Jan Florencius až do smrti své roku 1586. Z jeho doby zachoval se zajímavý seznam osedlých desátkem povinných.

Celá osada byla rozdělena ve čtyři čtvrti; v každé vybíral desátek »čtvrtník«. Všech osedlých bylo 164; na každou čtvrť připadlo 40—42 osedlých. Ze všech čtyř čtvrtí každého půl leta sebralo se 24 kop 36 grošů míšenských ***).

Roku 1592 byl v Dublovicích farářem Augustin Currius Reginensis, jeden z oněch padesáti husitských kněží, kteří řečeného roku podali prohlášení, že ochotni jsou podrobiti se v naprosté poslušenství Římského papeže i arcibiskupa Pražského †).

Nicméně v Dublovicích, tak jako v sousedních Sedlčanech zavládlo protestantství.

Nekatolíci Dublovičtí vystavěli si nedaleko vesnice k východní straně malý kostelík »Proměnění Páně« ††).

Po bitvě Bělohorské, když náboženství katolické v Čechách bylo obnoveno a duchovenstvo nekatolické ze země vypuzeno, zůstala farnost Dublovická z nedostatku katolického duchovenstva bez vlastního duchovního správce a svěřena byla péči děkanů Sedlčanských.

Ve zprávě děkana Sedlčanského z roku 1677 se praví: »Při filiálním kostele Dublovickém jsou vesničky v horách, kde

*) Borový, Akta konsistoře utrakvistické 9, 17.
**) Pažout, Jednání a dopisy konsistoře pod obojí přijímajících 201.
***) Hrachovec, Farní osada Dublovice, str. 72 a 73.
†) Krofta, Sněmy české roku 1605, 68.
††) O něm jest zmínka ve zprávě děkana Sedlčanského z roku 1677 („In territorio meo sunt duae capellae ab Hussitis aedificatae, quarum una Dublovitii ex fructibus agri legati, contra injurias pluviarum sub tecto, altera in Kamejk sumptibus communitatis asservantur"). Kostelík tento, v němž se později konaly bohoslužby katolické, byl r. 1788 zrušen, prodán a r. 1790 zbořen.

jeden nebo dva porůznu bydlí; jsou rozděleny ve čtyři tak zvané rychty«. Lidí přijímání svatých svátostí schopných počítalo se tehdáž na osadě Dublovické celkem 928.

Osiřelá osada Dublovická obdržela vlastního duchovního správce teprve za panování císaře Josefa II., kdy ze jmění zrušených klášterův a kostelů zřizovány byly nové fary. Tehdáž byl v Dublovicích rychtářem Jan Kymla, sedlák ze statku svobodnického. Ten těžce nesl, že přes tři roky marně usiloval se

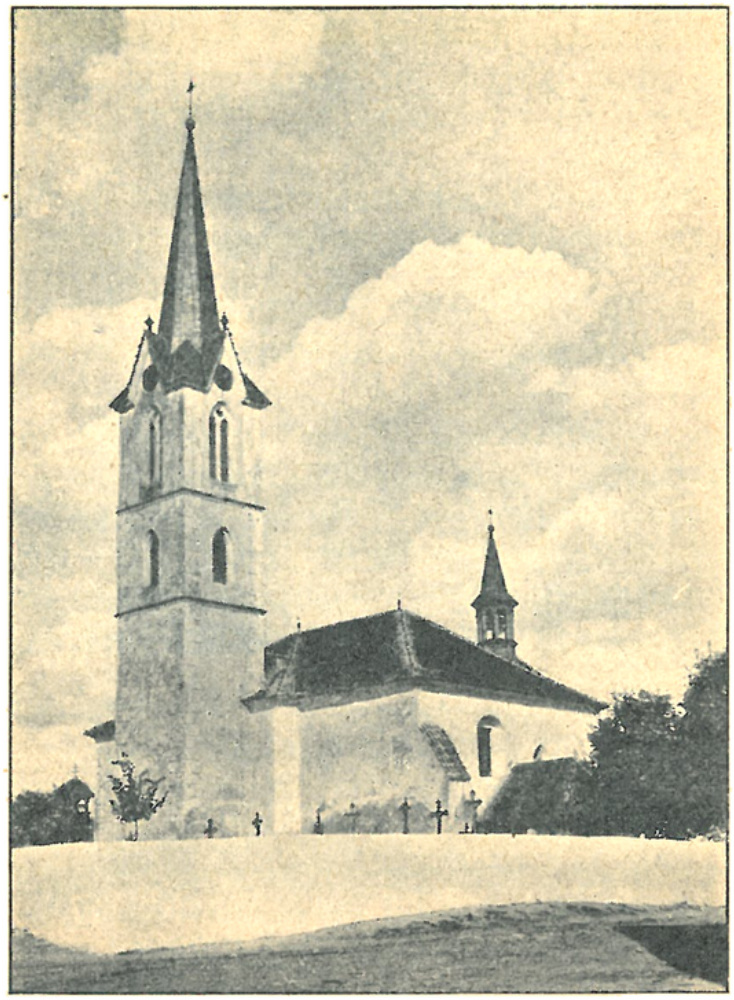

Kostel v Dublovicích.

svými sousedy o to, aby osada Dublovická obdržela vlastního svého duchovního správce. Když roku 1787 císař Josef II. dlel v Praze, odhodlal se rychtář Jan Kymla ke smělému kroku: dojíti totiž až k samému císaři a jej jménem rozsáhlé osady Dublovické požádati o ustanovení samostatného faráře. A vskutku byl Jan Kymla v den před sv. Markem (24. dubna) přijat od císaře ve slyšení, a mocnář slíbil, že žádosti osady Dublovické bude vyhověno. A skutečně zřízeno bylo téhož roku v Dublovicích místo samostatného duchovního správce*).

*) Hrachovec, o. c., 101.

Prvním farářem stal se Jan Josef Říha, jenž do té doby byl kaplanem na Chlumu; v Dublovicích působil až do smrti své roku 1801. Když byly Dublovice odděleny od Sedlčan, skládala se osada Dublovická z těchto osad: Bučily, Buzice, Chramosty, Dublovice, Jezvina, Hrachov, Lhota Břeková, Líchovy, Příčovy, Přívozec, Solopisky, Třebnice, Vóříkov, Voříkovec a Zvírotice. Vzhledem k tak veliké rozsáhlosti osady přidělen byl faráři Říhovi kooperátor, a to P. Filibert Wiesner, kněz řádu františkánského ze Zásmuk; potom vypomáhal tu nějaký čas P. Basilius Rattay a po něm byl zde kooperatorem P. Kazimír Smetana, taktéž františkán ze Zásmuk, jenž zde dne 28. května 1794 zemřel. Potom spravoval farář Říha úplně sám celou rozsáhlou osadu. Ale již roku 1797 přiděleny byly Příčovy, Solopisky a Voříkov k Sedlčanům. Horlivý farář Říha, vyčerpav namáhavou duchovní správou síly své, zemřel dne 6. listopadu 1801 na vodnatelnost prsní.

Po něm nastoupil roku 1802 František Alois Luchý. Za faráře byl presentován od českého gubernia, jelikož Dublovice toho času byly pod patronátem náboženské matice a tudíž fara byla tak zvaná »císařská«. Postaral se o to, aby kostel byl opraven, načež jej vyzdobil malbami, obrazy, zrcadlovými okrasami a lustrem. Zrcadlové ozdoby (na př. zrcadlová podoba hostie s paprsky kdysi na oltáři upevněná) byly v pozdějších dobách odstraněny, neboť během času byly z části roztlučeny, z části poškrábány; lustr, ozdobený mnohými krásně broušenými skleněnými koulemi a listy, byl sice také později odstraněn, ale roku 1897 opět opraven a v kostele zavěšen. Kolem fary, kde tehdy hrubé skály vyčnívaly, dal farář Suchý na svůj náklad půdu srovnati a před farními okny k severní straně obrácenými dal svým nákladem zříditi zahrádku. K jeho popudu koupil František Šurán, sedlák v Dublovicích, pro kostel hudební nástroje: vlašské bubny nebo tympany, tři trouby, dvoje housle, basu a dva lesní rohy.

Za doby tohoto faráře dostalo se kostelu Dublovickému mnoho znamenitých darů ze zrušených klášterův, a to: na místě starého, roku 1709 za děkana Girtha zřízeného hlavního oltáře postaven byl v kostele oltář jiný, jenž sem přenesen byl z Prahy ze zrušeného chrámu sv. Petra a Pavla na Zderaze při bývalém klášteře křižovníků strážců Božího hrobu, dále: kalich, monstrance, stříbrné ciborium, sedm ornátů, dva páry dalmatik, dva pluviály a jiné bohoslužebné předměty.

Roku 1806 na radu faráře Luchýho žádal kníže František Ferdinand z Lobkoviců u vlády za patronátní právo pro fary: Dublovickou, Krásnohorskou a Nechvalickou, jež i obdržel.

R. 1809 bylo nařízeno, aby všecko kostelní zlato a stříbro státu bylo vydáno. Tenkráte pozbyly chrámy mnoho vzácných kalichů, monstrancí a jiných klenotův. Také stříbrná monstrance kostela Dublovického byla v nebezpečí; ale osadníci Dublovičtí

učinili sbírku, jež vynesla 156 zl. 39 kr.; touto sumou monstranci vyplatili a tak ji kostelu zachránili.

Dobyv si velkých zásluh jak o chrám Páně, tak i o faru, odebral se farář Luchý roku 1810 z Dublovic na faru do Kosové Hory, která tehdáž k patronátu Lobkovickému náležela.

Potom vystřídali se v Dublovicích farářové: Vincenc Eugen Tetscher 1811—17 (stal se farářem v Počepicích), Jan Kučera 1817—27 (stal se farářem v Jistebnici), Kristian Friček 1828—1844 (stal se proboštem v Roudnici).

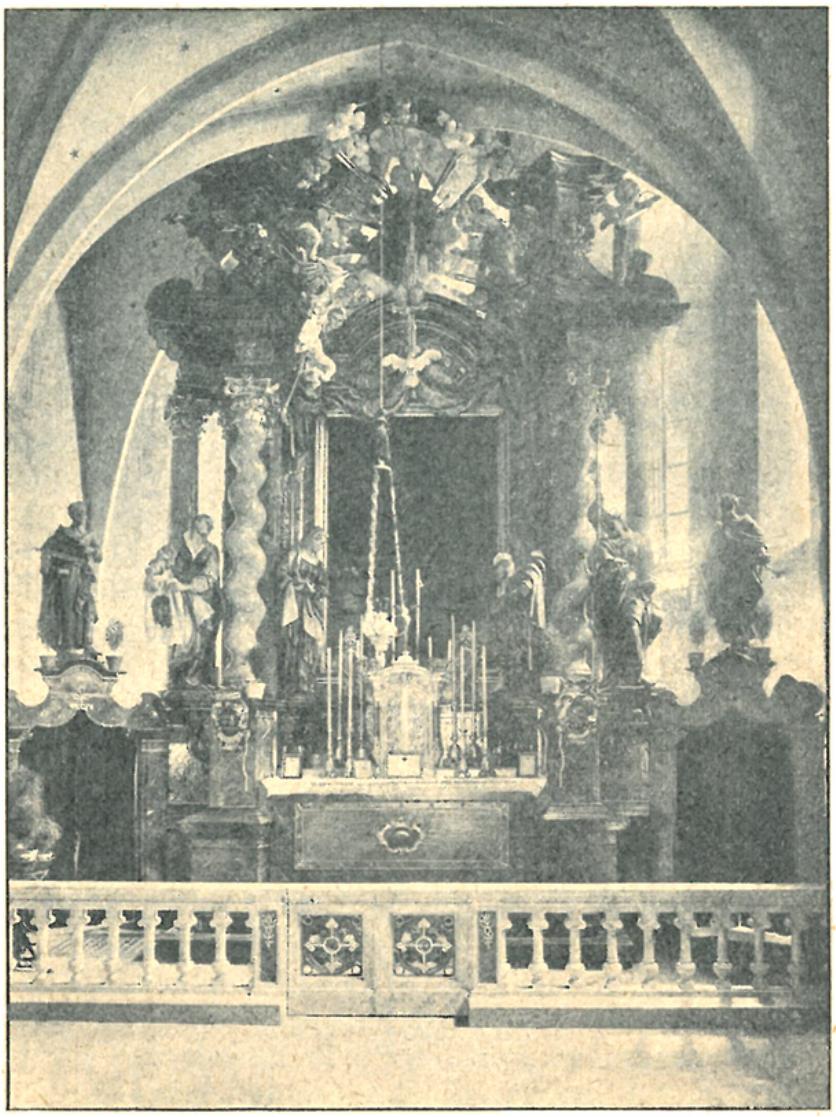

Hlavní oltář v kostele Dublovickém.

Po odchodu faráře Frička přesazen byl roku 1844 do Dublovic Josef Richter, děkan Sedlčanský. Ten roku 1845 slavil s osadníky beránka velikonočního na zamrzlém rybníku »Návesníku«. Zemřel v Dublovicích r. 1849.

Uprázdněnou faru obdržel Emanuel Doležal, jenž do té doby byl lokalistou ve Skrýšově. Byl to kněz velmi horlivý, o chrám Páně pečlivý a kazatel výmluvný. Byl také výborným

znatelem polního hospodářství. Roku 1856 byl jmenován kníž. arcib. vikariátním sekretářem a roku 1860 k. a. vikářem. Tohoto úřadu však nepřijal, jelikož odešel na faru v Minicích.

Roku 1855 majitel panství Třebnického Vilém Pistorius dal k vybídnutí faráře Doležala na místě starého postranního oltáře postaviti nový oltář Panny Marie. Za to mu bylo povoleno, aby si mohl na hřbitově postaviti rodinnou hrobku.

Až do roku 1842 bylo arcibiskupství Pražské i s Kladskem rozděleno na 23 vikariáty. Že pak jednotlivé vikariáty příliš rozlehlé byly a obyčejně přes 30 far zahrnovaly, uznal arcibiskup Bedřich Karel ze Schwarzenbergů toho nutnou potřebu vikariáty zmenšiti a počet jejich rozmnožiti. Bylo zřízeno 14 nových vikariátů, takže počet všech dostoupil čísla 37. Vikariáty tyto byly tak upraveny, aby každý obsahoval pokud možno fary patřící k témuž c. k. okresnímu soudu. Fara Dublovická, jež až dosud patřila k vikariátu Votickému, připadla k nově zřízenému vikariátu Sedlčanskému.

Roku 1859 zbaven byl sv. Otec Pius IX. nejkrásnější části papežského území — Romagny. Tehdáž obrátil se encyklikou ze dne 19. ledna 1860 ke všem biskupům katolického světa, žádaje, aby s ovečkami svými konali modlitby za odvrácení všech protivenství církve. Věrní katolíci osvědčovali tenkráte svou věrnost k Stolici apoštolské nejen modlitbami, ale i peněžitými dary (Petrským halířem) a písemnými projevy oddanosti neboli tak zvanými »adressami«. Také »Katolická jednota« v Praze, v jejímž čele byli kanovníci Karel Prucha a Václav Štulc, sestavila se svolením arcipastýře kard. Schwarzenberga takovouto adressu oddanosti k sv. Otci a poslala ji do jednotlivých vikariátů zároveň s archy, na něž věřící měli se podpisovati. V Dublovicích přečetl farář Doležal s kazatelny onu adressu a vyzval osadníky, aby se podpisovali. Ale tak jako mnohde jinde, i v Dublovicích domnívali se osadníci, že by podpisem svým zavázali se k nějakému platu pro sv. Otce, ano dokonce i že by se tím zavázali vstoupiti do vojska sv. Otce k jeho obraně. A tak se stalo, že adressu podepsalo v Dublovicích toliko pět osadníkův. To faráře Doležala tak zarmoutilo, že žádal za tehdáž právě uprázdněnou faru Minickou, kterouž i obdržel (zemřel r. 1892 na odpočinku v Praze).

R. 1860 stal se farářem Dublovickým František Pomajzl a působil tu do roku 1868, kdy stal se děkanem v Sedlčanech, a na jeho místo přišel František Barták; ten však těžce churavěl, takže duchovní správu vésti nemohl. I byl r. 1877 poslán do Dublovic mladý horlivý kněz Josef Doubrava, jakožto »administrator in spiritualibus et temporalibus«. Když farář Barták roku 1880 na faru Dublovickou resignoval a na odpočinek k sv. Janu nad Skrýšovem se odebral, působil Doubrava v Dublovicích dále jakožto administrátor interkalární. Při všech namáhavých pracích s duchovní správou spojených ještě pilně studoval a připravoval se k přísným zkouškám bohovědným.

Po příchodu nového faráře povolán byl za adjunkta theologické fakulty v Praze a stal se později postupně vicerektorem a rektorem kníž. arcib. semináře, pak metrop. kanovníkem, až roku 1903 dostoupil nynějšího důstojenství svého, stav se biskupem Královéhradeckým.

Farářem v Dublovicích stal se roku 1880 Karel Král, jenž tu působil až do roku 1895, kdy odebral se na faru v Lužci; po něm nastoupil František Hrachovec, jenž roku 1909 stal se děkanem v Sedlčanech, načež faru Dublovickou obdržel Václav Šrámek.

Farní chrám Nejsv. Trojice stojí na jižním návrší vesnice. Jest zbudován v jednoduchém slohu gotickém asi ve století XV.

Střecha kdysi dvojitá, mansardová, jest nyní velmi nízka, taškami pokrytá.

Krom presbytáře a hlavní prostřední lodi jsou po stranách ještě dvě užší lodi, jako veliké kaple. Poněvadž délka těchto lodí jest nepatrná, jeví se kostel v poměru k délce (18·9 *m*) velmi širokým (15·3 *m*), nepoměrným. Podobně i délka presbytáře (8·5 *m*) jest v poměru k délce lodi (11·4 *m*) nepoměrně veliká.

Presbytář jest zakončen třemi boky, má žebrovou klenbu o dvou polích a okna s gotickými kružbami.

Na stěnách objeveny byly r. 1902 pod omítkou stopy nástěnných maleb ze tří až pěti různých období ve stol. XV. až XVII. pocházejících a ve vrstvách v různých dobách na sebe nanášených, z nichž vrstvy nejstarší, ze třetího čtvrtletí XV. a z prvé třetiny XVI. stol. pocházející, jakožto umělecky nejcennější, byly munificencí patrona knížete Mořice z Lobkovic roku 1904 pod dozorem dra Vincence Kramáře, jakožto zástupce c. k. ústřední komise pro zachování památek, malířem Theofilem Melicherem z Vídně úplně odkryty a ustáleny (fixovány). V presbytáři zachované malby provedeny byly snad nákladem Jošta z Rožmberka, velmistra řádu Johanitů v Čechách a biskupa Vratislavského, asi v letech 1459—1467. Představují „Korunování P. Marie“ (v rohu jest namalována postava klečícího kněze, jakožto dárce obrazu — snad jest to zmíněný Jošt z Rožmberka), „Obětování Krista Pána v chrámě“, „Zvěstování P. Marie“, „Smrt P. Marie“, „Poslední soud“ a „Sv. apoštolé“. Z prvé třetiny století XVI. pochází znázornění sedmi hlavních hříchův a veliký erb (ve znaku tři obrněné nohy s ostruhami) držený dvěma rytíři v plné zbroji*).

Hlavní oltář, jak výše řečeno, ze zrušeného chrámu Zderazského v Praze sem darovaný, pěkná práce barokní z počátku XVIII. století s architekturou sloupovou; nahoře jest plastická skupina „Nejsv. Trojice Boží při soudu posledním“. Oltářní obraz „Kristus Pán na kříži, u paty kříže klečící Marie Magdalská“ jest od Petra Brandla. V tumbě hlavního oltáře bývalo až do let šedesátých minulého století plastické znázornění očistce: uprostřed otevřená tlama draka chrlícího oheň, kolem pak plameny a v nich sochy (poprsí) duší prosících o milost. Farář Pomajzl dal otvor tumby zabedniti. Roku 1902 bylo toto znázornění očistce dáno do okresního musea v Sedlčanech.

V severní lodi jest oltář Panny Marie, zřízený, jak již výše řečeno, roku 1855; roku 1897 proměněna byla tumba jeho v „Boží hrob“, a roku 1898 postavena byla na oltář dřevěná zasklená jeskyně se sochou Panny Marie Lourdské

---

*) Srvn. Dr. Vincenc Kramář, Bericht über die Bloßlegung der Wandgemälde in der Pfarrkirche zu Dublovice“ v „Mitteilungen der k. k. Zentral-Kommission, 1904“, 363 n.: česky s doplňky uveřejnil Frant. Hrachovec v časopise „Hlasy z Povltaví“ 1905.

V jižní lodi stojí oltář čtrnácti sv. Pomocníků z r. 1745.

Do zdi presbytáře na straně epištolní vsazen byl r. 1900 náhrobní kámen, jenž do té doby byl ve dlažbě za oltářem. Jest na něm nápis: „Leta Páně 1597 umřela panna Maryana, dcera urozeného a statečného rytíře pana Jakuba Krčína z Jelčan a Sedlčan a na Sedlčanech a na Novém Hrádku nad Křepenicemi a Vobdenicích, v Pánu odpočívá". Pod tím jest znak Krčínovský.

Zvony: 1. největší z roku 1504 s nápisem latinským, oznamujícím, že zvon tento slit byl ke cti Boha všemohoucího a blahosl. Panny Marie; 2. menší, ozdoben jest polovypuklinou sv. Cyrilla a Methoděje a má nápis latinský, jenž v překladu zní: „Leta Páně 1466 ulit jest zvon ke cti sv. biskupů Cyrilla a Methoděje"; 3. ještě menší zvon jest ozdoben obrazem sv. Mikuláše a má nápis: „Tento zvon jest slit ke cti a chvále Pánu Bohu a sv. Mikuláši leta 1546"; pochází prý z Nechvalického kostela sv. Mikuláše a byl prý za jiný zdejší vyměněn; podnes se jmenuje „Nechvalík".

Ve vížce nad presbytářem jsou dva zvonky, z nichž „pozdvihováček" ozdoben jest nahoře krásným věncem, v němž se opakuje skupina tří ptáků; na plášti pak má nápis: „Slovutný Brikcí zvonař z Cynpergku v Novém Městě Pražském tento zvon udělal leta 1590". Pod tím jsou tři jemně provedené medaillony: uprostřed větší s postavou Spravedlnosti, držící v jedné ruce meč a ve druhé váhy, po stranách dva menší, z nichž v jednom jest podobizna a ve druhém znak zmíněného zvonaře. „Umíráček" má nahoře kolem latinský nápis gotickou minuskulí provedený: „Tento zvon jest [ulit] leta Páně 1508"; pod tím jest obraz sv. Vojtěcha nebo sv. Mikuláše s berlou a mitrou.

U silnice vedoucí do Sedlčan, na onom místě, kde, jak výše (na str. 19) řečeno, stával kostelík „Proměnění Páně", roku 1790 zbořený, a kterémužto místu říkalo se i potom „Kostelík", byla v prvé polov. XIX. století vystavěna výklenková kaplička. Poblíž kapličky stál prastarý nízký kamenný křížek. R. 1901 byla kolem kapličky udělána zahrádka, do níž byl onen křížek postaven.

V zámku Třebnickém, v němž roku 1766 narodil se slavný vojevůdce Josef hrabě Radecký z Radče, jest v přízemí malá kaple P. Marie. Jest podlouhlá a dosti tmavá, ježto její dvě barevná okna sama málo světla propouštějíce, ještě jsou zacloněna mohutnými stromy v parku stojícími. Na jižní straně jest malý dřevěný oltář s obrazem Panny Marie.

3. Sv. Jan nad Skrýšovem, fara.

Duchovní správu obstarává farář.

Patron: Ferdinand Zdeněk kníže z Lobkovic.

Místa přifařená: Sv. Jan 54 k., šk. 4tř., Skrýšov $^1/_4$ h., 203 k., Brzina $^1/_2$ h., 52 k., Drážkov $^3/_4$ h., 308 k., 28 ž., Hojšín $1^1/_4$ h., 188 k., Habří $^3/_4$ h., 228 k., Hrachov 1 h., 236 k., Hradce $1^1/_4$ h., 61 k., Jezvina $1^1/_4$ h., 17 k., Plešiště $^3/_4$ h., 155 k., Řadovy $^3/_4$ h., 101 k., Chramost $^3/_4$ h., 58 k.; celkem: 1661 k., 28 ž.

Na vrchu nad Skrýšovem vystavěl kolem r. 1705 tehdejší majitel Skrýšova rytíř Adam Ignác Mladota ze Solopisk, děkan metropolitní kapitoly u sv. Víta v Praze, ke cti Čtrnácti svat. Pomocníkův a sv. Jana Nep. kapli, jíž roku 1710 odkázal 300 zlatých, aby za úroky z jistiny té plynoucí slouženy byly mše svaté, zvláště v den sv. Jana Nep. a v neděli následující.

Na místě této kaple vystavěl v letech 1760—1764 baron Norbert Kfelíř ze Zakšova (Kfeller de Saxengrün), pán na Skrýšově a Příčově, nejvyšší lesmistr knížete Schwarzenberga, ná-

kladem 6000 zlat. nynější prostrannější kostel ke cti sv. Jana Nepom. a zřídil při něm roku 1764 místo fundačního kaplana. Dostavěný kostel benedikoval dne 16. května roku 1764 arcijáhen Krumlovský Jan František baron Kfelíř ze Zakšova.

Baron Norbert Kfelíř vyprosil si roku 1762 od arcibiskupa Mořice Gustava z Manderscheidu část ostatku těla svat. Jana Nep., kterouž dal zasaditi do stříbrného pozlaceného relikviáře.

Prvním kaplanem stal se roku 1764 František Engelthaler, rodem z Radnic u Plzně, jenž roku 1772 odešel na faru do Oseka u Rokycan. Po něm následoval Jan Tilp, jenž roku 1775 založil pamětní knihu.

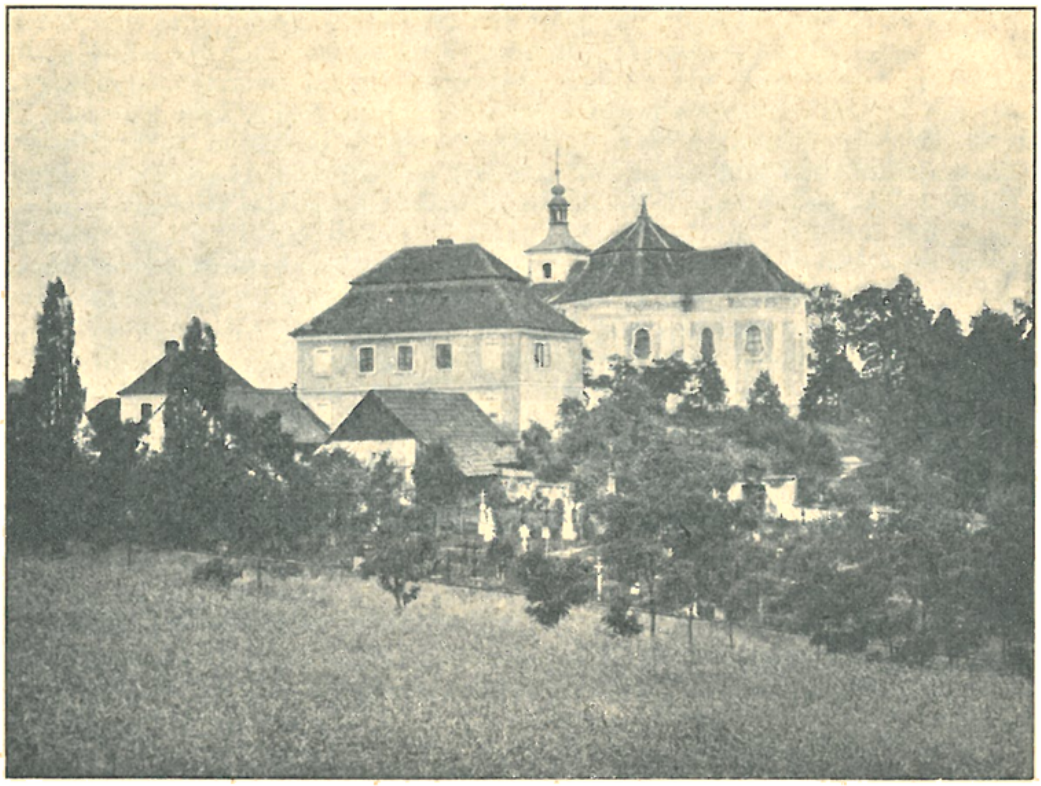

Sv. Jan nad Skrýšovem (kostel a fara).

Roku 1776 dne 16. května zřízeno bylo při kostele Skrýšovském bratrstvo sv. Jana Nep.; stalo se tak přičiněním zmíněného štědrého barona Norberta Kfelíře, jenž vyprosil pro ně již roku 1764 na papeži Klementu XIII. odpustky a právo oltáře privilegovaného a nad to roku 1766 věnoval bratrstvu jistinu 200 zl. Papež Klement XIV. r. 1774 odpustky pro kostel Skrýšovský rozhojnil. Bratrstvo to bylo odvětvím arcibratrstva sv. Jana Nep. při velechrámu sv. Víta v Praze.

Pro údy bratrstva vytištěn byl lístek obsahující poučení o vzniku bratrstva i o povinnostech a výhodách údův. Bratrstvo to však stihl za císaře Josefa II. osud všech bratrstev vůbec: bylo zrušeno.

Kostel sv. Jana nad Skrýšovem.

Jan Tilp působil na osadě Skrýšovské jakožto lokalista po celých 35 let, až do smrti své roku 1807. Po něm následovali: Jan Hanousek 1807—1808 (stal se f. v Krásné Hoře), Frant. Radl od roku 1808, jenž tu působil po 34 leta až do své smrti roku 1842, Emanuel Vilím Doležal 1843—50 (stal se far. v Dublovicích), Josef Jan Krčík od r. 1850.

Vnitřek kostela sv. Jana nad Skrýšovem.

R. 1856 byla lokalie zdejší povýšena na faru. Prvofarář Krčík zůstal tu do roku 1858, kdy stal se farářem v Jesenici. Po něm obdržel uprázdněnou faru František Barták, jenž roku 1868 farářem v Dublovicích se stal (vzdav se roku 1880 fary, na odpočinek do bývalého svého působiště Skrýšova se odebral, kdež zemřel). Potom vystřídali se na Skrýšově farářové: Jan Václav Slávek 1869—81 (stal se farářem v Počepicích), Frant. Daďourek 1881—84 (stal se f. v Libšicích), Václav Brzek 1884 až do 1902 (odešel na faru ve Vetlé), Jos. Landa od 1902.

Farní kostel sv. Jana Nep. jest zajímavá stavba baroková.

Presbytář jest pětiboký, klenutý, loď basovitého tvaru s rovným stropem. V průčelí jest nízká vížka, jejíž rozšířená přední zeď tvoří zároveň štít průčelní. Před vchodem podvěžním jest sínec, na jehož ballustrádě stojí pěkné barokní vásy a socha Panny Marie. Ostění oken jest v barokních křivkách zprohýbáno. Loď kryta jest střechou mansardskou. Klenba presbytáře pokryta jest malbou ornamentální: uprostřed perspektivní architektura, v jednotlivých klenbových polích barokní rámce, v nichž oblaka na blankytném pozadí.

Oltář jest zděný, pokrytý umělým mramorem. Anděly nesený oltářní obraz „Sv. Jan Nep." (pěkné poprsí na plátně malované) opatřen jest vkusným rámcem.

Na epištolní stěně presbytáře visí dobrý obraz „Čtrnácte svat. Pomocníků" z původní kaple*).

4. Jesenice.**)

Duchovní správu vede farář za pomoci kooperátora.

Patron: Ferd. Zdeněk kníže z Lobkovic.

Místa přifařená: Jesenice 250 k., 5 ž., šk. 5tř., Bolechovice $^1/_2$ h., 224 k., 7 ž., Bor 1 h., 96 k., Boudy $^3/_4$ h., 134 k., Dobrohošt $1^1/_2$ h., 24 k., Doublovičky $^1/_4$ h., 48 k., Hulín $^1/_4$ h., 59 k., Kamenice 1 h., 194 k., 2 ž., Lovčice 1 h., 163 k., Martinice $^1/_2$ h., 96 h., Mezný $^1/_2$ h., 90 k., Nedrahovice $^1/_2$ h., 347 k., 5 ž., Ouklid 1 h, 47 k., šk. 1tř., Podhájí 1 h., 108 k., Radeč $^3/_4$ h., 59 k., Trkov 1 h., 76 k., Dobrošovice $^1/_2$ h., 113 k., Malkovice 1 h., 110 k., Miskov $1^1/_2$ h., 85 k., šk. 3tř., Nové Dvory 1 h., 173 k., Vršovice $^1/_2$ h., 45 k., Křenovičky $1^1/_2$ h., 82 k.; colkem: 2423 k., 19 ž.

Kostel Jesenický uvádí se již r. 1350 mezi farními v obvodu dekanátu Vltavského.

Podací právo vykonávali páni sídlící na blízkém hradu Zvěřinci.

Roku 1366 směnil farář Jesenický louky táhnoucí se dolinou Nedrahovickou ke Kamenici s vladyky Nedrahovickými, Jaroslavem a Mikulášem, za 1 jitro polí u Jesenice a za 3 jitra polí u Ouklida, z nichž dostával pak 3 kopy 45 grošů platu ročního ***).

---

*) Srvn. Podlaha-Šittler, Soupis památek okresu Sedlčanského, 109-110.

**) Srvn. Ant. Lego, Paměti a památky farní osady Jesenické. V Sedlčanech 1908.

***) L. Erect. I., 50.

Farář Bušek (Buzko), jenž v Jesenici byl již roku 1373*), měl r. 1396 s patrony svými Bohušem a Mikulášem, bratřími na Zvěřinci, rozepři zvláště o desátky**). Pře byla tak prudká, že řečení bratři sáhli i k prostředkům násilným: zajali faráře a spálili jeho dům***).

Po smrti Buškově roku 1400 k presentaci krále Václava, jemuž pro tento případ bylo od patronů právo podací propůjčeno, obdržel beneficium Mikuláš z Unhoště ze řádu Minoritů,

Kostel v Jesenici.

jenž roku 1391 od papeže Bonifáce IX. jmenován byl biskupem labodským (lavantským) v Korutanech†). Tomu bylo řečeným papežem dovoleno, aby mohl přijímati beneficia světská i řeholní až do jisté výše, v listu papežském určené††). Jsa zpovědníkem krále Václava IV.†††) v Jesenici ovšem nikdy nesídlel, nýbrž při-

*) Soudní akta I., 14.
**) Soudní akta III., 205.
***) Soudní akta III., 307.
†) Fr. Eubel, Hierarchia catholica 310; Mon. Vat. V., 245.
††) L. Conf. VI., 22.
†††) Palacký, Děj. II. č. 2., 279.

jímal odtud pouze důchody, maje tu svého zástupce nebo nájemce Mikuláše ze Strakonic, jenž duchovní správu obstarával*).

Biskup Mikuláš zemřel již roku 1403, načež k presentaci bratří Bohuše ze Zvěřince a Mikuláše ze Zvěřince, jinak z Hořic potvrzen byl za faráře Jesenického Petr z Prahy**). Ten pobyl v Jesenici do roku 1409, kdy směnil faru svou s Martinem, farářem Stochovským***). Ten byl tu farářem ještě r. 1418.

V kostele Jesenickém býval oltář sv. apoštolů Šimona a Judy, při němž byl zvláštní kněz-oltářník. Místo to obsazováno bylo k presentaci faráře Jesenického. Do roku 1418 byl tímto oltářníkem kněz jménem Václav, jenž téhož roku se vzdal svého místa, jež dáno bylo knězi Pavlovi ze Slaného†).

V době husitské zanikají zprávy o Jesenici; není pochyby, že tu záhy zavládl utrakvismus a později protestantismus. Jen poslední z nekatolických farářů Jesenických jest znám: Matouš Longolius Chřenovský, kněz ženatý, jenž tu byl v letech 1616 až 1621, a po bitvě bělohorské spolu se všemi jinými nekatolickými duchovními Čechy opustiti musil.

Osada Jesenická pro nedostatek katolického kněžstva přikázána byla z počátku faráři Počepickému, později od r. 1640 faráři Sedleckému.

Roku 1677 bylo na osadě Jesenické 629 osob přijímání sv. svátostí schopných; roku 1700 čítalo se jich 615.

V Jesenicích konány byly služby Boží každou třetí neděli.

Roku 1754 Sedlecký farář Šimon Lazar postaral se o to, aby na místě zbořené fary v Jesenicích zbudován byl příbytek nový, a složil 4000 zl., aby mohli nástupcové jeho ze 200 zl. úroků snáze vydržovati kaplana, jenž by do Jesenice docházel a zde přisluhoval.

R. 1763 zřízeno bylo v Jesenici sídelní kaplanství nebo-li expositura.

Posloupnost expositů Jesenických: Václav Vinzer 1763—1769, Vojtěch Chvojka 1769—73, Antonín Lešetický 1773—78, František Ign. Růžička 1778—96, Antonín Jan Hanikýř, zakladatel Dědictví Svatojanského 1796—97, Jan Hanousek 1797—1807.

Za exposity Hanouska provedena byla stavba nového kostela. Ačkoliv starobylý kostel mnohé věky i kruté bouře přečkal, sešel přece věkem tak, že nemohl býti více ani opraven ani zachován. Poslední služby Boží konal v něm exposita Hanousek na rozloučenou v neděli třetí po velikonoci dne 14. dubna 1799; při tom vybízel hojně shromážděné osadníky, aby dovozem staviva i jinak při stavbě byli nápomocni.

Dne 16. dubna 1799 počali starý kostel bourati; při tom shroutila se klenba presbytáře.

---

*) Soudní akta IV., 137, 189.
**) L. Conf. VI., 95.
***) L. Conf. VI., 271.
†) L. Conf. VII., 254.

Dne 4. května časně z rána benedikován byl základní kámen k novému chrámu na straně epištolní. Po dobu stavby konaly se služby Boží střídavě v sakristii a v Bolechovické kapli. Dne 20. října stál již kostel nový a téhož dne posvětil jej kníž. arc. vikář a farář v Arnoštovicích Ant. Kraffer.

Při bourání kostela přišli zedníci na straně evangelijní na zazděný bývalý sanktuář a nad oltářem ve stropě nalezli missál husitský *), jejž farář Hanousek do bedny vložil a za oltářem zazdíti dal**).

Na stěnách pod čtyřnásobnou vrstvou opětovným bílením vzniklou nalezeny byly malby: na klenbě presbytáře kůry andělské, na jižní stěně lodi »Stětí sv. Barbory« a »Utrpení Krista Pána v domě Pilátově«; na severní stěně bylo namalováno jakési epitafeum s pěkným obrazem nejsvětější Trojice a s nápisem z knihy Job 19. 25—27: »Nebo vím, že Vykupitel můj živ jest a že v poslední den z země vstanu . . . «; v sínci kostela namalována byla legenda o přenesení sloupu na Vyšehrad. Nad vchodem do kostela byl nápis z 2. knihy Mojžíšovy 3, 5: »Nepřibližuj se sem: zuj obuv s noh svých: nebo místo, na kterémž stojíš, země svatá jest«.

Také zevně na zdi kostela byly nalezeny malby: »Sv. Bartoloměj« a »Kristus Pán na kříži s dvěma postavami vedle kříže stojícími«.

Při stavbě nového kostela ponechána byla ze starého kostela věž a části severního a jižního zdiva lodi.

Stavbu provedl František Lachout ze Sedlčan, stavitel knížete z Lobkovic.

V pamětní knize zachovaly se jeho plány, a to jak starého, tak i nového kostela (jsou reprodukovány na str. 32 a 33).

Na opatření vnitřní úpravy zavedl farář Hanousek sbírky; z těch pořízeny byly roku 1804 nové varhany u varhanáře Bedřicha Semráda, t. č. purkmistra Sedleckého, za 437 zl. stř.; kazatelnu a tabernakl na hlavní oltář zhotovil Frant. Hatlák, řezbář ze Smilkova za 205 zl. Obnova hlavního oltáře stála 148 zl. 24 kr. Mimo to koupeny byly ještě jiné potřeby. Celkem vydáno na vnitřní úpravu kostela 917 zl. 24 kr.

Po expositovi Hanouskovi následovali: František Slanina 1807, Josef Vaniš 1807—11, Jan Kučera 1811—17, Vojtěch Hulička 1817—27, František Hanuš 1827, zemřel 1836, Emanuel Urban, dříve po pět let vychovatel v kníž. rodině Thurn-Taxis, 1836—44 (stal se děkanem v Sedlčanech), Jan Šiška 1844.

Roku 1846 byla expositura Jesenická povýšena na faru. Prvním farářem stal se dosavadní exposita Jan Šiška, jenž tu zemřel roku 1857; po něm následovali: Josef Krčík 1858—1859 (stal se farářem v Sedlci), František Burda 1859—1860 (stal se děkanem v Sedlčanech), Josef Kopsch 1860—71, Jakub

*) Z pamětí Jana Jeníka z Bratřic v ČČM. 1880, 281.
**) Lego, Paměti 9.

Pachl 1871—74 (stal se proboštem v Roudnici), Josef Lorbeer 1874—1882 (stal se farářem v Hostíně), Antonín Lego 1882, zemřel 1901, Karel Josef Pejša od r. 1902.

Farář Lego byl znamenitým hospodářem a včelařem, znalcem a sběratelem starožitností, zabýval se i řezbářstvím a spisovatelstvím. Sepsal a tiskem vydal »Pastýřské melodie

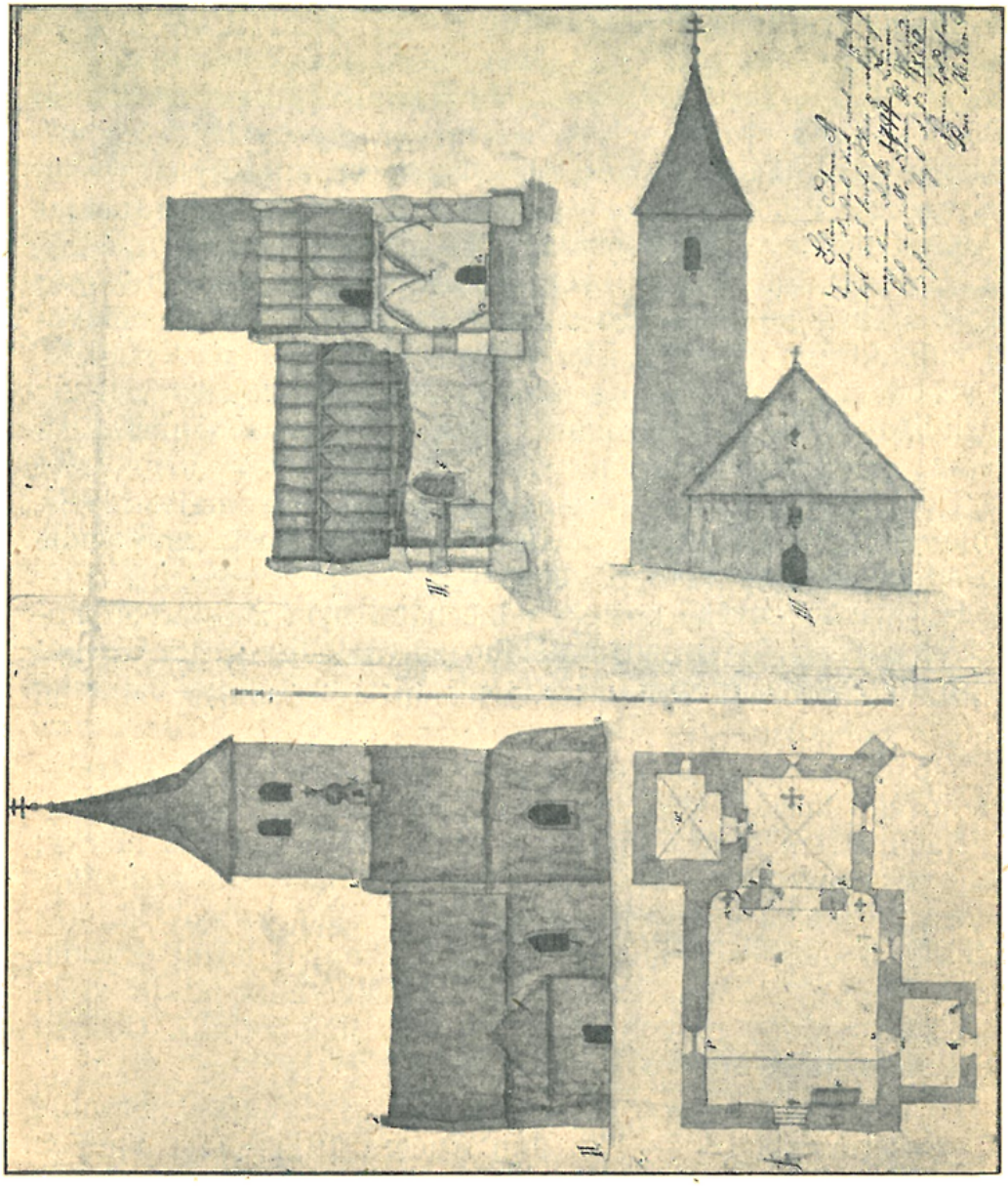

Plány starého kostela Jesenického roku 1799 zbořeného.

na Sedlčansku«; v rukopise dosud zůstalo dílo »Svatba Jesenická«, k němuž nápěvy sebral učitel Jesenický Ant. Chyba. Mimo to sepsal Lego dle historických pramenů »Paměti a památky farní osady Jesenické«. Byl by je rád vydal tiskem, ale náhlá smrt překazila tento úmysl. Bratr jeho František Lego, řiditel měšť. školy v Jindřichově Hradci, daroval rukopis těchto »Pamětí« okresnímu museu v Sedlčanech, jež postaralo se o jeho vydání ve zvláštní příloze časopisu »Hlasy z Povltaví«, jež potom vyšla také jako knížka sama o sobě.

*Farní kostel nejsvětější Trojice**) nalézá se v severní, po mírném svahu vystupující části dědiny Jesenické; kolem něho prostírá se hřbitov. Věkovitá lípa naznačuje již zdaleka vchod na hřbitov.

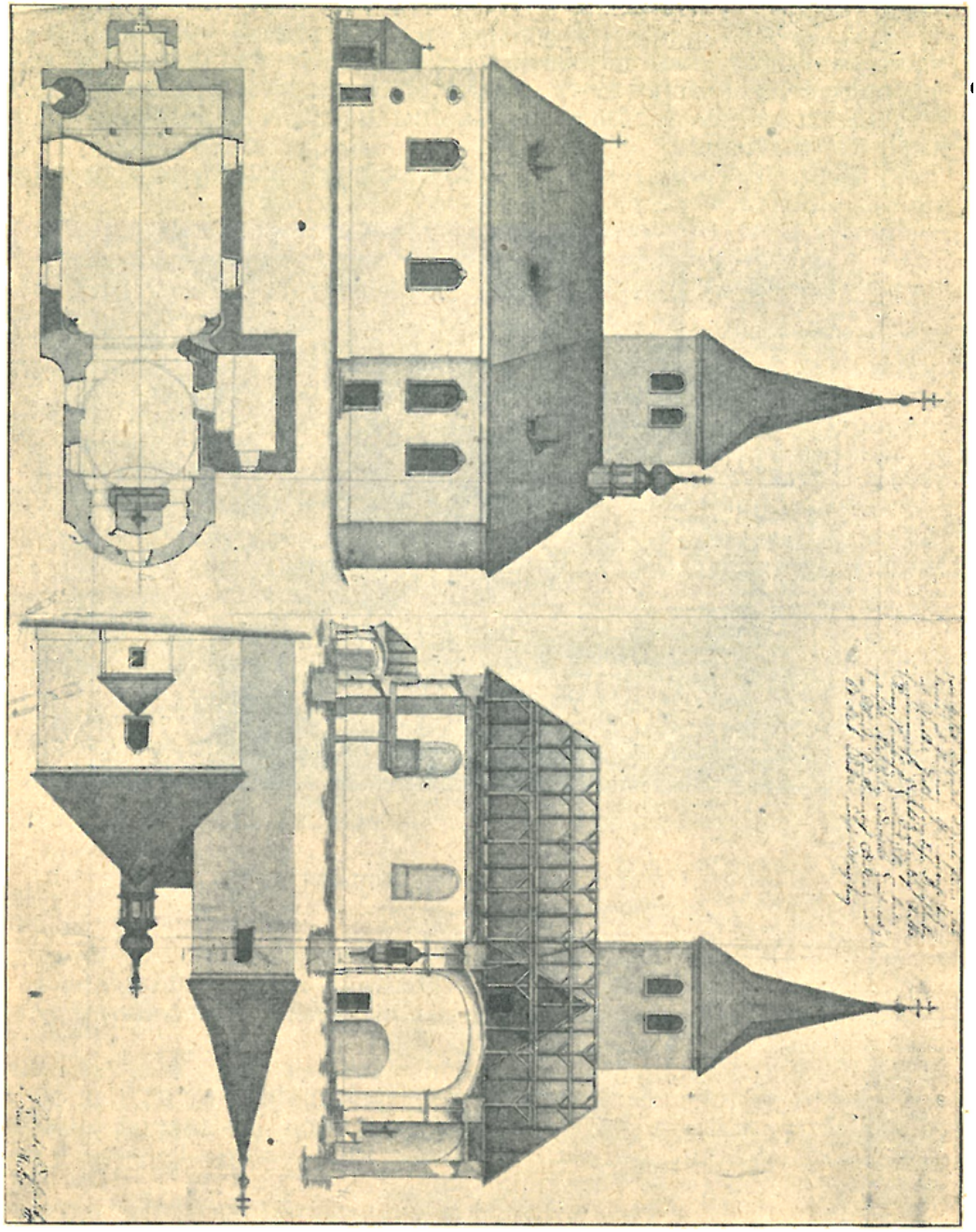

Plány nového kostela Jesenického z roku 1799.

Presbytář, překlenutý širokým valeným pásem, vybíhá vzadu v segmentovitou mělkou konchu, vpředu pak prodloužen jest čtvercovým polem, ploskou klenbou krytým a na jižní straně dvěma segmentovitě sklenutými okny osvětleným. Prostý, v nízký segment stlačený pás klenbový tvoří vítězný oblouk. Loď, rovným stropem krytá a dvěma okny s každé strany osvětlená, postrádá veškeré architektonické výzdoby.

---

*) Ve zprávě faráře Sedleckého z roku 1677 nazývá se kostelem „Nanebevzetí Panny Marie“, v matrice z roku 1727 kostelem pod titulem „Narození Rodičky Boží blahoslavené Panny Marie“.

Vnitřní úprava kostela bývala dříve barokní.

Na hlavním oltáři již ve starém kostele byl až do roku 1775 obraz „Korunování P. Marie". Toho roku nahradil jej Josef Karvínský z Karvínu novým obrazem „Nanebevzetí P. Marie", jejž maloval proslulý malíř jesuita Ignác Raab v Kutné Hoře, a když i ten valně sešel, zhotovil roku 1862 Bedřich Kamarýt, tehdáž kaplan v Černovicích, za 120 zlatých jeho kopii, originál si podržev.

Roku 1884 změnil se vnitřek chrámu značně. Na místě sešlého hlavního oltáře, jehož se použilo pro Boží hrob pod kruchtou, pořízen byl nákladem osadníků nový dubový oltář prací Václava Šebora, řezbáře v Teplicích za 640 zl. Do něho vsazena, ač o něco zmenšená, zmíněná kopie Kamarýtova.

Roku 1886 upravena byla z dobrovolných příspěvků křtitelnice na způsob oltáříku.

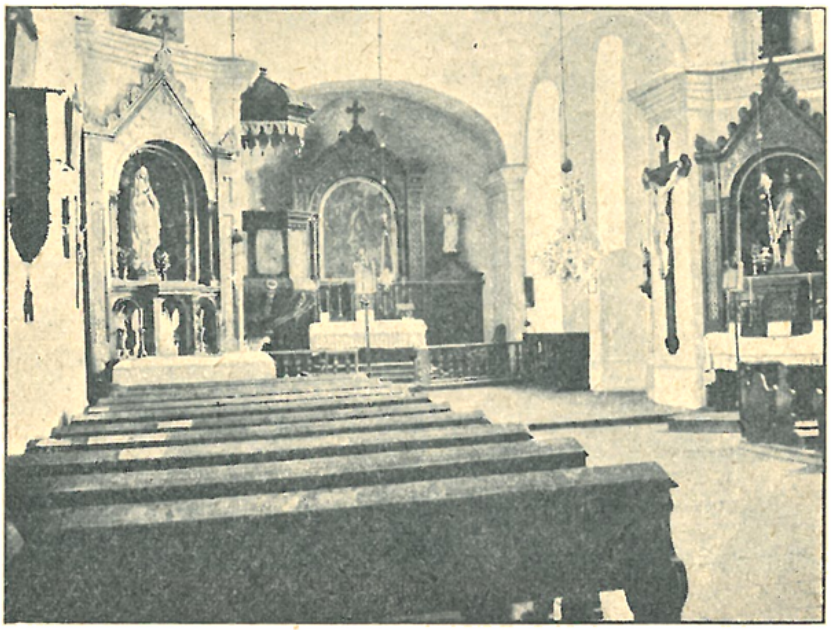

Vnitřek kostela Jesenického.

Roku 1889 pořízen byl za 130 zl. postranní oltář sv. Václava; sochu zhotovil řezbář Krejčík v Praze. Téhož roku zhotovil do výklenků nad postranními oltáři sochy sv. Prokopa a bl. Anežky Přemyslovny tyrolský sochař Josef Runggaldier.

Roku 1891 zřízen byl nákladem manželek osady Jesenické za 120 zlatých oltář Panny Marie Lourdské. Sochu zhotovil za 92 zlat. tyrolský sochař Runggaldier a řezbářské práce na obou postranních oltářích a křtitelnici farář Ant. Lego. Dřívější oltář Panny Marie Bolestné vyžádali si občané Borští pro svou kapli.

Roku 1893 pořízena byla nákladem osadníků za 100 zl. nová kazatelna, k jejíž výzdobě použito bylo ze staré barokní kazatelny reliefových obrazů sv. evangelistů, Božského rozsévače a sochy Dobrého Pastýře.

Celé vnitřní zařízení provedeno jest ve slohu pseudorománském.

Uvnitř kostela v jižní zdi jest obdélníkový náhrobník z červeného mramoru, na němž spatřuje se postava rytíře téměř v životní velikosti v plném odění. Na obdélníkových plochách nahoře a dole čte se tento nápis: „Leta Páně spasení našeho 1580 v sobotu, den sv. Bartoloměje, urozený a statečný rytíř pan Jan nejstarší Černín z Chudenic na Nedrahovicích a Dštný, toho času hejtman kraje Vltavskýho, prostředkem smrti této časné s tohoto bídného světa a plačtivého oudolí skrze nestihlé milosrdenství Boží k slávě věčné jest vykročil; jak tělo jeho, tak taky paní Mariany Černínové rozené z Říčan, první manželky jeho, do dne soudného

k spasitelnému z mrtvých vstání v naději Boží tu odpočívajíc očekávají". Rytíř klade pravou ruku na přilbici vedle na hranolovém podstavci ležící. Na hořejší šikmé římse podstavce čte se „Leta 1607"; na podstavci samém pak nápis: „Urozený a statečný p. Diviš z Chudenic a na Nedrahovicích, J. M. C. rada a soudce zemský dal jest tento kámen na památku rodičů svých udělat a do chrámu tohoto, kde jejich těla odpočívají, přivézt".

Do zdi sínce zevně zasazena jest deska opuková, na níž spatřujeme polovypuklé dílo, představující rytíře v brnění, klečícího se sepjatýma rukama před Ukřižovaným. Nad rytířem jest znak Kaplířů ze Sulevic.

Pod tímto náhrobníkem nalézá se náhrobník jiný; jest to opuková deska s nápisem: „Svatý Jan v XI. kap : Já jsem vzkříšení i život, kdož věří ve mne, by pak umřel živ bude . . . " V levo jest znak Talmberský (lekno), v pravo poškozený znak Lovčických z Pohnání.

Věž, zbylá ze starého kostela, stojí při severním boku presbytáře. Jest kryta střechou jehlanovou; v přízemí jejím jest sakristie.

Zvony: 1. z roku 1550 zhotovený Tomášem Jarošem Brněnským, s nápisem latinským; 2. byl několikráte přelit, tak r. 1733, 1773, 1836 (od zvonaře Karla Bellmanna v Praze), posléze r. 1891 od J. Diepoldta v Praze; 3. byl slit roku 1773 od zvonaře Františka Antonína Franka a přelit roku 1840 od Karla Bellmanna; 4. ve vížce nad presbytářem malý zvonek asi z pol. XVI století s pěkně provedenými výjevy ze života prarodičů pokolení lidského (stvoření Evy, Bůh dává prarodičům zákaz, aby nejedli se stromu zapověděného, Adam a Eva jedí se stromu, vyhnání jich z ráje).

Krásnou památku učinil osadě Jesenické její rodák, měšťan pražský a čestný občan obce nedrahovické Antonín Bareš, když roku 1891 koupil v hodinářském závodě L. Heinze v Praze za 440 zlat. věžní hodiny pro kostel Jesenický a odevzdal je ve správu osady Jesenické.

V Bolechovicích u zámku jest pěkná barokní kaple sv. Jana Nepom., kterouž dal r. 1775 tehdejší majitel Bolechovic Jan Josef Karvinský rytíř z Karvínu postaviti. Dokončenou kapli benedikoval dne 5. listopadu 1775 Ign. Malý z Tulechova, k. a. vikář a farář v Petrovicích. V kapli před oltářem dal si zbožný zakladatel zříditi rodinnou hrobku, i nenadál se zajisté, že jej rok na to v nejlepším věku 46 let farář Sedlecký Frant. Rosol právě v oktávě sv. Jana Nep. dne 19. května 1776 prvního v ní pochová. Zbožný zakladatel za-

jistil nad to ještě 900 zl. na velkostatku Bolechovickém, aby se z úroků udržovala kaple v dobrém stavu. Při tom pamatoval ke cti král. almužníka i na chudé almužnou s výslovným přáním, aby byli o sv. Janě Nep. podělováni.

Sličné toto stavení kryto jest mansardskou střechou, jež zakončena jest lucernovitou vížkou.

Uvnitř na klenbě jest zdařilá malba: Hospodin zjevuje se Mojžíšovi v hořícím keři. Na hlavním oltáři jest obraz sv. Jana Nep. jako almužníka, malovaný nepochybně od Raaba.

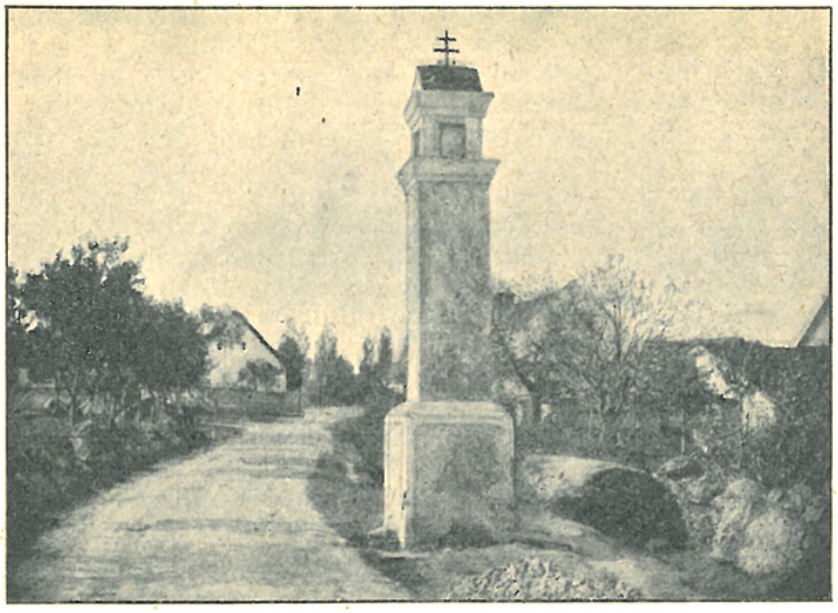

„Boží muka" v Ouklidě u Jesenice.

V Ouklidě, vesničce ležící při okresní silnici z Jesenice na Vysoký Chlumec, stojí jedna z těch nesčetných památek po venkově našem dosud se zachovavších, totiž „Boží muka". Na čtyřbokém podstavci jest „kaplička" s výklenky pro sošky a obrázky, zakončená stříškou se vsazeným železným dvojitým křížem.

5. Klučenice, fara.

Duchovní správu obstarává jakožto tak zvaný „reální administrátor" kněz z rytířského řádu křižovnického s červenou hvězdou.

Patron: velmistr řečeného řádu.

Místa přifařená: Klučenice 412 k., 22 ž., šk. 3tř., Kamenice $^1/_3$ h., 146 k., Křesina $^3/_4$ h., 14 k., Voltířov $^1/_4$ h., 249 k., 8 ž., Zadní Chlum 1 h., 139 k., Podskalí 1 h., 138 k.; celkem: 1098 k., 20 ž.

Klučenice náležely odedávna řádu křižovníků s červenou hvězdou, jemuž dosud patří.

Farní kostel připomíná se tu již roku 1352. Tehdáž odváděl desátku papežského 9 gr.*)

Roku 1415 byl v Klučenicích farář jménem Petr. Téhož roku Vilém řečený Reyman z Erlebachu, sídlící na Valtýřově

*) Tomek, Registra decim. papalium.

učinil nadání pěti kop grošů ročních, aby při kostele Klučenickém byl vydržován kaplan. Někdejší, tehdáž již zemřelý farář Klučenický Šebastián přispěl k nadání tomu 22 kopami grošův*).

Roku 1419 farář Klučenický uváděl nového faráře do Lašovic**).

Z administrátorů jsou známi tito: Tobiáš Fridscher 1672, Václav Horský 1718—20, Samuel Finkaus 1720—24 (byl nejprve kaplanem v Kníně, potom korrepetitorem spekulativního bohosloví v pražském konventu, po odchodu z Klučenic byl v Praze novicmistrem, od roku 1730 administrátorem v Dobřichovicích, kdež zemřel roku 1757), Ferdinand Ignác Schönpflug z Gamsenbergu 1724—1734 (rodem z Jílového, zprvu provisor v pražském konventu, roku 1734 stal se farářem v Kníně), Ant. Josef Gialdi 1734—41 (byl zprvu korrepetitorem spekulativního bohosloví a novicmistrem v domě Pražském, od roku 1741 farářem v Kníně, od roku 1755 komendatorem v Mostě, kdež zemřel roku 1770), Rudolf Ignác Kavika z Birkenthalu 1741—51 (stal se administr. v Dobřichovicích), Josef Duchoslav Crispin 1751—55 (stal se podpřevorem v Praze), Václav Schmidt 1755—63 (zemřel v Klučenicích a pochován první v kryptě určené pro administrátory Klučenické), Václav Martin Weber 1766 (stal se farářem v Kníně), Jan Vojtěch Fromb 1766—69 (stal se adm. v Dobřichovicích), Vojtěch Jan Richetzký 1769—1776 (stal se adm. v Dobřichovicích), Václav Kazimír Pasaurek 1776 až 1783 (stal se adm. v Tursku), Josef Ign. Pauli 1783—1797 (stal se farářem v Unhošti), Jan Křtitel Podleský 1797—1805 (stal se far. v Boroticích), Jan Florian Milčinský 1805—08 (stal se far. u sv. Františka v Praze), Jan Křt. Podleský (po druhé) 1808—15 (stal se admin. v Dobřichovicích), Václav Jan Hatter 1815—24 (stal se farářem v Kníně; roku 1823 dne 9. listopadu konal slavnost 100leté památky posvěcení chrámu Klučenického), Jan Nep. Hrabě 1824—29 (stal se far. v Boroticích), Jos. Košický 1829—1836 (ve válkách napoleonských konal roku 1809 namáhavou duchovní správu ve vojenské nemocnici ve Znojmě; z Klučenic odešel na faru do Knína), Ignác Knobloch 1836, kněz — jak pamětní kniha o něm praví — »všeliké vážnosti, chvály, cti a lásky hodný«; zemřel v Klučenicích roku 1838, Ferdinand Kalaš (Kallasch) 1838—39 (stal se adm. v Dobřichovicích), Ignác Wocet 1839—42 (stal se f. v Tursku), Jan Křt. Pelikán 1842—46 (stal se f. v Boroticích), Josef Dvořák 1846—1860 (stal se far. v Hloupětíně), Jan Evang. Sachar 1861—65 (stal se f. v Živohoušti), Václav Josef Černoch 1865—67 (stal se far. v Hloupětíně; do pamětní knihy farní zapsal zajímavé vzpomínky ze svého života), Josef Vacek 1867—70 (stal se f. v Hloupětíně), Bedřich Utěšil od 1870; zemřel již roku následu-

*) Libri Erect. X. (rkps. v kapitolní knihovně), fol. 36; Beckovský-Rezek I., 355.

**) Lib. Conf. VII., 283.

jícího, Matouš Reichenauer, rodem Němec z Marianského Chlumu v okolí Chebském; naučil se češtině teprve ve studiích gymnasijních u Piaristů v Praze a osvojil si ji tak dokonale, že mohl ustanoven býti za duchovního správce na osadě české; pobyl v Klučenicích do roku 1874, načež odešel do Živohouště. Za něho slaveno bylo dne 9. listopadu 1873 150leté jubileum posvěcení chrámu Klučenického; Josef Puchta, jenž tu působil od roku 1874 celých 33 let až do roku 1907, kdy odstěhoval se do řádového domu v Praze, kde mu svěřeno bylo provisorství a udělen titul inspektora řádových statkův, Jos. Mařík od 1907.

Kostel v Klučenicích.

Farní chrám sv. Jana Křtitele a sv. Antonína opata vyhořel roku 1721 spolu se vsí, i byl r. 1722 zbořen a nový nynější celkovým nákladem 3438 zl. 39 kr. vystavěn. Dokončen byl za generála řádu křižovnického Boehma a posvěcen téhož roku dne 9. října.

Jest to úhledná barokní stavba*), jež má v průčelí čtyřbokou věž krytou bání s lucernou. Loď má valenou klenbu opřenou o široké pásy, jež vybíhají z hladkých pilastrů se štukovými, různě modelovanými hlavicemi. Presbytář jest rovněž valeně sklenut; v jeho zaokrouhlených koutech stojí pilastry podobné pilastrům v lodi. Od lodi oddělen jest presbytář půlkruhovým obloukem. Okna jsou obdélníková, segmentem překlenutá.

Hlavní oltář jest pěkný barokní. Svršek a pozadí jeho tvoří ze dřeva řezaný baldachýn. Pod baldachýnem jest ozářený věnec obláčkův a andílkův. Střed tvoří cenný obraz na plátně „Svatý Jan Křtitel a sv. Antonín opat“ od Petra Brandla. Obraz tento byl roku 1903 opraven Josefem Mathauserem a Pavlem Bergnerem. Rámec obrazu drží postavy andělův. Nad brankami po bocích oltáře stojí sochy sv. Augustina a bl. Anežky České.

---

*) Srovnej podrobný popis v „Soupisu památek historických a uměleckých“: Politický okres Milevský, str. 71 a násl.

Oba boční oltáře jsou rovněž barokní; na nich jsou pěkné obrazy „Sv. Rodina“ a „Sv. Patronové čeští“.

Vnitřek kostela v Klučenicích.

Veliký zvon byl ulit roku 1554 zvonařem Brikcím. Menší zvon pukl při vyzvánění tři dny trvajícím za zesnulého císaře Josefa II., i byl roku 1790 přelit za generála Antonína Jakuba Suchánka.

6. Kosová Hora, fara.

Duchovní správu obstaráva farář.

Patron Dědicové barona Jana Nep. Mladoty ze Solopisk.

Místa přifařená: Kosová Hora 924 k., 114 ž., šk. 5tř.; Borka 1/2 h., 5 k.; Bořená Hora 1/2 h., 56 k.; Chrástava 1/4 h., 30 k.; Dřevniště 3/4 h., 11 k.; Dvorek Nový 1/2 h, 20 k.; Hrádek Červený 1/4 h., 222 k., 1 ak.; Hradiško 1/2 h., 38 k.; Janov 1/4 h., 53 k.; Klimětice 1 h., 132 k.; Lavičky 1/2 h., 69 k.; Lhota Dohnalová 1/2 h., 107 k.; Lhota Prosenická 1 h., 158 k.; Luhy 3/4 h., 110 k.; Pojezdec 1/2 h., 5 k.; Prosenice 1 1/2 h., 144 k., šk. 2tř.; Přibejška 3/4 h., 39 k.; Radějovice 3/4 h., 22 k.; Štětkovice 1/2 h., 165 k., 5 ak., 12 ž.; Vyšatoly 1/4 h., 29 k.; Vítěz 3/4 h., 75 k.; Záduší 3/4 h., 19 k.; celkem: 2433 k., 6 ak., 126 ž.

V Kosové Hoře připomíná se fara již r. 1352 [1]).

Roku 1354 k presentaci Beneše z Kosové Hory byl na prebendu jím při kostele v Kosové Hoře zřízenou a nadanou potvrzen kněz Petr [2]).

Do roku 1367 byl tu farářem kněz jménem Znata, jenž téhož roku zemřel, načež k presentaci rytíře Šimona z Roztok, pána na Klecanech, a panošů Jindřicha, Mutiny a Jana řečeného Němčka z Kosové Hory dosazen byl za plebána Litold ze Šprymberka [3]). Tehdáž bylo ustanoveno, aby příště v presentaci střídali se řečení panošové z Kosové Hory s řečeným Šimonem, což mělo platiti i o jejich nástupcích [4]). Plebán Litold pocházel z rodu šlechtického a náležel mu spolu s bratřími Závišem, Jindřichem a Petrem hrad Šprymberk (Springenberg); roku 1370 a 1378 vykonával s řečenými bratry podací právo ke kostelu v Bílenci [5]).

Roku 1380 presentováni byli na faru v Kosové Hoře neshodou patronů dva kněží: Vít [6]) a Tomáš [7]), z nichž poslední faru obdržel [8]).

V kostele Kosovohorském byl oltář sv. Markéty, při němž byl zvláštní kněz-oltářník nebo-li kaplan. V letech 1382—1394 byl jím kněz jménem Velislav, načež po jeho resignaci r. 1394 k presentaci patronů toho oltáře Jana a Beneše z Kosové Hory ustanoven byl na jeho místo kněz Kříž (Crux) ze Sedlčan [9]) a roku 1395 k presentaci Duchka a Beneše z Kosové Hory kněz Šimon z Kosové Hory [10]).

Roku 1399 zemřel plebán Kosovohorský Tomáš, načež k presentaci Heřmana z Hrádku, jenž byl tehdáž patronem, dosazen na jeho místo kněz Václav, jenž po té doby byl plebánem v Chlumíně [11]). Ten zemřel již následujícího roku, načež k presentaci Beneše řečeného »Mucek«, Bernarda, syna Jana řečeného Němčka z Kosové Hory, a Heřmana z Hrádku uprázdněné místo obdržel kněz Duchek z Kosové Hory [12]).

Roku 1404 vzdal se oltářník sv. Markéty Šimon svého místa, jež obdržel Jan z Chvalšin [13]).

Při kostele bylo také ještě jiné stálé kaplanství (»capellania perpetua«); do r. 1409 měl místo to kněz Petr; po jeho smrti

---

[1]) Reg. desát. pap. 62.
[2]) Lib. Conf. I., 31.
[3]) Lib. Conf. I. část II., 86.
[4]) Lib. Erect. II., 167.
[5]) Lib. Conf. II., 93; III.—IV., 85.
[6]) Soudní akta II., 69.
[7]) Soudní akta II., 72.
[8]) Soudní akta II., 73.
[9]) Lib. Conf. V., 183.
[10]) Lib. Conf. V., 220.
[11]) Lib. Conf. VI., 2.
[12]) Lib. Conf. VI., 24.
[13]) Lib. Conf. VI., 117.

k presentaci Heřmana z Hrádku obdržel je kněz Václav ze Sedlčan*).

R. 1409 zemřel oltářník Jan; místo jeho dáno bylo knězi Michalovi z Tišnova na Moravě**). Ten vzdal se svého místa r. 1411, načež nastoupil kněz Šimon z Kosové Hory***) a když i ten roku 1412 resignoval, dosazen byl na jeho místo kněz Václav ze Sedlce†).

Farní kostel v Kosové Hoře.

Po válkách husitských byli v Kosové Hoře kněží utrakvističtí. Z nich známe kněze jménem Štěpána, jenž tu byl roku 1525††). Z pozdějších, nepochybně již lutherských, správců Kosohorských jest znám Jan Marxius Horažďovický od roku 1614, jemuž Martin Mylius Vodňanský (Vodnanus) roku 1617 ve svém

*) Lib. Conf. VI., 260.
**) Lib. Conf. VI., 261.
***) Lib. Conf. VII., 21.
†) Lib. Conf. VII., 56.
††) Borový, Akta kons. utrakv. 9.

poetickém spisku »Miscellanea poëtica« věnoval básničku, v níž chválí jeho činnost pastýřskou a vybízí jej, aby v ní setrval. Marxius sepsal roku 1616 »Summa biblí ve verších«. Po převratu pobělohorském odebral se do vyhnanství, odkudž se roku 1631 na čas do Čech navrátil. Roku 1645 byl ještě živ, přebývaje v Uhrách, kdež vydal: »Písně na každý den v týhodni s modlitbami« (v Trenčíně, 1645)*).

V době pobělohorské fara zanikla; teprve roku 1652 byl tu farářem Jan Václav Batthauser (Batthauizer) Pražský.

Za něho založena byla nejstarší zachovavší se matrika Kosohorská z roku 1652, jež má nápis: »Matricula nebo poznamenání dítek v Chrámě Páně s. Bartholoměje apoštola v městys Kosový Hoře od dvojí ctihodného kněze Jana Václava Batthauizera Pražského, faráře toho času Kosovského pokřtěných. P. František Paleček Neveklovský, ten čas kantor v Kosové Hoře«.

Po něm následovali: Jan Jiřík Aster 1655, Šimon Lud. Ralovicenus Zaluster 1657, Jakub Čermák Klatovský 1674—1704.

Z jeho doby pochází druhá matrika z roku 1691, jež rozdělena jest na tři části, z nichž první má titul: »Matrikula anebo Poznamenání dítek v chrámě svatého Bartholoměje apoštola v městys Kosový Hoře od dvojí ctihodného kněze pana Jakoba Vojtěcha Čermáka Klatovského, toho času faráře Kosovského pokřtěných. Anno 1691 od 1. Januarii. Jan Kratochvíle Kosovský«; druhá část jest nadepsána: »Poznamenání osob v stavě sv. manželství od dvojí poctivosti hodného kněze Jakuba Vojtěcha Čermáka, faráře Kosovského, pořádně potvrzených, leta Páně 1691«; část třetí: »Zápis pohřbův leta Páně 1691«.

Roku 1703 byl tu pomocníkem farářovým světský kněz Martin František Fray.

V matrice pokřtěných vyskytuje se roku 1704 křest, jejž udělil jáhen Joachim Staníček.

Nástupcem faráře Čermáka stal se roku 1704 dosavadní jeho kaplan Martin František Fray 1704—10. Po něm pak následoval Kašpar Schola 1710—45.

Ke Kosové Hoře náležely ve stol. XVII. a XVIII. jakožto filiálky kostely ve Vojkovicích a v Hoděticích.

Roku 1677 čítalo se na osadě Kosohorské 374 osob přijímání sv. svátostí schopných; v Kosové Hoře samé jich bylo 147; v osadách náležejících ke kostelu v Hoděticích bylo obyvatel 283, při kostele Vojkovském 324.

R. 1706 byl zřízen oltář sv. Jana Nep. nákladem Antonína Lyppa, důchodního Kosovského. Vyzdobiti jej dala Kateřina Ludegerová roz. Frischmanová. Roku 1711 zřízen byl z darů dobrodincův oltář Panny Marie, jejž vyzdobiti dal pán z Hochů, doktor práv, přísedící appellačního soudu na hradě Pražském, jenž v době moru z Prahy do Kosové Hory se uchýlil. Roku 1712 dala paní Marie Kristina ovdovělá Halánková, paní na

*) Jireček, Rukověť II., 17.

Kosové Hoře, zříditi oltář sv. Václava. Obraz sv. Václava daroval roku 1714 pán z Hochů.

Roku 1720 vystavěna byla nová kostnice, v níž zřízena kaplička. Na kostnici byla vížka se zvonkem. Dostavěnou kostnici benedikoval r. 1721 ve svátek sv. Bartoloměje Jan Grügner, farář Jistebnický. Zasvěcena byla sv. Jachimu a sv. Barboře.

Roku 1730 zřízen byl oltář sv. Jana Křtitele n kazatelny z odkazu Jana Arnošta Müllera, pána na Kosové Hoře.

Václav Vojtěch Karvínský z Karvínu založil roku 1739 bratrstvo sv. Františka Xaverského, daroval mu 300 zl. a bohoslužebná roucha z drahocenné látky. Roku 1745 mělo bratrstvo pro fakulanty 6 oděvů s parukami a 4 pláště s parukami. Týž pán daroval k oltáři sv. Frant. Xav. 2 stříbrné lampy.

Po faráři Scholovi následovali: Jan Ignác Jiří Churfürst 1745—61 (stal se děkanem v Rakovníce), Karel Petr Votava (Wottava) 1761—62, Karel Jiří Zwara 1762—94, Karel Godfrid Sprotz 1794—1810, Frant. Alois Luchý, rod. z Rakovníka, 1810 až 1828 (zemřel na odpočinku v Rakovníce r. 1845).

Za faráře Votavy vystavěna byla věž; roku 1787 byl kostel opraven. Roku 1786 bylo zrušeno bratrstvo sv. Františka Xav.

Pořad farářův od roku 1846: Antonín Keil 1846—62, Jiří Skřivánek 1864—94 (roku 1877 ochuravěl; zastupoval jej jakožto administrator in spiritualibus et temporalibus Václ. Zelenka; roku 1894 odešel far. Skřivánek na odpočinek a bydlil jako deficient v Kosové Hoře, kdež zemřel roku 1901), Václav Zelenka od roku 1895.

Vnitřek kostela v Kosové Hoře.

Farní kostel sv. Bartoloměje jest jednoduchá obdélníková stavba, pozdějšími opravami starobylého rázu úplně pozbavená.

Vnitřek kostela i věže má chudou úpravu barokní; stropy v presbytáři i lodi jsou rovné.

Vnitřní zařízení jest novější, jen kazatelna jest z doby barokní.

Z památek v kostele se nalézajících zasluhují zmínky: cínová křtitelnice z roku 1590, kterouž za doby pana Hanuše z Říčan a na Vojkově zhotovil konvář Jan Hradecký, a monstrance, kterouž roku 1689 darovali tehdejší majitelé panství Kosohorského manželé Václav a Anna Halánkovi.

Zvony: 1. z roku 1532, ulitý mistrem Bartolomějem v Novém Městě Pražském, 2. původně z roku 1575 pocházející, přelit byl r. 1833 Karlem Bellmannem v Praze.

U Kosové Hory vystavěna byla v době moru na sklonku stol. XVII. nákladem nějaké vdovy na hřbitůvku, kde se morem zemřelí pochovávali, kaplička zasvěcená sv. Michalu*).

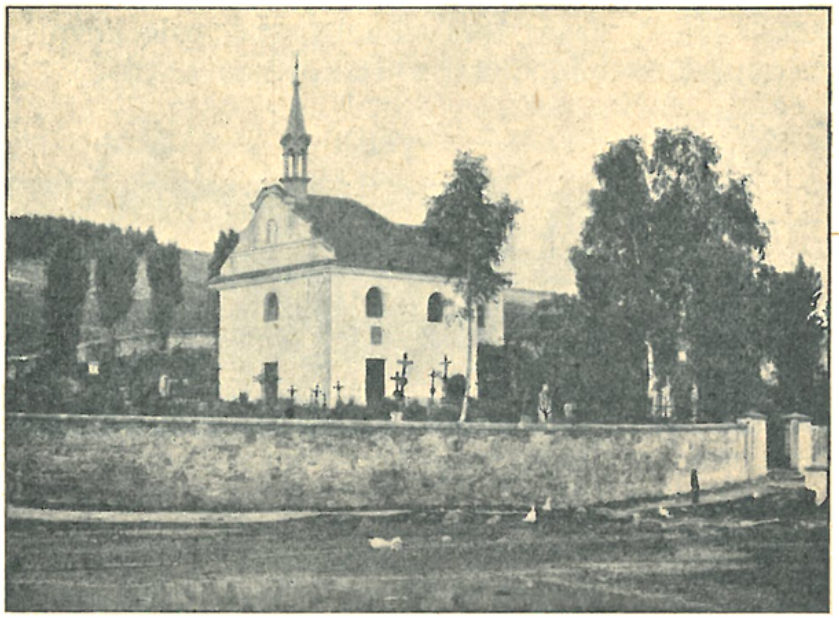

Hřbitovní kaple sv. Michala u Kosové Hory.

Roku 1714 byla dřevěná hradba kolem kaple sv. Michala vystavěna z příspěvků dobrodinců. Oltář v kapli byl vyzdoben nákladem Jana Arnošta Müllera, toho času pána na Kosové Hoře.

Roku 1731 dne 22. června položil farář Schola základní kámen k nové kapli, kterou ke cti sv. Michala archanděla dal stavěti Jan Ferdinand Clanner z Englshofu, pán na Kosové Hoře. Téhož roku dne 21. října týž farář dostavěnou kapli benedikoval.

Roku 1809 byla kaple obnovena.

*) Ve zprávě faráře Jakuba Vojtěcha Čermáka z roku 1700 se o ní praví: „In territorio Kosohorensi praeter parochialem ecclesiam datur unum sacellum publicum extra oppidum, prope tamen illud, honori sancti Michaëlis dedicatum, in loco coemeterii, ubi praeterita contagione pestiferi sepeliebantur, cujusdam viduae expensis erectum; fundationem uti et dotationem nullam habet, et propterea pro desolato ponitur, etsi quidem in eo hic et nunc ex devotione divina bis vel ter infra annum peragantur".

7. Krásná Hora, fara.

Duchovní správu obstarává farář.
Patron: Ferdinand Zdeněk kníže z Lobkovic.
Místa přifařená: Krásná Hora 936 k., 10 ž., šk. 5tř.; Bražna $^3/_4$ h., 145 k.; Hotovnice $^1/_2$ h., 120 k.; Krašovice 1 h., 196 k., 6 ž., šk. 2tř.; Lhota Švástalova $^3/_4$ h., 82 k.; Podmoky 1 h., 164 k.; Proudkovice $1^1/_4$ h., 67 k.; Tisovnice $^3/_4$ h., 61 k.; Vletice $^3/_4$ h., 173 k.; Vrbice $^1/_2$ h., 100 k.; Zboř $^1/_2$ h., 285 k.; celkem: 2339 k., 16 ž.

Podací farního kostela náleželo opatům kláštera Milevského. Roku 1363 zemřel farář Mikuláš, načež na jeho místo potvrzen byl klerik Jan, syn Martina z Hoštky*). Ten roku 1364 směnil místo ono s farářem Stanislavem v Cerněvsi**). Farář Stanislav zemřel r. 1379; jeho nástupcem stal se klerik Albert Tomášův z Krásné Hory***). Roku 1391 zemřel farář Svatoň; po něm následoval kněz Mikuláš Ondřejův ze Všerub†), ten vzdal se roku 1395 svého místa, jež svěřeno bylo Mikuláši z Kaplice††).

V bouřích husitských vzalo za své i podací právo, jež opati Milevští ke kostelu Krásnohorskému byli vykonávali. Právo to přešlo v druhé polovici XVI. stol. na majitele panství Chlumeckého.

V Krásné Hoře ujal se zprvu utrakvismus a potom protestantismus. Od roku 1615 byl tu pastorem Pavel Bojanovský, jenž po bitvě bělohorské musil místo své opustiti.

Zdaněk Vojtěch z Lobkovic, pán na Chlumci, zasazoval se rázně o to, aby obyvatelstvo vrátilo se k víře starobylé, což se po delším odporu některých posléze podařilo†††).

Duchovní správu na osadě Krásnohorské a Kamýcké vykonávali v letech 1643—44 kněží z Tovaryšstva Ježíšova sídlící na zámku Chlumci: Bartoloměj Kryšpín a Bernard Heřman*†).

Později dána byla osada pod správu farářům Počepickým, kteří tu dvakráte téhodně a každou třetí neděli služby Boží konali.

Roku 1677 čítalo se v Krásné Hoře 163 a Brašně 33 obyvatel přijímání sv. svátostí schopných.

Kostel Krásnohorský byl opraven roku 1721; tehdáž zbudována nad presbytářem věž, která dříve byla dřevěná.

R. 1734 jednalo se o to, aby v Kamýku zřízena byla fara a k ní aby Krásná Hora byla připojena; ale nedošlo k tomu.

Krásnohorští toužili po vlastním svém duchovním správci a opětovně o něho žádali. Přání jejich vyhověno bylo částečně roku 1769, kdy sem dán byl Jan Rádlo, kaplan Petrovický, jenž placen byl dílem od faráře Počepického, dílem od obce Krásno-

---

*) Lib. Conf. I., č. II., 26.
**) Lib. Conf. I., č. II., 57.
***) Lib. Conf. III.—IV., 109.
†) Lib. Conf. V., 56.
††) Lib. Conf. V., 226.
†††) Srvn. Vlasák, Okres Sedlčanský, 79 a 80.
*†) Srvn. Ed. Šittler v časopise „Method“ XVII. (1891), 93.

horské. Bydlil ve starém dřevěném farním domě až do smrti své roku 1772.

Chatrné stavení farní bylo potom zbořeno a duchovní správu zase vedl farář Počepický až do roku 1784, kdy konsistoří zase do Krásné Hory ustanoven byl Antonín Semelka, jakožto arcibiskupský missionář, jenž měl ročního důchodu 300 zlatých z pokladny solní a bydlil v zádušním domku. Působil v Krásné Hoře až do roku 1787, kdy za prvofaráře s ročním platem 400 zl. sem dán byl Jakub Vojtěch Mařík, bývalý člen zrušeného cisterciáckého kláštera Zbraslavského. Také on bydliti musil v onom domku chatrném a nezdravém na nemalou újmu svého zdraví; teprve v letech 1800—1801 vystavěna byla fara nová.

K prosbě faráře Maříka obdařen byl chudě opatřený kostel roku 1789 potřebnými bohoslužebnými předměty ze zrušených klášterův.

Patronem kostela byl kníže Lobkovic, patronem beneficia náboženský fond; r. 1806 převzal kníže Lobkovic také patronát beneficia.

Roku 1795 byl kostel, tehdáž již chatrný, opraven znovu. Při této opravě dán byl místo stropu tabulového strop nový, na rákos omítnutý, postranní malé kruchty nebo oratoře, v době husitské prý zbudované*), byly zbořeny, místo starého, z konce XVII. století pocházejícího, od Chlumeckého polesného jménem Roznovského pořízeného oltáře byl postaven oltář nový, z Prahy přivezený a z kteréhosi zrušeného kláštera pocházející. Před kostelem zřídil farář kapličku, v níž umístil sochu sv. Jana Nep., kterouž rovněž z Prahy byl obdržel.

Roku 1807 stal se prvofarář Krásnohorský Mařík farářem v Sedlci; uprázdněné místo obdržel Jan Hanousek (Hanausek).

Roku 1808 pořízena byla péčí faráře Hanouska nová kazatelna, kterou zhotovil Frant. Hatlák, řezbář Smilkovský. Roku 1810 vykoupen byl obětavostí osadníků stříbrný kalich z roku 1636, jenž odveden býti měl do mincovny.

Farář Hanousek povýšen byl roku 1810 na děkana Sedlčanského a na jeho místo do Krásné Hory přišel r. 1811 Josef Gerson rytíř z Ragersdorfu a Malmedy, kaplan Borotínský, jenž narodil se v Hošticích Táborských roku 1778. V Krásné Hoře působil do roku 1818, kdy po smrti Sedleckého faráře Jakuba Maříka na jeho místo byl dosazen. Uprázdněná fara byla udělena Aemiliánu Rosičkovi, dřívějšímu lokalistovi Kamýckému, jenž však ubohý, padoucí nemocí jsa sklíčen a vždy churav, již roku 1820 na věčnost se odebral. Po něm nástoupil Jan Chvosta, dotud kaplan v Borotíně. K jeho podnětu postavena byla nová

*) Před touto opravou spatřoval se na boční stěně presbytáře pěkně malovaný orel z doby císaře Rudolfa II. a na stěně protější nad dveřmi do sakristie český lev. Při zmíněné opravě byly zabíleny a menší podobné znaky u bočních oltářů vymalovány, ale ne tak pěkně, jako byly původní.

budova školní. Za něho byl kostel, věkem již sešlý, několikráte opravován; posléze však roku 1838 musil býti uzavřen pro hrozící nebezpečí sesutí. Služby Boží konaly se potom ve školní světnici; jelikož však tato místnost nepostačovala, byla na náměstí u zdi domu č. 25 vystavěna dřevěná kaple, ve které se potom aspoň na jaře, v létě a na podzim, pokud tomu povětrnost dovolovala, služby Boží konaly. Roku 1839 dne 26. února kolem $^1/_2$8 hodiny ranní sesul se kostel i s věží za náramného praskotu; skoro celé městečko bylo oblaky prachovými pokryto. Vnitřní zařízení kostelní bylo již dříve vynešeno a na sýpku ve dvoře knížecím z části uloženo, z části bylo umístěno v oné školní síni k bohoslužbám sloužící, jakož i ve zmíněné dřevěné kapli.

Farář Chvosta zemřel roku 1841 a byl pochován na starém hřbitově vedle zřícenin kostela.

Po něm se dostal za faráře do Krásné Hory Josef Šimon, bývalý kaplan Lužecký.

V červnu roku 1842 byla v Krásné Hoře konána generální kanonická visitace od knížete arcibiskupa Alojsia Josefa svob. pána ze Šrenkův. Poněvadž ona nadzmíněná dřevěná kaple příliš nehezky vypadala, byla k žádosti faráře z kostelního jmění vystavěna nová, poněkud slušnější dřevěná kaple u dvora knížecího na náměstí.

Vyjednávání o stavbu nového chrámu dlouho se vleklo; teprve roku 1850 19. září počato bylo s kladením základův. Stavba svěřena byla stavitelskému mistru a měšťanu Sedlčanskému Františku Tenzovi.

Farář Josef Šimon zemřel roku 1853 na úbytě v 51. roce svého věku. Po něm uděleno beneficium Josefu Krčíkovi, lokalistovi Skrýšovskému, jenž však resignoval a ve Skrýšově zůstal, načež uprázdněné místo obdržel Jan Pavla, kaplan Roudnický.

Stavba kostela dospěla roku 1854 tak daleko, že dne 24. června železný kříž na nové věži kostelní postaven býti mohl, při kteréž příležitosti farář vložil do makovice pamětní listinu. Mezitím, co se kostel s věží dostavoval, byly i zvony na patřičné místo vytaženy a dne 27. října 1854 v pátek odpoledne ve 3 hod. k uctění Spasitele umučeného poprvé velkým zvonem se zvonilo. Dne 1. ledna 1855 zuřil hrozný vítr západní, jehožto moci podlehl nedávno osazený kříž na věži; odpoledne o $^1/_2$3. hodině mezi požehnáním byl větrem zlomen a na kostelní střechu hozen, kde se do krytby hluboce zaryl. Na místo něho byl pak dne 12. června 1855 opět nový kříž umístěn.

Nový kostel konsekrován byl v sobotu one 13. října roku 1855 J. E. arcibiskupem kardinálem Bedřichem ze Schwarzenberka. Druhého dne, v neděli dne 14. října, přijel opět nejdůst. pan kardinál do Krásné Hory a uděloval tu svátost biřmování.

Roku následujícího v dubnu konána tu byla missie kněžími ze řádu kapucínského. Byli to dnové duchovní radosti; kajících čítalo se na 5000.

Dne 5. prosince roku 1856 přivezen byl z Prahy nový oltářní obraz sv. Mikuláše, jakožto dar J. E. kardinála Schwarzenberka; obraz ten maloval F. P. Missenbeck. Zavěšen byl na zdi nad hlavním oltářem.

Ze zbytků starého kostelního nářadí sestaven byl r. 1856 na pravé straně oltář se sochou sv. Jana Nep.

Roku 1857 zřízen byl prozatímní oltář Panny Marie, jenž roku 1873 nahražen byl oltářem novým, jejž zhotovil pražský řezbář H. Pauer nákladem sousedky Krásnohorské Anežky Baštýřové, jež k tomu účelu věnovala 600 zl.

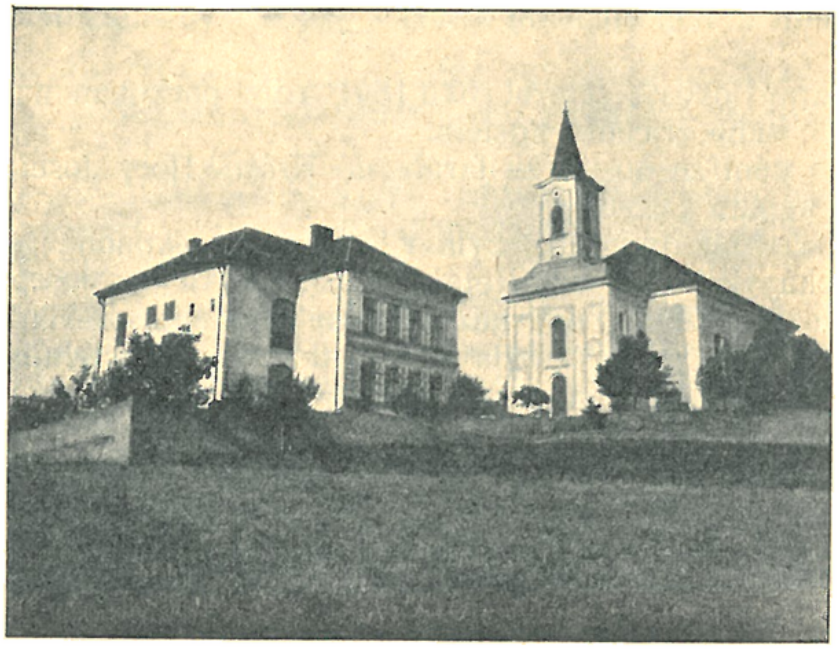

Farní kostel v Krásné Hoře.

Roku 1862 zakoupeny byly z příspěvků dobrodinců (Jeho Velič. cís. Ferdinand Dobrotivý daroval 100 zl.) pro kostel Krásnohorský staré varhany z kostela Sedleckého.

Po povýšení faráře Jana Pavly za probošta do Roudnice roku 1864 ustanoven byl Jakub Pachl za faráře do Krásné Hory.

Roku 1864 zemřel měšťan Krásnohorský Václav Ondrák, který odkázal kostelu 1000 zl., z nichž 800 zl. mělo obráceno býti na vnitřní výzdobu chrámu Páně. I byly zjednány nový oltář a kazatelna ve slohu gotickém od mistra Václava Šebora v Turnově.

Po odchodu Václava Pachla na faru Jesenickou roku 1871 nastoupil na jeho místo Jan Křt. Roškot, jenž stal se r. 1873 farářem v Nechvalicích; nástupcem jeho v Krásné Hoře stal se Antonín Lego, jenž tu působil až do roku 1882, kdy obdržel faru Jesenickou. Uprázdněné beneficium v Krásné Hoře obdržel František Blažek, prve kaplan v Podčepicích, jenž působil tu až do své smrti roku 1901, načež uprázdněnou faru obdržel roku 1902 Bohumil Dvořák.

Farní kostel sv. Mikuláše jest prostorná, ale nadmíru střízlivá stavba.

Z památek *), jež ze starší doby kostel si zachoval, zmínky zasluhují: pěkný stříbrný kalich z roku 1636, stará, z počátku XV. stol. pocházející mosazná kadidelnice, mosazné ciborium, zhotovené péčí hejtmana Chlumeckého Tobiáše Václava Jelínka roku 1721, mosazná monstrance paprsková, na níž jest nápis: „Nákladem poctivý obce Krásnohorský dělána r. 1727".

Zvony: 1. s nerozluštitelným nápisem gotickým, 2. ulitý původně roku 1582, přelitý roku 1770 zvonařem Františkem Antonínem Frankem v Praze.

Socha P. Marie na náměstí v Krásné Hoře.

Uprostřed na náměstí stávala až do roku 1860 stará dřevěná socha Panny Marie. Toho roku byla odstraněna, jelikož obecní výbor usnesl se na tom, postaviti sochu novou. Stará socha darována byla sousedu Mat. Ondrákovi v č. 41., který ji dal obarviti a postavil ji do kapličky ve stavení svém. Nová socha Panny Marie posvěcena byla v neděli VII. po svatém Duchu (27. června) r. 1862. Jest z litého železa z hutí Rožmitálských, pozlacená; podstavec jest kamenný.

Při cestě ke Krašovicům na místě sešlé kapličky vystavěna byla roku 1814 nákladem obyvatelů Krašovických a nejmenované osoby mimo osadu bydlící kaplička nová, do níž dán obraz nejsv. Trojice v Milčíně malovaný. Kapličku tu benedikoval farář Gerson roku 1815 o svátku nejsvětější Trojice, přišed sem s procesím a vykonav ke shromážděnému lidu přiměřenou promluvu.

Roku 1814 po válkách napoleonských přezimovala část ruského vojska v Krásné Hoře a okolí po pět měsíců; Rusové žili tu v dobré shodě s obyvatelstvem. Obyvatelé vsi Podmok z peněžité náhrady za ubytování ruských vojínů vystavěli na návsi kapličku, opatřili do ní zvon a obraz sv. Floriana; kapličku benedikoval farář Gerson roku 1815 v neděli po svátku Nanebevzetí P. Marie.

*) Viz „Soupis", str. 19—20.

8. Nechvalice, fara.*)

Duchovní správu obstarává farář.
Patron: Ferd. Zdenko kníže z Lobkovic.
Místa přifařená: Nechvalice 220 k., 8 ž., šk. 3tř.; Bratřejov ½ h., 160 k.; Bratříkovice ¾ h., 99 k.; Brod ¾ h., 19 k.; Čachořice 1 h., 33 k.; Křemenice ½ h., 161 k.; Lipšice ⅓ h., 88 k.; Radešice ¾ h., 141 k.; Veselíčko ½ h., 45 k., 7 ž.; Březí 1¼ h., 76 k.; Chválov 1½ h., 87 k., 2 ž.; Hodkov 1 h., 36 k.; Hustilař ½ h., 61 k.; Mezný 79 k.; Mokřany ½ h., 147 k.; Ředice 1 h., 258 k., 3 ž.; Ředičky 1¼ h., 68 k.; celkem: 1778 k., 17 ž.

Farní kostel Nechvalický připomíná se již roku 1350, kdy platil 11 grošů papežského desátku**).

Roku 1363 farář Nechvalický neznámého jména uváděl nového faráře do Chýžky***). Roku 1370 zemřel Nechvalický farář Přibík; na jeho místo k presentaci patronů Přibíka a Vavřince z Nechvalic dostal se Racek (Raczko), kněz pocházející z Nechvalic†). Roku 1379 doznal farář Racek, že dal v zástavu tři kalichy, tři ornáty a knihu pobožností jitřních (»librum matutinalem«), kteréžto věci patřily kostelu, i slíbil, že do určité doby vše to kostelu vrátí††). Zemřel roku 1398, načež k presentaci bratří Soběhrda a Bohuslava z Nechvalic a Mikuláše panoše z Libčan potvrzen byl za faráře Jan z Nechvalic†††), jenž se tu připomíná ještě r. 1408*†).

Při kostele Nechvalickém bývalo stálé vikářství (střídnictví) neboli kaplanství, k němuž roku 1378 podací právo vykonávali: Heyne, farář Janovický, a Diviš, panoše z Nechvalic, spolu se syny svými. Tehdáž po odchodu dosavadního vikáře Jana, jenž se stal farářem ve Velkém Chvojně, byl na jeho místo presentován Jan ze Soběslavi*††).

Roku 1378 připomíná se tu jakožto »místofarář« (»viceplebanus«) kněz Václav*†††).

Z doby husitské a předbělohorské nedostává se nám o Nechvalicích zpráv. Víme jen, že roku 1502 dostaly se Nechvalice v majetek Ladislava Popela z Lobkovic, od kteréž doby patřily k Vys. Chlumci.

V době pobělohorské patřily Nechvalice dlouhý čas pod správu farářů Počepických.

Teprve r. 1787 obdržela osada zase vlastního svého správce. Stal se jím Jeronym Josef Chlumčanský rytíř z Chlumčan a Přestavlk, bývalý podpřevor zrušeného kláštera bosáků řádu

---

*) Srvn. Vlasák, Okr. Sedlčanský 71; Podlaha-Šittler, Soupis okresu Sedlčanského 58 n; Roškot v časop. „Method" V. (1879), 16 a 95; V. Nechvíle v témž časopise XIV. (1888), 54.
**) Tomek, Rejstřík pap. 62.
***) Lib. Conf. I. č. II., 9.
†) Lib. Conf. II., 25.
††) Soudní akta I., 334.
†††) Lib. Conf. V., 297.
*†) Soudní akta VI., 205, 208, 209.
*††) Lib. Conf. III.—IV., 93; Soudní akta I., 286.
*†††) Soudní akta I., 295.

sv. Augustina u sv. Václava v Novém Městě Pražském, a bratr arcibiskupa Pražského Václava Leopolda Chlumčanského. Bydlil z počátku v domku soukromém, až osadníci na svůj náklad vystavěli faru, do níž se Chlumčanský roku 1790 přestěhoval. Působil v Nechvalicích do r. 1792, kdy stal se farářem v Boru (Hayd).

Po něm následoval roku 1793 Leander Nevrátil ze řádu Pobožných škol (piarista), jenž dříve byl lokalistou v Zápech. V Nechvalicích pečoval zvláště o školu, která do jeho doby velice byla zanedbána a místnosti své měla v hospodě. Zasadil se o to, že byla vystavěna škola nová, která dne 7. listopadu roku 1796 slavným způsobem byla vysvěcena. Při té příležitosti konána byla také veřejná zkouška, při níž dítky osvědčily takové vědomosti, že to přítomné naplnilo podivem. Nejlepší žáci vyznamenáni byli odměnami.

Roku 1799 stal se farář Nevrátil děkanem v Dobřichově *). Nástupcem jeho stal se roku 1800 Vojtěch Dušek, jenž tu působil až do smrti své roku 1807. Po něm následoval Kamýcký lokalista Jan Pavel Kafka, jenž roku 1815 odešel do Borotína, načež uprázdněné místo v Nechvalicích obdržel František Slanina, jenž roku 1824 obdržel faru Citovskou. Po něm následoval v Nechvalicích Josef Gewinner, jenž pobyl tu do roku 1830, kdy stal se farářem v Plané u Tábora. Za něho vystavěna byla nová sakristie a pořízeny nové varhany. Na uprázdněnou faru Nechvalickou dosazen byl roku 1831 Vojtěch Alois Hulička, jenž po dlouholetém tu působení vzhledem k svému stáří a ke své neduživosti odebral se roku 1853 na odpočinek, a duchovní správu jakožto administrátor in spiritualibus et temporalibus vedl František Burda, jenž roku 1859 stal se farářem v Jesenici; na jeho místo jako administrátor do Nechvalic přišel František Pomajsl, jemuž však již roku 1860 udělena byla uprázdněná fara Dublovická. Duchovní správu v Nechvalicích převzal po něm Vincenc Hemzal. Farář Hulička žil na odpočinku v Nechvalicích a slavil tu roku 1862 svoje druhotiny. Když roku 1862 na faru úplně resignoval **), stal se dosavadní administrátor Vinc. Hemzal farářem Nechvalickým a působil tu až do roku 1873, kdy obdržel faru Počepickou. Na uprázdněné místo v Nechvalicích nastoupil Jan Křt. Roškot, prve farář v Krásné Hoře, jenž spravoval osadu Nechvalickou do roku 1887, kdy stal se farářem v Počepicích. Po něm nastoupil v Nechvalicích roku 1887 Josef Zelenka; po dvou letech inv(stován byl na faru v Počepicích, když tamní farář Jan Roškot stal se děkanem Karlštejnským. Od roku 1899 působil v Nechvalicích Václav Kotrch do roku 1902, kdy stal se proboštem Roudnickým. Po něm nastoupil Václav Kindl, jenž tu působil do roku 1910, kdy obdržel faru v Nelahozevsi, načež farářem Nechvalickým stal se Karel Bejsta.

*) Viz Posvátná místa díl IV., 7.

**) Odešel na odpočinek do Hodušína, kdež zemřel roku 1873, dosáhnuv věku 87 let.

Farní kostel sv. Mikuláše, původně románský, byl později zgotisován. Býval to nepochybně románský kostel s presbytářem pravoúhlým.

Z původní stavby románské zachovalo se mohutné zdivo celé stavby a zazděné podvojné okno ve východní zdi třetího patra věže.

Presbytář čtvercový překlenut jest křížovou klenbou bez žeber.

Vítězný oblouk jest hrotitý.

Věž, původně o třech poschodích s dvojitými okny a se stanovou střechou, vezpod dřevěným, uměle vyřezávaným podsebitím obroubenou, nad makovicí pak podobou slunce a měsíce ozdobenou, byla roku 1854 o $3^1/_2$ sáhův osmibokou přístavbou zvýšena a obdržela střechu plechem pobitou. V přízemí jejím jest sklenutá kobka — bývalá sakristie.

Farní kostel v Nechvalicích.

Kruchta jest podklenutá dvěma křížovými klenbami gotickými.

Loď mívala malovaný plochý strop, roku 1735 znovu malovaný, jenž roku 1874 nahrazen byl stropem rákosovým.

V severní zdi lodi jest gotický portál.

Zvony: 1. slitý roku 1575 zvonařem Brikcím s dovolením tehdejšího patrona Ladislava staršího z Lobkovic na Chlumci a Jistebnici, nejvyššího hofmistra v království českém; 2. z r. 1496, 3. malý zvon umíráček, ulitý roku 1591 zvonařem Brikcím, praskl r. 1856, byl r. 1879 přelit; 4. sanktusový zvon ve věžičce nad presbytářem, původně z roku 1826, přelit byl r. 1878.

Hlavní oltář sv. Mikuláši zasvěcený, z r. 1890, ve slohu gotickém řezbářem Kostečkou zhotovený*), má tři obrazy: sv. Mikuláše uprostřed, sv. Ludmily a sv. Václava po stranách, všechny od Scheiwla z r. 1891.

Boční oltář na straně epištolní Bolestné P. Marie se sochou Panny Marie držící mrtvého Spasitele na klíně jest z roku 1871; zhotoven byl od Stuflessera z Grödenu v Tyrolsku.

Boční oltář na straně evangelijní se sousoším představujícím svatou Annu s Pannou Marií ve věku dětském jest z roku 1891 a pochází také od Stuflessera. Bývala tu v „kastli" stará socha sv. Anny držící na klíně Ježíška po pravé a P. Marii po levé straně. Dle podání zaznamenaného

*) Dřívější oltář barokní zhotoven byl truhlářem z Tábora r. 1735.

neznámým ctitelem sv. Anny asi roku 1829 a chovaného ve farním archivu, zjednali prý tu „statui“ nábožní osadníci Nechvaličtí roku 1555, „vyvolivše sobě po sv. patronu Mikuláši za patronku sv. Annu, a s povolením duchovní vrchnosti na velký oltář ji na tabernakulum postavili, nákladně ozdobili a nábožně ctili“.

Cínová křtitelnice jest z roku 1788; latinský nápis na ní oznamuje, že pořízena byla za prvního faráře Nechvalického Jeronyma Josefa Chlumčanského.

V sínci před gotickým portálem jest dřevěné epitafium dítek Helebranta Hofa z Kantorova, hejtmana panství Chlumeckého a Jistebnického, z roku 1602.

Starobylý gotický kalich stříbrný byl pohříchu roku 1869 prodán za 36 zl. a za to koupeno ciborium pozlacené.

Starý tištěný missál z roku 1508, jenž při kostele Nechvalickém býval chován, dán byl r. 1846 do kníž. Lobkovické knihovny v Roudnici.

9. Obděnice (Obidenice), fara.

Duchovní správu obstarává farář.

Patron: Ferd. Zdeněk kníže z Lobkovic.

Místa přifařená: Obděnice 298 k., 4 ž., šk. 2tř.; Lhota Žemličkova $^1/_4$ h., 174 k.; Nálesí $^1/_2$ h., 80 k.; Ohrada 10 m, 51 k.; Branšovice 1 h., 121 k.; Hněvanice $1^1/_4$ h, 159 k.; Porešín $^1/_2$ h., 87 k.; Ratiboř 1 h., 300 k., 3 ž., šk. 2tř.; Ratiborec $^3/_4$ h., 26 k.; celkem: 1296 k., 7 ž.

Kostel Obděnický vystavěn byl asi ve století XII.

První dochovavší se zmínka o něm nalézá se teprve roku 1352 v rejstříku desátků papežských.

Roku 1369 uprázdnila se fara v Obděnicích úmrtím faráře Hynka. Patronů, kteří tehdáž uprázdněné toto beneficium obsazovali, byla celá řada: jednak držitelé tvrze Obděnické, jednak majitelé ostatních statků ve vsi a někteří zemané z okolí. Byli to zejména: Přibík a Mrakeš z Obděnic, Zdeněk a Jaroš z Kuní, Markvard z Nosetína, Přibík z Těchařovic, Bohuněk ze Životic, Zdeněk a Hynek ze Rtišovic, Přibík, farář v Počepicích, Ješek, Rynard, Přibík, Zdeněk, Petr a dědicové Dobše z Podhájí. Ti presentovali r. 1369 na uprázdněnou faru Obděnickou Jindřicha z Kuní*).

Do roku 1376 byl tu farářem kněz jménem Doník, jenž toho roku učinil směnu s Neveklovským farářem Jindřichem**).

Roku 1418 zemřel farář Obděnický Linhart***). Na to téhož roku presentovala Voršila, vdova Kuneše z Kuní, na faru Obděnickou Kříže (Crux) z Počepic; stalo se to dne 5. listop. v době nešpor u přítomnosti farářů z Hostinné a z Trutnova na mostě Pražském; presentace tedy nepochybně stala se ústně†). Dva dni na to, dne 7. listopadu, presentovali téhož Kříže Oldřich z Obděnic a Oldřich z Bukovan s bratry svými††).

V dobách neznámých fara zanikla; aspoň není o ní zpráv. Byli prý tu od dob husitských až do r. 1624 kněží nekatoličtí.

---

*) Lib. Conf. II., 20.
**) Lib. Conf. III.—IV., 51.
***) Lib. Conf. VII., 274.
†) Lib. Conf. VII., 273.
††) Lib. Conf. VII., 273-74.

Duchovní správu v Obděnicích vykonávali faráři Pečepičtí, později od r. 1711 Petrovičtí.

Osadníci Obděničtí již po léta se domáhali znovuzřízení své farní osady; tak o generální visitaci r. 1867 vznesli prosbu toho se týkající k J. E. kardinálu Bedřichu ze Schwarzenberků, a o generální visitaci roku 1890 ji opětovali J. Em. Františku kardinálu ze Schönbornů. Oba velepastýři slíbili, pokud možno bude, splniti prosbu jejich; leč léta ubíhala a přes úsilovné žádosti Obděnických tužba nedocházela splnění, jelikož se uskutečnění jejímu stavěly v cestu veliké překážky.

Pohled na Obděnice z roku 1890.

Až teprve osobním vlivem metropolitního kanovníka Dra Doubravy, jenž býval v Petrovicích kaplanem, dosaženo bylo roku 1900 státního souhlasu k tomu, aby při chrámu Páně Obděnickém zřízena byla duchovní správa ve formě expositury a aby expositovi výjimečně v tomto případě vyplácelo se služné z matice náboženské.

Na farní budovu přispěl kníže Mořic z Lobkovic velikým darem 10.000 K a zbytek nákladu rozvrhly na sebe dle přímé

daně obce, jež k nové faře měly býti přifařeny. Se stavbou fary započato r. 1902, a roku následujícího byla stavba dokončena.

Farní expositura Obděnická vešla ve skutek 1. lednem roku 1903.

Téhož roku přijal J. J. kníže Zdeněk Ferdinand z Lobkovic patronát fary Obděnické a za prvního duchovního správce presentoval dosavadního kaplana v Sedlčanech, Josefa Bílka. Prvním lednem 1910 byla farní expositura Obděnická povýšena na faru.

Kostel v Obděnicích roku 1890 (před opravou).

Roku 1911 v noci ze dne 12. na 13. března byl kostel Obděnický svatokrádci vyloupen. Ze svatostánku hlavního oltáře odcizili monstranci (vzavše sebou i Velebnou Svátost) a ciborium. Ze sakristie uloupili kalich, paténu k zaopatřování nemocných a jiné předměty. Celý kostel byl lupiči prohledán, a štěstím bylo, že všecka cennější roucha i předměty chovány byly na faře; jen tím byly zachráněny. V neděli dne 19. března konána byla smírná pobožnost. O 2. hodině vystavena byla (ve vypůjčené z Petrovic monstranci) Velebná Svátost, ve 3 hodiny měl farář případné kázání, při němž nezůstalo oka suchého — lid hlasitě štkal. Po kázání byly litanie k nejsv. Jménu Ježíš a a na konec smírná modlitba. Účastenství na této pobožnosti bylo obrovské. — Již v pondělí dne 20. března přihlásil se

dobrodinec, Ant. Kolín z Malé Chýžky, rodák Obděnický, jenž věnoval 500 K na zakoupení nových bohoslužebných nádob, bílého mešního roucha a věčné lampy. Také osadníci, těžce nesouce pohanu svého chrámu, přispěli sbírkou úhrnem 335 K, z kteréžto částky zakoupeny byly různé bohoslužebné předměty.

*Farní kostel Nanebevzetí Panny Marie**) jest stavba původně románská, z níž zachovalo se zdivo lodi, věž a kruchta. V době pozdně gotické byl vystavěn presbytář nepochybně na místě původní okrouhlé románské apsidy.

V letech 1891—93 byl kostel opraven a nově vyzdoben za vedení tehdejšího kaplana Petrovického Ed. Šittlera.

Farní kostel v Obděnicích v nynější podobě.

Kostel obklopený hřbitovem stojí malebně na návrší.

Presbytář zakončen jest třemi boky; opěrných pilířů nemá. Klenbu má bez žeber, okna hrotitá bez kružeb. Na klenbě spatřuje se malovaný erb Jakuba Krčína z Jelčan a ze Sedlčan z r. 1603.

Krčín, jenž pocházel z rodu nezámožného, vstoupil do služeb mocného pána Viléma z Rožmberka, stal se purkrabím na Krumlově, později vrchním regentem všech hejtmanův a úředníků Rožmberských. V odměnu za platné služby postoupil mu Vilém z Rožmberka roku 1580 Sedlčany a Křepenice. Krčín koupil r. 1593 i Obděnice a zvolil si chrám Obděnický k poslednímu odpočinku. Dal jej roku 1603 nákladně vyzdobiti. Z té doby

*) Viz Podlaha-Šittler, Soupis okr. Sedlčanského 65 n.

pocházejí nepochybně malby, jež byly při poslední opravě objeveny, ale po prozkoumání zase zabíleny.

V presbytáři pod okny spatřovaly se postavy svatých Apoštolův a sv. Jana Křtitele v životní velikosti, a rytíře sedícího pod stromem a vzhůru k nim pohlížejícího. Hrany klenby byly zdobeny hrubým kyticovým ornamentem s jablíčky, hrozny a papoušky. Papoušek v ornamentu připomínal patrně erb Krčínův, v němž se pták ten spatřuje. Kolem oken byl ornament listový.

V lodi ozdobena byla toliko stěna severní mezi okny obrovskou postavou sv. Kryštofa. Ostatní plocha stěn, žlutě tónovaná, ozdobena byla černě napsanými texty z Písma sv. a červenými hvězdicemi.

V presbytáři dal si Krčín již za svého života zasaditi náhrobní mramorovou desku s nápisem latinským, jenž v překladu zní: „Leta Páně . . . zemřel urozený a statečný muž Jakub Krčín z Jelčan a Sedlčan, pán města Sedlčan, nového hrádku Krčínského a zámku Obděnického; duše jeho raduje se v nebi, tělo odpočívá ve svatém pokoji. Příteli, bratru svému nezávidiž; odpočívá svoboden, bezpečen, již konečně věčnosti náležeje. Nepozbyl světla, ba bezpečnějšího a přejasného nabyl. Netrápí ho náruživost, ani lakomství, ani péče o bohatství, ani strach před chudobou, aniž sluch jeho bičován láním, alebrž všech přirozenosti dober ve svrchované radosti a pokoji došel a všeliké blaženosti požívá, protož oplakávati šťastného bylo by závistí, a oplakávati toho, jehož již není, bylo by pošetilostí". Dole vytesán jest znak Krčínův: štít ve čtyři pole rozdělený, z nichž v 1. a 4. spatřuje se papoušek, ve 2. štika a ve 3. kapr. Jest pamětihodno, že po smrti jeho nenalezl se nikdo, kdo by na tento náhrobní kámen byl dal vtesati letopočet, pro nějž byl Krčín nechal prázdné místo . . .

Obdélníková loď mívala prkenný strop, pomalovaný pestrými květy na hnědé půdě. Při poslední opravě dán byl nový strop kasettový.

V průčelí východním stojí mohutná románská věž. V druhém patře jejím zachovala se podvojná románská okénka sloupky dělená. Věž mívala dřevěné patro s podsebitím; dřevěný tento svršek nahražen byl později nynějším patrem zděným.

Před poslední opravou mívala loď vysokou strmou střechu, jež byla nahražena méně přiměřenou nízkou střechou břidlicovou.

Dříve býval tu barokní oltář s bohatou skupinou soch znázorňujících „Nanebevzetí Panny Marie". Oltář ten byl při poslední opravě nahražen oltářem novým; sochy z oltáře dřívějšího uloženy jsou v kostnici a v kobce pod věží.

Nový postranní oltář a kazatelnu zhotovil roku 1903 Václav Mráz, řezbář v Praze.

Nové varhany pořízeny byly téhož roku z daru 1000 K, jejž poskytla náboženská matice. Zhotovila je firma bratří Paštiků v Žižkově.

Sochy sv. Václava a blah. Anežky České pořízeny byly z milodaru Hynka Kolína, rolníka v Ratiboři, a ze dvou darův amerických Čechů, když byli o to v tamějších novinách požádáni. Zhotovila je firma Petra Buška v Sychrově.

Boží hrob nákladem Josefa Rybníčka, rolníka v Hněvanicích, zhotovila rovněž firma Petra Buška.

Křížová cesta byla zakoupena roku 1904 z milodarův osadníkův od téže firmy za 1064 K.

Zvony: 1. z roku 1494, ulitý zvonařem Jiřím, 2. z roku 1701, ulitý Antonínem Schönfeldtem, 3. nejmenší, praskl a byl roku 1906 přelit

10. Petrovice, fara.

Duchovní správu obstarává farář.

Patronka: Marie Odona hraběnka Dohalská.

Místa přifařená: Petrovice 526 k., 69 ž., šk. 5tř.; Krchov 1/4 h., 53 k.; Kuní 1/2 h., 155 k., 4 ž.; Kuníček 1/4 h., 62 k.; Lhota Vilasova

1/4 h., 162 k; Skoupý 3/4 h., 203 k.; Tynčany 3/4 h., 205 k.; mlýny a cihelna 1 h., 22 k.; Dobrá Voda 3/4 h.. 49 k.; Hrazany 1 h., 150 k.; Hrazánky 160 k., šk. 1tř.; Kojetín 3/4 h., 158 k.; Mašov 1/2 h., 73 k.; Vladyčín 1/2 h., 125 k.; celkem: 2103 k., 73 ž.

První zmínka o farním kostele v Petrovicích vyskytá se v seznamu desátků papežských r. 1352.

Roku 1365 vzdal se farář Petrovický Zdeněk svého místa, načež je k presentaci patronů Přibíka, Onše, Plucka a Ješka, panošů z Petrovic, obdržel Přibík, farář ze Zaječí (Schaycz) v Olom. diec.*) Po smrti faráře Přibíka r. 1398 patronové: Hroch z Krašovic, Budivoj, Jiřík a Petr z Petrovic a Hedvika, vdova po Bernardovi z Kuníček, jménem nezletilého sirotka Petra, syna zmíněného Bernarda. Jan a Franěk z Kuníček presentovali na uprázdněnou faru Racka, vikaristu (»perpetuus vicarius«) při velechrámu sv. Víta v Praze**). Ten vzdal se roku 1402 fary Petrovické. Když jednalo se o znovuobsazení fary vznikla mezi patrony neshoda. Jedna strana, totiž Jan řečený Otrad z Otradovic, Petr z Petrovic, Hroch z Krašovic a Budil (Budylo) z Petrovic, přála si míti farářem Jana řečeného Mašovce, rektora špitálu v Ústí nad Lužnicí, kdežto strana druhá, kterouž tvořili Oneš z Květuše, Hedvika, vdova po Bernardovi z Kunic, Jan Fraňkův a Petr Bernardův z Kunic, navrhovala kněze Jana řečeného Zuba (Dens) z Bystřice. Pře z toho vzniklá byla rozhodnuta ve prospěch Jana Mašovce, jelikož jej navrhovala většina patronův ***).

Po odstoupení faráře Jana Mašovce roku 1409 byl k presentaci Otíka Rusa na Želči, Petra, Mikuláše řečeného Vidlák a Pešíka z Petrovic za faráře Petrovického ustanoven Jan řečený Kardinál, bakalář církevního práva a mistr svob. umění †). Jan Kardinál směnil roku 1413 dne 7. června místo své s farářem v Nebuželích mistrem Ondřejem Bradou ††); ten však na Petrovice resignoval, načež po desíti dnech, dne 17. června, zase Jan Kardinál za faráře Petrovického byl ustanoven †††). Ale již v dubnu roku 1414 fary zase se vzdal, načež ji obdržel Jeronym z Hořepníka*†). Ten pobyl tu do roku 1417, načež kommutoval s Petrem, farářem v Kraselově*††). Po smrti faráře Petra r. 1424 byl k podání panošů Konráda řečeného Jedlice z Petrovic, Jana Mokříše, Petra z Knína a Petra řeč. Tumha z Petrovic, za faráře potvrzen Prokop z Bechyně*†††).

V kostele Petrovickém byl při oltáři sv. Václava pod zvonicí zvláštní oltářník. Do roku 1408 byl jím kněz jménem Václav,

*) Lib. Conf. I., č 2., 68, nyní v diec. Brněnské.
**) Lib, Conf. V., 303.
***) Lib. Conf. VI., 62 a 63.
†) Lib. Conf. VI., 259, 269 a 270.
††) Lib. Conf. VII., 86.
†††) Lib. Conf. VII., 89
*†) Lib. Conf. VII., 113.
*††) Lib. Conf. VII., 227.
*†††) Lib. Conf. VIII.-X., 83.

načež k presentaci Jana, Petra a Kunše z Petrovic, jakož i Nacka (Naczkonis) z Kozojed, poručníka sirotků po Pešíkovi z Petrovic, ustanoven byl jeho nástupcem kněz Duchek ze Suché*).

Po převratech nastalých ve vlasti naší hnutím husitským, ujal se i v Petrovicích utrakvismus.

Roku 1570 byl tu farářem utrakvistický kněz jménem Jan, jenž bez vědomí konsistoře pod obojí i administrátora jejího dostal se do Petrovic »k žádosti některých sedláků«. Jiřík Krpinský, děkan Sedlčanský, stěžoval si naň, že na vyzvání jeho a z poručení administrátora v konsistoři postaviti se nechce a také že odepřel přijmouti svaté oleje**).

Tento farář Jan žaloval téhož roku konsistoři, že byl od Václava Zahrádeckého z Vlčí Hory na faře své bez příčiny ztýrán***).

V době reformace katolické byla osada Petrovická pro nedostatek kněží přikázána pod správu farářů Počepických.

Roku 1650 zakoupil statek Petrovický Adaukt Jeníšek z Ujezda za 20 tisíc rýnských a věnoval jej jesuitské kolleji Březnické, kterou byl založil. Obyvatelstvo žilo tehdáž většinou ještě v bludech haeretických. I byl tam poslán roku 1651 kněz z Tovaryšstva Ježisova, jenž poddané Petrovické i okolní ve víře katolické horlivě poučoval; celkem 864 osoby byly tehdáž obráceny na víru katolickou†).

Kollej Březnická prodala statek Petrovický r. 1666 Pražské Novoměstské kolleji††), kteréž náležel již sousední statek Krašovický.

Kněží Tovaryšstva Ježíšova přicházeli do Petrovic zvláště o větších svátcích, konali tu služby Boží, kázali a zpovídali. Přičiněním jejich byly svátky bedlivěji svěceny, nežli se dříve dálo†††).

Také mezi okolní šlechtou jesuité, když v Petrovicích dleli, zdárně působili. Tak podařilo se jim usmířiti dva šlechtice odedávna rozvaděné. Jeden šlechtic umíraje povolal k sobě z Petrovic kněze jesuitu, aby jej vyzpovídal a nejsv. Svátost jemu podal. Ustanovil, aby pochován byl v kostele Petrovickém, jemuž odkázal stříbrnou číši. Kterási urozená paní, vdova, ozdobila dvojími šatečkami sochu Panny Marie v kostele Petrovickém a darovala pro hlavní oltář černé antipendium. Knihy nekatolické nahražovali jesuité Petrovičtí knihami katolickými*†).

---

*) Lib. Conf. VI., 245; Soudní akta VI., 296.
**) Pažout, Jednání a dopisy kons. pod obojí, 407 a 408.
***) Ibid. 425.
†) Miller, Historia Soc. Jesu VI., 2010.
††) Srvn. Miller, Hist. Societ. Jesu III., 374.
†††) Litterae annuae z roku 1686: „Petrovicii in ecclesia sanctorum Petri et Pauli majoribus anni festis tum incolis, tum accolis sacra, conciones, copiam confitendi providimus per nostros; major festorum cultus, qui alias languescebat, inibi nostrâ operâ introductus“.
*†) Litterae annuae 1686, rkp. v knihovně Lobkovické v Praze.

Roku 1688 dali jesuité na mezích svého panství postaviti nové kříže *).

V Petrovicích vystavěli si jesuité obydlí (»residenci«) s věží; v ní zřídili roku 1719 kapli zasvěcenou bl. Janu Frant. Regis S. J. a dali ji pěkně vymalovati **).

Roku 1700 čítalo se na osadě Petrovické 679 osob (v Petrovicích samých 110) ***).

Obvyklou duchovní správu vykonávali i v této době, kdy jesuité Petrovic se ujali, faráři Počepičtí.

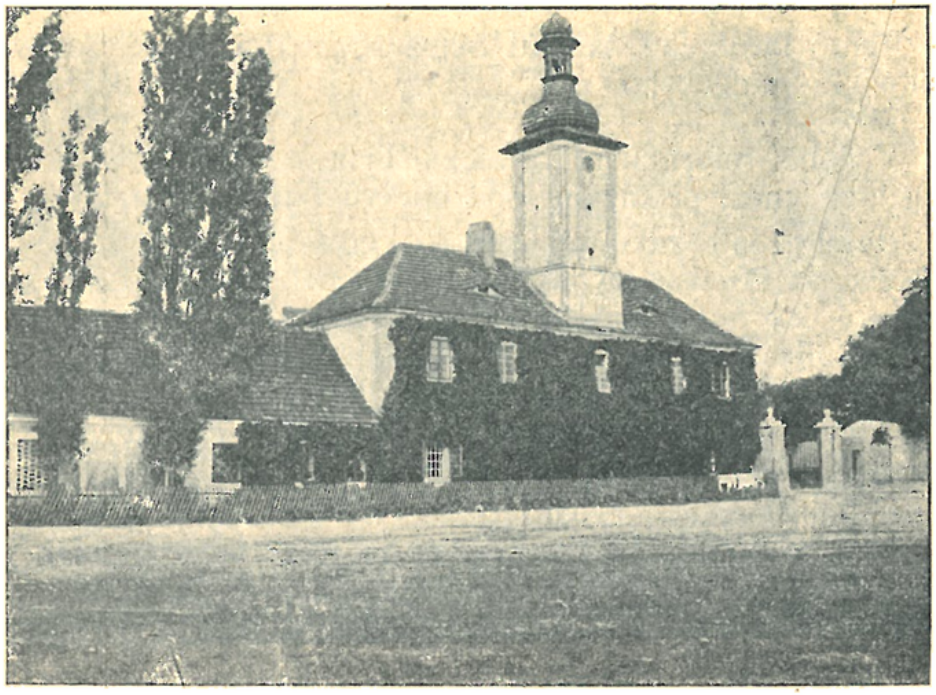

Bývalá residence jesuitská v Petrovicích.

Snahou jesuitů dostalo se Petrovickým stálého duchovního správce. K žádosti rektora kolleje Novoměstské P. Františka Wölckera dovolila konsistoř roku 1709, aby Počepický kaplan Václav Bergmann administroval faru Petrovickou spolu s filiální osadou Obděnickou; z pokladny diecesní pro zřizování far poukázán mu byl roční plat 40 zl. †). Roku pak 1711 byla fara Petrovická definitivně zřízena a od farnosti Počepické odloučena; prvním farářem stal se zmíněný administrátor Václav Bergmann ††), jenž tu působil až do smrti své roku 1721 †††). Uprázdněnou faru obdržel téhož roku Jan Václav Kazil *†).

*) Lit. an. 1688.
**) Miller, Hist. S. J. IV., 982.
***) Zpráva z roku 1700 v archivu arcibiskupském.
†) Konsistorní protokol z r. 1709.
††) Protokol kons. z r 1710—11, fol. 235.
†††) Protokol kons. z r. 1721, fol. 263.
*†) Ib. fol. 265.

Potom následovali: Leopold Lauseker 1734—1739, Ignác Malý z Tulechova 1739—82 (byl k. a. vikářem), Josef Pundigan 1783—1805.

Po zrušení Tovaryšstva Ježíšova roku 1773 připadly Petrovice studijnímu fondu, jenž pak roku 1806 je prodal ve veřejné dražbě.

V letech 1785—1786 působil v Petrovicích jako kaplan Antonín Jan Hanikýř, zakladatel Dědictví Svatojanského.

Po faráři Pundiganovi následoval roku 1806 Václav Butal; u něho byl v letech 1834—38 kaplanem František Doucha. Farář Butal, působiv v Petrovicích padesáte let, odešel r. 1856 na odpočinek do Veselíčka, v diec. Budějovické, kdež zemřel ve věku 85 let roku 1864. Po něm nastoupil Vincenc Nejedlý, jenž roku 1866 ustanoven byl duchovním správcem v c. k. všeobecné nemocnici v Praze. Uprázdněnou faru obdržel roku 1866 Václav Jílek, jenž tu požehnaně působil po dlouhá leta až do r. 1907, kdy odešel na odpočinek do Milevska. Roku 1891 slavil 25leté jubileum svého působení v Petrovicích za velikého účastenství osadníků; jednotlivé obce jmenovaly jej čestným svým občanem *). Roku 1900 jmenován byl čestným konsistorním radou, r. 1905 osobním děkanem. Roku 1906 zřídil dvě nadace: jednu ku podpoře řiditele kůru, druhou na zaopatřování potřebného mešního prádla. U něho byl v letech 1876—77 kaplanem jako neomysta Josef Doubrava, nynější biskup Královéhradecký **), a v letech 1887—1892 Ed. Šittler, nyní kanovník Vyšehradský ***).

V letech 1888—91 upraven byl vnitřek kostela za řízení horlivého kaplana Šittlera, jenž sám také vyřezával a pozlacoval.

Vnitřek kostela byl tehdáž vymalován a v presbytáři položena byla nová ozdobná dlažba.

Hlavní oltář byl opraven a místo obrazu postaveny naň nové sochy sv. Petra a Pavla, zhotovené Jos. Runggaldierem v Tyrolsku, na něž Josefa Štemberková, selka ze Skoupého, věnovala 360 K. Před tím tu býval obraz sv. Petra a Pavla, jejž roku 1861 maloval (nepochybně dle staršího originálu) z ochoty Arnošt Ebenhöh, lékárník v Bechyni.

Svatostánek z ořechového dřeva řezal kaplan Šittler a obraz „Pán Ježíš žehnající chléb a víno“ na dvířkách svatostánku provedl malíř Krisan dle nákresu prof. Fr. Sequense, slovutného mistra v malbě církevní.

Boční oltáře obdržely novou úpravu; na jeden z nich dána byla nová socha P. Marie Lourdské, rovněž od řečeného tyrolského řezbáře zakoupená; na druhý oltář dán obraz sv. Františka Serafinského, jejž zhotovil malíř Krisan, žák Sequensův. Tři okna chrámová zasklena byla

*) Tehdáž podán mu byl jako čestný dar skvostný kříž z ebenového dřeva s tělem Ukřižovaného dle modelu akad. sochaře L. Šimka v kovu zhotoveným, s dedikační tabulkou na zadní straně podstavce. Kříž tento věnován byl jubilárem na hlavní oltář v chrámu Petrovickém.

**) Za zásluhy jeho o Petrovice zvolila jej obec Petrovická r. 1897, kdy zvolen byl metrop. kanovníkem Pražským, svým čestným občanem.

***) Roku 1895 darován byl farářem a oběma těmito bývalými jeho kaplany kostelu Petrovickému skvostný kalich slohu románského; na kalichu tom jest nápis: „Ecclesiae Petrovicensi in honorem sancti Venceslai offerunt: Venceslaus Jílek, parochus, ThDr. Josef Doubrava, Eduardus Šittler, quondam capellani. A. D. 1895.“

sklem kathedrálním a opatřena malbou na skle: okno v kněžišti ozdobeno hlavou Kristovou nákladem patrona Vladimíra rytíře Zhorského, v lodi chrámové pak ozdobeno okno na straně jižní medaillonovým obrazem Panny Marie a okno na straně severní medaillonovým obrazem Dobrého pastýře. Náklad na onen uhradila rodina Štemberkova ze Skoupého a na tento Marie Hrnčířová z Hněvanic. Jednotlivá okna stála po 200 zlatých.

Roku 1902 byl vnitřek kostela znovu důkladně obnoven nákladem 2419 K, k čemuž věnovali: Anna Štěpánková rodem z Petrovic 1000 K, farář V. Jílek 911 K, kaplan Petrovický Zdeněk Jelínek 100 K, osada 328 K. Na hlavní oltář, jehož pěkný barokní rám byl bedlivě opraven, byl opětně dán bývalý obraz a ony sochy roku 1889 pořízené prozatím uschovány.

Odchodem Václava Jílka uprázdněnou faru Petrovickou obdržel roku 1908 Zdeněk Jelínek.

Farní kostel v Petrovicích (v pozadí zámek).

*Farní kostel sv. Petra a Pavla**) jest stavba původně gotická, v XVIII. stol. částečně zbarokisovaná; roku 1778 přistavěno bylo průčelí s věží ve slohu barokním.

Presbytář čtyřboký má gotickou žebrovou klenbu křížovou. V jižní zdi lodi chrámové jest hrotitý gotický portál. Vítězný oblouk, dříve zajisté hrotitý, jest nyní barokně zprohýbaný. Strop lodi jest rovný, ozdobený jednoduchým, barokně zprohýbaným rámcovým římsovím. O vnitřním zařízení kostela již výše stala se zmínka.

Zvony: 1. z r. 1532, ulitý mistrem Bartolomějem v Novém Městě Pražském; 2. — umíráček — z r. 1747.

---

*) Viz zevrubný popis v Soupisu okr. Sedlčanského.

Na náměstí jest na kamenném sloupu socha svatého Václava z druhé polovice XVII. století.

Poblíž Petrovic stojí tak zv. „morová“ kaplička, zasvěcená sv. Anně, vystavěná nepochybně kolem r. 1700 na místě, kde tehdáž pohřbíváni byli morem zemřelí.

Poblíž Petrovic po obou stranách cesty k Tynčanům vedoucí postavili jesuité Petrovičtí sochy svat. Jana a Pavla, patronů proti bouři. Místu tomu říká se „u Svatých“.

„Morová“ kaplička u Petrovic.

11. Počepice, fara.

Duchovní správu vede farář za pomocí kaplana.

Patron: Ferd. Zdeněk kníže z Lobkovic.

Místa přifařená: Počepice 458 k., 11 ž., šk. 4tř.; Chlumec Vysoký $^1/_2$ h., 667 k., 3 ž., šk. 3tř.; Lhota Bláhova 1 h., 80 k.; Mezihoří $1^1/_2$ h., 104 k.; Oukřtalov $^3/_4$ h., 52 k.; Oustupenice $1^1/_2$ h., 32 k.; Perešice 1 h., 246 k., 2 ž, šk. 1tř.; Rovíň $^3/_4$ h., 307 k., 3 ž.; Skuhrov $^1/_2$ h., 195 k.; Tisovnice $1^1/_4$ h., 32 k.; Vápenice $^3/_4$ h., 76 k.; Víska $^1/_2$ h., 190 k.; Vitín 1 h., 120 k.; Zvěstovice $^1/_2$ h., 42 k.; celkem: 2601 k., 17 ž.

První zprávou o farním kostele Počepickém jest záznam v rejstříku desátků papežských z roku 1352; kostel zdejší odváděl poplatku toho 24 gr.*)

Roku 1368 byl v Počepicích farář jménem Přibík nebo Přibislav**). Ten pocházel nepochybně z rodu vladykův Obděnických, jelikož se uvádí roku 1369 a 1376 mezi patrony, kteří obsazovali faru Obděnickou***). Farář Přibík zemřel roku 1393; k presentaci patronů: Purkarda z Janovic, Volkéře, Linharta,

*) Tomek, Registra desátků papežských, 62.
**) Lib. Conf. I., č. II., 111.
***) Lib. Conf. II., 20; III.—IV., 51.

Odolena a Díka (Dykonis), panošů z Počepic, potvrzen byl za faráře Jakub z Volyně [1]). Po odstoupení tohoto r. 1404 k návrhu Jana z Janovic, Volkéře, Linharta, Odolena a Díka z Počepic místo uprázdněné obdržel kněz jménem Martin [2]), jenž se tu připomíná ještě r. 1407 [3]).

V kostele Počepickém bylo místo oltářníka nebo kaplana při oltáři P. Marie. Do roku 1368 byl jím kněz jménem Tomáš; když pak se toho roku místa svého vzdál, byl k presentaci faráře Počepického Přibislava na jeho místo ustanoven Blažej z Krásné Hory [4]).

Roku 1382 král Václav podací právo k místu tomu jemu připadší postoupil Purkardovi z Janovic [5]). Ten dal roku 1390 spolu s bratry svými Jenčkem a Dětřichem důchody místa toho zajistiti. Oltářník Blažej zemřel roku 1395, načež k presentaci Purkarda z Janovic obdržel místo to kněz Jan ze Sedlčan [6]). Dětřich z Janovic sídlem v Náchodě daroval roku 1407 pro toto kaplanství domek v Počepicích, aby v něm kaplan bydlil, se závazkem, aby slouženy byly každého téhodne tři mše svaté [7]).

Mimo to byla při kostele Počepickém kaple sv. Jana Evang., při níž byl zvláštní oltářník nebo kaplan.

Roku 1385 Volkéř (Wolker), Linhart a Dík, panošové Počepičtí, hájili patronátní svoje právo k tomuto oltáři proti Purkardovi z Chlumu a Janovic [8]). Pře ta rozhodnuta byla roku 1386 ve prospěch panošů z Počepic a jimi presentovaný Linhart byl za oltářníka potvrzen [9]).

Roku 1391 zemřel oltářník Linhart, načež k presentaci panošů Linharta, Volkéře a Odolena, sirotků po Díkovi z Počepic, uprázdněné místo obdržel kněz Tomáš z Nechvalic [10]). Ten vzdal se místa toho roku 1398, načež k presentaci Linharta, Mikuláše Odolena z Počepic a Petra z Petrovic na jeho místo dosazen byl Kříž (Crux) ze Sedlčan [11]). Pro tento oltář darovala paní Mila, vdova po Volkéři z Počepic, roku 1404 důchod 30 grošů se závazkem sloužení každoročně 30 mší zádušních. Táž paní roku 1406 věnovala pro toto kaplanství pole se závazkem, aby kaplan každého roku jednoho dne pohostil tři chudé [12]). Roku 1410 daroval k tomuto oltáři panoše Jan z Votic spolu s bratrem svým Rackem roční důchod jedné kopy grošů se závazkem, aby kaplan Kříž a nástupcové jeho každého roku

---

[1]) Lib. Conf. V., 159.
[2]) Lib. Conf. VI., 126.
[3]) Soudní akta V., 334.
[4]) Lib. Conf. I., č. II., 111.
[5]) Lib. Erect. III., 324.
[6]) Lib. Conf. V., 211.
[7]) Lib. Conf. V., 729.
[8]) Soudní akta II., 338, 353.
[9]) Soudní akta II., 386.
[10]) Lib. Conf. V., 83.
[11]) Lib. Conf. V., 298.
[12]) Lib. Erect. V., 606.

přiberouce sobě tři jiné kněze v kostele Počepickém konali anniversarium pro spásu předků jejich, každý z kněží těch měl sloužiti jednu mši zádušní, načež kaplan kněze ty a sedm chudých měl pohostiti; mimo to byl kaplan zavázán sloužiti 30 mší svatých *). Téhož roku Petr z Petrovic, poručník Bolesuda, syna zesnulého Díka z Počepic, věnoval 25 grošů ročního důchodu se závazkem jednoho anniversaria za spásu řečeného Díka a manželky jeho Anny; při té příležitosti mělo býti pohostěno šest chudých **).

Víra katolická udržela se v Počepicích i po převratech husitských. Roku 1548 byl tu farářem katolický kněz Jan, rodem z Roudnice, jenž toho roku podal žádost ke konsistoři utrakvistické, aby byl pojat v počet kněžstva pod obojí způsobou. Vykázav se vysvědčením svého svěcení byl přijat, když slíbil poslušnost Bohu a konsistoři. — »Ale« — tak praví se v aktech konsistoře — »že se při něm málo umění shledalo, jest mu dopuštěno, aby v Počepicích do sv. Jiří nejprv příštího pobyl a potom se do Prahy při svatém Jiří přibral, že bude místem poctivým při některém z pánův farářův opatřen, aby se řádům naším přiučil. Což jest rukou dáním slíbil učiniti« ***).

Roku 1609 koupila Počepice paní Polyxena Lobkovická z Pernštejna. Tehdáž stal se v Počepicích farářem kněz katolický Simeon Vojtěch Galerita (snad zlatinělé jméno »Chocholouš«) z Ledče, jenž byl před tím farářem v Žebráce. Pro zmíněnou patronku svou přeložil roku 1610 z latiny modlitební knihu »Štít víry a základ křesťanského života«, kteráž chová se v Lobkovické knihovně Roudnické †).

Potom následovali: Šimon Piskáček, Adam Dudecius († 1637), Václav Velešínský 1639—1655 ††), Petr Jakub Lazar do 1668, Bartoloměj Jan František Danetius 1669—77.

Z doby tohoto faráře jest nejstarší dochovavší se matrika Počepická, jež počíná se rokem 1669.

Ze zprávy, kterou farář Danetius r. 1677 konsistoři podal, vyjímáme tyto zprávy: Faráři Počepičtí obstarávali duchovní správu také v Krásné Hoře a v Nechvalicích. Jednou do roka konávalo se v době velikonoční processí na sv. Horu. Školy byly pouze při kostele Počepickém a Krásnohorském. Učitele dosazoval farář ve srozumění s hejtmanem panství. Počet žáků byl skrovný. Farář často k vyučování dohlédal. Na osadě nebylo nekatolíka. Na osadě Počepické bylo celkem 716 osob, na filiální osadě Krásnohorské 196 a na filiální osadě Nechvalické 431 osob přijímání sv. svátostí schopných. Příjmy kostela Počepického záležely z 61 krav (tak zv. železných), z nichž se

*) Lib. Erect. VIII., 96 b (rkp. v kap. knihovně).
**) Lib. Erect. VIII., 98 a (rkp. v kap. knihovně).
***) Borový, Jednání a dopisy kons. utrakv., 221.
†) Jireček, Rukověť I., 200.
††) Cfr. Dr. Fr. Krásl, Arnošt hrabě Harrach, 229.

odvádělo po 28 kr., a z pěti kusů polí, z nichž se platilo 2 zl. 38 kr.

Po faráři Danetiovi následoval Jan Jakub Šušický 1677, jenž založil při kostele Počepickém fundaci, odkázav k tomu účelu 1076 zl.; zemřel v Počepicích roku 1693 a v kostele byl pochován. Uprázdněnou faru obdržel roku 1693 Matěj František Nammer, jenž tu působil do r. 1710.

Ze zprávy podané tímto farářem roku 1700 vyjímáme: Pod správu farářů Petrovických náležely: Krásná Hora, Petrovice, Nechvalice a Obděnice. Při záduší chrámu Počepického peněz na hotově v truhle zádušní zůstalo 70 zl. 53 kr. $5^1/_2$ ϑ, na dluzích rozdílně za lidmi 1051 zl. 53 kr. 2 ϑ, polí zádušních pod plat 18 str., krav zádušních pod plat roční 57 kusů, žita půjčeného k oplacení 18 str. 3 v., ovsa půjčeného 3 str., včel 1 úl, vosku žlutého 2 libry. Desátků patřících k faře bylo: pšenice v slámě 32 mandele 2 snopy, v zrně 14 str. 2 v., žita v slámě 36 m. 10 s., v zrně 36 str., ječmene v slámě 33 m., v zrně 41 str. 1 v., ovsa v zrně 5 str. 1 v. Na vlastní osadě Počepické bylo osob přijímání sv. svátostí schopných 869, s filiálními osadami čítalo se všech 2759 osob.

Po Nammerovi následoval Václav Antonín Funk, jenž roku 1720 stal se děkanem Sedlčanským. Nástupcem jeho byl Šimon Josef Lazar, jenž tu působil do roku 1724; za něho oddeleny byly Petrovice od Počepic. Zemřel jako jubilovaný kněz v Sedlci. Po něm se tu vystřídali: Václav Jelínek, jenž stal se farářem v Lužci, Jan Chuchelský z Nestajova, jenž v Počepicích zemřel roku 1726, Antonín Koliander, jenž rovněž tu zemřel r. 1728, Karel Ignác Pacovský, jenž tu působil do roku 1746, Martin Riedl 1747—62. Za něho byly roku 1752 pořízeny: nový hlavní oltář a kazatelna, jež roku 1758 byly pozlaceny. Roku 1755 zjednána nová křtitelnice, roku 1761 přelit byl puklý zvon.

Když Riedl r. 1762 odešel na faru Lužeckou, nastoupil na jeho místo v Počepicích Jiří Norbert Kos, jenž r. 1766 přijat byl do domu dobře zasloužilých kněží u sv. Karla Bor. v Praze na přímluvu knížete Ferdinanda Filipa z Lobkovic, jenž mu mimo to každého roku až do smrti přidával 200 zl.

Uprázdněnou faru obdržel Karel Jan Antonín Čížek 1766—1770 (stal se farářem v Plané) a po něm František Emerich 1770—1781.

Roku 1772 z neúrody a hladu vznikly epidemické nemoci; na osadě Počepické zahynulo na 700 lidí; v Nechvalicích musil býti zřízen nový hřbitov.

Farář Emerich pro chorobu svou odebral se roku 1781 na odpočinek do Prahy, kdež zemřel roku 1788. Po něm obdržel faru Počepickou Jakub Ferdinand Glück, jenž do pamětní knihy farní napsal zajímavé zprávy o době v níž žil — o době Josefinské, plné převratův. V Počepicích působil do roku 1788, kdy obdržel faru v Plané, načež nastoupil Martin Josef Holub. U něho

byl po 13 let kaplanem bratr jeho Vincenc Holub, jenž roku 1805 stal se lokalistou v Kamýku; když tam onemocněl, nachladiv se v kostele o Vánocích, kdy od rána až přes poledne zpovídal, dal jej bratr převézti k sobě do Počepic, kdež zemřel roku 1806.

Roku 1790 opraven byl kostel Počepický nákladem knížete z Lobkovic. Byl prodloužen směrem k západu o 9 loktů, věž byla zvýšena asi o 3 lokte. Roku 1793 zjednány nové varhany, jež zhotovil varhanář Bedřich Semrád ze Sedlce. Roku 1796 dal farář zříditi nové dva oltáře: Panny Marie Pomocné a Čtrnácti sv. Pomocníků; zhotovil je řezbář Hatlák ze Smilkova; obrazy oltářní maloval Thadeáš Šmejkal.

Když roku 1806 za účelem sanace státních financí nařízeno bylo puncování stříbrných a zlatých nádob *), bylo kostelu Počepickému za monstranci, ciborium a 2 kalichy platiti 32 zl., kteroužto částku farář ze svého zaplatil. Ale roku 1810, když nařízeno bylo, aby stříbrné nádoby odvedeny byly do mincovny, musil tam farář poslati jeden stříbrný kalich, ciborium a monstranci (bez melchisedechu), jelikož neměl tolik peněz stříbrných, aby je mohl vyplatiti. Sebral sice na vykoupení jich mezi osadníky 150 zl., ale to nestačilo. K naléhavým však prosbám vzhledem k chudobě kostela byla monstrance prostřednictvím krajského úřadu vrácena. Zbytek sebraných peněz bylo možno tudíž obrátiti na zjednání jiných potřebných předmětů bohoslužebných.

Farář Holub byl za své zásluhy jmenován r. 1807 osobním děkanem a sekretářem vikariátním, roku 1809 vyznamenán byl důstojností k. a. notáře; zemřel roku 1819. Po něm nastoupil Vincenc Eug. Tetschner, jenž tu působil do r. 1823, kdy odebral se do Prahy, načež fara Počepická svěřena byla jakožto administrátorovi in temporalibus et spiritualibus Antonínu Kacerovskému, jenž stal se tu pak r. 1827 farářem, když farář Tetschner na faru Počepickou resignoval stav se zpovědníkem u Karmelitek na Hradčanech v Praze a administrátorem bývalého kostela Kajetánského (nyní redemptoristského) v Praze.

Farář Kacerovský působil v Počepicích po celých 40 let jsa horlivým pastýřem a štědrým dobrodincem své osady.

Roku 1840 dal pro hlavní oltář vymalovati nový obraz sv. Jana Křtitele od malíře Antonína Jeřábka; v letech 1861—1862 dal z dobrovolných sbírek vnitřek kostela opraviti; roku 1855 učinil nadaci pro stromkovou školku, jakož i jinou nadaci pro knihovnu při farní škole. Zemřel r. 1864.

Uprázdněná fara udělena byla roku 1864 Václavu Novákovi, jenž tu působil až do smrti r. 1871.

Z osudného roku 1866, kdy Prusové i do Počepic přišli, vypravuje v pamětní knize tuto zajímavou episodu: »Dne 19. srpna byla neděle, 13. po sv. Duchu. Jelikož oddělení vojska pruského

*) Z lotu stříbra platiti se musilo 12 kr., ze slata váhy dukátu 20 kr.

po osadě Počepické rozložené skládalo se z katolíkův a protestantů, byli při něm i dva polní duchovní: katolický i evangelický, a oba byli ubytováni na Chlumci v pivovaře u knížecího důchodního. Katolický duchovní hned večer v sobotu poslal ke mně svého kostelníka se žádostí, abych mu dovolil zítra ve farním kostele konat služby Boží a ustanovil mu hodinu, by mohlo o tom zpraveno býti katolické vojsko. Měl řeč a služby Boží v 8 hodin, a ač byl kostel náš přeplněn mužstvem pruským, bylo přece svaté ticho v kostele. Na každém bylo vidět srdečnou nelíčenou pobožnost, živou víru a nejhlubší pokoru před Nejvyšším. Byli to arciť samí katolíci od Rýna. Téhož dne v 10 hodin přišel do fary i evangelický duchovní a pravil mi, že doufá, že nebudu proti tomu, aby i on mohl služby Boží své konat v mém chrámě; generál že již jest zde, a podle včera vydaného rozkazu vojenského mužstvo evangelické ze všech okolních vesnic že již se schází, a jelikož jich nemůže dlouho nechati čekat, že se mi uctivě poroučí. A tak se v našem kostele konaly také i protestantské služby Boží, při nichž použito jen kazatelny a stolku ze sakristie, jenž byl postaven v kostele blíže kazatelny«.

Po smrti faráře Nováka obdržel roku 1871 uprázdněnou faru Počepickou Josef Kopsch, farář Jesenický; zemřel však již roku následujícího, načež na jeho místo nastoupil r. 1873 Vincenc Hemzal, farář Nechvalický, jenž roku 1881 obdržel uprázdněnou faru Sedleckou.

Jeho nástupcem v Počepicích stal se roku 1881 Jan Nep. Slávek, farář Nelahozeveský, jenž tu působil do roku 1887, kdy obdržel děkanství Sedlčanské. Faru Počepickou potom obdržel Jan Křt. Roškot, farář Nechvalický.

Jan Roškot byl krajanem Sedlčanským. Narodil se v Dobrošovicích v okresu Sedleckém na osadě Janovické dne 21. června 1832 z rodičů rolnických. Školu navštěvoval malý Jeník v Jesenici, kamž měl asi půl hodiny cesty, a již tehdy dával na jevo lásku k učení a nechtěl nikdy doma zůstati a školu zanedbati, i když potřeba kázala. Kromě běžných školních předmětův učil se v Jesenici u svého učitele Frant. Bareše také německy, a to proto, že otec z něho chtěl míti kupce. Avšak Jan nechtěl o kupectví ani slyšeti, nýbrž chtěl studovati. Posléze zdařilo se mu, že otce k tomu pohnul, aby ho dal na studie. Nastoupil tedy jako hoch 11letý roku 1843 do německých škol u Piaristů v Praze a roku 1846 vstoupil tamtéž do první gymnasiální třídy. Leč k radě kaplana Františka Pištěka, rodáka Prčického (jenž později se stal arcibiskupem ve Lvově v Haliči), přestoupil roku 1848 na gymnasium akademické, kde roku 1854 vykonal maturitní zkoušku s vyznamenáním. Téhož roku vstoupil do semináře v Praze; na kněžství byl vysvěcen roku 1858. Jako neomysta ustanoven byl za kooperatora na Kladně, r. 1860 stal se kooperátorem v Krásné Hoře, ale téhož ještě roku musil odejíti na faru Dublovickou jako administrátor interkalární, načež

stal se kaplanem ve svém rodišti, v Jesenici. Roku 1863 ustanoven byl kaplanem v Sedlčanech, kdež působil celkem 8 roků velmi horlivě a blahodárně. Když roku 1866 po válce pruské zuřila v Sedlčanech a okolí cholera, zaopatřil Roškot na sta onemocnělých; na lůžko uléhal oblečený v klerice, aby ihned pohotově byl v čas potřeby k zaopatření nemocného. I literárně byl v té době činný, přispívaje do »Blahověsta« a »Posv. kazatelny«. Když roku 1867 usneslo se kněžstvo vikariátní podati J. E. kardinálu Schwarzenbergovi adressu díků za jeho hájení zájmů církve ve Vídni, byl pověřen sestavením té adressy Roškot a sestavil ji mistrně. Když roku 1865 založen byl katolický denník »Čech«, byl to Roškot, jenž k ponuknutí vikáře Kuldy do prvního čísla tohoto denníku napsal úvodní článek, a pak často tam dopisoval. Do pamětní knihy Sedlčanské a potom i jako farář do pamětních knih far, v nichž působil, velmi zevrubně zaznamenával nejen místní paměti, ale i politické události své doby. Roku 1871 stal se interkalárním administrátorem v Krásné Hoře a roku 1872 stal se tam farářem. Odtud dostal se roku 1873 za faráře do Nechvalic, kdež ztrávil 14 let. Tam proti nespravedlivému mnohdy vykonávání práva patronátního, zvláště při obsazování farních beneficií sepsal r. 1885 brožuru »Patronátní právo« pod pseudonymem »Pravoslav Pravdomil Pravdodatný«. Roku 1887 stal se farářem v Počepicích. Roku 1887 byl jmenován správcem vikariátu Sedlčanského a rok na to vikářem. Vikariátní úřad zastával až do roku 1899, tedy 11 let. V době té doprovázel roku 1890 J. E. kardinála Frant. ze Schönbornu při generální visitaci po celém vikariátě, a byl na to jmenován k. a. konsistorním radou. Roku 1899 obdržel uprázdněné děkanství Karlštejnské a přesídlil ze Sedlčan, kdež bydlel v soukromém domě. Roku 1900 zvolen byl za poslance do zemského sněmu za kurii velkostatkářskou. V Sedlčanech pomáhal velmi rád v duchovní správě; byl neúnavným zpovědníkem. Roškot nikdy nestonal; i ve stáří byl tělesně zdráv a duševně čilý, proto tak rád v kostele pomáhal. Ale dne 6. ledna 1905 sklouzl na náledí pod děkanským kostelem a padl zadní částí hlavy na hranu kamenného schodu. Následkem otřesení mozku a pak dalšího nešetření se dala se mu do hlavy růže, která byla příčinou smrti muže toho vždy tak zdravého, silného a čilého. Zemřel přijav zbožně sv. svátosti dne 22. února roku 1905 a byl pochován na hřbitově Sedlčanském na Církvičce. Pohřební průvod vedl generální vikář Msgre František Brusák. Roškot byl kněz života bezúhonného, velice bedlivý a svědomitý muž povahy ryzí a šlechetné, třeba byl letory prudké, sanguinické. Svou vlast a zvláště svou rodnou krajinu — Sedlčansko — miloval vroucně. Byl velmi dobročinný; ještě za živobytí všecko co měl rozdal jednak chudým a potřebným jednak spolkům dobročinným, katolickým a vlasteneckým, a tak zemřel v chudobě, jak v chudobě i celý život ztrávil.

Kostel v Počepicích.

Vnitřek kostela Počepického.

V době působení Roškotova v Počepicích byl roku 1890 kostel opraven.

Roku 1893 pořízen byl nový postranní oltář Panny Marie; oltář v gotickém slohu dodal řezbář Vendelín Kostečka; obraz »Neposkvrněné Početí P. Marie« zhotovil malíř Josef Scheiwl.

Faru Počepickou obdržel po Roškotovi roku 1899 farář Nechvalický Josef Zelenka, jenž byl jmenován také správcem vikariátu Sedlčanského, ale zemřel již roku následujícího dne 10. února. Uprázdněnou faru obdržel Mořic Bayerle, dříve farář v Nelahozevsi, jenž působil v Počepicích do roku 1908, kdy stal se farářem v Račiněvsi. Jeho nástupcem stal se Josef Hubáček, jenž do té doby byl farářem v Mikulově (Niklasberg) u Teplic.

Dne 22. října 1909 slavil J. M. generál rytířského řádu křižovnického v Praze Frant. Xav. Marat, rodák Počepický, své 60té narozeniny; na památku toho daroval kostelu Počepickému skvostný kalich.

*Farní chrám sv. Jana Křtitele**) jest stavba původně gotická.

Presbytář jest v půdorysu čtvercový; překlenut jest křížovou klenbou v hladkém svorníku se sbíhající. Osvětlen jest dvěma okny, jež bývala gotická; roku 1790 byla rozšířena v nynější podobu.

Při opravě kostela roku 1890 při oškrábování staré malty přišlo se v presbytáři na straně evangelijní na dva znaky vedle sebe na omítce malované, s letopočtem 1553 a s nápisy: „Petr Počepický z Počepic a na Počepicích" a „Anna Počepická ze Šanova**).

Vítězný oblouk jest hrotitý; po jeho stranách jsou neuměle namalovány tytéž znaky, jež spatřují se v presbytáři.

Loď chrámová, roku 1790 prodloužená, jest prostý obdélník, na levé straně třemi obloukovitě překlenutými okny osvětlený. Plochý rákosový strop ozdoben jest rámcovou, barokně zprohýbanou římsou; uprostřed v oválu jest malovaný znak Lobkovický.

V pravé zdi lodi chrámové jest starý gotický portál.

Zvony: 1. z roku 1555, ulitý mistrem Tomášem Jarošem; 2. z roku 1761; ulil jej Jan Christián Schunke.

Ve hradě Vysokém Chlumci jest prostá kaple Nanebevzetí Panny Marie.

Mezi Vysokým Chlumcem a Hradci u Skrýšova stával o samotě v lese kostelík sv. Marka, zvaný „v poušti", založený roku 1549; posvětil jej prý, dle starého záznamu ***) v knihách památních zámku Chlumce, jakýsi „biskup z Labochu", nepochybně lublaňský biskup Urban Textor (1544—58), jenž býval zpovědníkem a kazatelem při dvoře císařském, a příjev nepochybně onoho roku do Čech byl snad hostem také na Chlumci. V témž záznamu se praví, že týž biskup vraceje se „od jeho Milosti Královské téhož roku ve čtvrtek sv. Marka sloužil jest mši svatou na zámku Chlumci." — Jelikož tenkráte Počepice ještě k zámku Chlumci nenáležely, nevykonával služby Boží v tom kostelíku farář Počepický, nýbrž farář Sedlecký †). — V kostelíku tom zřízen byl roku 1780 nový oltář. — Roku 1787 byl kostelík zrušen a od Sedleckého vikáře Františka Rosola odsvěcen; věci k němu náležející byly sepsány a v dražbě prodány; pole s kaplí koupilo panství za 290 zl. Z kostelíka zřízena byla myslivna. Až dosud zachována jest zvenčí původní podoba kostelíka toho, a lid dosud tuto myslivnu jmenuje „poušť" nebo „u sv. Marka".

12. Sedlčany, děkanství.

Duchovní správu vykonává děkan za pomoci kaplana a katechety.

Patron: Ferdinand Zdeněk kníže z Lobkovic.

Místa přifařená: Sedlčany 2241 k., 120 ž., 6tř. šk. měšť., 10tř. šk. obec., 2tř. zimní šk. hospod., 3tř. večerní šk. pokrač.; Doubravice 3 km., 138 k.; Libíň a Klimětice 4 km., 178 k.; Lhotka 1 km., 102 k.; Příčovy 4 km., 285 k., 6 ž.; Rudolec 3·6 km., 59 k.; Sestrouň 5 km., 199 k., 4 ž.; Solopisky 3 km., 217 k.; Voříkov 5 km., 208 k.; Zberaz 4 km., 129 k.; samota Pačická 4 km., 4 k.; celkem: 4060 k., 130 ž.

Sedlčany byly již roku 1294 trhovou vsí. Patřily k prvotnímu zboží Vítkoviců, zejména pánům z Hradce. Roku 1352 prodány Sedlčany bratřím z Rožemberka ††).

---

*) Viz Soupis památek okr. Sedlčanského, 77 n.

**) Členové rodu Počepických byli patrony kostela zdejšího do r. 1598.

***) Opis z roku 1677 při zprávě faráře Počepického o farnosti v arcibiskupském archivu.

†) Tamtéž.

††) Sedláček, Místopisný slovník historický, 788.

Roku 1364 zemřel farář Sedlčanský Oldřich. K presentaci bratří Petra, Jošta, Oldřicha a Jana z Rožmberka stal se nástupcem jeho klerik Vyšemír z Blatnice*).

Okolo roku 1374 dostaly se Sedlčany za podíl Petrovi a Janovi z Rožmberka, kteří tu vystavěli nový nynější kostel na místě kostela staršího**).

Chrám Sedlčanský, nebo spíše hřbitov kolem se rozkládající, byl obehnán hradební zdí, na níž bylo dřevěné podsebití s věžkami, jak viděti ještě na pohledu kresleném J. Willenbergem kolem roku 1600. Bývalyť za starých dob ve vesnicích a menších nehražených městech chrámy opevněny hradbami, aby byly obyvatelům útočištěm při vpádech nepřátelských.

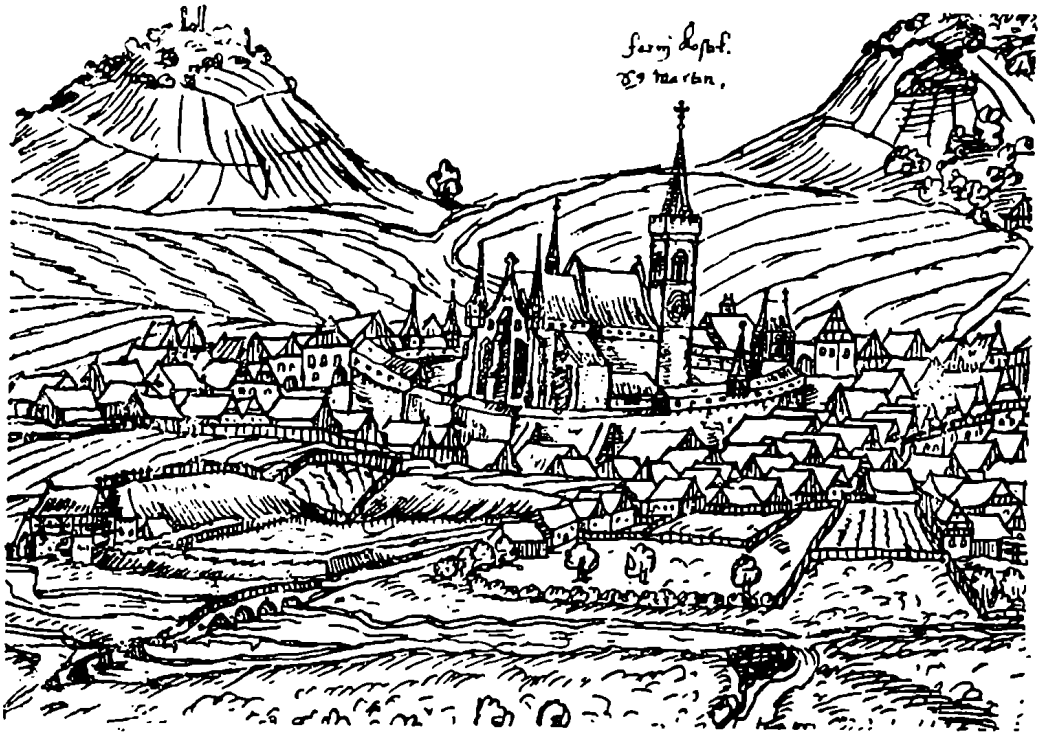

Děkanský kostel v Sedlčanech roku 1600.
(Dle kresby Willenbergovy.)

Z toho také vysvětluje se původ slova »kostel«; vzniklo z latinského slova »castellum«, což značí tvrz nebo hrad. Kolem býval příkop, přes nějž vedl most***).

Farář Vyšemír učinil roku 1379 se srozuměním svých patronů směnu s Otmarem, farářem v Blovicích†).

---

*) Lib. Conf. II., č. II., 38; Soudní akta I., 22.

**) Když roku 1817 depositář nad sakristií upravován byl v oratoř a probourávány otvory do kostela, nalezeny byly ve zdivu krásně zpracované kameny, patrně trosky dřívější stavby, jichž při budování nového kostela užito bylo jako staviva. Pam. kn. II., 49.

***) V účtech městských činí se roku 1551 zmínka o opravě „mostu u kostela".

†) Lib. Conf. III.—IV., 1378.

Po smrti faráře Otmara roku 1390 k presentaci Jindřicha z Rožmberka obdržel beneficium Sedlčanské kněz Mikuláš, syn Ondřeje z Bavorova*).

Farář Mikuláš zemřel roku 1402; k presentaci Jindřicha z Rožmberka, nejvyššího purkrabího hradu Pražského, potvrzen byl na uprázdněné místo mistr Mikuláš Velčín (Welczin), doktor lékařství,**) jenž tu byl ještě roku 1403.***)

Do roku 1407 byl v Sedlčanech farář jménem Štěpán, jenž toho roku kommutoval s farářem Křečovickým Vlaškem (Wlasczko).†) Ten pobyl v Sedlčanech do r. 1417, kdy učinil směnu s farářem Kovářovským Petrem.††)

Farář Petr zemřel roku 1424, načež k presentaci Oldřicha z Rožmberka byl za faráře potvrzen Mikuláš, klerik ze Sedlčan.†††)

V kostele Sedlčanském bylo r. 1383 bratry Petrem a Janem z Rožmberka při oltáři sv. Kateřiny zřízeno kaplanství,*†) k němuž tudíž pánové z Rožmberka vykonávali právo podací. Řečeného roku ustanoven byl za kaplana kněz jménem Kříž, po jehož smrti roku 1405 obdržel místo to kněz Michal ze Zahořan.*††) Ten zemřel roku 1409, a na jeho místo nastoupil kněz Jan ze Sedlčan.*†††)

Za nedlouho učení Husovo přivodilo převraty, jimiž ani Sedlčany nezůstaly ušetřeny.

Po smrti Jindřicha z Rožmberka († 1412) stal se poručníkem nezletilého jeho syna Oldřicha nejvyšší purkrabí Čeněk z Vartenberka, jenž jsa přívržencem Husovým, naklonil k novému učení i svého svěřence. V té době snad i v Sedlčanech zapustilo husitství prvé kořeny. Ale roku 1420 oba přidali se ke králi Zikmundovi. Oldřich z Rožmberka byl potom úhlavním nepřítelem strany pod obojí a zakázal na svých statcích, a tudíž i v Sedlčanech, podávání kalicha. Za to Táboři jali se škoditi na statcích jeho.

Tehdáž také, jak se zdá, podnikli proti Sedlčanům výpravu, o níž pověst vypravuje takto: »Žižka, chtěje potrestati Sedlčanské za jejich věrolomnost, umínil si města jejich dobýti, i vyslal za tím účelem poselství ke svým spojencům do Benešova, aby na úsvitě za ranní »rosy« po Hodu Božím Velkonočním s lidem vojenským k Sedlčanům přitrhli a s ním společně na město udeřili. Posel však od něho vyslaný cesty nepovědom zabloudil v hustých lesích a octnul se místo v Benešově v Sedlčanech samých, kdežto úmysl Žižkův oznámil a listiny odevzdal. Měšťané Sedlčanští, jsouce

*) Lib. Conf. V., 9; Soudní akta III. 111, 164.
**) Lib. Conf. VI., 75.
***) Soudní akta IV., 253.
†) Lib. Conf, VI., 198; Soudní akta V., 323.
††) Lib. Conf. VII., 230.
†††) Lib. Conf. IX., 88.
*†) Libri Erect. II., 214, VI., 188 b.
*††) Lib. Conf. VI., 155.
*†††) Lib. Conf. VI., 280.

upozorněni touto šťastnou náhodou na hrozící jim nebezpečenství, činili přípravy k vážnému uvítání Táborů; vyzváni jsou okolní vesničané, by obsadíce tajně hluboké cesty i lesy v příhodnou dobu nepříteli v záda vpadli; ozbrojení měšťané obsadili hradební zdi vůkol kostela, jakož i soukromé domy blíž brány. Táboři domnívajíce se, že naleznou město nepřipravené, ve spánku ponořené, jakož i své spojence jim ku pomoci přišlé, přepadli město po půlnoci, byli však od Sedlčanských na hlavu poraženi, tak že jich mnoho set mrtvých na místě zůstalo, kteří pochováni jsou při zdi hřbitovní, na místě, kdež r. 1728 postavený kamenný kříž stojí«.*) Na základě této pověsti konána byla později v Sedlčanech slavnost zvaná »Rosa«.

Oldřich z Rožmberka uzavřel 18. listopadu 1420 s Tábory příměří až do masopustu roku příštího, tedy do 4. února 1421. Dle smlouvy tehdáž učiněné propustil svobodu přijímání pod obojí způsobou v městech svého panství, a tudíž i v Sedlčanech.**) I po uplynutí řečeného příměří dal svobodu čtyřem artikulům Pražským na svém panství. Od té doby rozmáhala se v Sedlčanech víra pod obojí, která tu později výlučně panovala; kostel byl spravován faráři téhož vyznání.

Ustavičnými válkami utrpěli páni z Rožmberka veliké škody na statcích svých, takže byli nuceni statky své jiným zastavovati. Vok z Rožmberka postoupil roku 1481 panství Sedlčanské a Křepenické Děpoltovi, Václavovi a Ladislavovi bratřím Popelům z Lobkovic.***)

R. 1484 byl v Sedlčanech farářem kněz jménem Petr, jemuž sestra jeho Dorota, manželka Václava z Kralovic, postoupila dům svůj v Novém městě Pražském na Koňském trhu; tehdáž přijal kněz Petr právo městské; ale již roku následujícího dům ten zase prodal. †)

Do roku 1548 byl v Sedlčanech děkanem Bartoloměj, jejž konsistoř pod obojí toho roku poslala za děkana do Čáslavi. ††) Roku 1566 byl v Sedlčanech děkanem kněz Pavel, jenž konsistoř pod obojí žádal o jiné místo; ale konsistoř poručila mu, aby tu zůstal, jelikož »by to nebylo za pořádek, aby děkan v roce se hejbal« a napomenula jej, aby nechal »krčmování«. †††)

Roku 1570 byl děkanem kněz Jiřík Krpinský,*†) po něm pak roku 1572 kněz jménem Petr.*††)

Na sklonku století XVI. ustupoval i v Sedlčanech utrakvismus protestantství. Ač roku 1578 kladou se Sedlčany za

*) Vlasák, Okres Sedlčanský 17.
**) Tomek, Jan Žižka 70.
***) Vlasák, Okres Sedlčanský 17.
†) Dr. J. V. Šimák v „Methodu" XXV. (1899), 34.
††) Borový, Jednání a dopisy konsistoře utrakv. 218.
†††) Pažout, Jednání a dopisy konsistoře utrakv. 350.
*†) Ib. 408.
*††) Winter, Život církevní 652.

město úplně protestantské,*) nicméně byli sem ještě nějaký čas dosazováni kněží utrakvističtí.

Roku 1579 Vilém z Rožmberka složením zápisné ceny vybavil sobě zase panství Sedlčanské a Křepenické a postoupil je r. 1580 regentovi svých panství Jakubovi Krčínovi z Jelčan.**)

V XVI. století byl v Sedlčanech pěstován horlivě zpěv kostelní. Bylo tu kvetoucí bratrstvo, po němž dodnes dochovalo se sedm různých zpěvníků nebo kancionálů.***) V jednom z nich vyobrazen jest sbor 15 pěvců ve čtyrech skupinách.†)

Roku 1580 stal se děkanem v Sedlčanech Pavel Juvennus Písecký, jenž býval dříve farářem u Matky Boží na Louži v Praze.††)

Roku 1587 byl v Sedlčanech děkanem Václav Dvorský, jenž vypomáhal v Dublovicích po čas nemoci tamního faráře Jana Florencia, a po jeho smrti roku 1586 faru Dublovickou administroval. R. 1591 byl děkanem v Sedlčanech utrakvistický kněz Blažej Plzenský, jenž působil dříve ve Slaném a potom v Táboře, odkudž přišel do Sedlčan, kdež byl asi do roku 1593. Po něm následovali: Pavel Kamberský 1593, Nikodem Albín Klatovský 1598—1599, Martin Vladyka 1600—1601 (dostal se do Prahy ke kostelu sv. Michala),†††) Michael Pražský 1601, jenž býval dříve farářem u sv. Petra v Praze, Petr Jičínský 1602, jenž přišel sem ze Stříbra, ale byv toliko 9 dní děkanem zemřel a pohřben v děkanském kostele Sedlčanském.

Po smrti Jakuba Krčína z Jelčan r. 1600 připadly Sedlčany zase rodu Rožmberskému. Vdova po Vilému z Rožmberka Polixena roz. z Pernšteina provdala se po druhé za Zdenka Vojtěcha z Lobkovic, pána na Chlumci a Jistebnici. Na tohoto pána přešlo tudíž i právo podací ke kostelu Sedlčanskému. I dosadil do Sedlčan kněze katolického Jeronyma Vaňka z Lucka, jenž potvrzen byl od probošta sv. Vítského v Praze Jiřího Bartholda Pontana z Breitenberka v květnu 1606. Ale Sedlčanští nechtěli míti kněze katolického a zvolili si za děkana ženatého protestantského pastora Matouše Longolia Chřenovského, jenž tu působil v letech 1610—1616. Když jej roku 1616 patron ze Sedlčan vypudil, odebral se Longolius do Jesenic. Roku 1621 koupil dítkám svým dům v Sedlčanech.

Na jeho místo nastoupil v Sedlčanech roku 1616 kněz katolický Ondřej Diviš, také Divišovský zvaný, jenž spolu přisluhoval také v Dublovicích. Marně žádali Sedlčanští roku 1619 pána z Lobkovic, aby si směli ustanovovati faráře nekatolického.

---

*) Winter, Život církevní v Čechách 652.
**) Vlasák, Okres Sedlčanský 18.
***) Srvn. Konrád, Děj. zpěvu 146.
†) Ib. 171.
††) Tomek, Paměti kollegiatů kolleje Karlovy v Časop. česk. Musea 1847, II. str. 51.
†††) Winter, Život církevní 364, 372.

Zanedlouho nadešla katastrofa bělohorská a po ní restaurace katolická. Farář Ondřej Divišovský setrval v Sedlčanech a nad to mu pod jeho správu dány byly fary Dublovická a Kamýcká. Zemřel roku 1625, pamatovav štědře na kostel Sedlčanský, jemuž odkázal pole, jež byl koupil, rovněž i všechno obilí, jež měl, a 6 kusů hovězího dobytka; mimo to 180 kop s tím nařízením, aby zakoupeny byly: ornát, ciborium, antipendium a 2 korouhve; chudobinci v Krumlově (»do chudého domu») odkázal 400 kop.

Jeho nástupcem stal se roku 1625 Jakub Ludvíkovský z Č. Budějovic. Také jemu, jako již jeho předchůdci, připadala těžká úloha, přiváděti nekatolíky na rozsáhlé osadě do lůna církve katolické. Při tom setkával se s nemalými překážkami. Tak žaloval na hejtmana Chlumeckého u knížete roku 1630, že protestantští predikanti procházejí panství Chlumecké a lid od víry katolické odvracejí, a hejtman že tomu přítrž nečiní; roku pak 1637 žaloval, že ze vsi Solopisk poddaní sedláci puškami ozbrojeni jsouce ve vsi Třebnicích u jakéhosi sedláka Peterky od predikanta pod obojí přijímali; totéž že stalo ve mlýně u vsi Drážkova; dále že téhož roku 1637 jakýsi predikant na popeleční středu v jednom soukromém domě v Klučenicích snoubence oddával, a posléze, že kterási žena roznášela mezi lidem, že byla u vytržení a viděla všechny nové katolíky v pekle. Na tyto obžaloby odpověděl hejtman Pavel Drahnětický knížeti dopisem ze dne 17. srpna 1637, v němž tvrdí, že děkan jest špatně o těch věcech zpraven, že osoby z těch činů podezřelé k zodpovídání volány byly, ale že se ukázalo, že na tom nic není. Zdá se však, že to přece jen pravda bylo, ale že dotyčné osoby vše to popřely.*)

Děkan Ludvíkovský maje tak rozsáhlou duchovní správu a s ní tak veliké a obtížné práce, zastával mimo to i úřad arcibiskupského vikáře traktu Vltavského. Ačkoli jako děkan zažil mnoho trpkostí, zvláště od zbývajících ještě nekatolíků, přece míra utrpení jeho nebyla ještě dovršena.

R. 1645 dne 2. a 3. března Švédové Sedlčany poplenili; při tom oloupili kostel i děkana, jenž dne 31. března 1645 knížeti mimo jiné takto si stěžuje: » . . . i kalich i pečeť ze skrýše kostelní vzali, mně dokonce nic nenechali, a že město je vydrancované, nic žádat nemohu, z Chlumce též nic nedostávám, pro sebe a pro čeleď v okolí na chléb žebrám.«

Po této trampotě žil děkan Ludvíkovský ještě dva roky a zemřel dne 18. června r. 1647 v největší chudobě a bídě. Zanechalť po sobě jen tyto věci: »na penězích nic, pak kabát soukenný s futrem beranním, kožich beranní, spodky jedny soukené, druhé kožené, punčochy jedny kožené, druhé plátěné.«

---

*) Kn. Pam. Sedlč. I., 109—116. — Frant. Hrachovec v rukopisné monografii „Dublovice“ str. 86.

Nástupcem jeho stal se r. 1647 Adam Mazovský z Růžové Hory (»Adamus Mazowius de Roseo Monte«). Zakusil podobně jako jeho předchůdce v Sedlčanech mnoho strastí. Neboť sotva se přistěhoval do Sedlčan, již dne 28. dubna 1648 vypukl hrozný požár, jenž zničil město. Rok na to (1649) zuřil v Sedlčanech mor, jenž od 5. srpna do 13. září zahubil 45 lidí, a od 14. do 24. září 24 lidí, dohromady tedy v době 50 dnů vyžádal si za obět 69 lidí. Kromě toho už od r. 1641 až do r. 1649 každoročně aspoň nějakou dobu bylo v Sedlčanech ubytováno vojsko — ovšem na útraty obyvatelstva. Věru, smutné to časy! »Tady oheň nedávno, tu morová rána, nyní zde leží regiment vojska, ten tomu nešťastnému městu dokonce poslední pomazání dává« — tak píše o době té jakýsi Václav Tichý knížeti. Děkan Mazovský byl též arcibiskupským vikářem kraje Vltavského; zemřel dne 6. března roku 1657.

Po něm stal se děkanem roku 1658 Jan Alois Katerský, jenž předtím až do roku 1639 působil v Sedlci. Byl rovněž arcibiskupským vikářem; umřel po pětiletém děkanování dne 9. ledna 1663. Ježto pro velký nedostatek kněžstva nebylo jiného kněze, jenž by v Sedlčanech až do obsazení děkanství administroval, byla administrace ta přikázána faráři Sedleckému Václavu Clavirovi (Klavigerovi).

Na uprázdněné děkanství presentován byl roku 1663 Jiří František Sacer, jenž byl do té doby farářem v Heřmanově Městci. V Sedlčanech však nepůsobil ani celé dva roky, umřelť již dne 3. listopadu r. 1665. Po jeho smrti zastávali duchovní správu celé osady Sedlčansko-Dublovicko-Kamýcké kněží Františkáni z kláštera Votického.

Děkanem Sedlčanským stal se r. 1666 Jiří Konrád Gennelius. Byl dříve farářem v Lužci, a na to provisorem arcibiskupského semináře v Praze. Děkanem v Sedlčanech stal se v 36. roce věku svého a zastával úřad ten po celých 38 roků. Tento vší úcty hodný pastýř, jenž byl také vikářem kraje Vltavského, zakusil za svého dlouhého děkanování dosti trampot a strastí. Tak hned na počátku jeho působení roku 1671 dne 31. října v noci ze soboty na neděli svatokrádežní zločinci vyloupili děkanský kostel. Vzali tři kalichy, s oltářův ubrusy a jiné věci. R. 1676 dne 7. července udeřil blesk do věže děkanského kostela a srazil kříž kamenný, který na vrcholku věže stál. Roku 1680 vypukl veliký mor v Čechách, jenž i v Sedlčanech a v okolí krutě řádil. Dne 4. dubna 1680 vypukl v Sedlčanech hrozný požár, jemuž za oběť padlo 75 stavení, s děkanstvím, zvonicí, i s dřevěným podsebitím, jež bývalo na zdi hřbitovní. Zvony byly žárem rozlity, hodiny na věži zničeny; všechny knihy v radnici i v děkanství shořely. Roku 1681 dne 12. září přivezeny byly z Prahy tři zvony, jež tam po ohni k přelití byly dány.

Z inventáře kostela děkanského z r. 1700 dovídáme se, že tu byla »archa, na níž nejsvětější Trojice«, při ní že byla

»statua Panny Marie« a 6 obrazů na plátně malovaných. Po levé straně byla »archa za mrtvé, postříbřená z nákladu důstojného kněze pana Jiřího Genneliusa, toho času děkana Sedlčanského«. Na pravé straně byla »archa s figurou Staroboleslavské Panny Marie, pozlacená z nákladu cechu řeznického«. Jeden stříbrný kalich daroval »vel. pan děkan Blatenský, rodem Sedlčanský«, jiný »daroval neb. pan Zatočil z Prahy.«

Sbor neboli »kůr« literátský kvetl v Sedlčanech i v době pobělohorské. Ze jmění svého přispíval k vydržování školy, jež neměla žádných důchodů; dva přísežní vykonávali inspekci, přesvědčujíce se každého měsíce o pokroku mládeže.*) Inventář kůru literátského z r. 1677 zní takto: »Positiv aneb varhany 1, regál sešlý 1, pozaun tenorový a altový 2, violon 1, housle 2, antifonář latinský pro nešpor celého roku 1, graduály velký latinský pergamenový 2, graduál papírový velký okovaný 1, graduál sešlý malý, též okovaný 1, žalmy starý pergamenový 1, kancionály psaný sešlý 4, svícnův cínových pro světla 9. Polí všech k témuž kůru literátskému přináleží a patří pod 28. str. A takové se osívají na třetinu; užitek ten přichází na quartál kantora a varhaníka, a to takový: ročně varhaníkovi platí se peněz 13 fl. 24 kr., kantorovi 4 fl. 40 kr. Ostatní užitky obracejí se na správu školní.«

Dle zprávy děkana Gennelia bylo v roce 1677 v Sedlčanech 560 osob přijímání svátosti pokání a svátosti oltářní schopných; r. 1700 bylo jich 577.

Děkan Gennelius zemřel dne 13. března 1704 v 74. roce věku svého.

Po děkanu Gennelovi obdržel r. 1704 děkanství Sedlčanské František Ferdinand Čedík z Eisenberka. Narodil se v Sedlčanech r. 1632. Dosáhl vysokých hodností a úřadů; byl doktorem obojího práva, kanovníkem kolleg. kapitoly Vyšehradské, děkanem král. kollegiátní kapitoly na Karlštejně, vyznamenán byl důstojenstvím tak zv. dvorního falckrabího (»comes palatinus«) a šlechtickým praedikátem »z Eisenberka,« Posléze byl též assessorem kníž. arcibiskupské konsistoře v Praze. Jsa již stár, zatoužil po své domovině — Sedlčanech a ještě za nemoci děkana Jennela žádal, aby po jeho smrti na děkanství Sedlčanské presentován byl, což se též stalo. Byl ustanoven též vikářem okresu Vltavského. Nebyl však ve svém rodišti děkanem ani dva roky; zemřelť dne 15. ledna 1706 náhle, raněn jsa mrtvicí. Pohřben byl v děkanském kostele po pravé straně hlavního oltáře. Z pozůstalosti jeho zřízeno bylo nynější děkanství, jakož i hlavní oltář v kostele.

Nástupcem Čadíkovým stal se roku 1706 Antonín Ferdinand Girth, jenž před tím po pět let byl farářem v Minicích. Staral se o zvelebení a okrasu a svěřených sobě chrámů Páně. R. 1709 obnoven byl děkanský kostel, zřízen v něm nový strop a po-

*) Zpráva far. Gennelia z roku 1677 v arcib. archivu.

staveny dva oltáře: jeden ke cti sv. Jana Nep., a druhý ke cti sv. Barbory. Téhož roku zřízen byl nový oltář v kostele Dublovickém. Když r. 1713 zuřil veliký mor, zařídil sbírku milodarů, a z výnosu té sbírky pořízen a postaven byl sloup se sochou Nep. Početí P. Marie na náměstí Sedlčanském. *)

Asi od počátku stol. XVIII. slavívali Sedlčanští na základě výše zmíněné pověsti o vítězství nad husity každého roku na hod Boží velikonoční slavnost zvanou »Rosa«. V ten den někteří občané již po půlnoci stříleli a na koních podle vojenského

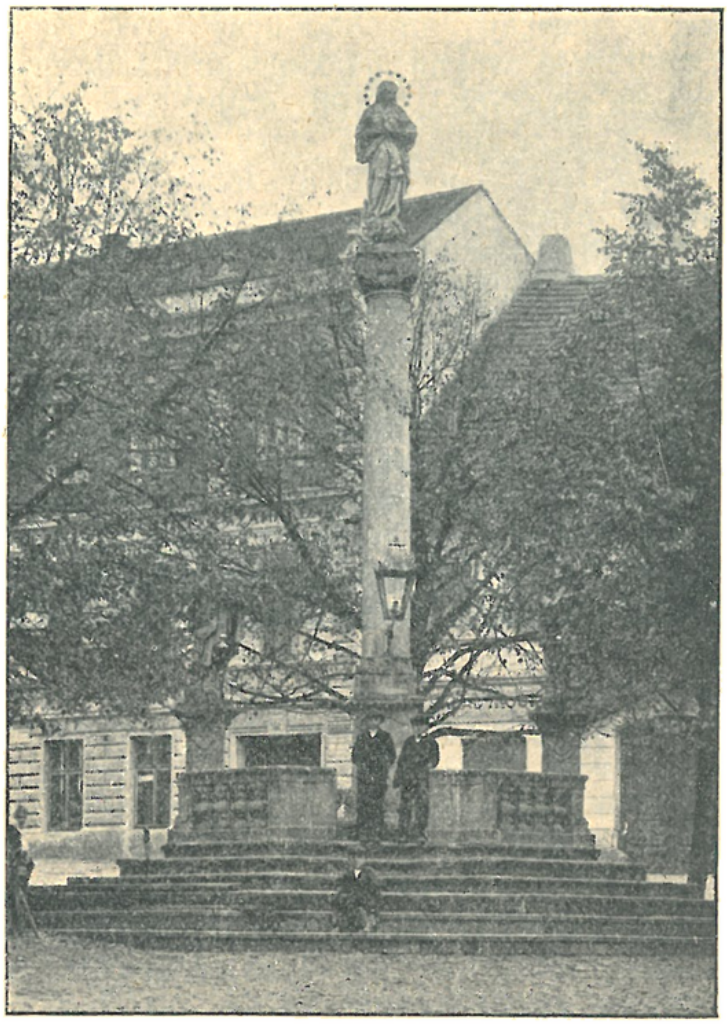

Sloup se sochou Nep. Početí P. Marie na náměstí Sedlčanském.

způsobu jezdili. Časně z rána shromáždili se lidé z města i z okolí na blízkém vrchu Cihelném, odtud pak ráno o deváté hodině veden byl průvod do města způsobem vojenským při hlaholu trub a bubnů; mladší měšťané byli opatřeni starožitnými zbraněmi z radnice městské. Průvod zastavil se na ná-

*) Dáno bylo „panu Špinetovi za statui" 45 zl., kameníkovi Václavu Tejnickému 85 zl. 56 kr. $1\frac{1}{2}$ ℊ, tesaři 8 zl. 30 kr., zedníkům 15 zl., rozdílně 36 zl. 31 kr., od mřížek Jakubovi Mrzkošovi dáno roku 1716 13 zl. 9 kr.

městí při soše P. Marie, před níž jeden měšťan jako vůdce sedě na koni s vytaseným mečem konal řeč, v níž připomínal ono vítězství, vzdával díky Bohu a vyslovil blahopřání panujícímu rodu císařskému, vrchnosti knížecí, pastýřům duchovním i magistrátu. Radovánky trvaly pak po celý den.*)

Za děkanování Ferd. Girtha bylo zakázáno i Sedlčanským osobám měšťanským ženiti a vdávati se bez svolení vrchnosti, jak o tom svědčí zápis Girthův v matrice z r. 1690: »R. 1719 dne 27. ledna sdělen byl přípis od pana ředitele Chlumeckého Jana Karla Ludekra, v němž od pana Fr. Pecelia, inspektora panství Chlumeckého se nařizuje, aby budoucně Sedlčanští nebyli oddáváni, leč obdrževše svolení od kanceláře Chlumecké — což od věků nebylo slýcháno! Přišli dnové na tebe, ó město, v nichž malá svoboda tobě ještě odňata jest! Běda člověku, skrze něhož jsi zrazeno a pode jho uvedeno!« **) Roku 1720 stal se Girth farářem u sv. Štěpána v Praze. V poslední vůli své pamatoval na Sedlčany štědře: odkázal na zřízení stálého kaplanství 4000 zl., kostelu na Církvičce 180 zl. a kostelu sv. Martina 60 zl. Zemřel roku 1742.

Ještě za působení děkana Girtha roku 1719 radili Chlumečtí úředníci knížeti, aby faru Kamýckou odevzdal do duchovní správy Praemonstrátům Strahovským, kteří ve Zduchovicích sídleli; čítalať farnost Kamejcká tehdy 700 duší a od Sedlčan velmi byla vzdálena. Nestalo se tak. Když pan děkan Girth ze Sedlčan odešel, za doby administrace děkanství, navrhoval Chlumecký hejtman konsistoři, aby budoucího děkana potvrdila s tou podmínkou, že bude děkan vydržovati dva kaplany, a to z ohledu na beneficium Dublovické a Kamýcké; podmínka ta však nebyla přijata. Dne 29. dubna roku 1720 stal se děkanem Sedlčanským Václav Antonín Funck, který byl před tím dvanácte let farářem v Počepicích. Zemřel dne 17. února 1729 a pochován v kryptě uprostřed děkanského chrámu Páně.

Nástupcem jeho stal Jan Petr Neumann 1729-1734. Za jeho děkanování dne 9. března 1733 okraden byl chrám sv. Martina o stříbrné náčiní; ukradeny byly 4 kalichy, jedna lampa, kadidelnice s loďkou, konvičky a talířek — vše to ze stříbra. Na opatření nových nádob sebrali občané 22 zlatých, ale ježto posvátné nádoby pořízeny byly z pozůstalosti děkana Čedíka, koupeny za sebrané peníze černé dalmatiky a černý ornát. R. 1734 odebral se děkan Neumann do Bíliny, kde se stal arciděkanem, a zemřel tam roku 1777.

---

*) Viz Vlasák, Okr. Sedlčanský 38.

**) „Anno 1719 Januarii 27. communicatum erat rescriptum a domino capitaneo Chlumecensi Joanne Carolo Ludeker, quo a Dno Francisco Pecelio, inspectore dominii Chlumecensis, inhibetur, ne in posterum Sedlczanenses copulentur, nisi habito consensu a cancellaria Chlumecensi, quod a saeculo non erat auditum! Venerunt dies, o civitas, super te, in quibus parva libertas tibi ablata est! Vae homini, per quem es tradita et subjugata."

Uprázdněné děkanství Sedlčanské obdržel roku 1734 Jan Václav Kazil, jenž byl před tím v letech 1721—1734 farářem v Petrovicích. Z pozůstalosti děkana Čedíka byla stavěna nová budova děkanská; ale děkan Kazil nedočkal se toho, aby v ní bydlil, nýbrž, jak nástupce jeho poznamenal, po šest let mnoho přetrpěv, smrtí byl zachvácen roku 1741.

Po smrti děkana Kazila stal se roku 1741 děkanem Sedlčanským Jan Josef Mayer, rodem z Rudolfova u Budějovic. Jako kněz strávil nejprve 7 let v Cinvaldě na saských hranicích, v osadě nábožensky smíšené. Tam horlivě na vinici Páně pracoval, aby protestanty k poznání a přijetí pravdy katolické přivedl. Vykonav tam apoštolskou práci, byl povolán na beneficium v Českých Zlatníkách u Bíliny, posléze dne 16. října 1741 nabídl mu sám kníže uprázdněné děkanství Sedlčanské. Mayer tuto nabídku přijal, ale později toho litoval. Tehdáž vtrhli Bavoři spojení s Francouzi a Sasy do Čech. O svém nastoupení do Sedlčan za těchto okolností zaznamenal Mayer (latinsky) toto: »Dne 23. října 1741 potvrzen jsem byl v Praze, ale poněvadž byla Praha obležena, nemohl jsem se odebrati do Sedlčan, ba ani psaní bezpečně tam nemohlo dojíti; taktéž nemohl jsem poslati posly, aby mé věci odvezeny byly. Zdržen byv, posléze přece z Česk. Zlatník, z beneficia to velmi klidného a nad Sedlčanské lepšího, skrze trojí armádu, přestáv šťastně na cestě nebezpečenství mezi vojáky i na vodě, odstěhoval jsem se na svátek sv. Barbory. Konečně dorazil jsem do Sedlčan odpoledne na svátek Početí Panny Marie.« Shledal kostel i děkanství v smutném stavu. Nelenil a dal se do práce. Nejprve děkanský kostel dal do pořádku. Věž větrem setřesená roku 1742 byla zcela opravena a obnovena. R. 1743 děkan nemoha — jak sám poznamenal — snésti »husitského« zvonění na zvony u kostela děkanského, dal tesařem Třeboňským zvýšiti lešení pro zvony a přidělati ke zvonům rovnovážná ramena, aby se jimi lehce zvoniti mohlo. Roku 1745 vlastním nákladem dal postaviti zděnou kapličku se sochou sv. Jana Nep. pod Církvičkou.

Roku 1756 stal se vikářem a byl jím do roku 1768, kdy na vikariát resignoval. Roku 1766 pokřtil v kapli Třebnické Josefa Radeckého z Radče, jenž proslavil se jako maršálek slavnými válečnými činy.

Děkan Mayer zemřel 2. března 1768 a pohřben byl v kostele děkanském, dle vlastního přání pod oltářem sv. Prokopa, jejž svým nákladem zříditi dal.

Nástupcem jeho stal se roku 1768 Tobiáš Václav Mikovec. Pocházel z Rokycan, a působil před tím jako kaplan a farář v Sedlci. Za něho stala se veliká změna s děkanstvím Sedlčanským: bylyť r. 1787 odloučeny od Sedlčan nejprve Verměřice (3. dubna) a hned na to Dublovice (2. července). R. 1786 zrušeno bylo literátské bratrstvo. *) Děkan Mikovec vzdal se 13. srpna téhož

*) Srvn. Konrád, Děj. posv. zpěvu staročeského 276—279.

roku děkanství a bydlil zprvu na Vys. Chlumci, kdež v zámecké kapli sloužíval mši sv., pak se odstěhoval do Kosové Hory, kdež 3. prosince 1789 zemřel a pochován na hřbitově u kaple sv. Michaela.

Po něm obdržel děkanství Sedlčanské roku 1787 Xaver Antonín Tišler (Tischler). Narodil se roku 1737 v Něm. Brodě, kaplanoval v Dolní Krupé, v Něm. Brodě a Jistebnici, načež stal se farářem v Borotíně, potom v Plané, Hlavatci a Jistebnici, posléze děkanem v Sedlčanech. Zrušil r. 1789 lidovou slavnost »Rosu«, *) jelikož dle jeho mínění se slavností tou služby Boží uváděly ve zmatek, a neshodovala se s nábožensko-politickým zákonodárstvím Josefinským. Tím popudil proti sobě mnohé z občanstva Sedlčanského. Za něho byl roku 1795 od Sedlčan oddělen Kamýk. Byl velkým podporovatelem Smilkovského malíře Thadeáše Šmejkala, od něhož dal malovati obraz sv. Martina na hlavním oltáři, dále obrazy Narození a Zjevení Páně, Poslední večeři, Utrpení a Pohřeb Páně, jež dle ročních dob na oltáři byly vyměňovány. R. 1802 dne 14. dubna v den trhu vznikl v Sedlčanech oheň, jenž zničil také střechu děkanství, zvonici a vížku nad presbytářem. Zvony ve zvonici zavěšené pukly a spadly.

Jsa proniknut duchem Josefinským zrušil děkan Tišler processí na poutní místa a odstranil s bočních oltářů různé sochy a obrazy. Aby v kostele více místa získal, dal odstraniti oltář sv. Prokopa, rovněž tak oltáře sv. Rocha a sv. Rosalie, jež při stěnách presbytáře proti sobě stávaly. Před lavicemi žen stával oltář s obrazem P. Marie; obraz ten odstranil a nahradil obrazem Božského Srdce Páně (jenž však roku 1814 zase byl odstraněn). Také odstranil sochu anděla pod kazatelnou stávavší, jakož i sochu anděla s troubou se stříšky kazatelny. Netrpěl písně, jež se mu zdály býti nevhodné nebo pověrečné, rovněž tak netrpěl v modlitebních knížkách modlitby pověrečné. Přísně zakázal mládeži masopustní maškarády. Byl výborným houslistou a za mladých let skládal divadelní hry pro žáky. Služby Boží vykonával přesně a při každé téměř mši svaté vykládal evangelium. Kázání jeho, proniknutá výroky Písma sv., sv. Otcův

*) Současný pamětník vypravuje o tom takto: „Roku 1789 za pana děkana Tischlera přišla k zapovězení Rosa, aneb památka přemožení a zvítězení nad nepřítelem Žižkou . . . Ten pan děkan, když se sem dostal, o základ s Chlumeckými officíry se založil, že tu Rosu zkazí — žádný o tom povědomost neměl, a když na velikonoční Hod Boží se ta slavná památka konala, tu se začala rebelie: ten, který vinšoval na rynku u štatue a taky na koni seděl, jménem Václav Chmatalík, byl strhnutý s koně od Chlumeckého správce; pak sem přišlo asi 24 vojáků na provodní neděli, a ti, kteří v tom processí byli, aneb na koho se neprávě odkázalo, ti touž příčinou byli voláni, biti a arretirováni, jménem tyto osoby: Antonín Roškot, František Píšek, Václav Chmatalík, Václav Tichý, Jan Otta otec, František Otta syn, Václav Kimla, František Bečvář, a tři ženy: Barbora Valkunová, Barbora Koubalíková, Kateřina Čapková; ty byly trpící.“

a úvahami filosofickými, byla těžce srozumitelná. Dbal o to, aby kaplani ve škole pilně mládež vyučovali náboženství a také aby v kostele katechismus vykládali. Byl pohostinný, ač sám nikam nechodil; vybíral velmi malou štólu, k chudým byl dobročinný; zemřel ve dluzích.

Nástupcem jeho stal se roku 1804 František Forster, jenž do té doby byl lokalistou v Kamýku. Když nařízeno bylo vykupování a puncování zlatých i stříbrných nádob, odebral se děkan Forster dne 16. února 1807 do Prčic, kde kommissaři sídlili, a jelikož nebylo tolik peněz po ruce, aby všechny nádoby kostelní byly vykoupeny, zanechal tam stříbrnou monstranci prostřední velikosti, čímž ostatní nádoby byly vykoupeny. Avšak roku 1810 bylo nařízeno, aby kromě melchisedechu, kupy ciboria a kalicha, pateny a nádobek na svaté oleje veškery zlaté i stříbrné nádoby chrámové měly býti odvedeny do mincovny proti tak zvaným obligacím, jimiž zaručen byl úrok a svým časem i splacení kapitálu. I byly poslány do Prahy tyto nádoby: veliká stříbrná monstrance gotická, obzvláštní formy, s pěti věžkami, v níž bylo stříbra 9 liber, *) dále menší monstrance stříbrná, dva kalichy, pacifikál a noha ciboria. Děkan Forster zemřel 27. října roku 1810.

Po něm obdržel děkanství Sedlčanské roku 1810 Jan Hanausek. Postaral se o vystavění nové zděné zvonice na místě dřevěné zvonice roku 1802 požárem zničené, pečoval o vnitřní úpravu kostela, postaral se o potřebná roucha bohoslužebná. Imponoval svou postavou a vážným svým vystupováním; byl v povolání svém horlivý, velmi dobročinný, obratný katecheta i kazatel. Obíral se pilně studiem pamětí svého působiště a sepsal důkladnou knihu děkanství Sedlčanského. Roku 1820 opustil Sedlčany, stav se proboštem v Roudnici.

Po něm stal se děkanem Sedlčanským Leopold Frant. Viršink (Wirsching); narodil se r. 1787 v Chlumci [illegible] Rvdžovském, kdež otec jeho byl ranhojičem; po skonče [illegible] byl vysvěcen na kněze 12. srpna 1810; byl expositou v Bechlíně a lokalistou v Host[illegible] nech byl osm let (1820—28), potom by[illegible] zpovědníkem u sv. Víta v Praze, načež s[illegible] nici, r. pak 1844 farářem v Lužci; zem[illegible] 23. září 1844. Byl výborným kazatel[illegible] sbírky kázání: »Výkladové neb exhorty sváteční« (2 díly, v Praze 1827), »Ká[illegible] která nedělní dle Bourdaloue a Mas[illegible] 1826), »Kázání nedělní, postní a n[illegible]

*) Hinc remissa est Pragam monstran[illegible] intus continebat, tamen vero etiam plu[illegible] 9 libras, singularis formae, multis turrici[illegible] erant quam Soběslaviae, Rakonicii, Li[illegible] Teinensi . . ." Pam. kn. I. 136.

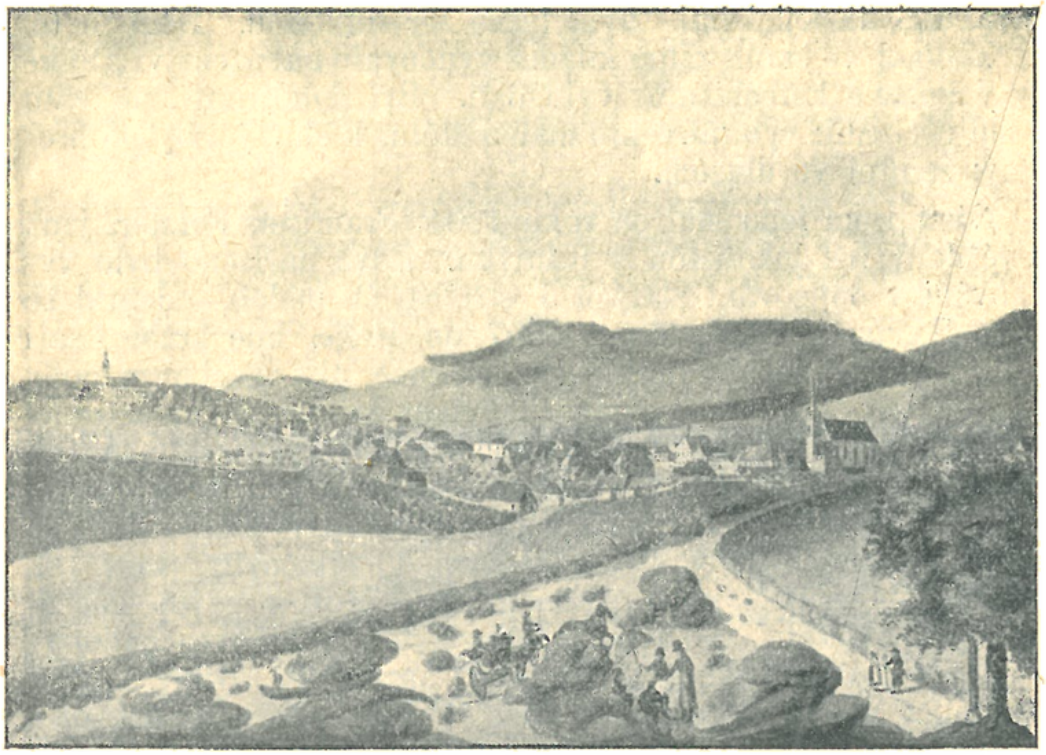

Pohled na Sedlčany od jihu z roku 1816.
(Dle akvarelu Dra Vojtěcha Juhna*) v pamětní knize děkanské.)

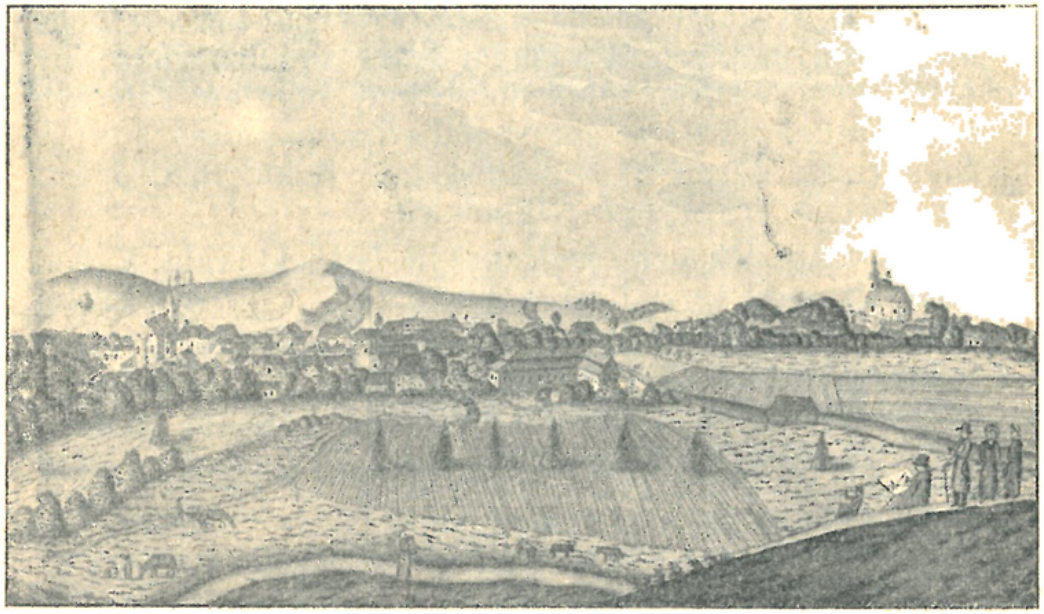

Pohled na Sedlčany od východu z roku 1819.
(Dle akvarelu Jana Kuschelbauera v pamětní knize děkanské.)

*) Dr. Vojtěch Juhn byl tehdáž professorem orientálních řečí, archeologie biblické a úvodu do Starého i Nového Zákona v Budějovicích; roku 1828 dal se do poštem v Jindřichově Hradci, kdež zemřel roku 1843; s oblibou zabýval se malbou pohledů na města česká.

v Praze 1827—29). Když roku 1828 dne 21. dubna veliký požár zničil velkou část města, vydal tiskem: »Potěšení pohořelým vyřčené výkladem a kázáním ranním po velikém ohni, který nešťastné město Sedlčany v prach a popel obrátil« (v Praze 1828), kterýmžto spiskem mnohé dobrodince pohnul k přispění pohořelým.

Uprázdněné děkanství obdržel r. 1828 Josef Richter, jenž byl do té doby kaplanem v Roudnici. V Sedlčanech byl do roku 1844, kdy přesazen byl za faráře do Dublovic; na jeho místo do Sedlčan dostal se Emanuel Urban a působil tu do roku 1860, kdy stal se farářem v Brozanech, načež nástupcem

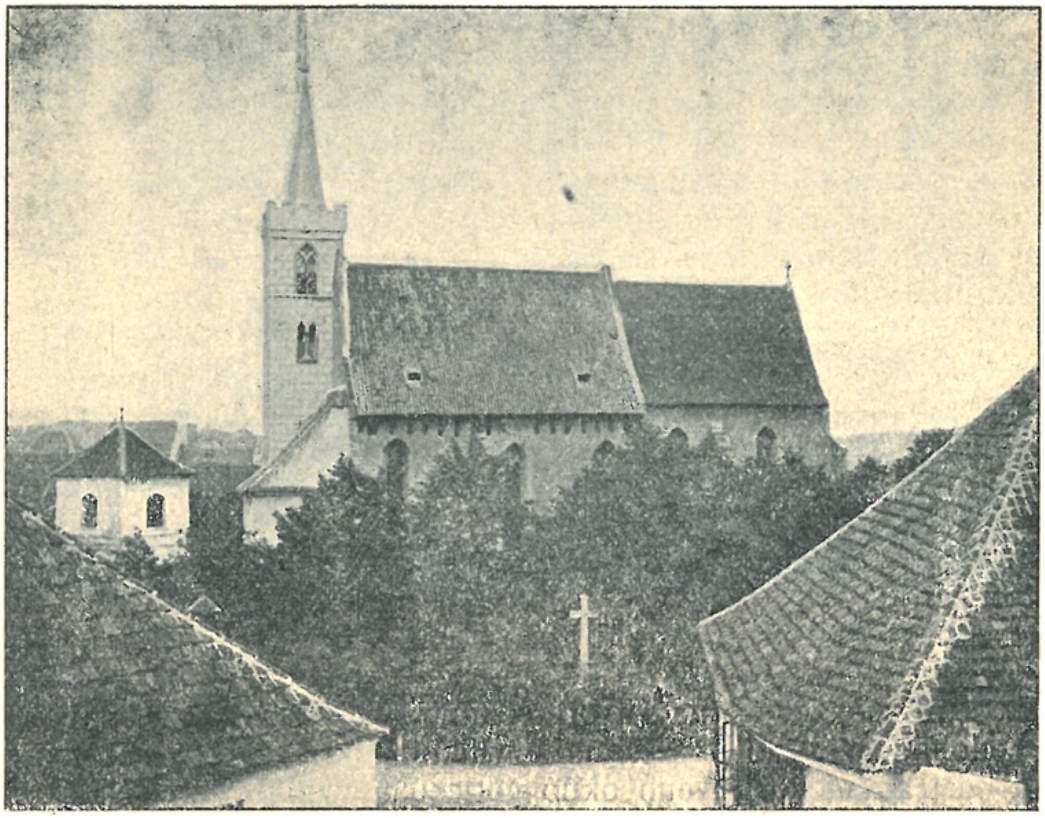

Děkanský chrám v Sedlčanech.

jeho v Sedlčanech stal se roku 1860 František Burda, farář Jesenický. Za něho byla proti jeho vůli zbořena roku 1860 starobylá hřbitovní zeď kolem kostela. Roku 1862 počalo se s opravou kostela, jelikož zdi chrámové a pilíře délkou času na mnohých místech praskati a kameny z nich vypadávati počaly. K provedení opravy té povolán byl z Prahy prof. B. Grueber, jenž spolu s c. k. okr. inženýrem Benešovským Kletečkou vyhotovili návrh, dle něhož oprava ta provedena býti měla. Jelikož chrám pro osadu byl příliš malý, jednalo se o rozšíření jeho, i usneseno, by na severní straně od sakristie až k věži přistavěla se síň, kteráž by prolomením kostelní zdi a překlenutím pilířů s kostelem spojena byla, a nad ní aby se zřídilo oratorium rovněž dovnitř kostela otevřené, čímž by

se získalo místa asi pro 300 osob. K provedení opravy a rozšíření kostela zřízen spolek, jenž vzal na sebe úkol z dobrovolných příspěvků sebrati potřebný náklad. Roku 1864 bylo rozšíření kostela dokončeno a nový přístavek byl o pouti sv. Martina benedikován.

Děkan Burda zemřel roku 1868; na jeho místo přišel téhož roku František Pomajzl, dotud farář v Dublovicích, jenž v Sedlčanech působil do roku 1886, kdy stal se farářem ve Vetlé. Po něm nastoupil roku 1887 farář Počepický Jan Slávek, jenž však již za půl roku zemřel. Po něm nastoupil roku 1888 Jan Dressler.

Za něho byl roku 1890 vnitřek kostela vymalován malířem Janem Krátkým v Roudnici, a roku 1892 opravena byla věž, při čemž v prvém poschodí jejím objevena byla zazděná podvojná okénka. Roku 1898 zřízena byla dvě figurální okna v lodi děkanského kostela; jedno darovala Marie Draeslerová, rodačka sedlčanská v pamět svých rodičů, druhé švakři její, bratří Ant. Hejhal, nájemce praemonstrátského dvora u Jihlavy, a Frant. Hejhal, továrník v Jihlavě, oba rovněž rodáci Sedlčanští. Okna ta provedla firma Kryšpínova v Praze. Ostatní barevná okna (dvě kobercová za velkým oltářem a dvě kobercová s malými obrazy svatých v severní zdi lodi a jednoduché kobercové na kůr) byla pořízena roku 1902 z milodarů dobrodinců celkovým nákladem 2680 K. Při tom byla ve všech oknech zřízena nákladem patrona knížete z Lobkovic kamenná žebra z hořického pískovce; neboť před tím byly tu hrubé, křivé a nepoměrně silné trámce dřevěné. Roku 1906 dne 4. května sesul se v sakristii kus klenutí, kterým původní vysoká gotická sakristie byla v poloviční výši přepůlena, takže hořejší místnost sloužila za oratorium. Dolejší místnost, sklepu se podobající, sloužila za temnou, vlhkou sakristii. I byla klenba ona odstraněna, obnoveno okno gotické a vyhlídky z bývalého oratoře zazděny, čímž sakristie nabyla původního rázu.

Roku 1900 jmenován byl děkan Dressler správcem vikariátu a roku 1901 skutečným k. a. vikářem. Jsa zdraví chatrného, a cítě, že nemůže všem povinnostem dostáti, odebral se dnem 1. listopadu 1908 na trvalý odpočinek a odstěhoval se do Kamýka. Téhož roku 1908 dne 2. prosince, v den před svým svátkem, byl u příležitosti 60letého panovnického jubilea Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa I. jmenován rytířem řádu císaře Františka Josefa, a dne 11. dubna 1909 byl mu v děkanském kostele Sedlčanském při installaci nového děkana Frant. Hrachovce od c. k. okr. hejtmana Josefa Mrkvičky kříž řádový slavnostně na prsa přijat. Netěšil se však příliš dlouho klidnému životu ve mlýně kamýckém, kdež bydlel; po dvou letech zemřel po krátké nemoci dne 7. ledna 1911. Jeho nástupcem stal se Frant. Hrachovec, prve farář v Dublovicích, jenž jmenován byl též k. a. vikářem.

Děkanský chrám sv. Martina *) skládá se z obdélníkového presbytáře, z obdélníkové lodi a z věže při severním nároží západního průčelí.

Východní zeď presbytáře má v rozích dva šikmo postavené opěrné pilíře, a uprostřed jeden pilíř kolmo ke zdivu postavený. Jižní boční zeď má uprostřed jeden takový pilíř. Ve zdi východní jsou dvě trojdílná okna do špice sklenutá, s kružbami; ve zdi jižní jsou dvě dvojdílná okna s kružbami. Klenba presbytáře jest žebrová; žebra vybíhají z ozdobných konsol Sakristie má žebrovou klenbu křížovou o dvou polích.

Vítězný oblouk jest hrotitý.

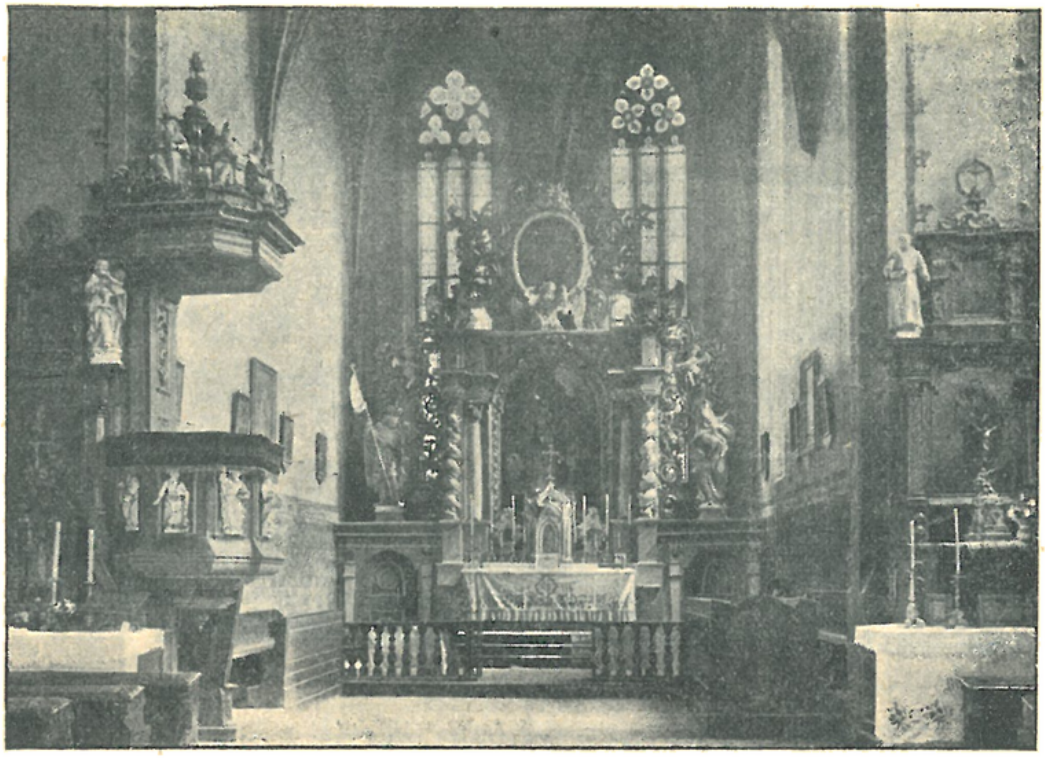

Vnitřek děkanského kostela v Sedlčanech.

Loď má strop rovný. V jižní zdi jsou tři okna: nejblíže k vítěznému oblouku jest široké gotické okno trojdílné; pak jsou tu dvě gotická okna dvojdílná, z nichž jedno jest na kruchtě. K severnímu boku lodi přiléhá zmíněný výše přístavek z roku 1864.

Velmi pozoruhodná jest věž; dolejší část její pochází z doby přechodu ze slohu románského v gotický, k čemuž poukazují ušlechtilá dvojitá okénka. Pozdějšího původu, a to z té doby, jako ostatní stavba, jest vyšší patro věže s okny ozdobenými kružbou gotickou, jakož i osmiboká jehlanovitá helmice z cihel zbudovaná a zubovitým cimbuřím obklopená.

K lodi chrámové přiléhá vedle věže nevkusný přístavek, v jehož průčelí jest profilovaný portál gotický, jenž dříve býval ve staré průčelní zdi chrámové, a při opravě roku 1864 sem byl přeložen.

Pěkný barokní oltář pochází z počátku XVIII. stol., zhotovený nákladem děkana Čedíka. Obraz „Sv. Martin“ od malíře Umlauřa pořízen byl r. 1882 nákladem Frant. Špale, soukromníka v Sedlčanech. Dřívější obraz nalézá se v oratoři nad severním přístavkem.

*) Viz popis jeho v Soupisu okr. Sedlčanského 12.

Na postranním oltáři P. Marie na straně evang. vedle kazatelny jest pěkný obraz P. Marie s Jezulátkem. Na zadní straně obrazu jest latinský nápis: „Roku 1788 tento obraz, malovaný Theodorem Šmejkalem z Krupé, daroval děkanskému kostelu Ant. Tischler, děkan, rodem z Něm. Brodu.“ *)

Na bočním oltáři stojícím na straně epištolní jest obraz „Sv. Josef“, malovaný roku 1882 od malíře Umlaufa.

V nástavcích těchto dvou bočních oltářů jsou menší obrazy, „Svatá Barbora“ a „Sv. Kateřina“, jež roku 1882 zhotovil rovněž malíř Umlauf.

V lodi na bočních stěnách jsou naproti sobě zavěšeny obraz Srdce Pána Ježíše a obraz Srdce P. Marie, jež maloval v letech 1865—1866 akad. malíř Ludvík Bernard z Prahy.

Hřbitovní kostel Nanebevzetí P. Marie v Sedlčanech. Pohled od jihozápadu.

V severním přístavku zřízen byl r. 1864 oltář sv. Cyrilla a Methoděje, pro něž obraz namaloval Jan Herzog.

Ve věži visí zvonek umíráček z r. 1804 a cimbál z r. 1684.

V nízké zděné zvonici stojící u kostela visí tři zvony přelité roku 1807 a jeden menší zvon ulitý r. 1698.

*Kostel Nanebevzetí P. Marie***) zvaný za starých dob »Církvice Matky Boží« a dosud »Církvička«, stojí na návrší severně od města. Bývala to stavba starobylá, jejíž podobu zachovala nám kresba Willenbergerova z r. asi 1600. Na místě někdejší starobylé svatyně vystavěn byl v letech 1732 až 1734 nynější barokní kostel.

*) „Anno 1788 praesentam imaginem a Theodoro Smegkal Kruppensi pictam Ecclesiae decanali Sedlčanensi donavit Ant. Tischler, decanus, Teutobrodensis.“ Malíř Theodor Šmejkal byl nepochybně bratr výše zmíněného malíře Thadeáše Šmejkala.

**) Viz „Soupis okr. Sedlčanského“, 103.

Hřbitovní kostel Nanebevzetí Panny Marie v Sedlčanech.
Pohled od jihovýchodu.

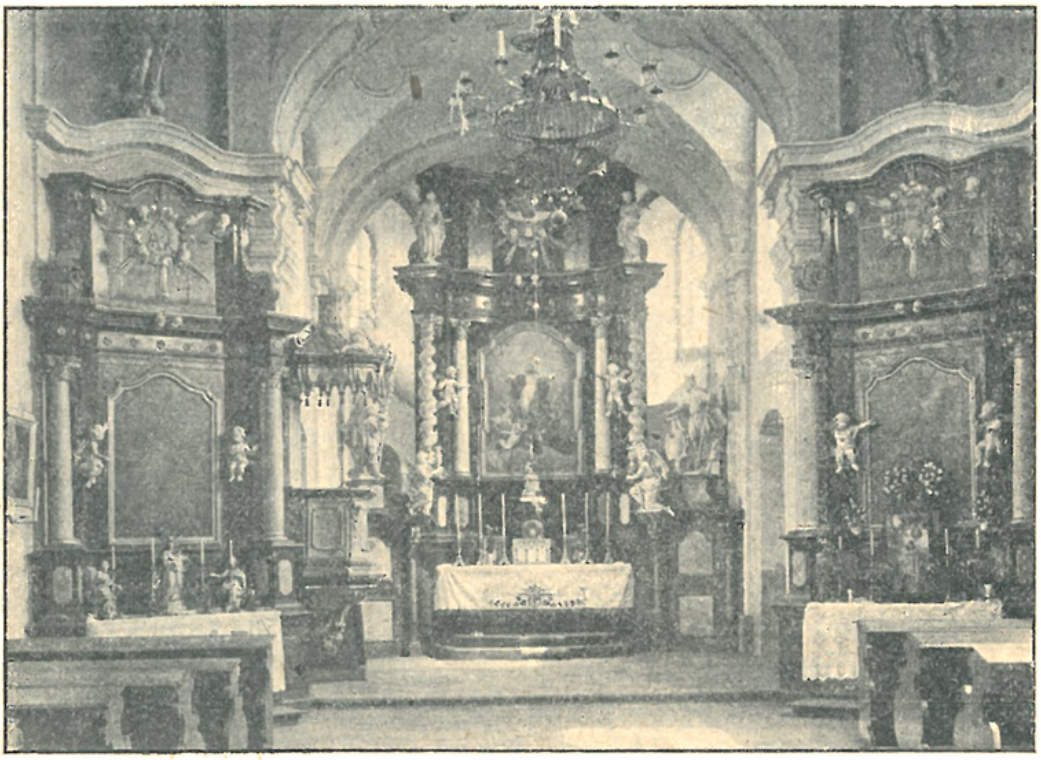

Vnitřek hřbitovního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Sedlčanech.

Jest to jednoduchá ale pěkná stavba. Ve středu průčelí jest věž, s cibulovitou střechou. K lodi přiléhá presbytář zakončený polokruhovou apsidou. Fasáda jest rozčleněna lisenami s římsovými hlavicemi. Nad presbytářem jest cibulovitá sanktusová vížka. Uvnitř jest apsida čtvrt-

Církvička kolem r. 1600.
(Dle kresby J. Willenbergera.)

kulovitě sklenutá; před ní jest klenuté čtvercové pole. Loď má strop rovný. Oltáře jsou barokní. Na hlavním oltáři jest obraz Nanebevzetí P. Marie, neumělý, roku 1880 pořízený, na bočních oltářích nalézají se obrazy „Sv. Rodina" a „Svatý Roch." V lodi na stěně jest pěkný obraz z XVII. století: P. Maria s Ježíškem, k němuž sv. Jan se sklání.

Roku 1825 4. prosince vnikl zloděj do kostela, roztloukl sklo u obrazu P. Marie a klenoty její pobral. R. 1831 dne 4. dubna udeřil blesk do Církvičky odpoledne po požehnání ve 4 hod; jednoho muže zabil, jednoho smrtelně poranil, dvě ženy těžce popálil a 13 osob méně poranil.

Zámecká kaple svat. Vojtěcha v Příčově tvoří součást budovy zámecké, kterou vystavěl Ferdinand Ignác Schönpflug z Gamsendorfu, měšťan a radní Nového Města Pražského; vysvěcena byla a spolu ponejprv tam mše sv. konána byla dvanáctou neděli po svatém Duchu roku 1716.

Roku 1842 dne 3. května položen byl základní kámen ke kapli „Proměnění Páně" v Solopiskách, kterou tamní obyvatelé stavěli; dokončená kaple byla benedikována v neděli čtvrtou po velikonocích r. 1843. Náklad ná stavbu obnášel 2720 zl. 41 kr. víd. měny, na vnitřní zařízení 1576 zl. 29½ kr. víd. m.

V Kliměticích na rozcestí při vesnici stojí „Boží muka" z roku 1711. Na hranolovém podstavci stojí oblý sloupek, na jehož hlavici spočívá rovnoramenný kříž s hmotným podstavcem; snad jest to starší mezní nebo pamětní kříž, řečeného roku na zmíněném sloupu umístěný.

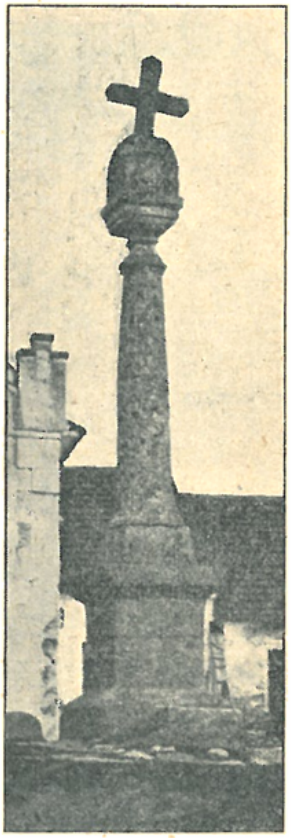

„Boží muka"
v Kliměticích.

13. Vojkov, fara.

Duchovní správu obstaráva farář.
Patron: Viktor baron Coudenhove.
Místa přifařená: Vojkov 271 k., 6 ž., šk. 3tř.; Bezmíř 1/4 h., 124 k., 3 ž.; Křenovice 1/2 h., 128 k.; Křenovičky 1 h., 50 k.; Minartice 1/2 h., 77 k.; Podolí 1/3 h., 97 k.; Sledovice 1 h., 150 k.; Zahrádka 3/4 h., 119 k., 2 ž.; Sedlečko 1/2 h., 94 k.; Vysoká 1/2 h, 104 k.; celkem: 1202 k., 11 ž.

Farní kostel ve Vojkově uvádí se ponejprv roku 1352 v seznamu desátků papežských; odváděl 15 gr.

Roku 1359 připomíná se ve Vojkově farář jménem Jan.*) Ten roku 1360 učinil směnu některých polí zádušních s patronem svým Janem z Vojkova.**)

Roku následujícího (1361) vzdal se Jan své fary, načež k presentaci Bernarda a Heřmana z Vojkova potvrzen byl za faráře kněz Bušek.***) Ten tu působil až do smrti své r. 1402; k podání Jana Vojkovce z Vojkovic stal se jeho nástupcem Ondřej ze Smilkova, kanovník Boleslavský.†)

V bouřích náboženských, jež vlastí naší zmítaly, fara Vojkovská zanikla, a osada dána pod správu farářů Kosohorských. Služby Boží konávaly se tu, pokud ještě Hodětice ke Kosové Hoře náležely, každou třetí neděli; později, po přidělení Hodětic k Maršovicům, každou druhou neděli.

Roku 1804 zřídili dědicové barona Běšína, majitele Vojkova, kaplanství v Kosové Hoře s povinností, by v osadě Vojkovské každou neděli a svátek služby Boží konal. Kaplanovi tomu byl přiřčen požitek 100 zlatých nadace tak zvané »Říčanské«, se závazkem sloužiti každý týden 4 mše svaté při oltáři P. Marie Brněnské v kostele Vojkovském za Šebastiana Karla z Říčan, k čemuž z matice náboženské přidáno ročních 100 zl.

Dvorním dekretem z r. 1816 schváleno bylo zřízení expositury ve Vojkově.

O patronátní právo k expositure Vojkovské veden byl dlouhý spor, jelikož nikdo nechtěl patronát převzíti. Následkem toho expositura nebyla drahný čas definitivně obsazena. V letech 1735—1842 byl administratorem Vojkovské expositury Jos. Jerie, jenž byl dříve kaplanem Kosohorským, načež roku 1842 stal se farářem v Mukařově. V letech 1842—1845 byl administrátorem ve Vojkově František P. Eugen Odl. Po něm následoval František Preissler, jenž administroval expositurú Vojkovskou po celých 16 let, totiž od roku 1845 až do roku 1861, kdy stal se farářem ve Stochově. Na jeho místo nastoupil Augustin Tausenau, bývalý starší kooperátor na Sv. Hoře u Příbrami.

Za jeho administrace bylo právo patronátní konečné přisouzeno baronce Augustě Riese ze Stallburgu, jakožto majitel-

*) Lib. Erect. I., 23.
**) Lib. Erect. I., 20.
***) Lib. Conf. I., 163.
†) Lib. Conf. VI., 68.

kyni statku Vojkovského, načež expositura byla cestou konkursní rozepsána a udělena zmíněnému administrátorovi Tausenauovi, jenž tu působil až do roku 1866, kdy stal se farářem ve Verměřicích. Jeho nástupcem stal se roku 1867 František Seraf. Holada, jenž býval františkánem v Bechyni a ve Slaném, ale téměř neustále vypomáhal v duchovní správě ve vůkolních farách, až r. 1853 kaplanem ve Vrbně u Lesů se stal, načež r. 1862 k žádosti své slibů řeholních byl sproštěn. Po sedmnáctiletém působení ve Vojkově stal se roku 1884 farářem v Ouvalech.

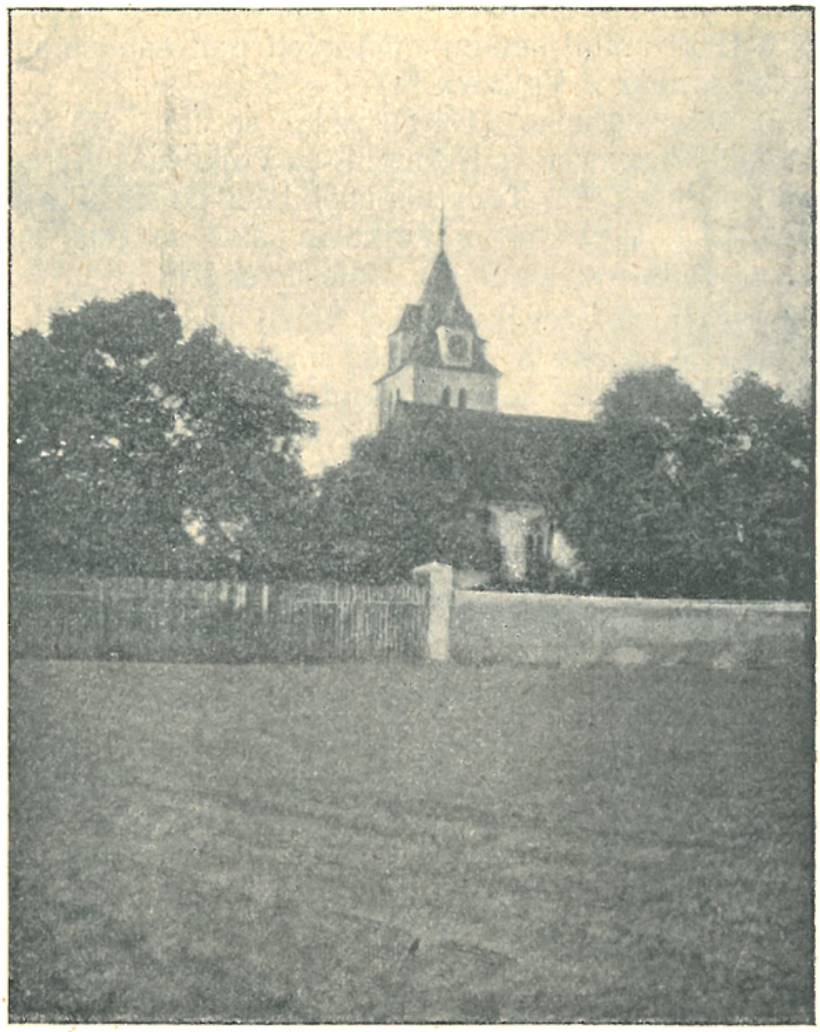

Kostel ve Vojkově.

Uprázdněnou expositurу Vojkovskou obdržel Jan Kvřt. Pecánek, jenž byl předsedou hospodářského spolku Sedlčanského a členem zemědělské rady pro král. České.

Roku 1886 byl kostel hlavně nákladem patrona hr. Vikt. Coudenhova a z menších příspěvků dobrodincův opraven. Věž byla zvýšena, stará sakristie zbořena a na jejím místě vystavěna sakristie nová a nad ní panská oratoř. Hlavní i boční oltář a kazatelna zhotoveny byly ve slohu pseudogotickém truhlářem Litoborským z Čáslavi a pozlačovačem Nejtkem

z Prahy. Z bývalého hlavního oltáře ponechán obraz a sochy sv. Jakuba a Jana Křtitele. Pro nový postranní oltář zhotovil Pražský malíř Heřman obraz sv. Jakuba apoštola.*) Na stranu evang. dána nová kazatelna.

Roku 1889 dány byly na věž hodiny nákladem bar. Vikt. Coudenhove; k tomu účelu byly zřízeny ve střeše věžní vykýřovité výstupky pro ciferníky.

Exposita Pecánek stal se r. 1891 farářem ve Středoklukách. Nástupcem jeho stal se Karel Chochole. Za něho povýšena byla expositura Vojkovská na faru počínajíc 1. lednem 1899. Po smrti prvofaráře Karla Chochole († 1909) nastoupil ThC Václav Lefler, jenž před tím byl farářem na Makové.

Kostel sv. Jakuba,**) původně románský o lodi obdélníkové a čtvercovém presbytáři, jednoduchých prostých tvarův. Ve XIV. století obdržela okna kružby gotické; jen v severní zdi lodi zachovalo se původní okno románské.

Presbytář má klenbu křížovou bez žeber, loď má strop plochý; vítězný oblouk jest polokruhový.

Na hlavním oltáři jest pěkný obraz „Korunování Panny Marie", živými jasnými barvami malovaný, z druhé polovice XVIII. století; po stranách stojí dvě pěkné barokní sochy sv. Jakuba a sv. Jana Křtitele.

Na cínové křtitelnici čtou se nápisy: „Tuto křtitedlnici udělal Brikcí zvonař z Cinperka v Praze leta 1581" a „Heřman z Říčan a na Kosové Hoře, hejtman kraje Vltavského. Anna Říčanská z Skuhrova".

Zvony: 1. ulitý roku 1789 Janem Václavem Kühnerem v Praze, 2. z roku 1522 ulitý mistrem Bartolomějem Konvářem, 3. ze XVI. století s nápisem: „Zvon tento dělal mistr Pavel Konvář v Praze".

---

*) Dříve bývaly dva postranní oltáře: sv. Antonína na straně epištolní, jenž shořel při požáru v kostele náhodou vzniklém dne 2. července roku 1885, a Panny Marie Brněnské na straně evangelijní, jenž při zmíněné opravě kostela byl odstraněn; obraz sjného zavěšen byl ve vítězném oblouku proti kazatelně.

**) Viz Soupis okr. Sedlčanského 129.

XV.

VIKARIÁT VOTICKÝ.

XV. Vikariát Votický.

Vikariát Votický má 10 far.

Obyvatelstva jest tu: 20.117 katolíků, 8 akatolíků, 589 židů; celkem: 20.714.

1. Arnoštovice, fara.

Duchovní správu obstarává farář za pomoci kaplana.

Patron: August z Doerrů.

Místa přifařená: Arnoštovice 189 k., 2 ž., šk. 3tř.; Báňov 1/2 h., 25 k.; Čišťovice 3/4 h., 69 k.; Dětkov 1 1/4—1 3/4 h., 125 k., 4 ž; Durdice 1/2 h., 86 k.; Heřmanice 3/4 h., 195 k., 4 ž., šk. 1tř.; Heřmaničky 1/2 h., 188 k., 4 ž.; Ješetice 1 h., 16 k.; Jiříkoves 1 h., 39 k.; Iví 3/4 h., 67 k.; Kouty 1/2 h., 99 k; Lhota Hlaváčkova 3/4 h., 27 k.; Lhota Karasova 1/2 h., 48 k.; Lhota Vlachova 1/2—1 h., 97 k.; Lištěnec 1/2 h., 61 k.; Loudilka 3/4 h., 25 k.; Nazdice 1/2 h., 83 k.; Peklo 1/2 h., 20 k.; Radíč 1 h., 109 k.; Smilkov 1/2 h., 331 k., 2 ž., šk. 3tř.; Zdeboř 1 h., 20 k.; Zechov 1 1/2 h., 51 k.; celkem: 1971 k., 17 ž.

Farní kostel v Arnoštovicích odvedl roku 1352 desátku papežského 21 gr.

Do roku 1368 byl tu farář jménem Čeněk (Czenco); po jeho smrti toho roku k presentaci Předoty, faráře v Jarošově, a panoše Svatomíra z Kout potvrzen byl za faráře Vyšata ze Sedlce.*)

Při kostele Arnoštovickém bylo kaplanství; roku 1392 byl spor o podací právo k němu mezi Janem Sádlem ze Smilkova, proboštem kapitoly u Všech Svatých v Praze, jenž domáhal se ho jménem bratří svých a jiných dědiců — s jedné, a Kunešem z Heřmanic — s druhé strany. Spor ten rozhodnut byl tak, aby každá strana měla práva toho polovici, a aby tudíž vykonávaly je při každém novém obsazování místa toho střídavě**).

Roku 1394 zemřel farář Arnoštovický Jan; k presentaci Jarohněva řečeného Vejhák (Woyhak) z Křečovic, Alberta a Msticha, bratří ze Sedlce, obdržel uprázdněné místo Václav, vikarista v Milčíně,***) jenž se tu připomíná r. 1412.†)

Roku 1404 učiněno bylo narovnání mezi tímto farářem a panošem Hukkem (Hukko) z Čišťovic, jímž zmíněný panoše za-

*) Lib. Conf. I., část II., 101.
**) Lib. Erect. XII. (rkp. v kapitol. knihovně), 79.
***) Lib. Conf. V., 205.
†) Ibidem 64.

vázán byl faráři odváděti ročně jednu kopu grošů, začež farář povinen byl dvakrát do roka konati zádušní služby Boží.*)

Roku 1406 farář Václav z dobrovolných darů věřících pojistil sobě i svým nástupcům roční důchod 7 kop grošů, z čehož měly se dávati vikaristovi při kostele Arnoštovickém ročně tři kopy a kleriku-zvoníkovi $^1/_2$ kopy grošův. Za to měl farář Arnoštovický a nástupcové jeho čtyřikráte do roka konati služby Boží za spásu dobrodinců, kteří k zajištění důchodu toho byli přispěli; při kázání měl plebán nejméně čtyřikráte do roka lidu oznámiti, že ona dotace byla učiněna hlavně z té příčiny, aby farář a jeho nástupcové ničeho nepožadovali od farníků svých za udělování svátostí, a spolu měl lid povzbuditi ke zbožným modlitbám za ony dobrodince. **)

Roku 1412 Jarohněv řečený Vejhák z Křečovic daroval Václavu, faráři Křečovickému, a nástupcům jeho ročního úroku v Neveklově 5 kop grošů, s loukou a lesem v Jíví se závazkem, aby řečený farář a nástupcové jeho měli vydržovati jednoho kněze schopného jakožto vikaristu (kaplana), takže potom byli v Arnoštovicích mimo faráře dva vikaristé. ***)

Roku 1419 Jan z Křečovic a Petr z Arnoštovic, jakožto patronové kostela Arnoštovického, se svolením faráře Václava směnili ve prospěch kostela svoje dvě louky pode vsí Jíví, jakož i jinou louku nad touto vsí spolu s lesíkem, za louku zádušní řečenou »Drahov« ležící pod Arnoštovicemi. †)

Zmíněný farář Václav, jenž v Arnoštovicích působil již od roku 1394, přidal se posléze ke straně husitské, i stihl jej za to osud žalostný. Když vévoda Rakouský roku 1420 táhl přes Milčín ku Praze na pomoc císaři Zikmundovi, dověděl se, že farář Arnoštovický jest přívržencem Husitův, i vyslal tam asi 60 jezdců, kteří faráře i s vikářem jali, oba na jednoho koně vsadili a s nimi do Bystřice před vévodu odjeli. Tam byl Václav vyslýchán a druhého dne upálen spolu s vikářem svým a přívrženci svými: třemi sedláky a čtyřmi pacholaty od sedmi do jedenácti let. Tak vypravuje Vavřinec z Březové ve své kronice.††)

Avšak símě farářem Václavem v Arnoštovicích zaseté tím vypleněno nebylo, jelikož Arnoštovičtí i pak přiznávali se k víře pod obojí a měli za faráře kněze téže víry.

Roku 1619 připomíná se tu kněz Firmian Milota. †††)

V dobách války třicetileté zůstávala fara Arnoštovická pro nedostatek kněžstva katolického osiřelou. Duchovní správu vykonávali tu pod patronátem baronů z Talmberka zprvu faráři Sedlečtí; tak roku 1651 Jan Alois Katerský, jenž téhož roku

---

*) Libri Erect. V., 605.
**) Libri Erect. V., 712.
***) Libri Erect. VIII. (rkp, v kapitol. archivu), 154 b.
†) Libri Erect. X. (rkp. v kapitol. archivu), 109.
††) Viz Prameny dějin českých V., 385—386.
†††) Recepta v archivu arcib. R. 48.

založil nejstarší dochovavší se matriku Arnoštovickou. Později vedli duchovní správu jakožto »administrátoři fary Arnoštovické« zámečtí kaplani Smilkovští, z nichž mnozí byli řeholníci z různých klášterův. Přisluhovali tu (a spolu i v Prčicích a v Červeném Újezdě): Petr Šimon Symonides Hradecký 1664—1667, Šimon Štilfrid 1667, Jan Rafael Letus 1668—71, P. Jeronym ze řádu sv. Františka 1671—1672, Jan Rafael Letus (po druhé) 1672—73, Felix Václav Vojtěch Matoušovský 1674, P. Rudolf z řádu bosáků sv. Augustina z kláštera Táborského 1675, Ludvík Rittovaný ze řádu Cistercienského 1676—83.

Dle poznamenání z roku 1682 ve staré matrice měl administrátor tyto příjmy: ze Smilkova služby 30 fl., fundací 52 fl., z Prčice od vrchnosti 20 fl., od obce Prčické 10 fl. Mimo to měl v zámku Smilkovském stravu (»s pánem tabuli«) a byt. K jeho obsluze »pachole se chová a ve všem šatí«. Při rozlehlosti osady byl mu pohotově kůň (»jeden kůň se chová a skrze panského čeledína hlídá a na něj obrok i také pro kování panské železo a co zapotřebí je«). Mimo to letníku ze všech osad scházelo se ročně 15 fl., koledy 12 fl., od křtů, oddavek a pohřbů kol 70 fl.

Dále praví se ve zmíněném poznamenání: »Jiné věci k faře patřící zaznamenány byly v starém missálu; kam se pak missál poděl, to nejlépe věděti budou, kteří farských věcí užívají«.

Po administrátoru Ludvíku Rittovaném následovali: Pater Maxim z řádu sv. Augustina poustevníka z kláštera Táborského 1683—84, Floridus Paur, řeholní kanovník 1684—85, P. Felix z řádu sv. Augustina z kláštera Táborského 1686, Václav Vojtěch Šlechta 1686—89, P. Felix z řádu sv. Augustina z kláštera Táborského (po druhé) 1690, P. Václav od sv. Víta z téhož kláštera 1690, P. František Frölich 1690—96, Jan Antonín Lazenský 1696—1701.

Dle zprávy z roku 1700 bydlil tehdáž administrátor na zámku Prčickém u vrchnosti Eleonory Renaty, dcery Martina Antonína hraběte de La Saga Paradis, vdovy po Maximilianu z Talmberka, znovu provdané za Františka Voračického z Paběnic. Ke kostelu Arnoštovickému náleželo tehdáž 22 vesnic, v nichž bylo 701 duší.

Po administrátorovi Lazenském následoval Ignác Cardian 1701—09 (stal se děkanem v Rožďalovicích). Za něho vystavěl tehdejší majitel Smilkova baron Kryštof Karel Voračický z Paběnic v Arnoštovicích faru a zajistil důchody administratury Arnoštovické. Týž pán dal v Římě zhotoviti kopii Madonny Brněnské a umístiti ji na bočním oltáři.

Po Cardianovi, jenž stal se děkanem v Rožďalovicích, nastoupil roku 1709 Leopold Paulin, jenž však již roku 1710 odešel na faru do Bzí. Potom se tu vystřídali: Antonín Václav Čížek 1710—12, Vojtěch Zikmund Šedý 1712—18, Jakub Jan Ignác Becker 1718—21 (stal se farářem v Černovicích).

Po něm nastoupil roku 1721 Šebastian Aisenmann (Ajsmon, Aysenman), jenž tu působil plných 35 let, až do r. 1756, zprvu jako administrátor, potom od roku 1734 jako prvofarář Arnoštovický.

Roku 1724 tehdejší pán na Smilkově František Karel Pecellius z Adlersheimu dal zbořiti zvonici, která stávala u školy, a vystavěti věž v průčelí kostela. Tento štědrý dobrodinec zřídil v závěti své při kostele Arnoštovickém fundační kaplanství. Zemřel 10. prosince 1734; tělo jeho bylo převezeno z Prahy do Arnoštovic a tu před oltářem P. Marie Brněnské pochováno. Jeho dědicem stal se baron Jan Jindřich z Bissingen, jelikož však byl nezletilý, vedl správu panství a věcí patronátních otec jeho baron Karel z Bissingen. Od něho založen byl v Arnoštovicích špitál pro tři muže a tři ženy; špitálníci dostávali oděv a deputát a povinni byli v stanovené hodiny modliti se za zakladatele.

Po prvofaráři Aismannovi následoval roku 1757 Bernard Holle. Tehdáž vypukla válka pruská se všemi svými bědami a svízelemi. Farář Holle stýskal sobě trpce na neustálé dávky, jež na mimořádné výdaje válečné byly vymáhány. V letech 1758—62 odvésti musil na této mimořádné dani 258 zl. 12 kr., kromě jiných dávek kontribučních, odváděných in natura (mouka, oves, seno).

Roku 1763 založil Jan Jindřich z Bissingen v Červeném Újezdě místo residenčního kaplana, jenž tam pod dozorem Arnoštovického faráře vésti měl duchovní správu.

Když farář Bernard Holle odešel na faru do Pyšel, stal se jeho nástupcem v Arnoštovicích Antonín Kraffer, jenž byl do té doby residenčním kaplanem Červeno-Újezdským. Roku 1772 jmenován byl Kraffer vikářem; zemřel r. 1808. Uprázdněnou faru obdržel Josef Černý, jenž v Arnoštovicích působil do roku 1815, kdy stal se děkanem v Neveklově. Po něm nastoupil Jan Liebšer.

Za něho posvěcena byla dne 29. září roku 1821 nová škola Arnoštovická. Při tom měl kázání děkan Sedlčanský Leopold Frant. Viršink.*)

Roku 1822 zřízena byla v kostele Arnoštovickém křížová cesta; obrazy maloval a rámy štafíroval Václav Brüll, malíř ze Světlé, rámy dělal Frant. Hatlák, řezbář Smilkovský.

Roku 1830 farář Jan Liebšer komutoval s Václavem Karešem, farářem v Roztokách. Po odchodu faráře Kareše na odpočinek roku 1847 byl dosazen na faru Arnoštovickou exposita Červeno-Újezdský Antonín Mládek. Když roku 1853 vikariát Votický byl rozdělen, stal se Mládek vikářem traktu Votického. Vyznamenán byl čestným děkanstvím; byl všeobecně oblíben pro svou upřímnost, spravedlnost a nezištnost; zemřel r. 1873.

---

*) Kázání to dal krajský hejtman rytíř Prokop Platzer vytisknouti a po všech okolních místech a školách rozeslati.

Nástupcem jeho stal se kaplan Červeno-Újezdský František Bohata, jenž v Arnoštovicích působil až do smrti své r. 1866, načež uprázdněné beneficium obdržel František Šilha, jenž byl před tím farářem v Červeném Újezdě.

Roku 1892 koncem měsíce března započato bylo péčí patrona, majitele panství Augustina Doerra s důkladnou opravou chrámu Páně, která byla inženýrem E. Fialou prováděna dle plánů, jež vypracovali prof. Bedřich Ohmann a architekt Josef Mocker. Věž byla zvýšena a dána jí podoba štíhlejší. Nad sakristií byla zřízena nová oratoř patronátní a spojena se sakristií tím způsobem, že otevřena a znovu upravena byla chodba vedoucí levou zdí chrámovou, která do té doby byla zazděna. Nad chodbou vystavěna byla malá vížka, jejíž tři okna s dostatek světla dodávají. Nad vchodem do sakristie zřízen byl dřevěný přístřešek a pod ním v levo od vchodu do sakristie v mělkém výklenku zavěšen byl starý ozdobný ze železa kutý barokní kříž náhrobní z XVIII. století pocházející, před ním pak umístěno bylo jednoduché klekátko.

Při odstraňovaní staré dlažby otevřeny byly dvě hrobky. Ve větší z nich, nalézající se pod presbytářem, nalezeno bylo v rakvích mnoho setlelých mrtvol bývalých majitelů panství Smilkovského a spolu patronů kostela Arnoštovického. Tělesné pozůstatky jejich byly vloženy do jedné společné rakve a znovu pochovány, hrobka pak uzavřena velikým kamenem, označeným nápisem: S. P. ☧ Různé drobné předměty při mrtvolách nalezené, jako: křížky, růžence, penízky a pod. byly umístěny ve vkusném zaskleném rámci a umístěny v panské oratoři. Na rámci jest mosazný štítek s nápisem: »Předměty nalezené při opravě kostela Arnoštovického roku 1891—1892«. Druhá, o mnoho menší hrobka odkryta byla v levo od postranního oltáře Panny Marie. Blíže ní ve zdi zasazená deska náhrobní svědčí, že v ní roku 1734 pohřben byl František Karel Pecelius z Adlersheimu. Na kámen, který hrobku uzavírá, vytesána písmena: S. P. de A. t. j. »Sepulchrum Pecelii de Adlersheim« (= »hrobka Pecelia z Adlersheimu«).

V pravé zdi rozšířena a upravena byla čtyři okna gotická, opatřená barevným zasklením. V prvním z nich, jež na svůj náklad pořídila paní Aloisie Ludvika Františka Doerrová, roz. Likawetzová, vdova po Jiřím Karlu Doerrovi, spolupatronka chrámu, jsou obrazy: sv. Karla Borromejského a sv. Mořice s latinským věnováním tohoto znění: »In conjugis filiique optimi memoriam Aloisia Doerr, nata Likawetz fieri fecit« (= »Na památku manžela a syna nejlepšího Aloisie Doerrová rozená Likavcová zhotoviti dala«).

Druhé okno jest též rozděleno ve dvě polovice; v jedné z nich nalézá se poprsí sv. Šimona, pod ním znak arcibiskupa Pražského Arnošta z Pardubic a ještě níže letopočet 1343—64 znamenající dobu, po kterou Arnošt zasedal na arcibiskupství Pražském; spolu tím naznačena domnělá doba vzniku kostela Arnoštovického. Ve druhé polovici spatřuje se poprsí sv. Judy a pod ním znak knížete-arcibiskupa Frant. kardinála Schoenborna, jakožto konsekrátora opraveného kostela Arnoštovického, a ještě níže nápis: R. A. D. 1892, to jest: »Reparatum anno Domini 1892« (opraveno leta Páně 1892). Třetí okno, věnované pražským inženýrem E. Fialou, obsahuje znaky bývalých majitelů panství Smilkovského s příslušnými letopočty a nápisem: »E. Fiala fundavit«. Okno čtvrté, nejmenší, nalézá se na kruchtě.

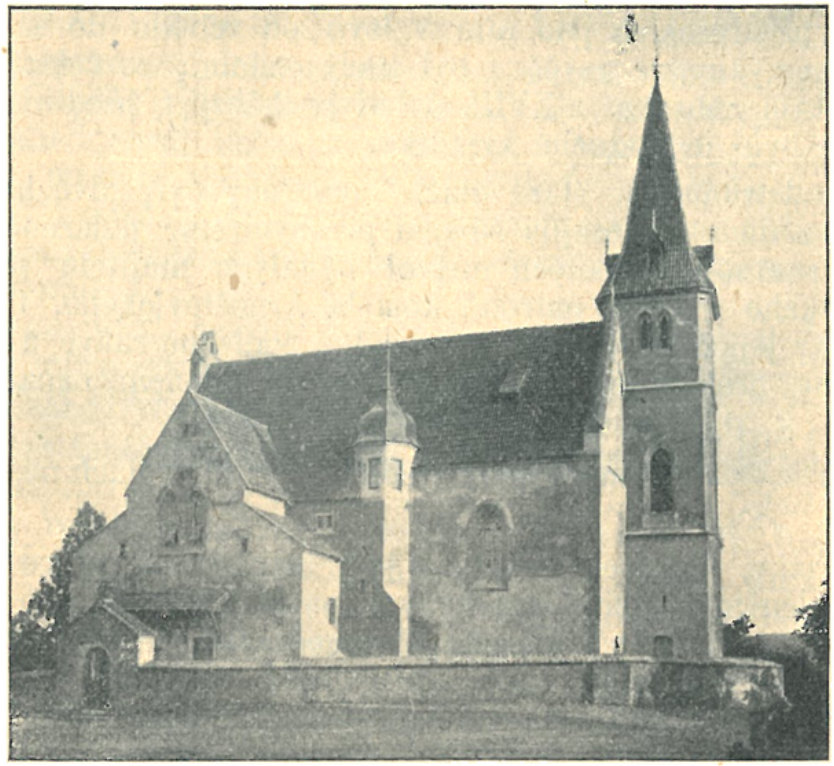

Farní kostel v Arnoštovicích.

Na hlavním oltáři provedeny byly opravy tyto: Oltářní obraz, pocházející od Spitzra z roku 1753, byl opraven a zasazen v nový rámec, mensa pořízena byla nová (mramorová deska spočívající v předu na dvou sloupcích), tabernákl opraven. Práce kamenické na oltáři provedl kameník Šalda z Prahy. Po stranách oltáře umístěny na vysokých podstavcích čtyři veliké dřevěné barokní sochy: »Sv. Ludmila«, »Sv. Václav«, »Sv. Zikmund« a »Sv. Anna«.

Do bočních zdí presbytáře vsazeny byly náhrobní kameny, které dříve v dlažbě se nacházely. Dva z nich (Smila z Hodějova, zemřevšího roku 1567, a manželky jeho Anežky, zemřevší roku 1568) umístěny jsou po obou stranách vchodu do sakristie,

třetí pak (s nápisem úplně setřeným a se znaky Talmberským a Říčanským) na straně epištolní.

Náležitě opraveny byly také barokní oltáře boční: sv. Jana Nepom. na straně epištolní a Panny Marie na straně evangelijní. Na tomto Marianském oltáři nalézá se výše zmíněný obraz Panny Marie Brněnské zasklený, v nádherném barokním rámci.

Kruchta byla sklenuta do travers a vydlážděna žlutými kamennými dlaždičkami; byly také pořízeny nové varhany.

Polychromické vymalování vnitřku kostela provedl malíř Říhovský z Prahy.

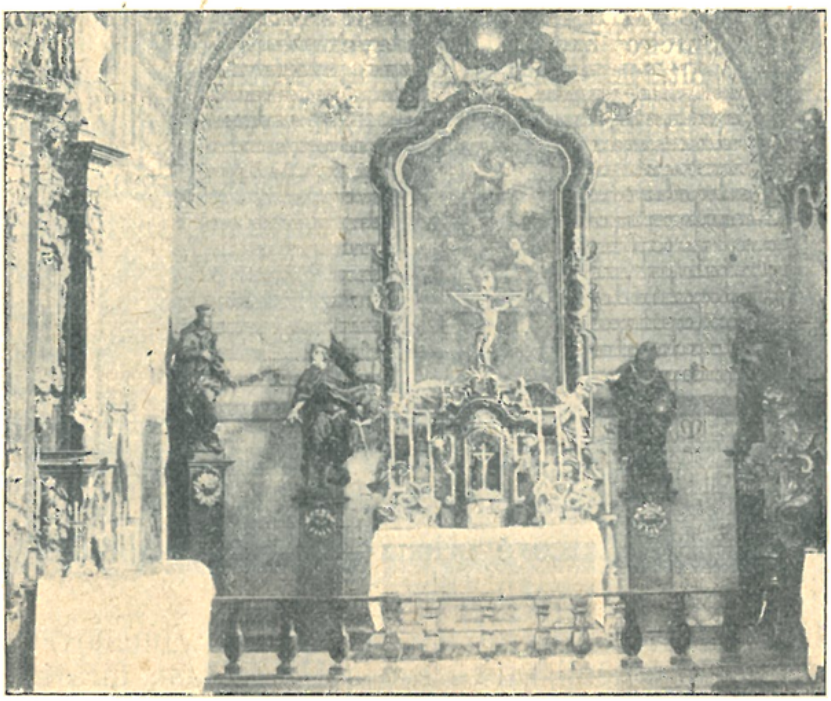

Vnitřek kostela Arnoštovického.

V uznání zásluh, jež si patron Augustin Doerr*) o obnovu kostela byl získal, zasadili mu vděční osadníci v síni před vchodem do chrámu pamětní desku s nápisem: »Přifaření občané Arnoštovičtí vděčně vzpomínajíce nesčetných zásluh, jichž získal sobě P. T. pan Augustin Doerr znovuzřízením chrámu tohoto, čestnou postavili jemu desku tuto 1892«.

Po dokončení opravy byl kostel dne 28. srpna 1892 slavnostním způsobem konsekrován od J. E. kardinála Schoenborna.

Roku 1899 zemřel farář František Šilha, načež farářem roku 1900 se stal Ferdinand Sudek, jenž tu působil až do své smrti roku 1911.

*) Povýšen byl roku 1896 za zásluhy své do stavu šlechtického.

Farní kostel sv. Šimona a Judy jest stavba slohu přechodního ze XIII. století,*) obdélníková, bez význačného rozlišení presbytáře od lodi, uvnitř křížovou klenbou o třech polích sklenutá.

V západním průčelí zachoval se starý gotický portál. Jiné starobylé památky — pokud o nich již výše ve zprávě o obnovení kostela nebyla učiněna zmínka — jsou tyto: v sakristii pěkná zpovědnice barokní se sochou sv. Maří Magd.; zvenčí na zdi kostelní za hlavním oltářem pěkný barokní ze železa kutý kříž, jenž býval na věži; náhrobní kámen Františka Karla Pecelia z Adlersheimu, zemřelého roku 1734, na němž spatřuje se nahoře znázorněný poslední soud, pod tím dolů převrácený znak zesnulého, na znamení, že jím vymřel rod jeho, po stranách festony s lebkou a zkříženými hnáty.

Při zámku Smilkovském jest kaple zasvěcená svaté Anně, skrovné staveníčko beze všech stavitelských ozdob; jest tu barokní pěkně řezaný oltářík s malým obrazem sv. Rodiny.

Při cestě ze Smilkova do Arnoštovic stojí pěkné barokní sousoší patronů proti bouřce a krupobití sv. Jana a Pavla, mučedníků římských; sousoší toto zhotovil r. 1661 sochař Tomáš Hatlák.**)

2. Jankov, fara.

Duchovní správu obstarává farář.
Patron: Baron Richard Mattencloit.
Místa přifařená: Jankov 677 k., 4 ž., šk. 6tř.; Budenín 1 h., 235 k., šk. 2tř.; Lhota $^1/_2$ h., 219 k.; Otradovice $^1/_2$ h., 162 k.; Pičín (část) $1^1/_4$ h., 21 k.; Radměřice $^1/_2$ h., 381 k., 3 ž.; Skrejšov $^1/_2$ h., 149 k.; Hrzín 1 h., 127 k.; celkem: 1971 k., 7 ž.

O kostele v Jankově přichází po prvé zmínka v registrech desátků papežských roku 1352.***)

Nejstarší nám dle jména známý farář jmenoval se Matěj; ten roku 1362 směnil místo své s Mikulášem, farářem v Ledenici (u Lišova). Tehdáž byli patrony kostela Jankovského rytíři Matěj, Petr a Linhart, bratří z Jankova, jakož i matka jejich Libuše.†)

Později, neznámo od kterého roku, byl v Jankově farář Bohuněk a to až do roku 1367, kdy stal se farářem v Mirovicích. Za nástupce jeho k podání patrona Litolda z Landšteina potvrzen byl téhož roku kněz Mikuláš z Bukovska.††) Ten působil tu až do smrti své roku 1390, načež k presentaci pana Jana z Jankova řečeného z Vlašimě uprázdněné místo obdržel Želivský premonstrát Diviš.†††) Když pak tento r. 1405 zemřel, byl k podání patronů Jana staršího a Jana mladšího, pánů na Jankově, potvrzen Matěj z Dublovic.*†)

---

*) Viz popis v „Soupise okr. Sedlčanského" 1—4.
**) Viz „Soupis", str. 112.
***) Tomek, Registra, 57.
†) Lib. Conf. I., část 1., 188.
††) Lib. Conf. I., část 2, 84.
†††) Lib. Conf. V., 11.
*†) Lib. Conf. VI., 144.

Potom na dlouhou dobu nemáme zpráv o Jankově; není však pochyby, že i tu zavládla víra pod obojí, jelikož Vilém z Talmberka, pán na Jankově, byl roku 1584 mezi předními zástupci strany utrakvistické.*) O duchovní správě však po více než dvě století ničeho na ten čas nevíme.

Roku 1645 dne 6. března svedena byla u Jankova nešťastná bitva, v níž vojsko císařské od Švédů bylo poraženo.**) Před touto bitvou stala se příhoda, která za zlé znamení byla vykládána. Děkan chrudimský Václav Hataš vypravuje o tom ve své latinské knize »Jiskra evangelická«, vydané r. 1672, takto: »Několik dní před bitvou u Jankova stalo se, že dřevěné soše sv. Václava, v kostele Jankovském u zdi postavené mezi mší svatou prapor, jejž v zavřené pravici držela, na zem upadl a na tři kusy se rozlomil. I divili se všichni neobyčejnému tomu případu, a přítomný Jan starší z Talmberka, statku Jankovského dědičný pán, vyptával se okolostojících, zda-li kdo pozoroval, jakým způsobem prapor, který by jinak bez násilí a zlomení ruky vytažen býti nemohl, na zem padl. I odpověděli někteří z přístojících, že viděli, kterak socha ruku pootevřevši, prapor vypustila, a že se tudíž nějaké nešťastné události nadíti lze, což se skutečně po několika dnech vyplnilo porážkou vojska císařského«.

Osada Jankovská náležela od polovice XVII. století (od roku 1656) k faře Postupické. Ve zprávě faráře Postupického z roku 1677 se praví, že kostel Jankovský má »jeden krásný oltář a osm velikých pozlacených soch svatých při stěnách«. Ke kostelu Jankovskému náležely tehdáž tři vesnice; osob přijímání svatých svátostí schopných žilo tehdáž v Jankově 169, v Otradovicích asi 31, v Jankovské Lhotě asi 60, v Budeníně asi 62. Kostel Jankovský měl 1300 zl. na úroky uložených u pana z Talmberka Prčického z odkazu Jana staršího z Talmberka, kdysi dědičného pána na Jankově. Úrok v obnosu 39 zl. brali františkáni Votičtí, kteří za to v Jankově sloužili mši sv., když tam farář Postupický služby Boží nekonal.

Dle zprávy faráře Postupického z roku 1700 bylo v Jankově 140, ve Lhotě Jankovské 28, v Otradovicích 35, v Budeníně 42 osob přijímání sv. svátostí schopných.

Faráři Postupičtí vykonávali duchovní správu v Jankově až do roku 1703; potom bývali v Jankově zvláštní administrátoři. Od řečeného roku působil tu P. Vavřinec Brückner, ze řádu kazatelského, jenž založil nejstarší matriku Jankovskou počínající se rokem 1703. Po něm nastoupil téhož roku Pius Frant. Schupp, kněz téhož řádu a pobyl tu do roku 1706. Po něm působil tu krátký čas od 1. března 1706 až do 24. června 1707 Tomáš Jan Tichý, rovněž dominikán. Pak následovali: Rajmund

*) Borový, Medek 104.

**) Viz Dra Čeňka Pinskra pojednání „Bitva u Jankova" ve Věstníku král. čes. společnosti nauk 1901.

Myška, dominikán 1707—1708, Ignác Jan Schaffet, dominikán 1708—14, Dominik Jan Hartmann, dominikán 1714—15, Ondřej Frant. Pokorný 1715, Antonín Josef Mrkos 1716—18, Václav Kumpa, rodilý z města Berouna 1718; zemřel 30. listop. 1719, maje věku svého 28 let; P. Elektus Sládeček, františkán 1719 až 1720, Krištof František Pelikán 1720—38, Fabián Šebastián Stuppl 1739—42, Josef Metelka 1742, zemřel roku 1760, Jan Frant. Číškovský 1761.

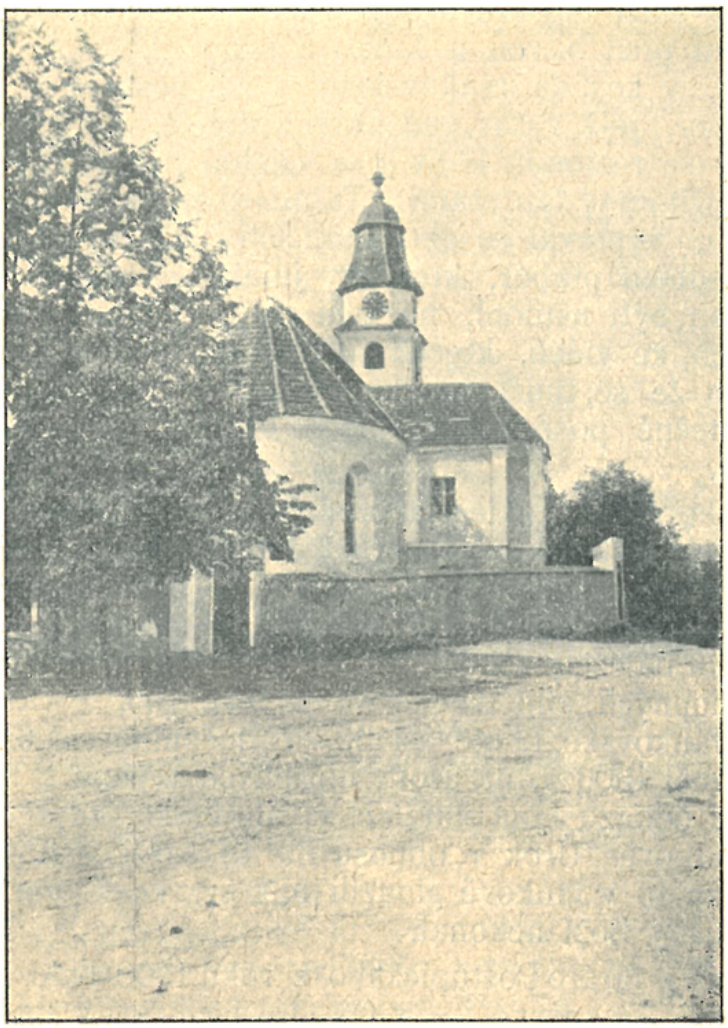

Kostel v Jankově.

Za administrátora Číškovského povýšena byla roku 1761 administratura Jankovská na faru a on tudíž prvofarářem se stal a působil tu až do smrti své roku 1784. Po něm následoval Vojtěch Scheel, rodem ze Soběslavi, jehož péčí kostel i fara byly opraveny; zemřel roku 1809. Měl u sebe rodiče své, kteří roku 1799 slavili 53. výročí svého sňatku, majíce oba 77 let svého věku, o čemž farář jakožto vděčný syn obšírnou zprávu do pamětní knihy farní napsal. Nástupcem jeho stal se téhož roku Vojtěch Hanikýř (Hanikirž), jenž zemřel roku 1819.

Uprázdněnou faru obdržel roku 1821 Jan Prchlík, jenž však již roku 1823 zemřel. Po něm následoval František Wolf, který po celých 33 let svědomitě zde na vinici Páně pracoval až do smrti své roku 1856. Roku 1856 investován byl, presentován byv od patrona hraběte Ottona z Chotků, tehdejšího majitele panství Radměřického, Josef Krámer na faru Jankovskou. Byl ducha přímého a kněz horlivý, ale zdraví jeho nebylo pevné; zemřel 11. května roku 1864, jsa stár teprve 46 let. Za jeho krátkého úřadování mnoho se přece přičinlivostí jeho vykonalo.

Kostel v Jankově. Pohled do presbytáře.

Presbytář byl novou malbou ozdoben, hlavní oltář pozlacen, jakož i kazatelna opravena; mnoho nových bohoslužebných rouch bylo na jeho přímluvu jak Jankovskému, tak i Radměřickému filiálnímu kostelu od paní hraběnky Herminy Foliot de Creneville, sestry patrona Ottona hrab. z Chotků, darováno. Uprázdněnou faru obdržel roku 1864 Jan Cvrček, dosavadní kaplan Arnoštovický, jenž zemřel roku 1868. Nástupcem jeho stal se téhož roku Vincenc Mottl a působil tu 15 let až do roku 1883, kdy povolán byl za ředitele kn. arc. semináře v Praze (zemřel

jakožto kanovník Vyšehradský v rodišti svém Sedlci r. 1890). Po něm následoval roku 1884 František Svobodný, jenž do té doby byl kaplanem v Sedlčanech; působí zde dosud, jsa spolu vikariátním sekretářem.

Farní kostel sv. Jana Křtitele jest jednoduchá stavba ze XIII. století.*)

Presbytář, stejné šířky s lodí, jest polokruhově zakončen a sklenut žebrovou klenbou o dvou polích. Okna, v pozdější době rozšířená, jsou polokruhově sklenutá. Vítězný oblouk jest polokruhový.

Obdélníková loď má strop plochý.

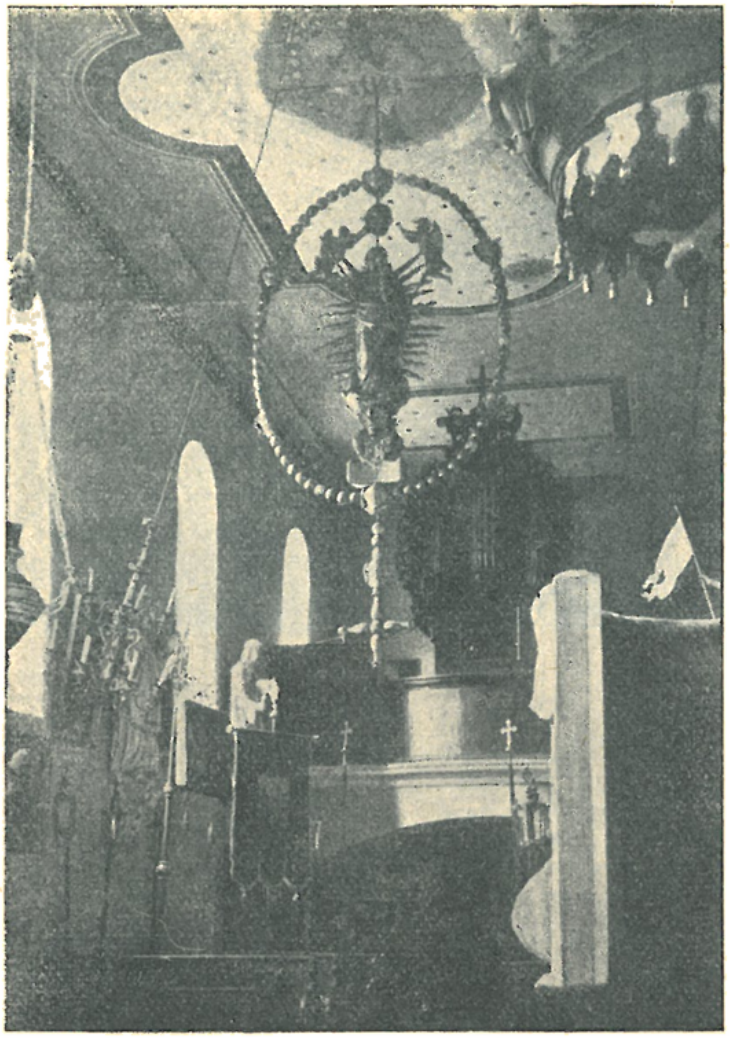

Kostel v Jankově. Pohled do lodi směrem ke kruchtě.

V průčelí jest věž, jež původně byla nižší, na počátku pak století XVIII. za patrona Jana Antonína Kořenského z Terešova byla v hranolové své části zvýšena a obdržela hořejší osmiboké patro s hodinami. Střecha rovněž osmiboká, pěkného barokního tvaru byla r. 1819 znovuzřízena.

Hlavní oltář má plochý, na obvodu rokokově zprohýbaný nástavec, v jehož středu nalézá se zasklený výklenek, ve kterém stojí starobylá skupina soch z prvé polovice XVI. století: Svatá Anna sedíc má pravici

*) Zevrubný popis viz v „Soupise“ str. 27 n.

opřenu o zavřenou knihu, levicí pak přidržuje Jesulátko na koleně jejím sedící. Vedle stojí mladistvá P. Maria, držíc v levici jablko, po němž Ježíšek ručky vztahuje.*) Nad tímto výklenkem jest pěkná rokokova socha sv. Jana Křtitele a po stranách oltáře podobné sochy sv. Filipa a Jakuba.

V lodi na straně evangelijní stojí boční oltářík Čtrnácti sv. Pomocníků; má uprostřed vyřezávaných rozvilin oválové reliefy řečených světců z druhé polovice XVII. století. V pozdější době, ve druhé polovici XVIII. století, umístěna byla před dolejší částí tohoto oltářního nástavce zasklená rokoková skříň s voskovou figurou sv. Jana Nepom.

Naproti, na straně epištolní jest ve výklenku na oltářní mense socha „Pietas" (Panna Maria s mrtvým tělem Spasitelovým na klíně), nad tím visí krucifix v životní velikosti a po stranách stojí sochy sv. Augustina a jiného sv. biskupa, vesměs práce barokní. Na tomto oltáříku umístěna jest také vzácná polovypuklá řezba dřevěná: „Snímání s kříže" dle obrazu italského malíře Daniela da Volterra (1509—1566), jenž pracoval pod vlivem Michelangelovým. Řezba ta pochází asi z prvé polovice XVIII. století. Podobná polovypuklina chová se také v pokladnici kaple královské residence v Mnichově, a připisována byla samému Michelangelovi.**)

Při stěnách lodi jsou na pěkných konsolách umístěny velmi dovedně ze dřeva řezané sochy v životní velikosti ze XVII. století; mezi nimi také sochy sv. Václava a sv. Lidmily.

Neobyčejnou ozdobou jest obrovský růženec visící uprostřed stropu lodi, uprostřed něhož jest socha Panny Marie s Ježíškem; pod ní jest znak Talmberský a destička s nápisem: „Ke cti a chvále Boží, též nejsvětější jeho matky nejčistší Panny Marie, královny nebeské, tento obraz dal udělati Jan starší z Talmberka, ten čas pán na Jankově 1655". Pod tímto růžencem jest kámen se znakem Talmberským, uzavírající rodinnou kryptu této hraběcí rodiny.

Zvony: 1. ulitý roku 1760 Janem Jiřím Kühnerem v Praze, 2. ulitý roku 1753 Janem Dietrichem v Novém Městě Pražském.

Dle zprávy z roku 1677 bývala v někdejším zámku Jankovském soukromá kaple. Dle téže zprávy dal pán z Talmberka asi 200 kroků před zámkem stavěti novou kapli, kterou však nedokončil. Snad to byla ona kaple, jež stávala při cestě k Voticům, která však později byla zbořena. Poblíž místa toho stojí nyní kříž. Dle pověsti padl zde v nešťastné oné bitvě generál Götz.***)

Filiální kostel sv. Havla v Radměřicích (Ratměřicích) býval za starých dob kostelem farním. Uvádí se jako farní již ve století XIV.

Roku 1362 byl farář Radměřický, jehož jméno uvedeno není, úvodcem nového faráře Jankovského.†) Roku 1367 byl tu farář jménem Jan.††) Roku 1383 byl Radměřický farář neznámého jména úvodcem nového faráře ve Šlapánově.†††)

Dle zprávy z roku 1677 náležely Radměřice spolu s Jankovem pod správu faráře Postupického. Tehdáž bylo v Radměřicích asi 61, ve Skrejšově 29, v Hrzíně 30 osob přijímání sv. svátostí schopných.

---

*) Viz popis v časopise „Method" 1898, 15.
**) Srvn. „Method" 1898, 77.
***) Dle Pinskra však jest podání toto nesprávné; Götz padl asi půl hodiny cesty odtud v tak zv. „Hartmannech".
†) Lib. Conf. I., 188.
††) Tomek, Registra, 58.
†††) Lib. Conf. III.—IV., 155.

Kostel Radměřický jest drobná stavba vynikající ladnou úměrností. Loď pochází z doby románské, asi ze století XII., presbytář z doby gotické, asi ze století XIV.

Presbytář třemi boky zakončený má klenbu žebrovou, okna hrotitá s poškozenými již kružbami.

Barokní oltář, upravený z přeneseného sem odjinud většího oltáře, pocházejícího ze druhé pol. XVII. století, ozdoben jest pěkným obrazem sv. Havla na plátně malovaným a soškami sv. Petra a Pavla. Struktura oltáře rozdělena jest na dvě patra, zakončená římsovím, jež neseno jest dvěma páry sloupkův ovinutých révou.

Vítězný oblouk jest hrotitý.

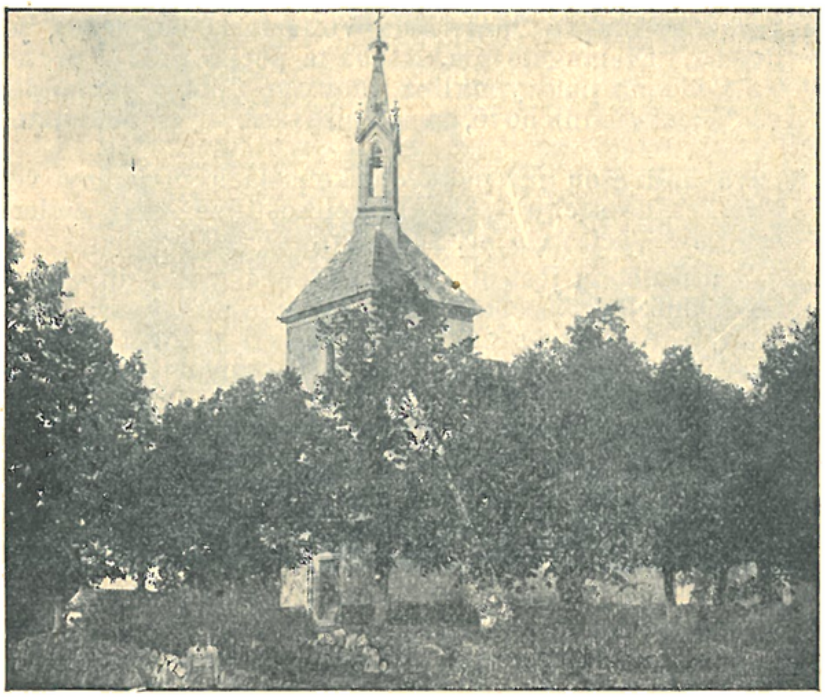

Kostel v Radměřicích.

Loď obdélníková má v bočních zdech po dvou oknech na obě strany vyšpaletovaných, půlkruhově zaklenutých. Strop její jest plochý. V jižní zdi nalézá se gotický portálek.

V průčelí jest hranolová věž, pokrytá nízkou jehlanovou střechou, z jejíhož vrcholu vystupuje gotická otevřená věžka plechem pobitá z r. 1858.

Toho roku dal tehdejší patron hrabě Otto Chotek Pražským stavitelem Josefem Pokorným věž tímto způsobem upraviti a spolu i loď opraviti. Roku pak 1865 dal k bokům presbytáře přistavěti s jedné strany oratoř a se strany druhé sakristii.

Zvony: 1. větší, s nápisem latinským, slit byl roku 1768 v Praze Janem Christianem Schunkou; 2. menší má nápis: „Leta 1612 tento zvon jest slíván k ohlašování slova Božího nákladem vší osady ve vsi Ratměřicích a za správy toho času pana Šimona Šprincle, ouředníka na hradě Vlašimi“, a se znaky tehdejších majitelů Radměřic: Jana Ostrovce z Kralovic a manželky jeho Anny z Brukšteina, kteří byli spolu majetníky panství Vlašimského.

Kostelu Radměřickému daroval roku 1721 tehdejší majitel Jankova František Arnošt hrabě Tunkl stříbrný pozlacený kalich, jenž dosud při kostele tom se chová.

3. Janovice (Janovice Vrchotovy), fara.

Duchovní správu obstarává farář.
Patron: Matice náboženská.
Místa přifařená: Janovice 832 k., 18 ak., šk. 5tř.; Babice $^3/_4$ h., 12 k.; Braštice $^3/_4$ h., 69 k.; Křešice $^1/_2$ h., 183 k., 5 ak.; Lhota Velká $^3/_4$ h., 130 k.; Lhotka 1 h., 30 k.; Libhošť $1^1/_2$ h., 12 k.; Mrvice $^3/_4$ h., 156 k.; Podolí $^3/_4$ h., 39 k.; Radotín $^1/_2$ h., 92 k.; Rudoltice $1^1/_4$ h., 160 k.; Slavkov 1 h., 107 k.; Strejčkov 1 h., 21 k.; Voleveč 1 h., 7 k.; Voračice $^1/_2$ h., 32 k., 5 ak.; Zárybnice $1^1/_4$ h., 9 k.; celkem: 1891 k., 28 ak.

Kostel Janovický, původem svým románský, asi ze století XII. pocházející, ve XIV. století z části slohem gotickým přestavěný, připomíná se v dochovavších se písemných památkách poprvé roku 1352, a to v rejstříku desátků papežských, s příspěvkem 24 gr [1]).

Od r. 1356 [2])—1379 byl v Janovicích farář jménem Hayma (Hanno, Heymann, Heyne), [3]) jenž pocházel nepochybně z vladyckého rodu Nechvalického, jelikož roku 1378 spolu s Divišem z Nechvalic a jeho syny vykonával patronátní právo [4]) k stálému vikářství při kostele v Nechvalicích.

Při tomto faráři byl r. 1379 vikaristou Jan ze Strakonic. [5])

Do roku 1391 byl v Janovicích farář jménem Herbard; když řečeného roku zemřel, byl k presentaci Purkarda z Janovic na uprázdněné místo potvrzen kněz Mikuláš, syn Přibyslava z Mezného. [6]) Ten zemřel roku 1402, načež k presentaci zmíněného Purkarda na jeho místo dosazen byl Jan, syn Jindřichův ze Stojslavic, [7]) jenž roku 1406 místo své směnil s Bohuňkem, farářem v Šebířově. [8]) Farář Bohuněk působil v Janovicích až do roku 1413, kdy za souhlasu patrona Petra z Janovic kommutoval s farářem Nebuželským mistrem Janem řečeným »Kardinál«. [9])

V kostele Janovickém bývalo při oltáři P. Marie oltářnictví, jež roku 1388 založil a nadal panoše Zbyněk z Mrvic, darovav k tomu účelu důchody ze dvorce v Knínicích a ze vsi Martinic. Roku 1388 byl k jeho presentaci ustanoven na toto místo Mikuláš z Vožice. [10]) Roku 1417 tehdejší patron zmíněného oltáře Bohuněk Mrvice z Mrvic ve srozumění s oltářníkem Mikulášem prodal zmíněné důchody ze řečených vsí a daroval za ně přiměřený roční důchod ze vsi Braštic. [11])

---

[1]) Tomek, Registra desátků pap., 39.
[2]) R. 1379 se praví, že jest v Janovicích na 23. rok. Lib. visit. 51 b.
[3]) Tadra, Soudní akta, 48.
[4]) Lib. Conf. III., 93.
[5]) Lib. visit. 52 a.
[6]) Lib. Conf. V., 95.
[7]) Lib. Conf. VI., 63.
[8]) Lib. Conf. VI., 196.
[9]) Lib. Conf. VII., 100.
[10]) Lib. Conf. III., 202.
[11]) Lib. Erect. X.—XI., 144 (rkp. v kapitolní knihovně).

Podobné místo založil při oltáři sv. Václava v kostele Janovickém mělnický kanovník Herbard z Janovic;*) podací právo k místu tomu náleželo pánům z Janovic společně s Mikulášem, farářem v Nebovidech, jenž byl k oltáři tomu odkázal roční důchod dvou kop, po jeho smrti pak společně s faráři Janovickými.**) Když roku 1398 zemřel oltářník jménem Tomáš, bylo k presentaci Purkarda z Janovic a faráře Mikuláše uděleno místo to Bučkovi, klerikovi z Mrakotic.***) Po něm měl místo to mistr Pavel z Prahy, jenž se ho roku 1408 vzdal,†) načež se svolením patrona Dětřicha (Theodora) z Janovic sídlem na Náchodě oltářnictví propůjčeno bylo knězi Martinovi z Lomnice.††) Ten však již po roce na místo to resignoval, načež za souhlasu Jence z Peterspurka jinak z Janovic a faráře Janovického Bohuňka oltářnictví obdržel Václav, jenž do té doby byl mansionářem v chóru Panny Marie v metropolitním chrámu sv. Víta v Praze.†††)

Roku 1407 činí se zmínka o stálém kaplanství v Janovicích, nově nadaném a konsistoří jako beneficium zřízeném. Místo to téhož roku k presentaci paní Kačky vdovy z Křešetic obdržel kněz Vít z Třeboně.*†)

Roku 1359 založil farář ve Staré Plzni Ryvín Mikulášův z Radotína při kostele Janovickém mešní fundaci (anniversarium) za příbuzné své, zajistiv k tomu roční důchod 45 grošův.*††)

V bouřích náboženských, způsobených v Čechách hnutím husitským, zprávy o církevních poměrech v Janovicích na dlouhou dobu zanikají. Až teprve z roku 1528 dovídáme se, že Jan Koutský z Koutův, jsa kolátorem fary v Janovicích, ku kteréž Jan Vrchota z Vrchotic s lidmi svými příslušel, kněze, kteréhož zjednali, ani na faru ani v užitky té fary pustiti nechtěl, tak že Vrchota a lidé jeho ocitli se v nesnázích, nemohouce ani křtu, ani jiných věcí ku správě křesťanské docházeti. Ale kněz, jejž Koutský ke správě duchovní nepřipouštěl, byl prý k úřadu svému nezpůsobilý.*†††)

Ve století XVII. patřily Janovice pod správu faráře Votického.

Z roku 1677 zachovalo se »vypsání všelikých užitkův nebo stálých platův« ke kostelu Janovickému přináležejících; ve specifikaci té se praví: »Nachází se krav zádušních v počtu 43;

---

*) Lib. Erect. II., 244.

**) O odkazu Mikuláše, faráře v Nebovidech, viz Soudní akta VI., 156 a 157.

***) Lib. Conf. V., 311.

†) Soudní akta VI., 340.

††) Lib. Conf. VI., 251.

†††) Lib. Conf. VI., 276.

*†) Lib. Conf. VI., 207.

*††) Lib. Erect. I., 22.

*†††) Fr. J. Zoubek v článku „Živobytí drobné šlechty 16. století. Příspěvky historické z register soudu komorního“ v „Pam. archaeol. a místop.“ díl VIII. (1868—69), str. 502.

platu z jedné každé krávy ročně po 23 kr. 2 ϑ, činí 16 fl. 43 kr. 2 ϑ; ouroku zádušního stálého z gruntu Jiříka Zaule ze vsi Nezdic ročně po 44 groších bílých, to jest 1 fl. 42 kr. 4 ϑ; item z gruntu Jakuba Čapka po 48 groších bílých: 1 fl. 52 kr.; z těch obou gruntův za 4 slepice ouroční po 7 kr.: 28 kr.; z chalupy Václava Košického 25 kr. 4 ϑ; nachází se loučka zádušní; z ní ročně platu se dává 24 kr.« *).

Téhož roku čítalo se na osadě Janovické celkem 421 osob (ve městečku Janovicích 97 osob)

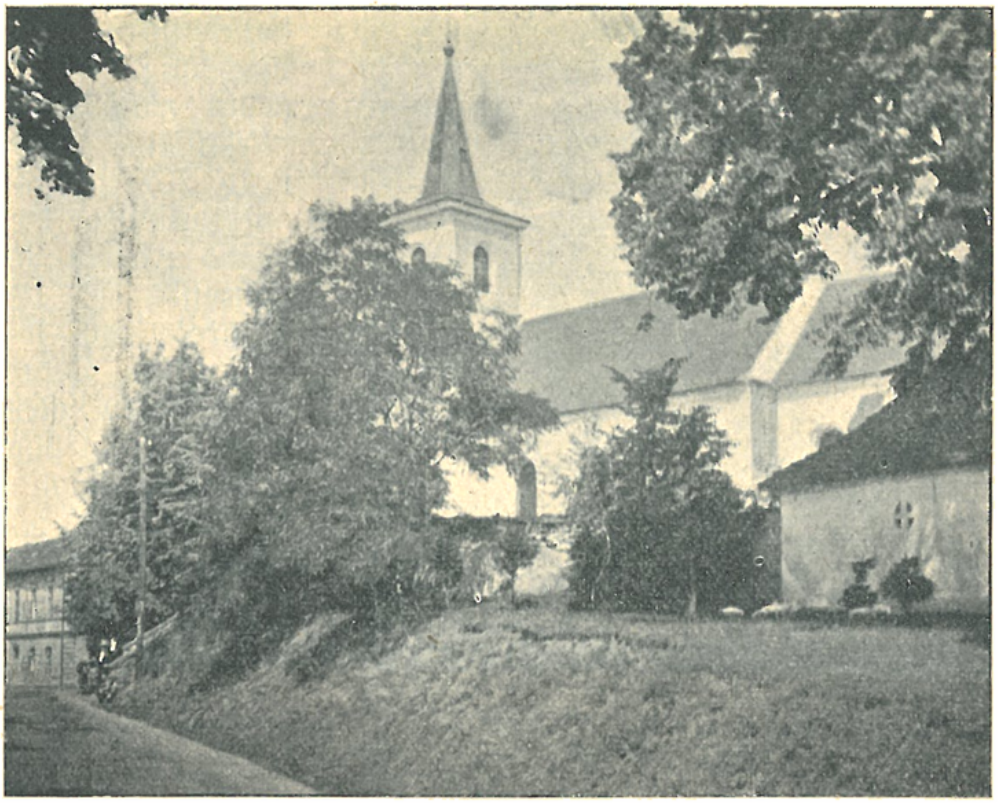

Farní kostel v Janovicích.

Teprve r. 1787 byla v Janovicích zase zřízena samostatná fara. Prvním farářem stal se bývalý jesuita Jan Alois Holeček, jenž v době zrušení řádu byl magistrem v kolleji Kutnohorské, vyučoval syntaxi a byl nedělním exhortátorem studujících; později působil jako professor na veřejných gymnasiích a jako kazatel v kostele sv. Salvatora u mostu v Praze. Jako kooperátor byl mu přidělen Navigius Šafařík, člen zrušeného kláštera sv. Augustina u sv. Kateřiny v Praze. Faráři vykázán byl z náboženské matice plat 400 zl., kooperatorovi 200 zl. Jelikož farní budova nebyla dosud vystavěna, vykázal tehdejší majitel Janovic hrabě František Arnošt z Vrtby kněžím těm příbytek ve stavení u zámku. Patronátu však nad nově zřízenou farou nepřijal, obávaje se výloh s tím spojených. Roku 1788 upravena byla ná-

*) V archivu arcib.

kladem náboženshé matice bývalá kaple sv. Maří Magdaleny v dům farní, a to tak, že zdivo bylo v délce o $3^1/_2$ sáhu rozšířeno; v šířce a výšce bylo ponecháno. Téhož roku obdržel kostel Janovický dva malé oltáře: svatého Jana Křtitele z kteréhosi zrušeného kostela na panství Zbraslavském, a sv. Marka z kostelíka téhož jména na panství Chlumeckém; mimo to 10 lavic z kostela Zbraslavského.

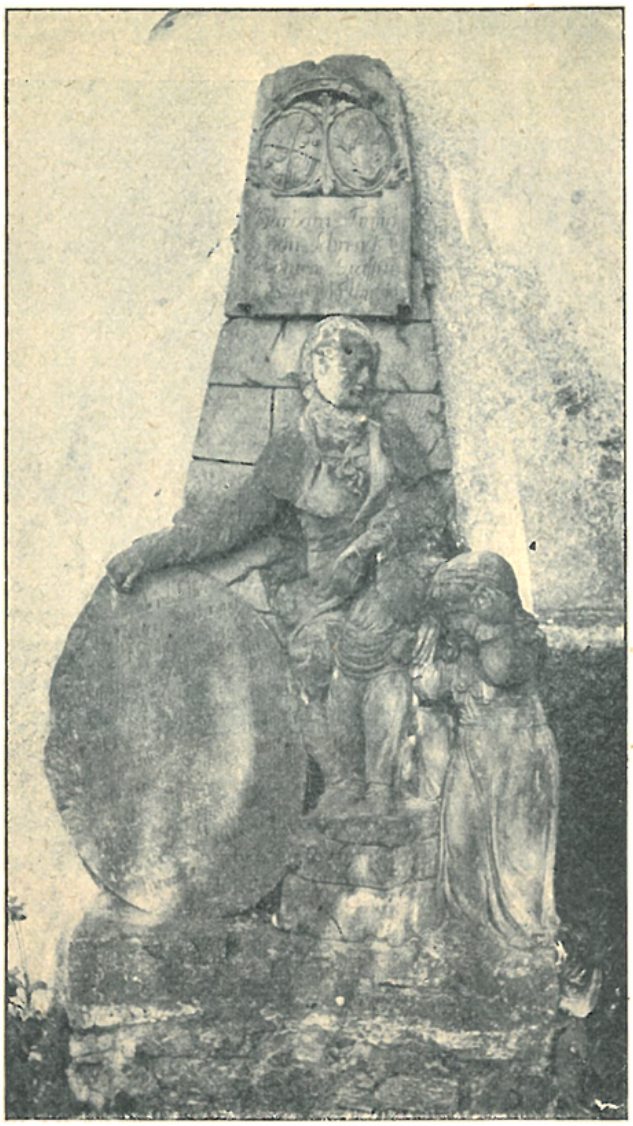

Náhrobek baronky Barbory Schrenkové u kostela Janovického.

Roku 1790 zemřela na zámku Janovickém baronka Barbora Schrenková, rozená hraběnka z Vrtby, dcera zmíněného již Františka Arnošta hrab. z Vrtby, matka arcibiskupa Pražského Aloisia Josefa Schrenka († 1849); manžel její baron František Schrenk z Notzinku postavil jí téhož roku pomník u věže kostelní. Jest to kamenný jehlan, před nímž spatřuje se postava muže představujícího manžela zesnulé; po jeho levici stojí lkající hoch a dívka; pravici má muž opřenu o velikou oválovou desku, na kterouž, obrácen jsa tváří k dítkám, levicí ukazuje. Na desce vyryt jest německý nápis, jenž v překladu zní: »Vizte, dítky! Zde odpočívá vaše drahá, ctihodná matka a moje předrahá, vroucně milovaná choť, kteráž dne 17. června 1790 v 39. roce věku svého zde po šestiměsíční bolestné nemoci zemřela. Bůh dejž této rozšafné ženě věčné odpočinutí a nebeských radostí nechť ona požívá«. Nahoře na jehlanci jest rovněž německé jméno zesnulé »Barbora svobodná paní ze Schrenku, rozená hraběnka z Vrtby«.

Otec dceru svou dlouho nepřežil; již dne 26. května roku 1791 zemřel na zámku Janovickém a pochován byl vedle dcery

své. Na pěkném náhrobníku jeho čte se český nápis: »Leta Páně 1791 dne 26. máje v Pánu usnul vysoce urozený Pán František Arnošt hrabě z Wrtby, pán na Voticích, Janovicích, Olbramovicích a Chotěšanech, věku jeho 77. a panoval 42 leta; žádá, by věrní jeho poddaní pamětlivi byli duše jeho«.

Jelikož dle úředního nařízení měly býti zakládány nové hřbitovy vně osad, benedikoval farář Holeček dne 6. ledna r. 1791 k tomu účelu místo řečené »za kamenným křížem«. Byly tam pochovány mrtvoly dvou dítek. Ale ukázalo se, že jest místo to velice vlhké. Když měl tam býti pochován jakožto třetí jakýsi Jan Mrázek z Janovic, tu ženy, jsouce k tomu podníceny, se tomu vzepřely, a mrtvolu bez faráře na starém hřbitově u kostela pochovaly. Případ ten byl potom vyšetřován a vzhledem k tomu, že nové místo pohřební pro vlhkost uznáno bylo za nevhodné a jiného příhodného na ten čas nebylo, učiněno rozhodnutí, že se smí pohřbívati i na dále na hřbitově starém, a že i ony dvě mrtvoly dítek na starý hřbitov smějí býti přenešeny, což se i stalo. Ale původcové onoho svévolného činu byli odvedeni ke krajskému úřadu Berounskému k zodpovídání.

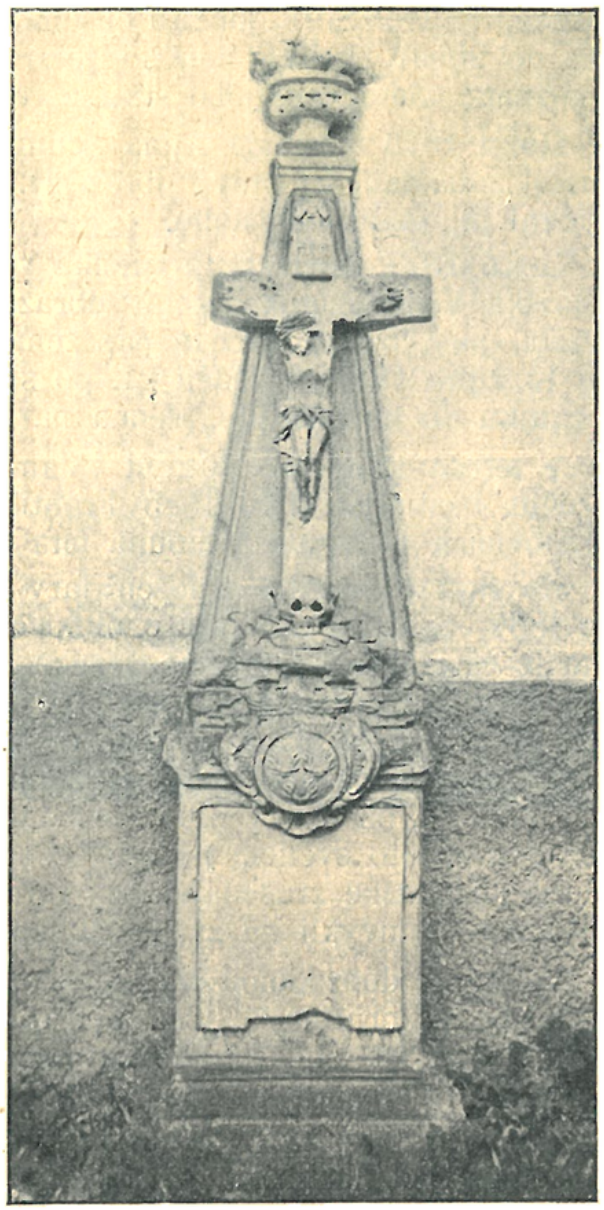

Náhrobek Františka Arnošta hrab. z Vrtby u kostela Janovického.

Roku 1796 stal se farář Janovický Jan Alois Holeček farářem ve Starém Kolíně.*)

*) Viz „Posv. místa IV.“, 59. Holeček i na novém svém působišti byl chudého kostela Janovického pamětliv, a po letech, roku 1824, jsa

Nástupcem jeho stal se roku 1797 František Tandt, jenž však již roku 1801 odešel do Dolních Hbit, načež uprázdněné místo obdržel Jan Bechyně z Lažan, jenž působil tu do roku 1815, načež na jeho místo nastoupil Frant. Řehák, jenž do té doby byl expositou v Malé Chuchli u Zbraslavi. Potom vystřídali se v Janovicích: Ant. Stulfa 1831, jenž zabýval se také malířstvím, Vojtěch Sitte, jenž tu působil do r. 1856, a Matěj Urban, jenž po 20leté horlivé činnosti jakožto kmet 82letý odešel na odpočinek; nástupcem jeho stal se roku 1876 František Kubín.

Roku 1876 darovala Anna Schmiedlová, vdova po řediteli panství Janovického, nový obraz sv. Martina na hlavní oltář; maloval jej malíř Dicastello.

Roku 1877 darovala majitelka velkostatku Janovického sl. Františka Vedemaierova kopii obrazu Panny Marie ustavičné pomoci, posvěcenou samým papežem Piem IX. Obraz ten byl dne 14. října 1877, v neděli 21. po sv. Duchu, s velikou slávou ze zámku do kostela přenešen a na hlavním oltáři umístěn.

V letech 1878—85 působil v Janovicích farář Jan Urbánek. Po něm nastoupil roku 1885 František Vojáček, jenž působil v Janovicích blahodárně dlouhá leta až do smrti své.

Ke stoleté památce založení fary Janovické, jež připadla na rok 1887, postaral se farář o obnovení kostela farního, což se stalo z části nákladem náboženské matice, z části ze sbírky mezi osadníky pořádané. Kostel byl vymalován a místo chatrných již oltářů sv. Jana Křtitele a sv. Marka postaveny oltáře nové; na jeden z nich dán byl zmíněný obraz P. Marie ustavičné pomoci, na druhý obraz sv. Maří Magdaleny, aby se udržela úcta k této světici, jíž zasvěcena byla v Janovicích kaple v době Josefinské zrušena, jakož i vzhledem k tomu, že osadníci Janovičtí uvykli na sv. Magdalenu slaviti hlavní pouť.

Velikými dobrodinci chrámu Janovického byli Karel rytíř Nádherný z Borutína,*) jenž byl roku 1879 statek Janovický zakoupil, a choť jeho Amalie baronka z Klein-Wiesenbergů.

Roku 1889 pořízena byla před generální visitací nákladem náboženské matice nová kazatelna. Téhož roku dal farář Vojáček svým nákladem na věž hodiny.

Roku 1891 pořízena byla v kostele nová barevná okna. Dvě z nich v presbytáři zjednána byla nákladem Karla a Amalie z Nádherných; ozdobena jsou obrazy sv. patronů jejich (»Svatý Karel Bor.« a »Sv. Amalie«); zhotovena byla ve Vídni v dílně Tyrolské. Čtyři okna v lodi chrámové se vzorky kobercovými zhotovil K. Meltzer ve Skalici. Okno za oltářem v presbytáři, na nějž přispěl farář Vojáček, ozdobeno jest obrazem sv. Františka Xav., patrona jeho; zhotovil je r. 1893 Syvalter v Praze.

---

tehdáž již čestným děkanem a kníž. arcib. notářem ve St. Kolíně, založil v Janovicích mešní fundaci, věnovav k tomu účelu 987 zl.

*) Zemřel v mladém věku 46 let dne 26. března 1895.

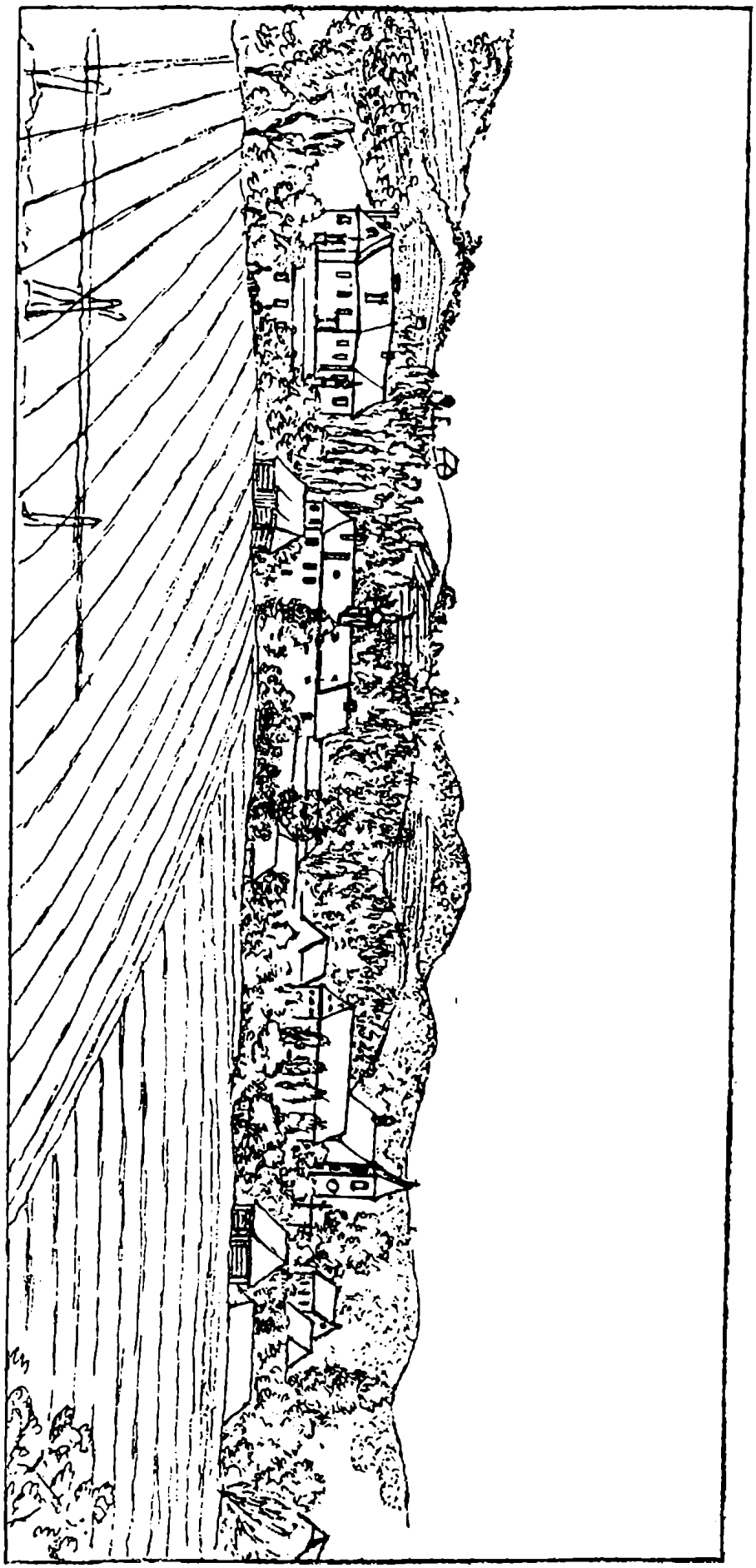

Pohled na Janovice asi z roku 1831. (Dle kresby v pamětní knize farní.)

Roku 1895 byl farář Vojáček jmenován vikářem Votickým.

Roku 1896 darovala Amalie baronka z Nádherných na hlavní oltář 12 nových svícnů v ceně 228 zl.

Roku 1898 byl na památku 50letého panování J. V. císaře Františka Josefa I. chrám Janovický uvnitř vyzdoben. Z matice náboženské povolen byl obnos 1054 zl. na nový gotický hlavní oltář, jenž zhotoven byl firmou bratří Bušků v Sichrově. Mimo to dal vikář Vojáček svým nákladem (1100 zl.) kostel uvnitř vymalovati od Otakara Skůčka z Mělníka.

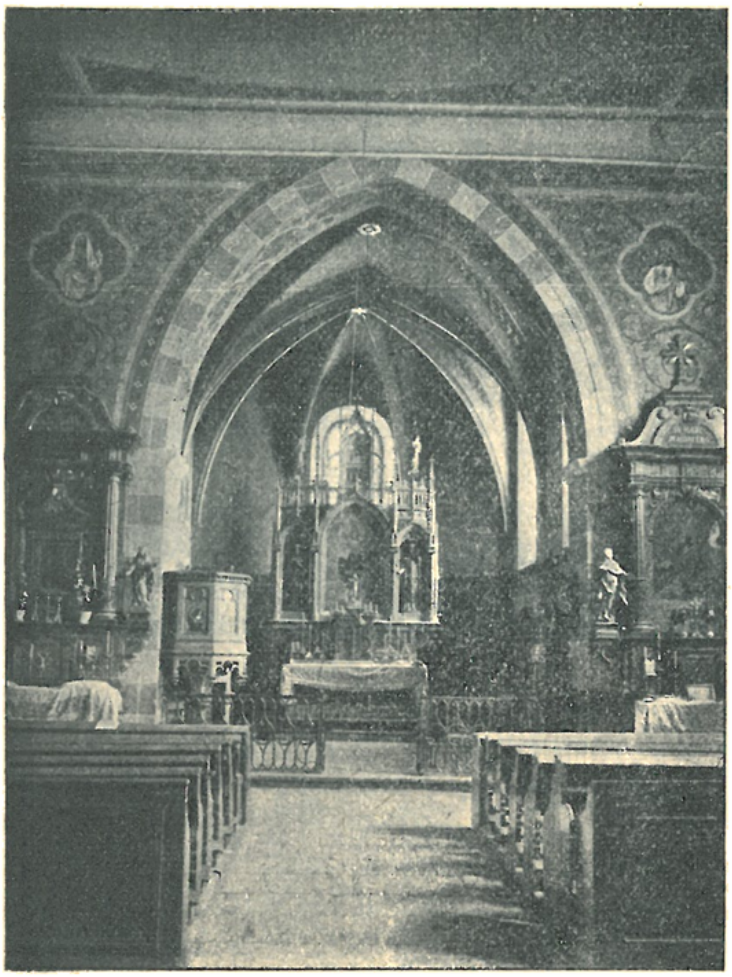

Vnitřek kostela v Janovicích.

Roku 1898 založen byl v Janovicích »Spolek sv. Rodiny«, ku kterémuž přihlásilo se 238 rodin s 1165 členy.

Rok 1901 stal se pro Janovice obzvláště památným, neboť dne 18. května zavítal sem Jeho Em. nejd. kardinál arcibiskup Leo Skrbenský udělovat svátost biřmování. Byla to první apoštolská cesta J. Em. z Prahy na venek.

Dne 11. prosince 1905 zemřel farář a vikář František Vojáček a byl od gen. vikáře Msgra Frant. Brusáka za veliké a srdečné účasti duchovenstva i lidu pochován.

Farářem Janovickým stal se roku 1906 Prokop Holý (dříve farář v Hříměždicích) a po jeho odchodu na faru do Dolních Hbit roku 1911 Vinc. Bočan.

*Farní kostel sv. Martina**) byl původně asi ve století XII. vystavěn ve slohu románském. Z původní té stavby dochovala se věž, v níž patrna jsou dosud bývalá podvojná okénka, jimiž byla věž ve všech čtyřech bocích opatřena. Z téže doby dochovala se snad i část jižní zdi lodi. Loď a presbytář vystaveny byly nově slohem gotickým ve XIV. století.

Presbytář zakončen jest třemi boky a opatřen zevně opěrnými pilíři. Klenbu má žebrovou s okrouhlými hladkými svorníky. Loď jest obdélníková. Okna v presbytáři i v lodi jsou obdélníková, půlkruhem zaklenutá, roku 1845 v nynější podobu upravená. Vítězný oblouk jest hrotitý.

Náhrobek paní Anny Říčanské († 1599) a pana Zikmunda z Říčan († 1597) v kostele Janovickém.

Ze starobylých památek tu se dochovavších zasluhují povšimnutí mramorové náhrobní kameny, jež uchráněny byly před jistou zkázou při opravě chrámu roku 1887 péčí Karla ryt. Nádherného, jenž je dal zazditi dovnitř chrámu na svůj náklad. Nejstarší z nich jest z roku 1582 panny Anny Říčanské. Spatřuje se na něm mladistvá ženská postava s rukama skříženýma. Druhý kámen kryl hrobku pana Mikuláše z Říčan, jenž

*) Viz zevrubný popis v „Soupise“ str. 32 a násl.

zemřel roku 1591. Ale tento kámen zřídili mu synové jeho teprve po dvanácti letech, r. 1603. V hořejší části jeho jest nápis: „Leta 1591 v outerý po svatém Františku mezi 10. a 11. hodinou na celém orloji usnul jest v Pánu urozený pán pan Mikuláš z Říčan a na Beztahově, jehožto tělo tuto pochováno a do země, odkudž přišlo, pohřbeno jest, očekávajíc blahoslaveného z mrtvých vzkříšení. Duši pak jeho Pán Bůh rač milostiv býti. Pro jehožto památku synové jeho, urozený pán pan Jan a na Zásadce a pán pan Vilém Lev a na Beztahově, bratří vlastní z Říčan tento kámen dali jsou na tomto místě položiti leta 1603 ve středu po sv. Jiří". V dolejší části jest znak Říčanský. Na třetím kamenu spatřuje se postava muže v plném odění rytířském; kolkolem na kraji kamene umístěn jest nápis tohoto znění: „Leta 1597 v sobotu před památkou narození Pána Krista život svůj dokonal věku svého 72. lítě stáří urozený p. p. Zikmund z Říčan na Křešicích a tuto pochován jest očekávaje z mrtvých vstání". Na čtvrtém náhrobním kamenu vytesána jest postava paní; na okraji umístěn jest nápis: „Leta 1599 v outerý den památky svatého mistra Jana z Husince a mistra Jeronyma umřela urozená paní paní Anna Říčanská z Ryznburka a ze Švihova, na Křešicích, a tuto odpočívá v Pánu". Pátý konečně náhrobek má nahoře nápis: „Leta Páně 1611 v pátek na den svaté Marty ve tři hodiny na noc umřela urozená paní Voršila Říčanská z Malovic, pozůstalá vdova po urozeném pánu panu Mikulášovi z Říčan a na Bestahově, a tuto pohřbena jest v naději jisté blahoslaveného z mrtvých vzkříšení". V dolejší části jest pěkně pracovaný Malovecký znak. Jsou to tedy vesměs náhrobní kameny členů rodu Říčanských z Říčan, jemuž Janovice patřily od roku 1538 až do roku 1603 a Beztahov do roku 1618.

Zvony: 1. z roku 1507, 2. ulitý zvonařem Brikcím v Praze ve druhé polovici XVI. století.

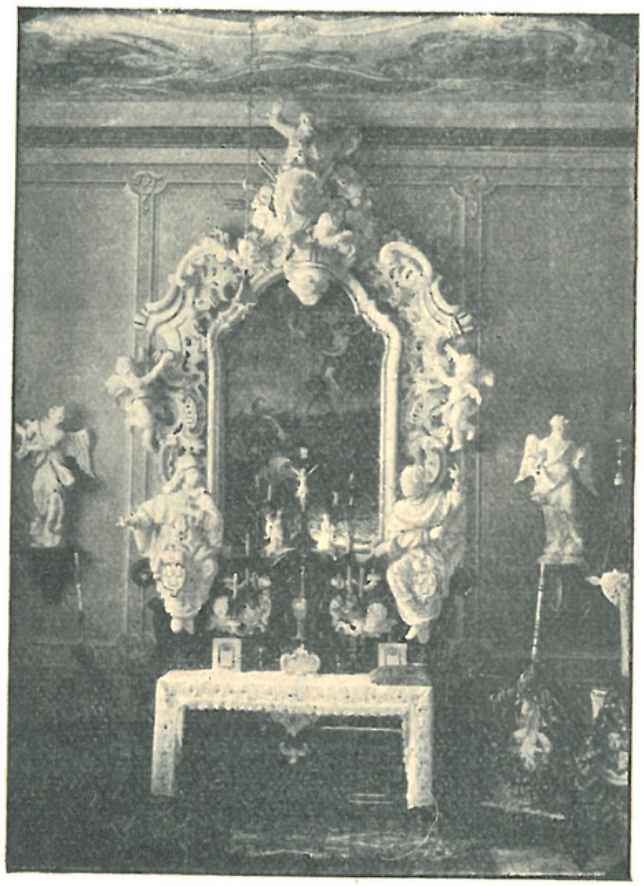

Oltář v kapli zámku Janovického.

V zámku Janovickém, náležejícím nyní baronu Janu Nádhernému, nalézá se kaple sv. Jana Nep. Byla k zámku přistavěna asi v druhé polovici XVIII. století, nepochybně roku 1766 za hrab. Arnošta Frant. z Vrtby.*) Jest v půdorysu obdélníková; osvětlena jest dvěma segmentovými okny. Na plochém stropě spatřuje se uprostřed malba »Apotheosa sv. Jana«, v rozích evangelisté v rokokových kartuších. Na pěkném rokokovém oltáři jest

*) Již dříve bývala v zámku Janovickém domácí kaple; tak čteme

v bohatě řezaném rámci obraz na plátně: sv. Janu Nep. zjevuje se anděl nesoucí relief Madonny Staroboleslavské. Po stranách svatostánku jsou na velikých volutách sedící sochy: »Sv. Ludmila« a »Bl. Hroznata«. Socha blahoslav. Hroznaty poukazuje k někdejším držitelům panství, totiž rodu pánů z Vrtby, kteří bl. Hroznatu k předkům svým počítali a Janovice od r. 1603 do roku 1809 v držení svém měli.

V Janovicích byla kaple sv. Maří Magdaleny. Zmínku o ní nalézáme ve zprávě faráře Votického z roku 1671, kdež se praví: „V Janovicích jest veřejná kaple sv. Maří Magdaleny, v níž se však toliko ve svátek této světice služby Boží konají. Fundací a příjmů žádných nemá". V den sv. Maří Magdaleny vedeno bývalo do Janovic z farního kostela Votického processí. Kaple tato, jak již výše jsme pověděli, byla v době Josefinské zrušena a za obydlí farářovo upravena.

4. Ouběnice (Alběnice), fara.

Duchovní správu obstarává farář.

Patron: Ondřej a Marie Dyndovi.

Místa přifařená: Ouběnice 286 k., 6 ž., šk. 4tř.; Hlivín $^3/_4$ h., 41 k.; Jeleneč $^3/_4$ h., 22 k.; Jinošice $^1/_2$ h., 157 k.; Jiřín $^1/_2$ h., 203 k., 13 ž.; Kaliště $1^1/_4$ h., 180 k.; Kobylí $^3/_4$ h., 101 k.; Strženec $^1/_2$ h., 60 k.; Tomice $^1/_4$ h., 260 k., 14 ž.; Vrbětín $^3/_4$ h., 17 k.; celkem: 1337 k., 33 ž.

Chrám Ouběnický pochází, jak nejstarší jeho zachované části svědčí, již ze století XII. Ale historické zprávy z něm začínají teprve v polovici století XIV.

V rejstříku desátků papežských uvádí se kostel Ouběnický v dekanátu Štěpánovském r. 1352 s příspěvkem 15 grošův.

Roku 1359 zemřel farář Ouběnický Albert. Nástupcem jeho stal se klerik Oldřich, syn Oldřicha z Ouběnic. Patrony kostela tehdáž byli: Protivec, Držkraj a Vilém, bratří z Ouběnic, Petr z Ouběnic, jakož i bratří Petr, Jan a Bohuslav z Tomic a Hugo z Jelenče. Dělili se tedy o právo podací vladykové sídlící na Ouběnicích, Tomicích a Jelenči.*)

Farář Oldřich zemřel však již roku následujícího (1360), načež na uprázdněné místo dosazen byl Bohuněk, syn Dětona z Tomic, jenž býval před tím farářem ve Věžné.**) Ten působil v Ouběnicích až do roku 1396, kdy místo své směnil s Janem řeč. »Kramolín«, farářem u sv. Vojtěcha v Podskalí v Praze.***)

R. 1397 byl farář Jan rozhodčím ve při mezi Mik. Donatem, klerikem, a Etlinem, měšťanem pražským, a byl toho roku ještě dvakráte přítomen jako svědek při soudním jednání konsistorním.†)

---

ve zprávě faráře Votického z roku 1677: „V zámku Janovickém má hrabě Vrtby soukromou slušnou kapli, v níž každého dne mši sv. slouží některý kněz františkán z kláštera Votického". Ve zprávě z roku 1700 se praví, že v zámku Janovickém jest kaple sv. Vavřince a že se tam mše svatá slouží, kdykoliv pan patron z Prahy do Janovic zavítá.

*) Lib. Conf. I., 90.

**) Lib. Conf. I., 116.

***) Lib. Conf. V., 261.

†) Soudní akta III., 245, 276, 309.

Roku 1401 Oneš Tluxa z Čechtic jinak z Pacova a Hugo Huk, panoše z Tomic, dali faráři Ouběnickému Janu Kramolínovi jednoho člověka svého řečeného Mikše z Ouběnic se vším dědictvím jeho (»unum hominem . . . ac ipsius haereditates«). Vzhledem k daru tomu farář a nástupcové jeho byli povinni sloužiti jednu mši sv. zádušní za někdejšího faráře Ouběnického Bohuňka.*)

Roku 1402 vyskytá se rovněž jméno faráře Jana Kramolína ve svědectví o ceně jakéhosi lesa u Ouběnic**) a dvakráte jakožto rozhodčího v rozepřích.***)

Roku 1406 sám Jan Kramolín měl s Onšem Tluxou z Čechtic rozepři o desátek ze vsi Jelenče.†) O sporu tom a smírném jeho výsledku nabýváme světla z knih erekčních.

Z poplužního dvorce ve vsi Jelenči dostával totiž farář Ouběnický a kostel jeho jako desátek dva mandele pšenice, dva mandele ječmene a dva mandele ovsa. Oneš Tluxa z Čechtic, prodav dvůr ten, vymínil pro faráře pouze po jednom mandeli, míně, že jen tolik jest povinován. Náhradou za úbytek tím vzniklý zajistil mu ony tři mandele na dvou polích, jež dříve k popluží Jelenečskému náležela, tehdáž však ke dvoru v Tomicích připojena byla. Při té příležitosti daroval Tluxa faráři Janovi a nástupcům jeho roční důchod 30 grošů, načež farář jménem svým a nástupců svých zavázal se konati v kostele Ouběnickém každého roku dvě anniversaria za spásu dárcovu a členů jeho rodu.††)

Roku 1408 Blažej řečený Braba z Ouběnic daroval za blaho duše své, svého otce Václava a matky své Markéty čtvrt lánu polí, kterouž byl kdysi dobré paměti farář Bohuněk jako pravý dědic byl držel. Farář Jan Kramolín zavázal se navzájem, že jména řečených Blažeje, Václava a Markéty zapíše do knihy kostelní a že on i nástupcové jeho věřící lid v neděli a ve svátek dle obvyklého způsobu vyzve k modlitbám za ně.†††)

Po Janu Kramolínovi byl v Ouběnicích farář jménem Václav, jenž r. 1411 místo své směnil s farářem Popovickým Janem.*†)

O pozdějších osudech kostela a fary Ouběnické v době, kdy v Čechách nabyla vrchu víra podobojí, ničeho na ten čas nevíme. Až teprve z doby obnovení náboženství katolického dovídáme se, že roku 1677 Ouběnice náležely pod správu duchovního správce Bystřického, jímž byl tehdáž P. Celsus Pentz, františkán z kláštera Votického.*††)

---

*) Lib. Erect. V., 536.
**) Soudní akta IV., 125.
***) Ibid. 160, 165.
†) Soudní akta V., 142.
††) Lib. Erect. V., 696--698.
†††) Lib. Erect. VIII. (rkp. v kap. knih.), 7.
*†) Lib. Conf. VII., 38.
*††) Viz „Posvátná místa“ díl II., str. 134.

Kollátorem kostela Ouběnického byl tehdáž Jan Jiří Radecký z Radče na Uhřicích. Kostel zasvěcen byl tehdáž sv. Linhartu, měl dva oltáře, pevnou sakristii a tři zvony, jednu kasuli a jedinkou albu, obě již sešlé. Obklopen byl hřbitovem. Fundací při něm nebylo žádných. Náleželo k němu 11 vesnic: Ouběnice se 36, Jinošice s 23, Kaliště s 33, Jeleneč se 13, Opřetice s 11, Nové Dvory s 8, Vrbětín s 11, Kobylí s 11, Hlivín s 18, Tomice se 63 a Jiřín s 26 dušemi schopnými přijímání sv. svátostí. Kostel měl 8 kop odkázaných; každého roku odvádělo se $^1/_2$ kopy; polí 9 měřic, jež pronajímala se sedlákům, kteří z nich odváděli třetí mandel; louku na 5 vozů sena, jíž užíval kollátor, krav 7, z nichž nic nebylo lze obdržeti pro chudobu lidí. Veškery příjmy obracely se na opravy kostela a jiné potřeby; administrátor nic z toho nedostával, leda když tam mši svatou sloužil, 25 kr., a ani těch by prý nebylo možno platiti, kdyby mše sv. častěji byla sloužena. *)

R. 1700 čítalo se ve vsích ke kostelu náležejících 288 duší. **)

Dlouho byl kostel Ouběnický bez vlastního duchovního správce. Na počátku století XIX. zbožní obyvatelé Ouběnic a Tomic zasazovali se o to, aby v Ouběnicích zřízena byla samostatná duchovní správa, jelikož zimní dobou mnohým nebylo možno docházeti k službám Božím do Bystřice. Po deset let toho se domáhali, nelitujíce značných výloh. Konečně dovolil jim císař František I., aby na vlastní své útraty vystavěli příbytek pro duchovního správce, což také roku 1817 učinili. Duchovního měli vydržovati na své útraty. Když fara byla vystavěna, převzala vrchnost Tvoršovická právo patronátní.

Prvním lokalistou stal se Matěj Maza, jenž místo své nastoupil 24. února 1819, byv od osady Ouběnické slavně uvítán. Zemřel však již v dubnu roku 1821, načež nástupcem jeho se stal Maršovický kooperátor Václav Tomíček, jenž v Ouběnicích pobyl do roku 1826, načež se tu vystřídalo několik administrátorův, až posléze roku 1830 installován byl Václav Fürst, jenž byl před tím kaplanem Arnoštovickým a od roku 1829 administrátorem Ouběnickým. Nový duchovní správce dal kostel vybiliti a oltáře opraviti. Zavedl hudbu nástrojovou, dav opraviti sešlý již positiv a zakoupil jednak z vlastního, jednak z příspěvkův osadníků 2 bubny, 3 trouby, 2 lesní rohy a 1 klarinet. Dal také zříditi nový dřevěný »Boží hrob«. Roku 1831 dal vymalovati nový oltářní obraz, představující sv. Josefa, od Janovického faráře Antonína Stulfy.

Roku 1833 ze dne 5. na 6. září v noci vnikli svatokrádci do kostela a uloupili 16 cínových svícnů, několik svící, 7 pokrývek oltářních, cínovou nádobku na olej, 3 trouby a několik součástí lesních rohův. Poškodili také dvířka u tabernákulu a dvéře u sakristie.

---

*) Zpráva v archivu arcib.
**) Zpráva v archivu arcib.

V letech 1834—36 byl kostel zevně i uvnitř opraven.

Farář Fürst ujal se, nedbaje protivenství a nesnází, roku 1841 rozhodně a s úspěchem poddaných panství Tvoršovického, když jim při tehdáž prováděném zdělávání nových katastrálních map tehdejší majitel panství nespravedlivě chtěl odejmouti části lesů, jež dosud jim náležely.

Zasloužilý tento duchovní správce působil v Ouběnicích plných 34 let. Roku 1857 dočkal se povýšení lokalie Ouběnické na faru, i stal se tudíž prvofarářem Ouběnickým. Zemřel dne 26. dubna 1864.

Uprázdněnou faru obdržel František Jiroušek, rodem z Bystřice, jenž v letech 1840—51 byl vychovatelem v rodině svob. pánů Tacco v Gorici v rakouském Přímoří a v letech 1851—1862 u barona Josefa z Eichhoffu na Moravě, načež od roku 1862 vypomáhal v duchovní správě ve svém rodišti, až roku 1864 farářem Ouběnickým se stal.

Roku 1883 pořízeny byly hodiny na kostelní věži.

Roku 1884 slavil farář Jiroušek kněžské druhotiny neboli 50té výročí svého vysvěcení na kněžství. Celá osada súčastnila se této slavnosti a rodina patrona chrámu Jana Šebka darovala jubilantovi mimo jiné dary skvostná mešní roucha, jež oslavenec dal v majetek chrámu Ouběnického. Jubilant byl vyznamenán důstojenstvím osobního děkana.

Roku 1888 byl kostel Ouběnický opraven a nový hlavní oltář zřízen.

Farář a osobní děkan Frant. Jiroušek zemřel 11. března 1889, získav sobě o osadu zásluh velikých.

Nástupcem jeho stal se roku 1889 Bohumil Zahradník, kaplan ve Zruči nad Sáz., kteráž spolu se Zbraslavicemi, Bělicí a Ouběnicemi náležela pod patronát rodiny Šebkovy.

Bohumil Zahradník jest vynikajícím, velice plodným a oblíbeným spisovatelem zvláště belletristickým. Narodil se 21. srpna 1862 v Hostačově u Čáslavi. Mládí své strávil v Německém Brodě, kdež otec jeho byl městským zahradníkem. V Něm. Brodě vystudoval také gymnasium. A dle tohoto města, v němž prožil mládí své, užívá pseudonymu »Brodský«. Bohosloví studoval v Hradci Králové a byl dne 11. června 1886 tamtéž na kněze vysvěcen světícím biskupem Pražským Karlem Bor. Schwarzem, jenž nemocného biskupa Dra Josefa Jana Haise zastupoval.

Veliká jest řada spisů Zahradníkových. Spisy přesně náboženské jsou: »Ve kříži vítězství. Modlitební kniha pro ženy a dívky« (1889), »Zbožný katolík. Modlitební kniha pro katolíky« (1892) a »Vzhůru srdce k Pánu. Modlitební kniha pro katolíky« (1894). Ze spisů belletristicko-apologetických uvádíme: »Bouře na horách« (1885), »Pro pokoj duše« (1886), »Pomsta Lollardův« (1886), »Za své i cizí viny« (1887), »Tři povídky« (1887), »Z našeho kraje« (1889), »Husitské obrázky« (1890), »Hlasatelé svobody« (1890), »Nevěřící věřící« (1891), »Bez víry a bez vlasti« (1891). Spisů belletristických napsal Zahradník celkem 38:

»Dvě povídky« (1889), »Z pole i lesa« (2 díly, 1903—9), »Tři povídky« (1892), »Z vesnic a samot« (deset dílů, 1893—1901), »Kvítí a kvítka« (1893), »Ze života« (dva díly, 1894 a 1895), »Jiná krev« (1895), »Pan poslanec« (1896), »Dvě chalupy« (1896), »Zmařené naděje« (1897), »Obětovaná« (1898), »Vesnické povídky« (2 díly, 1898—29), »Tichý dům« (1899), »Páni a paní« (2 díly, 1899—1900), »Rodina Šillerova« (1899), »Soumrak« (1900), »Nad propastí« (1900), »Paní pokladníková« (1901), »Pozdní květ« (1901), »Z rozmarů života« (1901), »Přeludy« (1902), »Na jiný svět« (1902), »Václav Lamač« (1903), »Úpadek« (1903), »Jako v pohádce« (1904), »Tiché stezky« (1904), »Sladká kouzla« (1905), »Vezdejší chléb« (1905), »Na sopečné půdě« (1906), »V hodinu dvanáctou« (1906), »Libuše Trnavská« (1906), »Dolomeno« (1906), »Nápadníci« (1909), »Jezero« (1909). Sebrané spisy Zahradníkovy vycházejí od roku 1903; dosud vyšlo 17 svazkův.

Farář Zahradník pečoval o další výzdobu chrámu Ouběnického, za předchůdce jeho opraveného.

Roku 1890 pořízeny byly nové obrazy na postranní oltáře, a to: obraz sv. Josefa a obraz sv. Jana Nepom. Každý z nich stál 200 zl. Dále pořízena byla nová křížová cesta nákladem 400 zl. Zmíněné obrazy oltářní, jakož i obrazy křížové cesty maloval Josef Mathauser, akad. malíř z Vinohrad u Prahy. Roku 1892 byla obyčejná okna nahražena okny malovanými, jež zhotovila firma Karla Meltzera ve Skalici u Boru za 1635 zl. Na kůr dána dvě okna kobercová ve slohu románském, do lodi okna v románském slohu, a to s medaillony: na pravé straně sv. Ludmily, na levé bl. Anežky. Do okenních otvorů v gotickém presbytáři, jež při předešlé opravě byly znetvořeny odstraněním kružeb, zasazena byla okna malovaná ve slohu gotickém s postavami světců: Václava, Jana Nep. a Prokopa. Na památku zemřelých patronů Jana a Marie Šebkových, kteří byli chrámu Ouběnického velikými dobrodinci, dal farář na obraze sv. Václava na dolejším okraji vpáliti do skla nápis: »In memoriam domini patroni Joannis Šebek † 18 $^{17}/_{3}$ 89«, a pod obraz sv. Jana Nep. nápis: »In memoriam dominae patronissae Mariae Šebek † 18 $^{24}/_{3}$ 89«.

Roku 1892 opatřena byla nová mešní roucha a jiné potřeby bohoslužebné od »Křesťanská akademie« v ceně 713 zl.

Roku 1894 pořízeny byly nové postranní oltáře, nový Boží Hrob, nové rámy na křížovou cestu a kříž naproti kazatelně, vesměs ve slohu gotickém; veškeré tyto předměty zhotoveny byly firmou »Petr Bušek a synové« v Sychrově u Turnova nákladem 2174 zl.

Roku 1901 pořízeny byly nové varhany, jež zhotovila firma bratří Paštiků za 2716 K.

Za své zásluhy o výzdobu chrámu Páně jmenován byl farář Zahradník roku 1901 obecním zastupitelstvem čestným občanem.

Kostel v Ouběnicích.

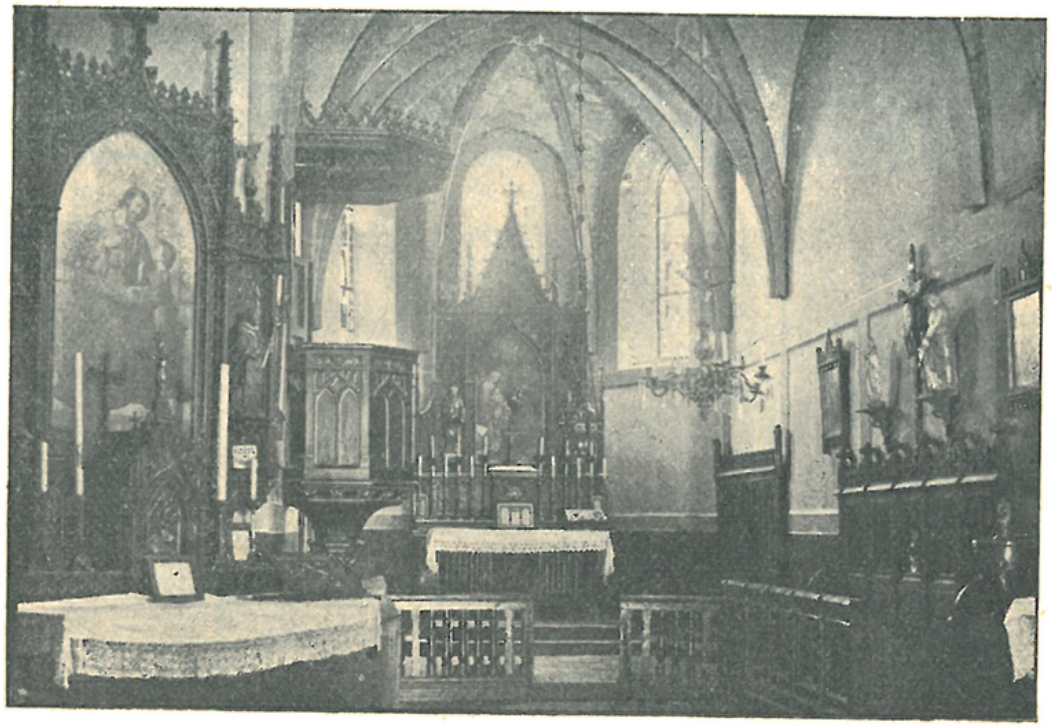

Vnitřek kostela Ouběnického.

R. 1908 zakoupila panství Tvoršovické paní Marie Dyndová, ovdovělá Nováková, majitelka obchodního domu J. Novák v Praze ve Vodičkově ulici, a stala se tak patronkou chrámu Ouběnického.

Farní kostel sv. Markéty pochází, jak již výše řečeno, dílem z doby románské a dílem z doby gotické.*)

Věž, stojící uprostřed průčelí, mívala vo svrchním patře ve všech bocích potrojná, dvěma oblými sloupky dělená okénka. Loď jest v půdorysu skoro čtvercová, plochým stropem krytá. Východní rohy její byly při opravě v XVIII. století sešikmeny. Vítězný oblouk jest půlkruhový. Presbytář skládá se ze dvou klenbových poli, z nichž východní, třemi boky zakončené, tvoří vlastní kněžiště. Klenba presbytáře má silná žebra bez konsol. Ve východním klenbovém poli jest svorník ozdobený krásně tesanou tváří Kristovou.

Ze zvonů jest jeden z roku 1569; jest to práce zvonaře Brikcího; druhý, původně z roku 1410, byl v nedávné době přelit zvonařem Bellmannem.

5. Prčice, fara.

Duchovní správu obstarává farář; místo kooperátora není na ten čas obsazeno.

Patron: Emerich rytíř z Eisensteinů.

Místa přifařená: Prčice 829 k., 3 ak., 42 ž., šk. 5tř.; Divišovice 1/2 h., 151 k.; Chotětice 1 h., 139 k., 2 ž.; Kvašťov 1/2 h., 77 k.; Mrákotice 1/4 h., 94 k.; Nasilov 1 h., 12 k.; Přestavlky 1/2 h., 213 k., 5 ž.; Rohov 1/2 h., 66 k.; celkem: 1581 k., 3 ak., 49 ž.

Chrám Prčický zbudován byl, jak dle dochovavšího se zdiva věže a lodi souditi lze, již ve století XI.

Prčice byly původištěm slavného rodu Vítkovcův. Zde seděl na hradě svém okolo polovice dvanáctého století nejstarší z listin známý předek rodu toho, pan Vítek z Prčice. Za doby jeho sloh románský ve vlasti naší dospěl k nemalému rozkvětu a k nevšední ozdobnosti, čehož však na věži a lodi kostela Prčického naprosto se postrádá. Kdyby pan Vítek z Prčice, pán mocný, bohatý a zbožný, byl býval chrám založil, byl by se tento zajisté stkvěl architektonickou nádherou onoho věku; jelikož však není na něm ani stopy nádhery takové, jest to dostatečným důkazem, že zbudován byl o celé století dříve. **)

Po smrti Vítka z Prčice († 1194) následoval v držení Prčic syn jeho Vok a potomci jeho, kteří zvali se pány z Rožmberka. Syn jeho Jindřich († 1310) postoupil podací kostela Prčického opatovi a konventu kláštera Milevského, kteří k němu podávali kněze z řádu svého.

Syn Jindřichův Petr z Rožmberka († 1347) postoupil Prčice pánům Beneši a Janu z Choustníka.

Beneš z Choustníka, purkrabí Kladský, domnívaje se, že mu jakožto pánu městečka Prčického přísluší i právo podací, presentoval po smrti faráře Bernarda roku 1357 na uprázdněnou faru Řehoře, syna Bernarda z Janova. ***)

---

*) Viz popis „Soupise", 72—75.
**) F. J. Lehner v časopise „Method" XIV. (1888), 113.
***) Lib. Conf. I., 34.

Proti tomu však povstal opat a veškeren konvent kláštera Milevského. Rozepře mezi nimi s jedné a pány z Rožmberka a z Choustníka s druhé strany vzniklá rozhodnuta byla roku 1357 od officiálův arcibiskupských ve prospěch kláštera, jemuž bylo někdy Jindřichem z Rožmberka právo podací kostela Prčického postoupeno; straně protivné nařízeno bylo věčné mlčení. I obrátil se Beneš z Choustníka na pány z Rožmberka, od nichž, jak se domníval, panství Prčické i s právem podacím mu postoupeno bylo. Učinili tudíž páni z Rožmberka Petr a Jošt roku 1362 s klášterem Milevským narovnání v ten způsob, že vykázali klášteru 6 hřiven stříbra úroku na pěti lánech v Přísečnici, začež klášter Milevský přiznal jim právo podací ke kostelu Prčickému, jež pak oni zase postoupili panu Benešovi z Choustníka. Od té doby zůstalo pak patronátní právo stále při majitelích panství Prčického. *)

Roku 1366 byl v Prčici farář jménem Ojíř.**) Za něho stavěl se nepochybně gotický presbytář, neboť dovídáme se, že Ojíř roku 1375 slíbil složiti o sv. Jiří 3 kopy grošů pražských a tolikéž o sv. Jakubě ve prospěch stavby (»pro fabrica«) kostela svého Prčického.***)

Ojíř působil v Prčici do r. 1382, kdy komutoval s farářem Netolickým Janem.†)

Farář Jan pobyl v Prčici do roku 1391, kdy směnil místo své se Ctiborem (Stiborem), farářem u Panny Marie na Louži v Praze. Tehdáž byl patronem kostela Prčického rytíř Bohuněk Vrchota z Vrchotic, jenž ke směně té souhlas svůj dal. ††) Oba faráři však vedli spolu dlouhý spor, až posléze roku 1396 vrátil se každý z nich na bývalé své místo: Ctibor do Prahy a Jan do Prčice †††) Souhlas k tomu dal tehdejší patron jménem Zdislav.

Roku 1402 farář Jan pronajal důchody farní knězi Petrovi z Prahy,*†) roku pak 1406 knězi Jakubovi, synu Janovu z Prahy.*††)

Začátkem patnáctého století drželi Prčici s právem podacím pánové z Landšteina usedlí na hradě Borotíně. Roku 1405 Kuneš Balek ze Šlapánova jménem svým a synovců svých Kryštofa, Beneše, Jana a Přibíka, daroval faráři Prčickému Janovi a nástupcům jeho jednu kopu grošů platu na poplatném člověku Duchoňovi ve vsi Jíví, vyhradiv sobě a nástupcům svým vrchnostenství nad člověkem tím (»dominio supremo pro se et suis successoribus reservato«).*†††)

---

*) Vlasák, Okres Sedlecký, 70.
**) Lib. Erect. I., 50, 52.
***) Soudní akta I., 115.
†) Soudní akta II., 139.
††) Lib. Conf. V., 82—83.
†††) Lib. Conf. V., 271, 272; Soudní akta III., 1, 20, 53, 57, 211.
*†) Soudní akta IV., 155.
*††) Ibid. V., 91.
*†††) Lib. Erect. V., 650.

Roku 1405 žaloval farář Jan pana Mikuláše z Landšteina u arcibiskupa Pražského Zbyňka Zajíce z Hasenburka, že utlačuje lidi poddané záduší, vymáhaje na nich daně a z poslušenství a právomoci farářovy je odnímaje. Arcibiskup ustanovil v té rozepři za rozhodce kněze Vojslava, faráře Milčínského, jenž byl děkanem okrsku Vltavského, a Chvala, faráře Chotovinského. Pře ta skončila se roku 1406 narovnáním ve prospěch faráře.*)

Farář Jan zemřel roku 1409, načež k presentaci Mikuláše a Jana z Landšteina jinak z Borotína potvrzen byl na uprázdněnou faru Radslav, jenž do té doby byl farářem ve Střezmíři.**) Po desítiletém působení v Prčici zemřel farář Radslav r. 1419, načež k presentaci Jana z Landšteina jinak z Borotína nástupcem jeho ustanoven byl kněz Matěj v Praze.

Pánové z Landšteina, kteří na počátku husitských rozbrojů byli majiteli Prčice, připojili se záhy činně a horlivě ke straně podobojí, v čemž i osadníci pány své následovali. Od té doby (asi od r. 1420) panovala v Prčici víra podobojí; duchovní správu vedli kněží téže víry; nějaký čas však nebylo tu faráře vůbec.

Na počátku šestnáctého století patřila Prčice Vilému Mráckému z Dubé, jenž polovici statku Prčického prodal rytíři Janu Voračickému z Paběnic. Ten oblíbil sobě víru bratrskou, k níž i část osadníků přilnula. Bratří mívali v Prčici svůj sbor, jehož představeným byl Prčický soused Kříž, horlivý kazatel. Patron Jan Voračický z Paběnic nedbal proto o kněze posvěceného, i nechal faru uprázdněnou, bez kněze, jehož obydlí i platy sám sobě přivlastnil. Apolena Mrácká z Dubé, vdova po předešlém majiteli panství a držitelka polovice statku Prčického, žalovala naň roku 1541, že »tu v Prčici to podací kostelní téměř zahubiti chce, a na dvořišti, kdež k faře náleží, chmelnici a zahradu že by sobě udělati, též chlévy bořiti a do kuchyně a pivovára to dříví nositi k palivu měl; též že jest i sám některou chvíli v kostele kázal, i z téhož kostela cihly rozkázal pobrati a jimi světnici dlážditi«.***)

Podobně počínali si i jeho synové. Proti tomu ozvali se roku 1565 pánové obcí k Prčici přifařených: Jan z Říčan na Kosové Hoře ve jménu svých poddaných v Divišovicích a Mrakoticích, Smil Hodějický z Hodějova na Chotěticích v zastoupení Chotětických a Mikuláš Vrchotický z Loutkova na Vrchoticích jménem Vrchotických. Podali žalobu k tehdejšímu místodržiteli království Českého arciknížeti Ferdinandovi, udávajíce, že »fara tu v Prčici všecka téměř zpustošena jest, něco předešlí držitelé spálili a něco rozdali, a tak se tu na faře mnohá leta kněz nedrží a kostel ten by také již k spuštění přišel;

*) Lib. Erect. V., 680—681.
**) Lib. Conf. VI., 264.
***) F. J. Zoubek, „Živobytí drobné šlechty 16. století“ v Pam. arch. VIII., 503.

důchody pak a platy knězi a k té faře náležité předešlá mnohá léta otec jejich, Voračických, též Apolena Mrácká jsou brali a sami toho užívali, nyní po nich oni, Petr a Adam, bratří, toho užívají, dědiny, lesy, luka sobě přivlastnivše, též platy od lidí z městečka berou, a tak toho mnohá léta užívají, na kostel a faru nenakládají«. Na tuto žalobu z poručení arciknížete roku 1565 takto bylo odpověděno: »Poněvadž se toto prokázalo svědectvím, že jest na faře v městečku Prčici kněz chován býval, a též jest to provedeno, že někdy Jan Voračický a po jeho smrti Petr a Adam synové některé dědiny a louky, též platy z lidí k dotčenému kostelu náležité jsou drželi a posavádę drží a užívají; z těch příčin dává se o tom jim, Janovi z Říčan, Smilovi Hodějovskému a Mikuláši Vrchotickému na místě lidí poddaných jich k dotčenému podacímu kostelnímu náležících proti Petrovi a Adamovi Voračickým za právo, tak aby oni bratří mezi tímto časem a sv. Bartolomějem před Janem Vojkovským z Milhostic a na Radíči, místopísařem království českého, Janem Velemyšlským z Velemyšlevsi na Týnci nad Sázavou z toho, co jsou platův buď z dědin, luk neb lidí k tomu záduší náležících přijali, počet pořádný u přítomnosti jich původův učinili, a cožkoliv se toho vyhledá, to aby ve 4 nedělích složili; z těch peněz aby se fara zase vystavěla, kostel opravil a také kněz řádný a hodný podle řádu křesťanského na tu faru uveden býti mohl, to jinam než na vychování kněze, opravu kostela a k užitku toho záduší obráceno nebylo«.*)

Následkem toho nařízení byla fara nově vystavěna, od konsistoře pod obojí knězem osazena a i kostel opraven.

Patron Adam Voračický však setrval při víře bratrské, což patrno z toho, že súčastnil se roku 1575 valného shromáždění šlechty bratrské v Praze.

Roku 1596 koupila Prčice paní Dorota Hodějovská, rozená Hrzánka z Harasova, manželka Přecha z Hodějova.**)

Vrchnost Prčická byla víry protestantské, která tou dobou valně v Čechách se rozmáhala. Není tedy divu, že faráři Prčičtí mnohé příkoří od patronův i osadníků snášeli, když nechtěli s nimi souhlasiti. Tak farář Prčický Martin Krňák Táborský listem roku 1597 žádal arcibiskupa Pražského Zbyňka Berku z Dubé, by jej pod ochranu přijal »v tento poslední věk a v tyto časy velmi zlé a nebezpečné, aby z toho nebezpečí a nějaké nové neslýchané religie (víry), kteráž jest proti vůli božské a církve svaté křesťanské, mohl šťastně pomocí jeho vykročiti

*) Vlasák, Okres Sedlecký, 74.

**) Prčický administrátor Jan Antonín Lazenský ve zprávě své z roku 1700 praví, že nalezl pergamenovou cedulku, na níž bylo napsáno: „Leta 1597 ten pátek před památkou Narození Panny Marie ujal pan Přech Hodějovský dědiny zádušní k spravování, a ten den dali nejprveji na těch polích vorati: pod Hurkami, a tu u velkýho rybníka proti mlýnu, a ten kus pod chmelnicí". (V archivu arcib.)

a takového nového vymyšleného náboženství prázden býti; poněvadž z jistých příčin v městečku Prčici nechce a nemíní býti, aby jej milostivě jiným bytem opatřil«.*)

Roku 1599 koupil panství Prčické Humprecht Černín z Chudenic.

Roku 1604 farářoval v Prčici kněz Adam Berka Vodňanský, jehož jméno čteme na zvonu pro kostel Prčický toho roku ulitém, což se stalo za patrona Humprechta Černína.**)

Roku 1612 Humprecht Černín z Chudenic prodal Janovi z Talmberka na Smilkově a Chotěticích a manželce jeho Kunce rozené z Říčan statek Prčický »s podacím kostelním, s kollaturou, farou a školou, i což k tomu záduší od starodávna přináleželo a přináleží . . . «***) Od té doby zůstala Prčice s panstvím Smilkovským pod pány z Talmberka po osmdesáte a pět let spojena.

V dobách pobělohorských, kdy v Čechách náboženství katolické bylo obnoveno, fara Prčická po dlouhý čas zůstávala neobsazena pro nedostatek duchovenstva katolického.

Roku 1642 byla osada Prčická dána pod správu faráře Sedleckého Jana Aloisia Katerského; stalo se tak k presentaci Viléma Václava z Talmberka; Katerského installoval děkan Sedlčanský Jakub Ludvíkovský.†) Později obstarávali duchovní správu v Prčici zámečtí kaplani Smilkovští, kteří byli spolu administrátory farnosti Arnoštovické.

Dle zprávy administrátora Ludvíka Rittovaného z roku 1677 vykazuje se počet duší na osadě Prčické takto: ve městečku Prčici 243, v zámku Prčickém 37, v Divišovicích 67, v Chotěticích 46, v Mrákoticích 27, v Přestavlkách 50, v Rohově 30.

Za téhož administrátora udělil roku 1676 papež Innocenc XI. kostelu Prčickému odpustky pro svátek Nanebevzetí P. Marie.

V době morové rány v Čechách roku 1680 zuřící také v Prčici mnoho lidí zahynulo; zemřelí pochováváni byli za městem při cestě k Mitrovicům vedoucí; na místě tom vystavěna byla tehdáž kaplička tak zvaná »morová«, která dosud stojí. Uvnitř jest cenný obraz na dřevě malovaný, na němž spatřuje se Panna Maria Svatohorská, níže sv. Šebastián a sv. Roch, za nímž stojí anděl s otevřenou knihou, na kteréž napsána jest prosba za ochranu před morem. V dolejší části obrazu přimalována byla později ležící postava sv. Rosalie.††)

Pan Václav Vilém Antonín z Talmberka († 1697) daroval kostelu Prčickému stříbrný kalich a obraz svého patrona svatého Václava se znakem Talmberským. Po jeho smrti přešel

---

*) Vlasák, Okres Sedlecký 75.
**) Vlasák, Okres Sedlecký 76.
***) Tamtéž.
†) Cfr. Štědrý ve Sborníku histor. Kroužku 1910, 173, kdež místo „Autersky“ čísti dlužno „Katersky“.
††) Viz „Soupis“ str. 87.

statek Prčický v držení ovdovělé manželky jeho Eleonory Renaty rozené hraběnky de La Saga Paradis, která podruhé provdala se za Františka Voračického z Paběnic.

U této vrchnosti v zámku Prčickém bydlil dle zprávy z roku 1700 tehdejší administrátor Arnoštovický a Prčický Jan Ant. Lazenský.

Dle zprávy tohoto administrátora hodlal hrabě de la Saga Paradis, jemuž po dvě leta Prčice náležela, v Prčici zříditi faru, a již i dům a polnosti pro ni určil; ale nedošlo k tomu.

Dle výkazu téhož administrátora bylo na osadě Prčické roku 1700 celkem 647 duší, z čehož na Prčici se zámkem připadalo 347 duší.*)

„Morová" kaplička u Prčice.

Roku 1701 lehly téměř celé Prčice popelem. Také krovy nad kostelem a věží vyhořely; zvony spadly s hranice na klenbu, aniž by však utrpěly škody.**)

Osada Prčická zůstala pod správou administrátorův Arnoštovických až do r. 1724, kdy přikázána byla farářům Sedleckým. Tím rokem počínají se také samostatné matriky Prčické.

Roku 1730 dal tehdejší patron a majitel statku Prčického rytíř Jan Vít Malovec z Malovic kostel Prčický obnoviti. Věž kostelní dal zvýšiti o několik sáhův a pokrýti pěknou báňovitou střechou, jak jest podnes viděti. Stavbu vedl zednický palír Jan Pree. Malovec dal také zříditi nový hlavní oltář, dva oltáře boční (sv. Jana Nep. a sv. Isidora) a nové varhany.***)

*) Zpráva Vlasákova (Okres Sedlecký, 79), že morem roku 1680 „zahynulo v Prčici několik set lidí" nezdá se býti správnou; byloť, jak výše řečeno, v Prčici a zámku roku 1677 před morem 280 duší a r. 1700, tedy 20 let po moru, 347 duší.

**) Vlasák, Okres Sedlecký 79.

***) Vlasák, Okres Sedlecký 85.

Rytíř Malovec zemřel roku 1769 a pochován byl v kryptě uprostřed kostela vedle manželky své Marie Anny Malovcové rozené Běšinky z Běšín.

Roku 1782 a 1783 působil v Prčici jakožto zámecký kaplan zakladatel Dědictví Svatojanského Antonín Hanikýř.

Prčičtí dlouho toužili po tom, aby měli vlastního duchovního správce. Když roku 1796 zemřel Sedlecký farář Rossol, upozornili Prčičtí hraběnku Vratislavovou z Mitrovic, jakožto poručnici nezletilého majitele panství barona Jana Malovce z Malovic, že nadešel příhodný okamžik ke zřízení samostatné duchovní správy, což hraběnka také uznala. Dopsala knížeti

Kostel v Prčici.

z Lobkovic jakožto patronu beneficia Sedleckého, aby budoucího faráře presentoval toliko pro Sedlec a nikoliv také pro Prčici, jelikož jedná se tu o zřízení samostatné fary. Kníže Lobkovic projevil svůj souhlas; rovněž tak arcibiskup Salm-Salm schválil zamýšlené zřízení fary.

Ale z hojného původního nadání nedochovalo se ničeho; během dob bývalý majetek zádušní octl se v rukou soukromníkův a nedochovaly se ani listiny, na jichž základě by možno bylo požadovati ho zpět. Bylo tudíž nutno postarati se o nadání nové. Roku 1799 Anna, vdova po Václavu Tumovi, někdy mlynáři z dolejšího mlýna Prčického, darovala k zamýšlené faře domek se zahradou a s polnostmi ve výměře 13½ míry. Když darovaný domek nebyl uznán za vhodný k obydlí farnímu, postoupil k tomu účelu patron stavení u zámku.

Prvním farářem stal se roku 1800 Bernard Vaňouček (Waniauczek), bývalý člen řádu kapucínského. V řádě tom prožil

čtrnácte let, až do roku 1785, kdy dle rozkazu cís. Josefa II. byl počet členů klášterů kapucínských obmezen. Vaňouček byl tehdáž v klášteře Chrudimském, i odebral se jako kooperátor do Dobré na panství Rychnovském, kdež strávil 9 let, potom působil čtyři léta jako farář v Tučapech v kraji Táborském, načež stal se farářem v Prčici, kdež působil až do roku 1815, načež vstoupil zase do kláštera kapucínského na Hradčanech v Praze, kdež zvolen byl za kvardiána a ve vysokém věku zemřel roku 1834.

Nástupcem jeho v Prčici stal se roku 1816 Desiderius Procházka.

Roku 1817 dal tehdejší majitel panství Prčického Karel Burka kostel zvenčí i uvnitř opraviti a oltáře obnoviti; roku 1818 daroval kostelu 12 svícnů, velikou cínovou lampu a 12 kostelních lavic.

Týž majitel panství dal v letech 1815—23 zbudovati nákladný most*) o třech obloucích 250 kroků zdélí přes bažinatou louku mezi Prčicí a Sedlcem, čímž usnadnil spojení mezi těmito tak blízkými městy, jež dříve bývalo velmi obtížné. Na most ten dal postaviti sochy sv. Jana Nep. a sv. Floriána, zhotovené od sochaře F. Platzera v Praze. Sochy tyto posvětil farář Procházka slavně dne 7. prosince 1823.

Roku 1825 složila obec Prčická s obcemi přifařenými kapitál 2100 zl. na zřízení kaplanského místa v Prčici.

Roku 1831 vyznamenán byl farář Procházka titulem osobního děkana.

Roku 1842 dal tehdejší patron Václav rytíř z Eisensteinu kostel Prčický na svůj náklad opraviti.

Znamenitou památku zanechal Prčici jakožto rodnému svému místu František de Paula Pištěk. Narodil se v Prčici dne 6. dubna 1786. Byv roku 1808 vysvěcen na kněžství působil až do 15. května 1809 jako kooperátor ve Smolnici, potom do 24. srpna 1809 jako interkalární administrátor ve Vrbně nad Lesy, načež až do roku 1817 byl farářem v Panenském Týnci a roku 1818 děkanem v Přešticích se stal. Roku 1823 zvolen byl metropolitním kanovníkem v Praze a již roku následujícího ještě jako nedělní kazatel stal se ve věku 38 let světícím biskupem s titulem biskupa Azotského a spolu k nadlepšení svých důchodů děkanem kapitoly Staroboleslavské. Roku 1828 byl jmenován generálním vikářem. Roku 1831 stal se biskupem Tarnovským v Polsku a roku 1835 arcibiskupem Lvovským a tudíž i primasem království Haličského. Roku 1843 rozhodl se, že na místě svého rodného domku v Prčici vystavěti dá budovu pro klášter Milosrdných sester spojený s nemocnicí. Dne 13. června roku 1843 byl položen základní kámen k zamýšlené budově. Stavba rychle pokračovala. Mnoho lidí

*) Stál asi 60.000 zl. víd. měny neboli 24.000 zl. ve stříbře.

z Prčice a okolí nalezlo při práci té zaměstnání, čímž značnou měrou zmírněna byla nouze tehdáž panující. O stavbu měl neúnavnou péči tehdejší kaplan Prčický Antonín Burian, jenž zaměstnaným každého téhodne mzdu vyplácel a účty vedl. Roku 1845 dne 24. června byla budova dokončena. Arcibiskup Pištěk věnoval ji s patřícími k ní polnostmi a lukami (z kterýchžto pozemků část na přilepšení Prčické fary oddělil) a jinými požitky Milosrdným sestrám, aby pod jejich péčí v domě tom chudí nemocní útočiště a úlevu nalézali. Slavné uvedení čtyř Milosrdných sester ustanoveno bylo na den 10. srpna, na kterýž den připadala poutní slavnost sv. Vavřince, patrona chrámu Prčického. Den před tím, 9. srpna přijel jakožto zástupce arcibiskupa Schrenka kanovník Václav Pešina.

Nemocnice Prčická arcibiskupem Pištěkem založená.

V den slavnostní po zpívané ranní mši sv. veden byl o půl desáté hodině za účastenství 16 kněží a nepřehledného zástupu lidí slavný průvod do nového ústavu, kdež Milosrdné sestry se svou představenou průvod uvítaly a do domácí kaple uvedly. Kanovník Pešina pronesl případnou řeč, načež vykonal posvěcení kaple a kláštera. Na to v témž slavném pořádku vedl se průvod zpět do farního chrámu, kdež děkan Sedlecký Jan rytíř z Ragersdorfu konal slavnostní kázání, načež následovala pontifikální mše sv. a posléze slavné »Te Deum«.*) Při slavnosti

*) Slavnost tu popsal zmíněný Prčický kaplan Ant. Burian v „Časopise pro katolické duchovenstvo" 1845, str. 589 a násl.; tam jest také řeč kanovníka Pešiny otištěna.

té vzpomínáno bylo vděčně šlechetného zakladatele, jemuž přáno bylo dlouhé blahoplodné působení. Leč Bůh usoudil jinak. Půl roku po slavnosti té nebylo Pištěka již mezi živými; zemřelť 1. února 1846 v šedesátém roce svého věku. V poslední vůli své pamatoval na svůj dobročinný ústav Prčický, odkázav mu 23.200 zl. konv. mince.

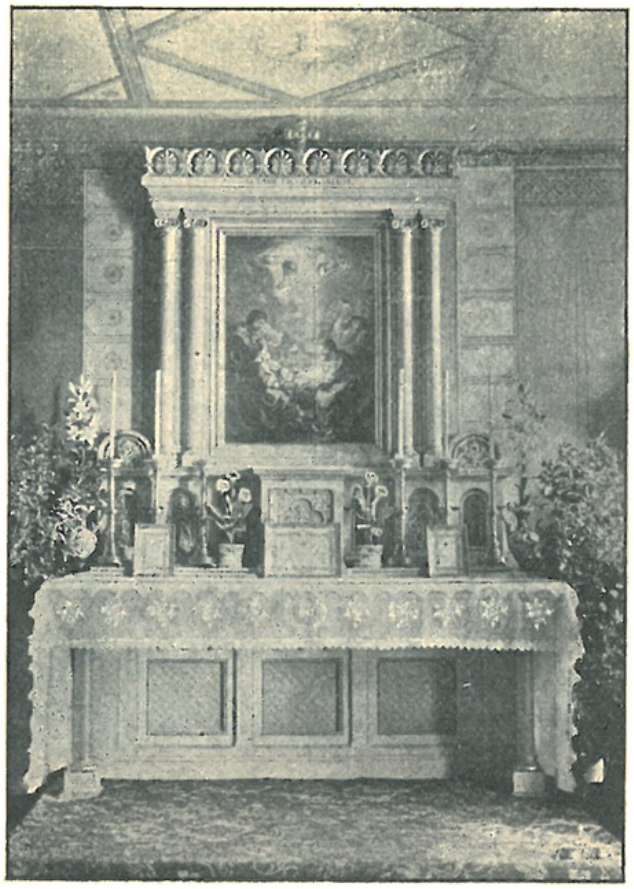

Oltář v kapli nemocnice Prčické.

Roku 1851 odebral se děkan Procházka po 35letém blahodárném působení na odpočinek*) a nástupcem jeho se stal zmíněný kaplan Prčický Ant. Burian.

Roku 1856 zřízena byla nová střecha věže; náklad na to v obnosu 2000 zlat. konvenční mince nesl patron Václav rytíř z Eisensteinu.

Za války s Pruskem roku 1866 byla i osada Prčická pruským vojskem zaplavena; tak sice, že celý pluk byl tu rozložen a po dva dni od 15. do 17. srpna tu pobyl. Chování pruského vojska nebylo v celku špatné. Zvláště chvályhodna byla touha pruských vojínův od Rýna, horlivých katolíků, po slyšení slova Božího. Prosili místního faráře snažně, by jim v německé řeči kázal, a když jim vyhověl, bylo účastenství jejich veliké. Chrám byl naplněn pruským vojskem, které v nejkrásnějším pořádku a s velikou pozorností poslouchalo slova kazatelova a potom při litaniích a požehnání s příkladnou pobožností přítomno bylo.

Roku 1866 dne 22. září ustanoven byl do Prčic za kaplana Ferdinand Kalous,**) jenž jako horlivý kněz počal blahodárně

*) Roku 1855 slavil v Jetřichovské kapli 50té výročí svého vysvěcení na kněžství; tehdejší majitel Jetřichovic JUDr. Jan Kanka dal k slavnosti té kapli skvostně vyzdobiti a uspořádal pak v zámku Jetřichovickém hostinu.

**) Pozdější světící biskup Pražský a probošt Staroboleslavský (zemřel r. 1907). Na památku svého působení v Prčici věnoval roku 1903

působiti, takže se stal v krátké době účastným důvěry, úcty a lásky osadníkův. Avšak z vůle arcibiskupa kardinála Bedřicha ze Schwarzenbergu, jenž horlivého kněze toho seznal při generální visitaci r. 1867 dne 8. a 9. července v Prčici konané, ustanoven byl dne 1. září roku 1867 za kaplana do Prahy k sv. Duchu. Nástupcem jeho stal se Klement Markrab, jenž tu rovněž horlivě působil až do r. 1869, kdy odešel za kaplana do Pcher.*)

Roku 1868 vystavěna byla nová farní budova.

Roku 1873 jmenován byl farář Burian kn. arcib. vikářem, roku pak 1878 osobním děkanem.

Roku 1874 byla Prčická nemocnice milosrdných sester arcibiskupem Pištěkem založená od místodržitelství a zemského výboru za veřejnou a všeobecnou uznána a prohlášena.

Po 46letém záslužném působení v Prčici byl děkan Ant. Burian**) roku 1882 jmenován sídelním kanovníkem ve Staré Boleslavi, kdež roku 1884 zemřel.

Po něm stal se farářem v Prčici r. 1882 Václav Turinský, jenž tu byl po sedm let kaplanem.

Roku 1889 stal se v Prčici kaplanem novosvěcenec František Hartmann, jenž pro milou svoji povahu a horlivost těšil se veliké lásce osadníkův. Po krátkém působení zemřel r. 1892 tuberkulosou plic u věku ne plných 28 let. Hodní kollegové jeho sebrali mu na pomník.

Roku 1890 věnovala Anna Kučerová chrámu Prčickému skvostnou stříbrnou monstranci ve slohu gotickém, zhotovenou pražským zlatníkem J. Mauderem.

Roku 1892 byla všeobecná nemocnice při klášteře milosrdných sester zrušena odnětím práva veřejnosti; i byla pak nadále nemocnicí soukromou.

Dne 17. května r. 1893 slavila představená kláštera milosrdných sester Terezie Preinfalková, stařenka 82letá, padesátileté jubileum složení slavných slibův. Slavnost byla tichá sice, ale tklivá; působilať jubilantka v klášteře Prčickém blahodárně již od roku 1845; zemřela roku 1899.

Roku 1898 darovaly milosrdné sestry kostelu Prčickému oltář z kaple své, kterouž daly vymalovati a v ní nový oltář ve slohu románském postaviti. Darovaný oltář dán byl na místo starého oltáře pod obraz Karlovské Panny Marie.

Roku 1900 Marie Blaschková, choť majitele velkostatku Mitrovického, darovala kostelu Prčickému bohoslužebná roucha zhotovená v klášteře Milosrdných Sester v Řepích v ceně 700 K. Také dcery její častěji rouchy mešními na kostel Prčický pamatovaly.

---

200 K, aby za úroky z obnosu toho sloužil kaplan Prčický mši sv. za spásu duše jeho.

*) Stal se později děkanem ve Smečně a vynikl jako spisovatel homiletický; zemřel ve Voticích dne 10. dubna 1908.

**) Způsobem homoeopatickým vyléčil na tisíce nemocných.

Bedřich rytíř z Eisensteinu, patron kostela Prčického, jenž dne 14. února 1901 v Praze zemřel, odkázal ve své poslední vůli mimo jiné dobročinné odkazy farnímu obročí v Prčici 2000 K a farnímu kostelu Prčickému rovněž 2000 K.

Sestra zesnulého sl. Julie z Eisensteinu, jež stala se dědičkou velkostatku a patronkou chrámu a fary, obdarovala již dříve kostel Prčický častěji cennými bohoslužebnými rouchy, což i potom činila. Byla také velikou dobroditelkou chudiny; zemřela roku 1904. Založila chudinskou nadaci základní jistinou 40.000 K pro blaho sestárlých dělníků na panství Prčickém a Uhřickém.

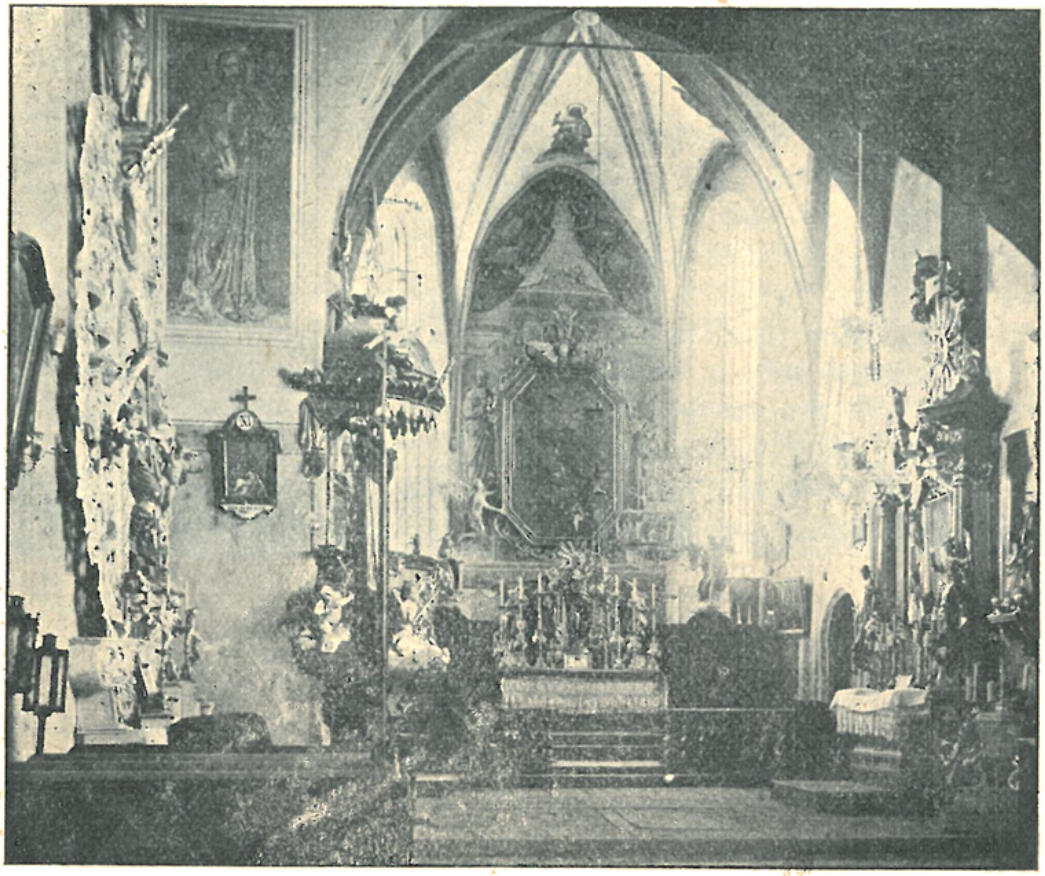

Vnitřek kostela Prčického.

Roku 1901 vstoupil farář Václav Turinský po 25leté záslužné činnosti na osadě Prčické pro churavost na odpočinek;*) uprázdněnou faru obdržel roku 1901 Antonín Stropek, jenž tu od roku 1892 jako kaplan působil.

V nemocnici Prčické, přístavbou značně rozšířené, působí nyní 9 milosrdných sester.

Farní kostel sv. Vavřince jest, jak již řečeno, z části původu románského a z části gotického.

*) Zemřel 9. dubna 1903 v Prčici.

Gotický presbytář, vynikající pěknou úměrností, má klenbu žebrovou. Loď jest obdélníková se stropem rovným.

Vnitřní zařízení, oltáře a kazatelna jsou dobré práce barokní.

Vedle vchodu do sakristie v barokní zasklené skříni jest pěkná soška Panny Marie s Ježíškem z prostředka XVII. století. Po druhé straně vchodu nad novodobým oltáříkem zavěšen jest pěkný obraz svaté Barbory v krásném barokním rámci ozdobeném broušenými zrcadélky z počátku XVIII. století.

Cínová, pěkně pracovaná křtitelnice pochází z roku 1664.

Věž v průčelí kostela stojící má pěknou barokní baňovitou střechu s otevřenou lucernou, jež pokryta jest menší báňovitou stříškou, z níž tyč s křížem vystupuje. Ve věži visí dva velké a jeden menší zvon. Největší z nich jest z roku 1604; druhý s nápisem latinským „Zdrávas Maria, milosti plná, Pán . . . “ pochází z prvé polovice XIV. století; nejmenší zvon pukl roku 1858 a byl přelit od Karla Bellmanna.

V sakristii chová se jakožto starobylá památka historická husitský cep pobitý železnými pruty a hřeby.

Uvnitř kostela nalézají se náhrobníky: 1. Ctibora Vrchotického na Vrchoticích, 2. Aleny Vrchotické ze Stropčic z roku 1576, 3. Zikmunda z Loutkova z roku 1538, 4. Doroty Vrchotické z Loutkova z roku 1593, 5. Jana Víta Malovce z roku 1769 a 6. Marie Anny Malovcové z Běšin z roku 1758.

Zevně jest do zdi kostela vsazena náhrobní deska synáčka rytíře Maximiliána Velemínského z Velemyšlovsi a Kateřiny rozené Vojkovské z Milostic a z Vojkova z roku 1615.

Na náměstí před kostelem stojí pěkné z pískovce tesané sochy sv. Isidora a sv. Jana Nep. z prostředka XVIII. století.

Poblíž Prčic stojí při cestě »Boží muka«. Jest to čtyrboký hranolový sloup s malými výklenky pro sošky a obrázky.

Socha sv. Isidora v Prčici.

„Boží muka“ u Prčice

6. Sedlec, fara.

Duchovní správu vede farář za pomoci dvou kaplanův.

Patron: Ferdinand Zdeněk kníže z Lobkovic.

Místa přifařená: Sedlec 968 k., 32 ž., šk. 3tř. měšť. a 6tř. obec.; Bolešín 1/2 h., 25 k.; Bozetín 1 1/4 h., 56 k; Cunkov 1 1/4 h., 69 k.; Javoří 1 1/2 h., 30 k.; Jetřichovice 1/2 h., 233 k., 3 ž., šk. 3tř.; Kvasejovice 5/6 h., 95 k.; Lidkovice 1/2 h., 89 k., 5 ž.; Malkovice 5/6 h., 95 k.; Matějov 1 1/4 h., 63 k.; Měštice (Měšetice) 1/4 h., 270 k., 5 ž.; Mitrovice 3/4 h., 60 k., 1 ž.; Monín 1 h., 34 k.; Monínec 5/6 h., 26 k.; Náhlík 8 k.; Násilov 1 h., 19 k.; Ounuz 1 1/4 h, 67 k.; Šánovice 1/2 h., 107 k.; Stuchánov 3/4 h., 83 k., 3 ž.; Sušetice 3/4 h., 188 k., 10 ž.; Uhřice 1/4 h., 150 k.; Víska 3/4 h., 72 k.; Včelákova Lhota 1 1/2 h., 45 k.; Veletín 1 1/4 h., 118 k.; Vrátkov 1 1/2 h., 107 k.; Vrchotice 1 h., 198 k.; Záhoří 3/4 h., 36 k.; celkem: 3341 k., 1 ak., 58 ž.

V Sedlci zbudován byl kostel nepochybně již ve století XI. nebo XII., jakž o tom dřívější, nedávno zbořená stavba chrámová dochovavšími se známkami románského slohu svědčila.

Prvá písemná zmínka o něm však, jež se nám dochovala, zaznamenána jest teprve v Rejstřících desátků papežských z roku 1352.*)

*) Tomek, Registra decim. pap. 62.

Roku 1359 byl v Sedlci farář jménem Kuneš. *)

Od neznámého roku až do roku 1393 působil v Sedlci farář jménem Jan.

Roku 1392 panoše přibík řečený Lukno z Měšetic spolu se sestrou svou daroval faráři Janovi a nástupcům jeho důchod roční 50 grošů na zádušní vigilie a mše. **)

Farář Jan směnil roku 1393 místo své s Přibíkem, farářem ve Stráži. ***)

Patronem byl tehdáž Purkart z Janovic, jenž se směnou tou projevil svůj souhlas.

Roku 1399 paní Jitka, vdova po ryt. Vrchotovi z Vrchotic, darovala faráři Přibíkovi a nástupcům jeho roční úrok jedné kopy na zádušní vigilie a mše, jakož i na almužnu pro chudé. †)

Farář Přibík zemřel roku 1404, načež k presentaci Jana z Janovic potvrzen byl za faráře Jakub řečený Trch, ††) syn Trchův z Volyně, jenž byl také veřejným notářem a r. 1406 vyhotovil listinu o narovnání mezi Prčickým farářem Janem a panem Mikulášem z Borotína. †††)

Z doby převratů nastalých hnutím husitským nemáme o duchovní správě v Sedlci žádných zpráv. Patron kostela Sedleckého, pan Petr z Janovic a na Chlumci připojil sice svoji pečeť k stížnému listu od šlechty české po upálení mistra Jana Husi roku 1415 sněmu Kostnickému zaslanému, ale později stal se odpůrcem Táborův a vynikal činností svou ve snaze k upokojení země.

Od roku 1474 náleželo panství Chlumecké se Sedlcem rodu pánů, pozdějších knížat z Lobkovic.

V šestnáctém století Sedlečtí hlásili se k víře podobojí a měli kněze téže víry.

Když však panství ujal se Zdeněk Vojtěch Popel z Lobkovic, horlivý katolík, vynasnažoval se, aby poddaní na rozsáhlých jeho statcích přivedeni byli zase do lůna církve katolické. Počátek učiněn v Sedlci. Roku 1593 po sv. Havlu dán byl tam za faráře katolický kněz Šimon z Městce, jenž však osadníkům nebyl vítaným, ačkoliv dle povolení sněmu Tridentského podával večeři Páně pod obojí způsobou.

V listu dne 18. srpna 1595 poslaném arcibiskupovi Zbyňkovi z Hazmburka trpce si stěžuje. Má prý stavení farní zpustošené a shnilé, do světnice a komor že mu všudy jako řešetem teče, takže v čas deště musí hledati kouty, aby se skryl. Osadníci nechtějí mu odváděti desátek, k přijímání chodí bez zpovědi. Když jim svátek Jana Husi v kostele neoznámil, nadali

---

*) Lib. Erect. I., 23.
**) Soudní akta III., 31—33.
***) Lib. Conf. V., 160.
†) Lib. Erect. XII. (rkp. v kapito knihovně), 201—202.
††) Lib. Conf. VI., 126.
†††) Lib. Erect. V., 681

mu mnichův a jiných hanlivých slov. Zvláště prý rytíř Mikuláš starší Měděnec z Ratibořic na Kvasejovicích mu ze dvou dvorců desátky zadržuje, zjednal prý sobě kněze frankfurtskéno (luteránského) a hrozí, že se od záduší Sedleckého odtrhne a jinam obrátí.*)

Zdá se však, že to byli spíše osadníci přespolní nežli domácí, kteří se faráři svému protivovali. Vysvítá to z listu daného dne 28. srpna 1595, jímž primátor a konšelé v městečku Sedlci sami za svého faráře Šimona u arcibiskupa Pražského se přimlouvají, aby mu k desátkům, které jemu panské osoby platiti nechtějí, dopomohl. Byliť to mimo Mikuláše Měděnce rytíř Vojtěch Voračický z Paběnic a na Kvašťově ze dvorce Měšetického, tři bratří Červové z Božetína ze tří dvorů v Božetíně a Ctibor Vrchotický z Loutkova z gruntu Dopecovského v Božetíně. Farář Šimon sám pak žádal arcibiskupa, aby ho jiným místem opatřil.**)

Nevíme sice, jak tehdáž bylo rozhodnuto, ale jisto jest, že osadníci Sedlečtí vůli svého patrona se podrobili a do církve katolické se vrátili. Pročež také, když v době pobělohorské nařízeno bylo všem nekatolickým obyvatelům království Českého, aby do církve katolické se vrátili, nepůsobilo to v Sedlci takových nesnázi, jako jinde v zemi.***)

Roku 1625 byl v Sedlci farářem Adam Svoboda neboli po latinsku Libertinus, jemuž byla zároveň přikázána duchovní správa osady Jesenické, z níž byl tou dobou nekatolický farář vypuzen.

Roku 1631 připomíná se v Sedlci farář jménem Bartoloměj.

Od roku 1640 působil v Sedlci Jan Alois Katerský. Za něho založena byla nejstarší dochovavší se matrika Sedlecká počínající se rokem 1640.

Do matriky této zapisoval tehdejší učitel Sedlecký Matouš Škola Žebrácký, jenž v Sedlci působil od r. 1648. Roku 1662 daroval kostelu Sedleckému dvě korouhve, obraz umučení Pána Krista na plátně malovaný, jenž zavěšen byl poblíž oltáře svatého Josefa, a plátno černé k zastírání oltáře velkého v čase postním. Roku 1666 dal spolu se synem svým pro týž kostel malovati obraz Panny Marie s děťátkem. Zemřel roku 1699 ve vysokém věku 92 let a byl v kostele u postranního oltáře svatého Josefa i s manželkou svou pohřben.

Mimo zápisy křtův, oddavek a úmrtí jest tu také seznam měšťanů Sedleckých a členů rodin jejich z roku 1642 s poznamenáním, jak kdo pilně do kostela chodil. Také jest tu podrobný soupis všeho obyvatelstva v Sedlci a v obcích přifařených z roku 1641.

---

*) Vlasák, Okres Sedlecký 17; Winter, Život církevní 192.
**) Vlasák, Okres Sedlecký 17.
***) Vlasák, Okres Sedlecký 18.

Roku 1640 panovala v Sedlci jakási nákaza, zvláště mezi dětmi do 10 let; toho roku zemřely celkem 143 osoby, kdežto roku 1641 zemřelo pouze 19, roku 1642 rovněž 19, roku 1643 28 a r. 1644 22, r. 1645 40, r. 1646 39, r. 1647 17 a r. 1648 rovněž 17 osob.

Roku 1649 vypukla opět morová rána, a to ve škole. Učitel Škola zapsal o tom do matriky tuto zprávu: »31. Augusti Pán Bůh všemohoucí prostředkem smrti časné dceru kantora toho času Sedleckého Voršilu mezi hodinou 10. z tohoto světa v letech 6. povolati jest ráčil, z čehož jméno svaté na věky věkův buď pochváleno. A tak u voltáře Blahoslavené Panny Marie její tělo odpočívá. P. Bůh všemohoucí rač ji spolu s námi manžely do věčného života uvésti. NB. Počátek na morovou ránu. Item 13. Septembris po 4. hodině na noc umřel Jonáš Bělčický v 15. letech. Rozstonal se právě ve dvou nedělích po dceři mý, to jest 12. Septembris . . . , jakž doloženo, hned 13. Septembris umřel a spěšně pochován jest. A já ani na funuse jsem nebyl, to proto, že na morovou ránu umřel.*) Z poručení pana z Talmberku**) ihned, nedajíc ani jedné minuty projíti, na den sv. Kříže musil jsem s manželkou svou a paní těstou***) z Příbramě na 14 dní ze školy ode všeho odjíti. A potom ihned den druhý škola zapečetěna byla a trvalo to až právě po svatým Michalu archangelu zas odpečetěna byla. Ale já v ní ještě ani za druhých 14 dní zůstávati nesměl. A tak v nový kapli Jonáš z městys Bělčic na levý straně jdouce k faře odpočívá. Pán Bůh rač mu lehké odpočinutí dáti a jeho milou duši na milost přijíti . . . Já po ty dni u kantora Jesenického jsem se zdržoval; on majíce 6 dítek svých žádného z nich, chvála Pánu Bohu, jsem nenakazil«.†) Celkem zemřelo toho roku 90 osob.

Roku 1658 stal se farář Katerský děkanem v Sedlčanech. Nástupcem jeho v Sedlci stal se Jan Viktorin z Heřmanova Městce a po něm roku 1660 Jan Callus Kamýcký, jenž tu roku 1662 zemřel. Po něm následoval Václav Claviger.

Dle jeho zprávy podané konsistoři roku 1677 bylo tehdáž na osadě Sedlecké celkem 681 duší; v Sedlci samém 224 duší.

Smutný stav záduší líčí tehdejší správce jmění zádušního neboli — jak tehdáž se říkalo — »kostelník« takto: »Krav zádušních, kterýchž se na živě málo vynachází, 34; z nich plat vychází ročně po 35 kr. z jedné každé. Z toho co se dostati a zvyupomínati může, na všelijaké potřeby, předně na chrám Páně na světla a na spravení domu farního se nakládá. Almužny, když služby se v chrámě Páně konají, do měšečku dávající na mále přichází, takže na víno ke mšem svatým nevy-

*) Vlasák, Okres Sedlecký 26, omylem úmrtí toto klade do r. 1680.
**) Vilém Václav František z Talmberka, pán na Prčicích a Smilkově.
***) těsta = tchyně.
†) Matrika I., 315—316.

stačuje. Restův starých od mnoha let zůstávajících něco jesti; však v tato leta velmi obtížná dokonce se nic dostati nemůže, a pro souženost lidskou malá naděje, tomu chudému záduší by se pomoci mohlo. Jinších žádných dokonce případností není, z nichž by užiteček k tomu záduší pocházel, kromě z vosku daného na drobný svíčky, jenž k prodeji přicházejí, některý krejcar přibude. Polí, luk žádných, kromě co panu páterovi patří a toho užívá«.*)

Roku 1680 navštíveny byly Čechy opětně morovou ranou; tehdáž zahynulo na osadě Sedlecké celkem 137 osob. Také farář Claviger zemřel a blíže velkého oltáře byl pochován.

Po něm dostal se do Sedlce za faráře Jan Arnošt Bretschneider, jenž tu působil do roku 1685, načež nastoupil Vojtěch Karel Slavík.

Dle zprávy jeho z roku 1700 bylo na osadě Sedlecké celkem 844 duší schopných přijímání sv. svátostí, z čehož na Sedlec sám připadalo 273.

Farář Slavík působil v Sedlci až do roku 1705; po něm nastoupil Jiří Vojtěch Vondráček, jenž do té doby působil jako kaplan v Počepicích. V Sedlci působil farář Vondráček do roku 1719, načež uprázdněnou faru obdržel Ondřej Sturm a po něm roku 1722 Šimon Josef Lazar. Působil v Sedlci dlouhá léta; roku 1761 slavil padesáté výročí svého vysvěcení na kněžství; zemřel r. 1763. Založil při Sedleckém kostele místo kaplanské. Až do jeho doby farářové Sedlečtí měli působiště velmi rozsáhlé; náleželať pod správu jejich od doby pobělohorské osada Jesenická a od roku 1724 osada Prčická. Teprve po smrti faráře Lazara zřízena byla roku 1763 v Jesenici expositura.

Uprázdněnou faru Sedleckou obdržel roku 1763 Tobiáš Václav Mikovec, jenž tu působil až do roku 1768, kdy stal se děkanem v Sedlčanech. Po něm následoval v Sedlci František Rossol, jenž před tím byl farářem v Plané. V Sedlci působil až do roku 1796; byl také kn. arcib. vikářem a čestným kanovníkem Staroboleslavským. Nástupcem jeho stal se roku 1796 František Růžička, rodilý z Prčice, za něhož zřízena byla roku 1800 v Prčici samostatná fara. Byl vyznamenán titulem osobního děkana. Po jeho smrti obdržel roku 1807 faru Sedleckou Jakub Vojtěch Mařík, bývalý člen kláštera Zbraslavského, jenž do té doby byl farářem v Krásné Hoře.**) Roku 1816 dal kostel obíliti, uvnitř vymalovati a vyzdobiti; dal také zhotoviti novou cínovou křtitelnici. Roku 1817 daroval kostelu kopii obrazu Panny Marie Zbraslavské. Obraz ten míval a uctíval již ve své klášterní cele v klášteře Zbraslavském a velice si ho vážil; obávaje se, aby po jeho smrti nepřišel do cizích rukou, donesl jej do kostela a umístil jej na hlavním oltáři. Zemřel roku 1818.

*) V archivu arcib.
**) Viz tohoto díla str. 46.

Nástupcem jeho stal se Josef Gerson rytíř z Ragersdorfu, jenž byl před tím farářem v Krásné Hoře.

Roku 1825 dne 13. dubna zemřel ve Vídni rodák Sedlecký kněz Josef Jelínek (Gelinek). Narodil se v Sedlci 8. prosince 1758, vysvěcen byl na kněze roku 1786. Vynikaje neobyčejně nadáním hudebním a zvláště mistrovstvím ve hře na piano, dostal se k doporučení samého Mozarta do domu hraběte Filipa Kinského ve Vídni. Byl velice oblíben nejen jako mistr ve hře na piano, nýbrž i jako skladatel. Posléze byl kapelníkem domácího orchestru knížete z Esztherházy. Ze jmění svého založil obnosem 4000 zl. nadání pro studenty z rodu jeho bratra Václava Jelínka a sestry Mariany Milkové. Jmění nadační obnáší nyní asi 22.000 K, z čehož dotují se dvě stipendia s ročním požitkem po 230 zl. Mimo to dle poslední jeho vůle založena byla kapitálem 4500 zl. nadace na ošacování chudých školních dítek v Sedlci a kapitálem téže výše nadace na varhany a hudební nástroje pro kostel.*)

V říjnu roku 1836 vypukla na osadě Sedlecké cholera; od 23. října do 21. prosince zemřelo nemocí tou v Sedlci 27, v Měšeticích 9 a ve Vrátkově 3 osoby. Farář i kaplan dnem i nocí navštěvovali nemocné, zaopatřovali umírající a přinášeli potěchu v zavládnuvším tehdáž strachu všeobecném. Jednoho dne pouze z ulice k Chlumci vedoucí bylo šest pohřbů, mimo jiné měla pohřeb matka šesti dítek; manžel její, jenž úplně zdráv ji k hrobu doprovázel, večer téhož dne onemocněl a zemřel, takže ubohé dítky ty pojednou úplně osiřely.

Roku 1853 zemřel farář Josef Gerson z Ragersdorfu. Byl čestným děkanem a arcib. vikářem. Po něm nastoupil Josef Hochmann.

Veliký zvon kostela Sedleckého, jenž byl roku 1594 přelit,**) pukl a byl r. 1855 znovu přelit zvonařem Karlem Bellmannem. Když přelitý zvon na věž vytahovali, měli k tomu silné lano; mimo to pro jistotu vypůjčili si od provazolezce jeho silný

---

*) Z této poslední nadace pořízeny byly roku 1862 nové varhany v ceně 1760 zl., zhotovené od pražského varhanáře Karla Vocelky; roku 1863 různé hudební nástroje, roku 1867 hudební nástroje a hudebniny; podobně roku 1876 a j.

**) Na zvonu byl znak Lobkovický a nápis: „S povolením urozeného pána pána Zdeňka z Lobkovic na Chlumci a Jistebnici jakožto kolatora osady a kostela sv. Jarolíma v městečku Sedlci páni osadníci k tomu kostelu přináležející po rozbití starého zvonu dali nákladem vší obce této slovutnému Brikcímu zvonaři z Cimperku v Praze zase znovu udělati a přelíti pro čest a chválu jména Božího a pro potřebu církevních služebností. Stalo se leta Páně 1594 v měsíci červnu". Pod nápisem byl znak městečka Sedlce. Nahoře ozdoben byl zvon pásem, v němž spatřovali se geniové s hudebními nástroji; pod tím byl pás ornamentální; plášť ozdoben byl na jedné straně polovypuklým obrazem sv. Matouše, na druhé polovypuklinou sv. apoštola Šimona. Uprostřed obou byl Kristus Pán na kříži s P. Marií a sv. Janem Ev. po stranách a nápis: „Kristus umřel za hříchy naše, vstal z mrtvých pro ospravedlnění naše".

provaz. Při vytahování zvonu však ono lano se přetrhlo, takže jen na tomto jediném provaze vzhůru byl tažen. Všechny přítomné pojala bázeň, aby také on se nepřetrhl, ale pevný provaz komediantský šťastně obstál, a zvon bez další nehody na věži byl umístěn. Na novém tomto zvonu jest nápis: »S povolením cís. král. zemské správy a jasného pána Ferdinanda knížete z Lobkovic, vévody Roudnického, pána na Vysokém Chlumcí, jakožto patrona osady a kostela sv. Jeronyma v městečku Sedlci po rozlití starého, puklého zvonu od r. 1594 byl tento zvon sv. Václava, vážící 1333 liber, nákladem Chlumeckého záduší od dvorního zvonaře Karla Bellmanna v Praze na začátku roku 1855 ke cti a chvále Boží, jakož i k spasení pravověrných osadníků znovu zdělán a přelit«. Zvon ozdoben jest nahoře i dole ozdobným věncovím a polovypukle provedenými figurami, jež představují Krista Pána na kříži s P. Marií a sv. Janem po stranách, sv. Václava a sv. Matouše; mimo to jest tu znak Lobkovický. Tento zvon byl poslední z velkých zvonů, jež zvonař Karel Bellmann byl ulil. Šťastně a zdařile dokonané dílo stalo se mu osudným. Když chtěl v dílně dáti zazníti krásnému a jasnému hlasu dokončeného zvonu a srdce jeho uvedl v pohyb, zasáhlo těžké srdce nohu jeho a poranilo ji tak, že Bellmann po sedmi týdnech zemřel.

Farář Josef Hochmann působil v Sedlci do roku 1859; nástupcem jeho stal se Josef Krčík, jenž do té doby byl farářem v Jesenici. V Sedlci působil až do smrti své 18. října 1880; byl vyznamenán titulem osobního děkana. Přispíval homiletickými pracemi do časopisu »Posvátná kazatelna«. Za něho byla roku 1874 věž kostelní zvýšena a novou jehlanovitou střechou opatřena.

Uprázdněnou faru obdržel po něm roku 1881 Vincenc Hemzal, jenž do té doby byl farářem v Počepicích. Vedle horlivé činnosti pastorální pěstoval se zdarem homeopathii, včelařství a oekonomii. Pilně také budil mezi lidem lásku k dobrému a ušlechtilému čtení, rozšiřuje zvláště knihy »Dědictví«. Zemřel roku 1884. Nástupcem jeho stal se Josef Mottl, jenž před tím byl farářem v Nelahozevsi.

Roku 1883 vstoupila v život tak zvaná fundace Vanišovská. Kněz Václav Vaniš, narozený v Nedrahovicích roku 1805, vysvěcený na kněže roku 1831 a působivší posléze jako farář ve Velíši u Vlašimi, kdež r. 1866 zemřel, založil spolu s bratrem svým Josefem fundaci na vydržování ještě jednoho kaplana v Sedlci, vedle toho, jenž tu již byl fundován farářem Lazarem r. 1758. Prvním kaplanem z fundace Vanišovské stal se roku 1883 Frant. Čapek.

Roku 1888 na oslavu jubilea císařského založen byl fond k rozšíření chrámu Sedleckého. Paní Vilemína Kaňková, majitelka velkostatku Jetřichovického, věnovala k tomu účelu značnou částku 1000 zl., farář Mottl 500 zl., záložna Sedlecká

500 zl. Když skoro 8000 zl. bylo sebráno, konala se r. 1891 komise, kteráž shledala, že rozšíření kostela by nebylo výhodné, a usnesla se na tom, že postaven býti má kostel nový. R. 1897 povolen byl na nový kostel příspěvek 6000 zl. z matice náboženské; ostatek nákladu zavázaly se zapraviti přifařené obce.

Dne 18. dubna 1898 po mši sv., jíž se stavitel, městská rada a množství osadníků súčastnilo, počalo se s bouráním

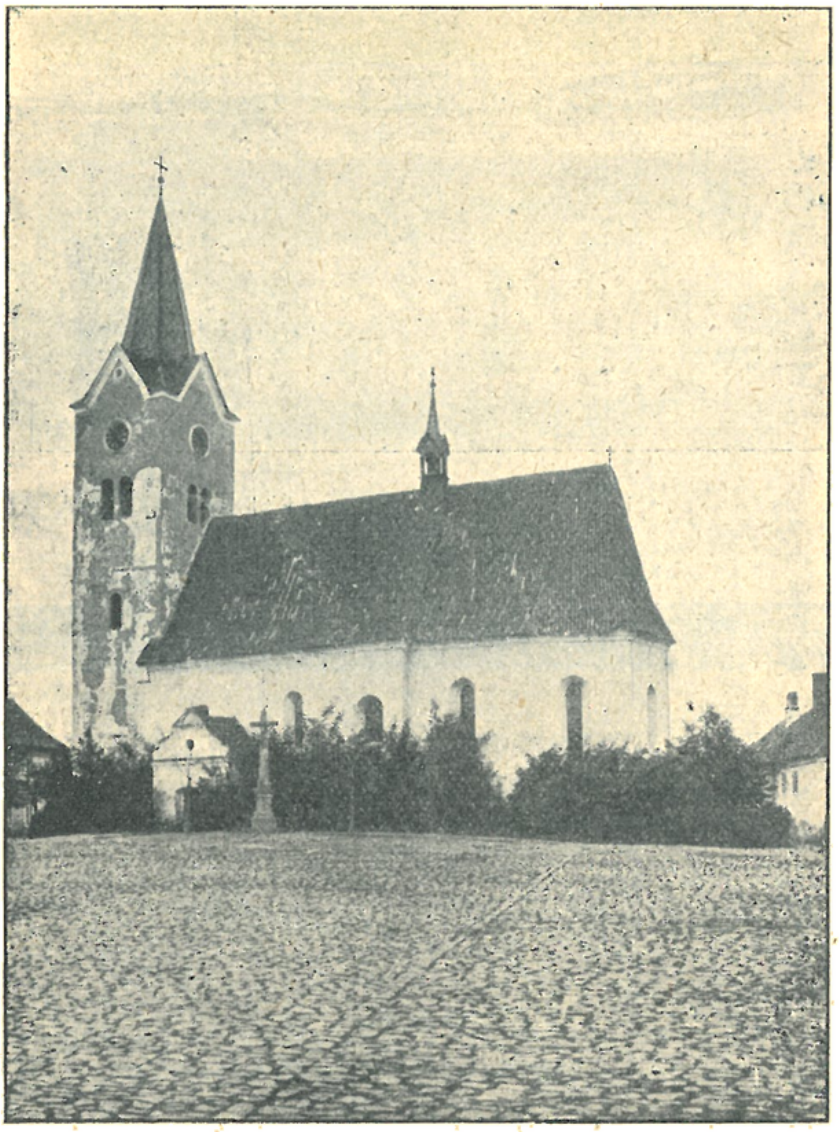

Farní kostel Sedlecký roku 1898 zbořený.

starého kostela. Plány k novému kostelu ve slohu románském vypracoval okresní inženýr Václav Schweizer ze Slaného. Služby Boží konaly se během stavby v jedné ze světnic školních zvláště k tomu upravené. Stavba kostela ukončena byla dne 31. července 1899, vnitřní zařízení dohotoveno 20. září, načež slavná benedikce kostela konala se dne 1. října o slavnosti sv. Jeronyma.

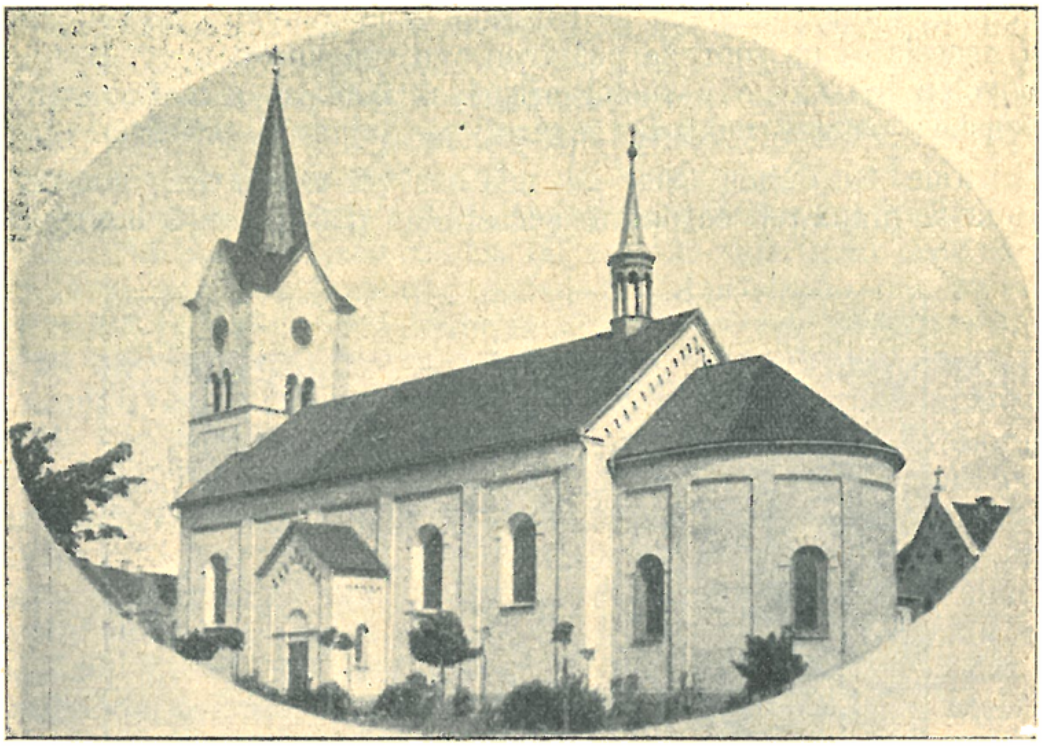

Farní kostel Sedlecký.

Vnitřek kostela Sedleckého.

Nové varhany pořízeny byly nákladem 3976 zl. z fondu Jelínkova varhanářem Em. Petrem

Na vnitřní zařízení nového chrámu Páně přispěla především značnou částkou 2000 zl. paní Vilemína Aptová-Kaňková; farář Jos. Mottl věnoval 1000 zl.; mimo to komitét dam Sedleckých uspořádal zvláštní sbírku.

Oltáře, kazatelnu, křtitelnici a křížovou cestu dodala firma Krejčíkova.

Oltář P. Marie Pomocné v kostele Sedleckém.

Postranní oltář s obrazem Panny Marie Pomocné darován byl od rodiny Jelínkovy, postranní oltář se sousoším Bolestné Panny Marie s mrtvým tělem Spasitelovým na klíně věnoval Václav Střihavka ze Včelákovy Lhoty.

Farář Josef Mottl zemřel dne 9. prosince 1904 po 20letém blahodárném působení na osadě Sedlecké; hlavně jeho zásluhou zbudován byl nový kostel a vystavěna i nová farní budova.

Štědře podporoval různé dobré účely. Zejména byl po léta štědrým podporovatelem chudých dítek školy Sedlecké a Jetřichovické. Mnohé obce oněch farních osad, kde působil, jmenovaly jej svým čestným občanem. Městu Sedlci odkázal 20.000 korun za tím účelem, aby 1. zvelebovalo kostel v Sedlci a služby Boží v něm, pokud k tomu není vázán patron a farní osada, 2. aby podporovalo chudinu rozdělováním úroků chudým

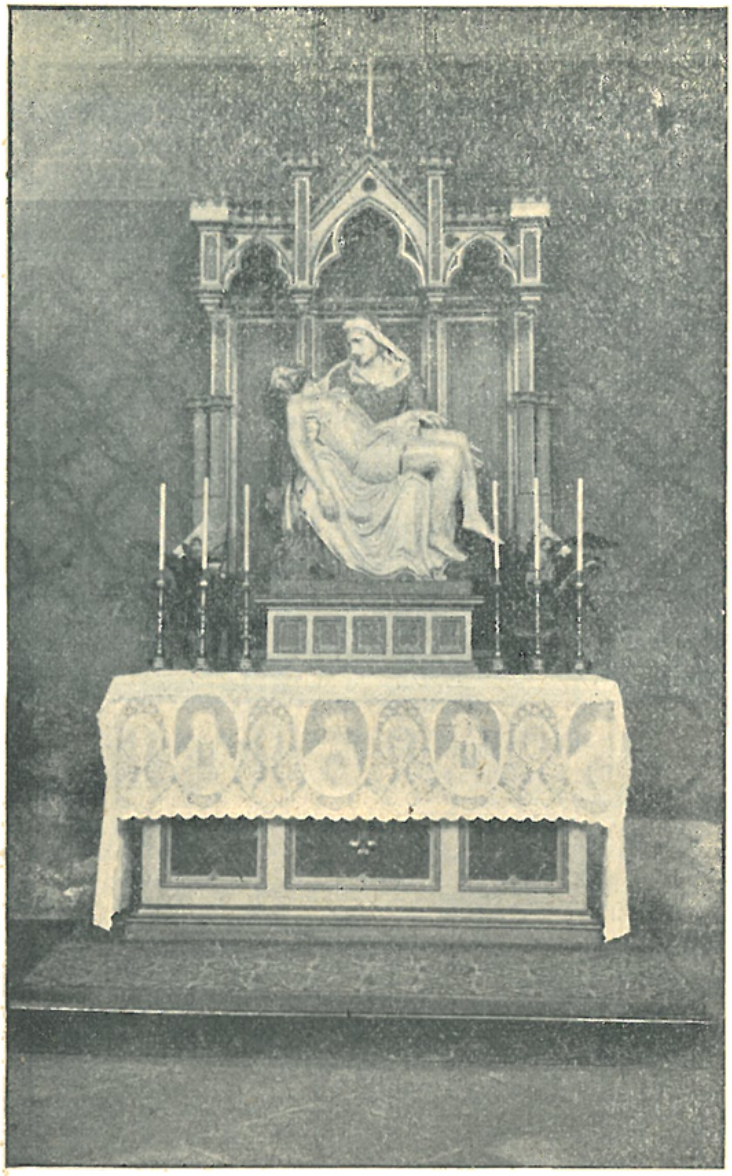

Oltář P. Marie Bolestné v kostele Sedleckém.

vždy o Štědrém večeru, 3. aby pečovalo o zevnější okrašlování města Sedlce. Spolku pro zřízení sirotčince v Sedlci odkázal 600 K, Ústřední matici školské 4000 K, Jednotě pro dostavění chrámu Svatovítského v Praze 3000 K, družstvu »Vlast« v Praze 1000 K; dále 3000 K, aby z jejich úroků podělovány byly vesnické dítky, školou do Sedlce příslušné.

Uprázdněnou úmrtím faráře Mottla faru Sedleckou obdržel roku 1905 Václav Smetana, jenž před tím po 17 let byl farářem v Kamýku. Od r. 1905 jest kn. arcib. vikářem Votickým, od roku 1910 spolu i arciknězem Vltavským.

V Jetřichovicích za zámeckým parkem jest kaple Panny Marie Sedmibolestné. Původně vystavěl kapli tu roku 1702 tehdejší majitel Jetřichovic František Sezima Mitrovský z Nemyšle. Kaple ta obdařena byla roku 1762 papežem Klementem XIII. odpustky; roku 1785

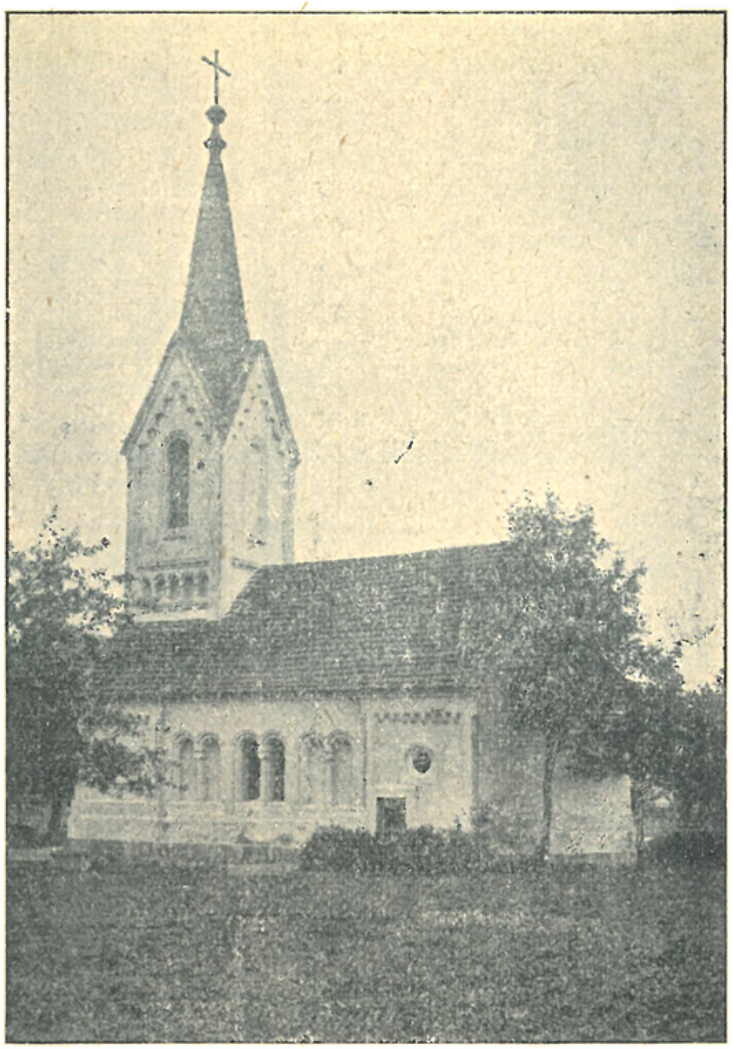

Kaple P. Marie Sedmibolestné v Jetřichovicích.

byla však zrušena. Kníže František Josef z Lobkovic, tehdejší pán na Jetřichovicích, ponechal ji místním osadníkům k vykonávání jich soukromé pobožnosti. Roku 1820 Dr. Jan Nep. Kaňka, advokát Pražský, jenž měl tehdáž Jetřichovice v nájmu, vyžádal sobě na arcibiskupu Chlumčanském, že byla zase veřejným službám Božím navrácena a 13. dubna řečeného roku opět posvěcena. Koupiv roku 1829 Jetřichovice staral se Dr. Kaňka o udržování kaple a o konání služeb Božích v ní. Roku 1859 dal starou tuto kapli zbořiti a vystavěti na jejím místě prostornější kapli ve slohu románském, k níž plány zhotovil stavitel Josef Niklas, professor při c. k. české vyšší reálné škole v Praze. Z dřívější kaple zachován byl a na oltáři umístěn obraz znázorňující Pannu Marii Bolestnou v oblacích obklopenou čtrnácti sv. Pomocníky. Před oltářem v apsidě zřízena byla

prostranná hrobka, kterou sobě zakladatel za svůj odpočinek vyvolil a kdež i pochován byl. Pomník jeho ze šedého mramoru zhotovený a v lodi na straně evangelijní umístěný má tento nápis: „Jan Nep. Kaňka, jubilární doktor veškerých práv, zemský advokát v království Českém, rytíř řádu císaře Františka Josefa, commandeur papež. řádu sv. Sylvestra, vysloužilý rektor magnificus a děkan na c. k. vysokých školách Karlo-Ferdinandských v Praze, volence Hesenského rada dvorský, usedlý měšťan Pražský a čestný občan v Sedlci, pán na Jetřichovicích atd. Narozen dne 10. listopadu 1772, zemřel dne 15. dubna 1865. Pán s tebou!" Na epištolní straně v lodi spatřuje se mramorový pomník, jejž zakladatel svému příteli, kanovníku Václavu M. Pešinovi ryt. z Čechorodu (zemř. dne 7. května 1859) postaviti dal. Po okrajích jest nápis: „Panu Vácsl. Pešinovi, rytíři z Čechorodu, kanovníku na hradě Pražském, věnoval Jan N. Kaňka". Uprostřed jest erb Pešinův z kovu provedený a pod ním verše: „S výšin hvězdných na vlasť drahou patřím, — Jako tu jsem k Bohu se modlíval, — Když jsem v dobách poklidu tu dlíval; — Tak aby Bůh mír dal rodným bratřím, — K trůnu jeho skládám prosby své — Za lid, za vlasť, za přátely mé". Roku 1859 dne 9. října byla dokončená kaple slavně posvěcena biskupem Budějovickým Janem Valerianem Jirsíkem.*)

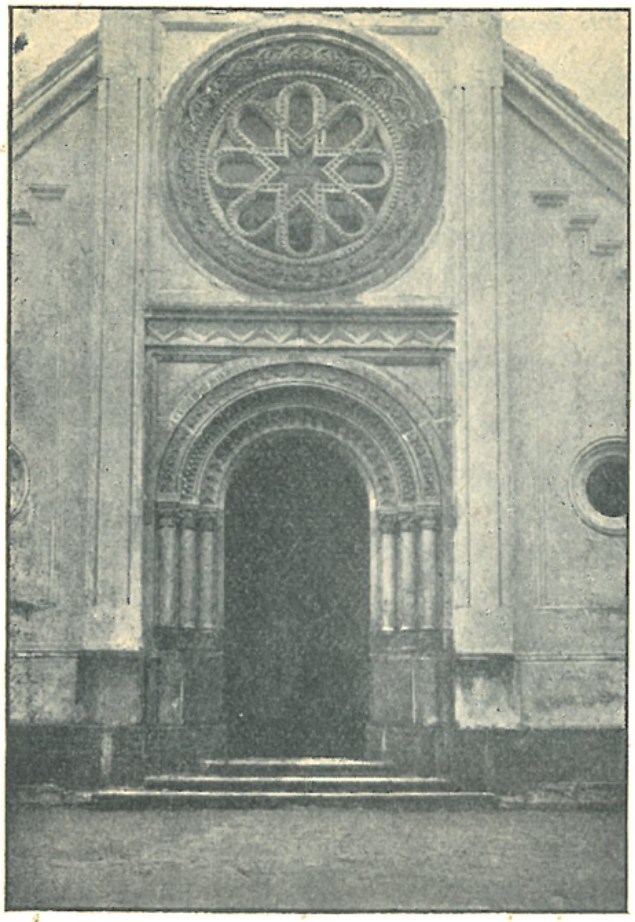

Vchod do kaple P. Marie Sedmibolestné v Jetřichovicích.

Před zámkem Jetřichovickým stojí na návsi kaple sv. Jana Nepomuckého. Dle výpovědí nejstarších osadníků možno klásti založení její na začátek 18. století; zakladatelem byl některý z tehdejších majitelů velkostatku, poněvadž kaplička ta byla a jest dosud majetkem velkostatku a stojí na pozemku panském. Roku 1870 byla od paní Vilemíny Apt-Kaňkové opravena a na to slavnostně znovu vysvěcena; světil ji za assistence duchovních ze Sedlce a Prčice tehdejší farář Sedlecký Krčík. Kaple nadána byla fundací, z jejíž úroků má se náležitě opravovati. Nyní obnáší jmění kaple 1.100 K. Kaplička ta stojí na terasovitě vyzděné vyvýšenině a jest v tu stranu, kde je oltář, polokruhovitá. Střecha jest šindelová s věžičkou uprostřed, v níž visí zvonok beze všeho označení. Uvnitř jest kaple skoro čtvercová a ve výklenku má oltář, jehož spodek jest vypouklý, jako bývá u starých oltářů barokových. Na něm je socha sv. Jana Nep. se dvěma anděly; třetí anděl vznáší se k nebesům. Sousoší toto jest z hlíny; zhotovil je v prvé polovici 19. století Jetřichovický

*) Vlasák, Okres Sedlecký 61–63.

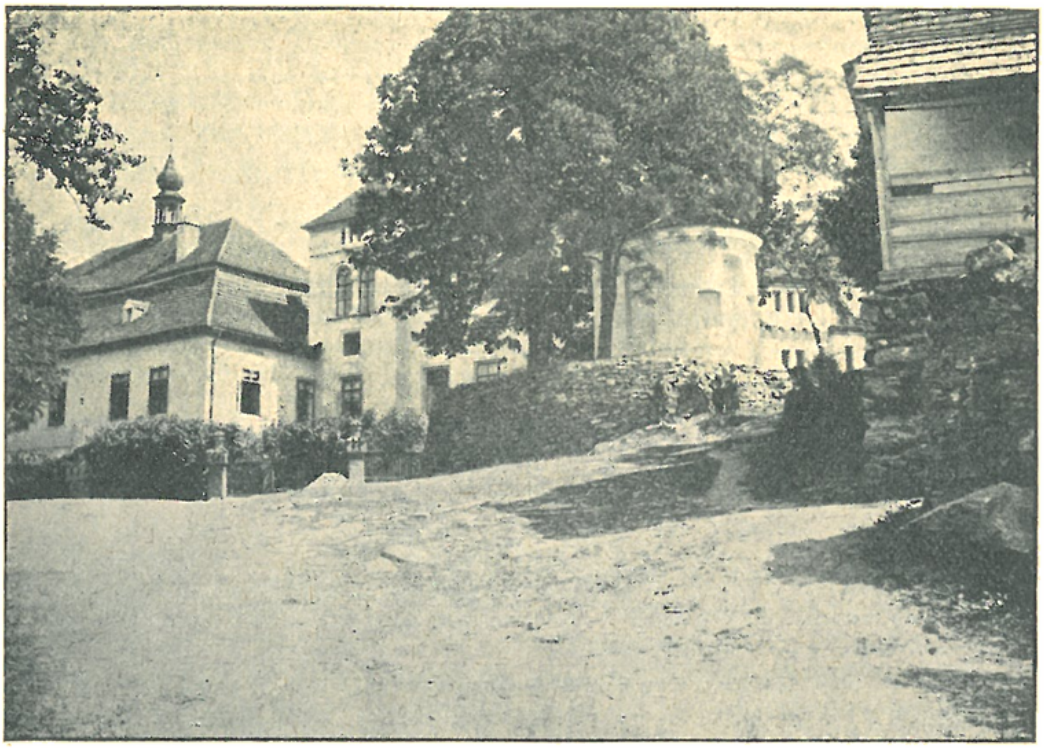

Kaplička sv. Jana Nep. před zámkem Jetřichovickým.

hrnčíř Rousek, který bydlil v chalupě č. p. 8. Hlínu si nakopal ve své zahrádce a venku ve zvláštní peci sousoší vypálil. Na oltáři jsou dva relikviáře. Strop jest dřevěný, rovný a uprostřed ozdobený skupinou hlaviček andílkův, od nichž jdou na všechny strany zlaté paprsky. Podlaha je ze starých cihlových dlaždic. Vchod jest klenutý a opatřený dřevěnými mřížemi ve dveřích. Nad ním zvenku jest lucerna v podobě šesticípé hvězdy.

V zámku Mitrovickém bývala za dřívějších let kaple; roku 1731 byl zámeckým kaplanem P. Eugen Radl, kněz řádu cisterciáckého z kláštera Zbraslavského.

Západně od Sedlce v polích poblíž cesty ke Kvasejovicům vedoucí je studánka zvaná „Ježovka“, a nad ní prostá zděná kaplička se

Kaplička „Ježovka“ u Sedlce.

zaskleným výklenkem, v němž stojí soška Panny Marie. Pod výklenkem jest štukový monogram Marianský s l topočtem 1823, a pod ním vsazena jest tabulka s nápisem: „Svatá Maria, oroduj za nás a z milosti své chraň úrodu naši. Zázračné místo P. P. M. r. 1541 objevené a v roce 1673 objasněné. Nákladem Sedleckých vystavěna kaple tato".

Události, jež tento nápis připomíná, upadly již v nepaměť; není o nich již ničeho známo.

Spisovatel Prokop Chocholoušek, rodák Sedlecký, jenž v povídce „Pan Šimon z Vrchotic" líčí vpád vojska pasovského do Čech r. 1611, vypravuje, kterak Sedlečtí na tom místě s Pasovskými svedli vítězný boj, v němž zvláště se vyznamenali Sedlečtí ševci, kteří se tu statečností rozpálili nebo „rozježili", od čehož prý místu tomu dán byl název „Ježovka". — Toto vypravování, ač vyplynulo pouze z fantasie Chocholouškovy, pokládají Sedlečtí za dějepisnou událost.

7. Střezmíř, fara.

Duchovní správu obstarává farář.

Patronátní právo na ten čas odpočívá; udělování beneficia přísluší arcibiskupu Pražskému.

Místa přifařená: Střezmíř 444 k., 26 ž., šk. 3tř.; Bonkovice 1/4 h., 145 k.; Černotice 1/2 h., 46 k.; Dobřejov Horní 1/4 h., 41 k.; Dobřejov Dolní 1/2 h., 45 k.; Hatov 1/2 h., 61 k.; Liběnice a Brabeniště 1 h., 181 k., 1 ž.; Mezno 3/4 h., 359 k., šk. 1tř.; Porátkov 3/4 h., 27 k.; Stupčice 1/4 h., 121 k.; samoty: Předbojov 3/4 h., 12 k.; Sichrov 3/4 h., 6 k.; Větrov 1/4 h., 15 k.; celkem: 1503 k., 27 ž. *)

První dochovavší se záznam o farním kostele ve Střezmíři jest v rejstříku desátků papežských, z něhož se dovídáme, že roku 1352 náležel mezi fary dekanátu Vltavského a že odváděl poplatku toho 15 grošův.

Až do roku 1370 byl tu farář jménem Zbyněk, jenž toho roku se svolením patronů Předslava a Zbyňka, vladyků na Střezmíři, a Bohuňka, vladyky z Vrchotic, místo své směnil s farářem v Osojnici Mikulášem. **)

Roku 1378 slíbil farář Mikuláš konsistoři, že bude vydržovati při kostele svém jednoho vikaristu (kaplana); druhého však že vydržovati nemůže pro ztenčené příjmy farní. ***)

Farář Mikuláš zemřel roku 1383, načež dne 17. prosince k presentaci Bohuňka z Vrchotic, Předslava a Mikuláše ze Střezmíře potvrzen byl za faráře Předslav (Přech), klerik ze Střezmíře. Ale naproti tomu vladykové Hynek z Hněvsína a Oneš z Vesce presentovali klerika Čeňka; církevní úřad však dne 23. prosince potvrdil znovu zmíněného klerika Předslava, ponechav všechněm presentátorům moc o právo presentační vésti spor. †)

---

*) Ke zpracování této stati mimo článku Ant. Václavíka v „Českém Jihu" roč. VI. (1878), čís. 44 a Vlasákova spisu „Okres Sedlecký", jakož i pramenů v poznámkách uvedených, užito bylo cenných poznámek dp. faráře J. Frydrycha.

**) Lib. Conf. II., 43, 44; srvn. Vlasák, Okr. Sedlecký 102—103.

***) Soudní akta I., 307, II., 17.

†) Lib. Conf. III.—IV., 162, 164; Soudní akta II., 233, 236.

Roku 1384 slíbil Předslav, že chce přijmouti svěcení kněžské, bude-li míti k tomu příležitost.*)

Farář Předslav obdržel roku 1406 faru v Česlicích, sám pak tehdáž jako spolupatron fary Střezmířské spolu s Přibíkem z Mitrovic a Janem Vrchotou z Vrchotic presentoval za svého nástupce Radslava, klerika z Libenic.**)

Radslav vzdal se fary roku 1409, načež k presentaci Předslava, faráře v Česlicích, Přibíka z Mitrovic a Jana Vrchoty z Vrchotic potvrzen byl za faráře ve Střezmíři Jakub z Milčína.***)

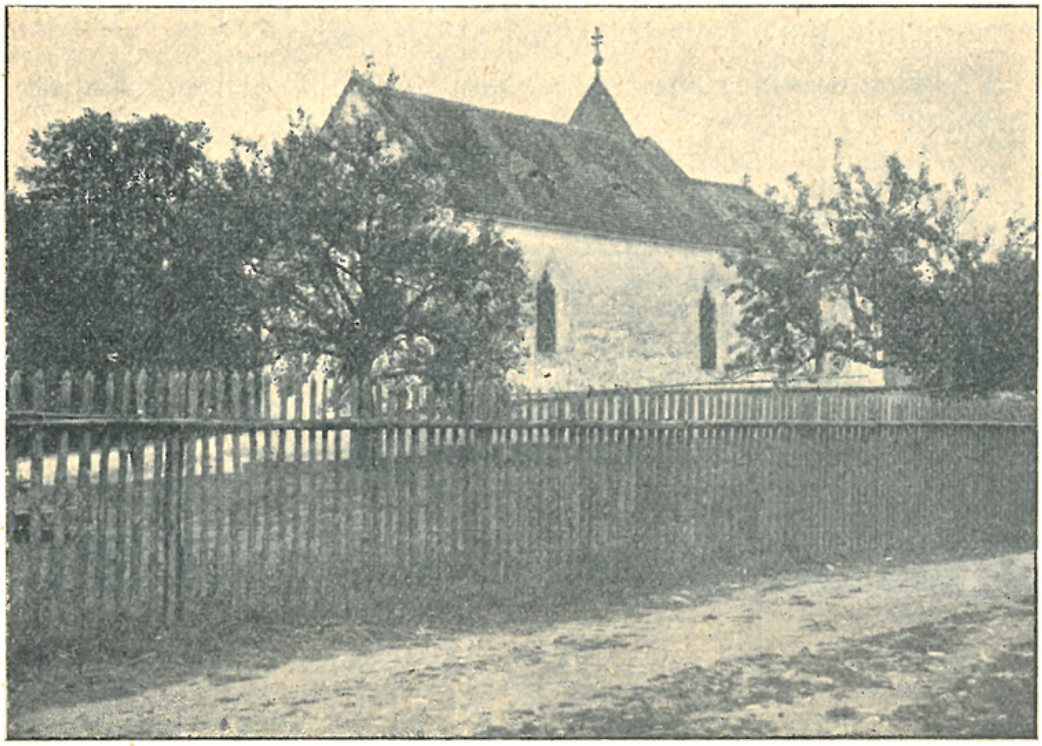

Farní kostel ve Střezmíři. Pohled se strany jižní.

U tohoto faráře Jakuba prodléval r. 1410 kněz Jan, kaplan arcibiskupa Jana z Jenštýna, a měl tu »vidění« o zlých následcích hnutí husitského, jež zaznamenáno jest v rukopise knihovny metropolitní kapitoly Pražské, označeném signaturou C LXII.†)

V době utrakvistické byla osada Střezmířská spravována duchovními téhož vyznání.††)

Potom po celé sedmnácté století z nedostatku duchovenstva zůstávala farnost Střezmířská úplně opuštěná.

---

*) Soudní akta II., 261.
**) Lib. Conf. VI., 176.
***) Lib. Conf. VI., 264.
†) Srvn. Patera-Podlaha, Soupis rukopisů knihovny metropolitní kapitoly Pražské str. 283.
††) O jednom z nich vyskytá se roku 1602 zmínka v knize konsistoře utrakvistické chované v Roudnici; viz Winter, Život církevní 673.

Teprve roku 1709 tehdejší majitel Střezmíře rytíř Stanislav Šťastný (Felix) Straník z Kopidlna, bývalý hejtman v císařském vojště, postaral se o dostatečnou výživu duchovního ve Střezmíři, takže tu byl roku 1709 ustanoven administrátorem kněz Řehoř ze řádu sv. Františka. Po něm následovali: od r. 1711 Šimon, od roku 1712 Vojtěch Šeda (Scheda), od roku 1713 Fr. Vitalis augustinián a Fr. Očenášek, od r. 1714 P. Vojtěch augustinián z Tábora, od roku 1715 Jiří Kříž, od r. 1717 Jan Kazda, od r. 1727 Antonín Jan Pávek.

Zasloužilý obnovitel duchovní správy ve Střezmíři rytíř Straník v poslední vůli své z roku 1717 rozmnožil značnou měrou příjmy duchovního správce Střezmířského.

Z poslední vůle jeho, jež svědčí o veliké jeho zbožnosti, vyjímáme:

„Ve jméno nejsvětější a nerozdílné Trojice Boží, Boha Otce, Boha Syna i Boha Ducha Svatého. Amen. Já Stanislav Šťastný Straník z Kopidlna a na Střezmíři známo činím tímto kšaftem a poslední vůlí mou vůbec přede všemi a obzvláště tu, kde by toho potřeba ukazovala. Považujíce já, že člověk smrtelný jsem, a že nic ve světě stálého, a nic jistějšího jako smrt, chtěje já, aby o to, co mně Pán Bůh z Své milosti dáti jest ráčil, žádné různice po mé smrti nepovstaly, protož dokavad z milosti Boží rozumu dobrého a paměti zdravé požívám, následující kšaft a poslední vůli mou vyjevuji, poroučím a nařizuji, a to takto:

Předně. Především duši mou milou, předrahou krví Krista Ježíše vykoupenou, jakožto Vykupiteli a Spasiteli mému zase v jeho svaté Božské ruce poroučím, a té silné naděje jsem, že mně Bůh milostiv býti a všechny mé hříchy a provinění má mně odpustiti a v počet vyvolených svých přijíti ráčí.

Za druhé. Tělo mé z prachu země pošlé zase zemi odevzdávám, a tomu chci, kdyby mne Bůh z tohoto světa, a dokad pánem na Střezmíři jsem, k sobě volati ráčil, aby v kostele na témž statku mém Střezmíři u sv. Havla před velkým oltářem, právě pod lampou, pohřbeno náležitě bylo, a to před polednem, při mšech konaných; a kdybych já za živobytí mého v tom místě sklípek udělati nedal, tehdy poroučím, aby ihned, kdyžby se duše má s tělem rozdělila, takový sklípek v dotčeném místě pro odpočinutí těla mého vyhotoviti se dal, aneb aspoň vyzděný hrob, a nad ním kámen s vytesaným erbem a textem mým položený míti chci.

Za třetí. Aby ihned bez odkladu za duši mou milou třiceti tři mše svaté vykonány byly, poroučím; totiž: dvanácte in loco v témž kostele, a tolik v Klokotech, a devět ve Voticích v klášteře. Item za mé milé rodiče, bratry, sestry dvaceti mší svatých kdekoliv vykonané býti mají, však bez odkladův a co nejdříve, nařizuji. Item za všechny mé krevní přátele, mužské i ženské, patnácte mší svatých, obzvláště na které žádný nepamatuje, by co nejdříve vykonané byly, a kdekoliv, nařizuji; však od chudých duchovních by slouženy byly, míti chci. Item za všechny mé dobrodince, od kterých jsem kdy co dobrého užil, deset mší svatých poroučím, a za bratrance mého milého Stanislava Šťastného Dohalského pět mší svatých obzvláštně poroučím.

Za čtvrté. Poroučím pro chudé žebráky dvanácte zlatých, aby při pohřbu mém a při těch nařízených mších svatých za duši mou se pomodlili, skutečně se rozdalo, zde in loco dílem na chlebě a dílem na penězích, v jiných pak kostelích při těch nařízených mších svatých na penězích.

Za páté. Činím fundaci věčnou a poroučím, aby každý tejden jedna mše svatá čtena byla za duši mou milou v témž chrámu Páně, kde mé

tělo pohřbeno a odpočívati bude, skutečně vykonávána byla, a to na ten den památný, na který den duše s tělem se rozloučí, a kdyby se na ten den pro výroční neb jiné slavnosti státi nemohlo, tehdy hned na to druhý den potom se vykonati má, nařizuji. Item druhou mši svatou každý týden jednou, kterýkoliv den a kdekoliv, kdyby ve Střezmířském kostele býti nemohlo, za duši mého milého pana otce, urozeného a statečného rytíře pana Václava Šťastného Straníka z Kopidlna, někdy pána na Semínově Lhotě, a za paní mateř mou milou, urozenou paní Veroniku Kateřinu Straníkovou, rozenou Dohalskou z Dohalic, též za bratry a sestry mé milé, s potáhnutím na celý starožitný rod Stranikovský z Kopidlna, a protož jak první, též tuto druhou mši svatou in perpetuum na časy věčné a budoucí fundíruji, poroučím a nařizuji z pozůstalosti mé, na statku mém vlastním Střezmíři hypothecíruji a odkazuji jeden tisíc zlatých, totižto každý týden za ty dvě mši svaté po jednom zlatým, anebo každoročně padesáté dva zlatý, ostatních pak osum zlatých z toho tisíce pocházejících každoročně úrokův poroučím dva zlatý na oltářní světla. Item pět zlatých na lněný olej pro lampu anebo padesáte žejdlíků takového oleje, aby před velebnou Svátostí oltářní nad hrobem mým světlo hořeti mohlo; item jeden zlatý pro ministranty při těch konaných mších svatých.

Za šesté. Odkazuju a poroučím kantorovi při témž chrámu Páně Střezmířském každoročně pět zlatých, který by kantor skutečně zde in loco se vynacházel, mimo toho platu, který se jemu ze dvora dává; však ale bude on kantor povinen za těchto fundírovaných a zde odkázaných pět zlatých při každé mši sv., která se za duši mou dle fundací konati bude, letanije o sladkém Jménu Ježíše nebo Loretanské zpívati, a potom, jestliže čas postačí, žalm „Z hlubokosti mé těžkosti" zazpívati. Item poroučím třem kostelníkům, kteří in loco zůstávají a při témž chrámu Páně pilně posluhují, tři zlaté; však z toho budou povinni hrobaři ročně dvaceti čtyry kr. dáti, aby pilně kosti v kostnici srovnával; oni pak kostelníci se stejně každý po padesáti dvou kr. rozdělí. Item jednomu nejpřednějšímu neb nejpilnějšímu kostelníkovi z těch třech každoročně jeden zlatý, aby pilně lampu rozsvěcoval a na olej věrný pozor dal, aneb kdo by koliv tuto službu zastával, ten 1 fl. užiti má, nařizuji a poroučím.

Za sedmé. Poroučím témuž kostelu a k záduší jeho každoročně po třech zlatých ku potřebě a zvelebení chrámu Páně, a tak začnouce napřed postavené fundace všechny spolu učiní sedumdesáte dva zlatý, kteréžto vynášejí z kapitálu dvanácti set zlatých ouroky 6 per cento počítaje, každoročně 72 zlaté příjmů a vydání, a protož já takových dvanácte set zlatých na statku mém Střezmíři na časy věčné a budoucí trvající v jedné sumě poroučím, odkazuji, a tak, jak nadepsáno jest, fundace, kteráž společně vynášejí dvanácte set zlatých, hypothecíruji a pojišťuji, i dokonale míti chci, aby se tak a ne jináče všechno vykonávalo a vedle vykonání každému co patří a náleží odvedeno bylo, míti chci, a protož žádám dvojí ctihodného pana pátera administrátora Střezmířského, neb někdy budoucně faráře téhož kostela, aby nad tímto pořízením jsouce, to ke cti, slávě Boží, milým duším spasení, též k chrámu Páně a bližního dobrému bedlivou pozornost na to měl, by všechno vykonáváno bylo, a každému co mu patří se odvádělo, a kdyby se pak státi mělo, že by někdy žádného duchovního administratora nebo faráře in loco nebylo, tehdy žádám velebného pana vikariusa, pod kterého by správou týž chrám Páně Střezmířský patřil, též nejbližšího pana faráře, Milčínského, aby nad tímto pořízením týkajícím se chrámu Páně dobrého a duší spasení, svou duchovní inspekci nad tím měli, tak aby nic zanedbáno nebylo, nýbrž tak, jak nadepsáno jest, všechno vykonáváno bylo . . .

A poněvadž nadjmenovaný kostel dávný čas přede mnou zpuštěný a do gruntu opuštěný jest byl a osadní jako ztracené ovce bez pastýře duchovního byli, já pak nad tím, když jsem ten stateček koupil, křesťansky pohnut byl, jsem se dle možnosti mé přičinil, nákladem mým kostel zvelebil a potřebami kostelními zaopatřil, i taky duchovního administratora z lásky a dobroty mé u sebe vychovával, nikoliv ale z po-

vinnosti, pro osadu na mé útraty;*) však ale abych tím vícej náklonnost mou ukázal, aby budoucně stálý administrátor neb farář zde in loco býti a své vychování míti mohl, z ohledů napřed postavených fundaci činím, totiž:

Za osmé. Poroučím a nařizuji in perpetuum na tomto mým statečku Střezmíři dvojí ctihodnému panu páterovi administrátorovi, který by in loco zůstával, a sám sebe vychovával, čtyry sudy piva každoročně; však ale za tuto fundaci aby povinen byl každý týden jednu mši sv. kterýkoliv den v týhodni za všechny věřící duše, na které žádný nepamatuje, vykonati zde in loco aneb v jinším kostele, nebo v domácí kapli vykonati moci bude. Pro budoucí pak pořádnost za ty čtyry sudy piva po čtyrech zlatých 30 kr. počítaje učiní a kladu osumnácte zlatých, a to z kapitálu úrokův vychází 6 pro cento ze třech set zlatých, kteréžto tři sta zlatých já nápodobně na témž svrchu psaném statečku mém Střezmíři vedle nadjmenovaných fundací odkazuji, poroučím a hypothecíruji. Však kdyby žádného administrátora neb faráře in loco nebylo, jakož také kdyby se trefilo, jak se častěji stává, kdyby dědic můj nebo possessor statečku Střezmíře od svého administrátora disgustírován byl a mezi vrchností Střezmířskou skrze téhož duchovního nějaké roztržitosti se státi měly, tehdy bude moci dědic můj neb držitel statku Střezmíře tuto fundaci čtyry sudy piva, neb těch osumnácte zlatých, kde se vrchnosti jakožto patronu kostela líbiti bude, na čas obrátiti tak, aby dotčené mše svaté přece buďto v klášteře nebo od jinšího faráře dle libosti pána statku vykonané byly . . .

Poněvadž pro duchovního zde žádného vlastního obydlí vystavěného není, nýbrž jak tabuli, též i obydlí v mém stavení z lásky a dobroty mé požívá, protož aby nějaké skrovné staveníčko pro obydlí duchovního býti mohlo, míti chci a poroučím ku pomoci třiceti zlatých. Jakož i taky jsouce zapotřebí kantora při témž chrámu Páně a nemajíce on žádného vlastního bytu, nýbrž v panský chalupě zůstává, protož já tu chalupu, v který nyní jest, k tomu odkazuji a poroučím, aby táž chalupa jsouce bez kontribuce, pro obydlí kantora s tou zahrádkou přede dveřma i staveníčkem za chalupou zůstávala, pokud by kantor v ní zůstával . . . . Kdyby ale žádného administrátora nebo faráře in loco nebylo, a k tomu kantora nepotřebovala, bude moci vrchnost tuž chalupu v nepřítomnosti duchovního pastýře pro koho se líbiti bude užívati . . .

Za deváté. Poněvadž pobožnost v často jmenovaným kostele se rozmáhá, protož pro zvelebení téhož poroučím a odkazuji k témuž kostelu dvaceti zlatých, aby se dala malá vížka nad kostelem se skrovným zvoncem, anebo malý positiv na kruchtě, pokudž bych já sám téhož udělati nedal, postaviti.

Za desáté. Poroučím a odkazuji jistá Boží muka troje, jestli bych já sám jich udělati nedal, neodkladně zděná postaviti: jedny u Vávrovýho pole s obrazem Bolestné Panny Marie, druhá pod dvořištěm nad stezkou, jak se jde do Bonkovic, s obrazem sv. panny Barbory, a třetí u čočkovýho pole, jak se jde do Borotína, s obrazem sv. Brigity, na ten způsob, jak stojejí Boží muka s obrazem sv. Veroniky . . . , však pokudž já taková sám vyhotoviti dám, nebude potřeba dědici mému.

Za jedenácté. Odkazuji můj diamantový prsten Nejsvětější Rodičce Boží do Klokot, neb místo prstenu hotových třiceti zlatých, jestli by chtěl dědic můj pro památku prsten sobě nechati, kterýž mnohem víceji stál . . .

Za dvanácté. Odkazuji z mého stříbra udělaný kalich, spolu monstranci a ciborium ke cti a slávě Boží chrámu Páně, kde mé tělo pohřbeno a odpočívati bude, bezpochyby že v kostele u sv. Havla ve Střezmíři.

Za třinácté. Činím ještě tímto kšaftem tuto fundaci na pět set zlatých pro chudé lidi neb žebráky, totiž pro tři osoby, a jak následuje

*) Orig.: „na mou spésu“.

míti chci: aby dědic můj třem chudým nebo nestatečným, věkem sešlým dávati povinen byl každému ročně po desíti zlatých buďto na penězích anebo na obilí neb chlebě a vaření, též potřebné soli, tak jak ty peníze každoročně postačují, a to buďto týhodne, měsíčně neb čtvrtletně, jakož se toho jisté rozvržení písemné najde, vedle téhož se říditi moci bude; a míti chci, aby dvě mužské a jedna ženská osoby byly; kdyby ale nemohli takoví býti, tehdy jak by se nacházeli: buď samí mužští, nebo samé ženské. K tomu ale mají míti přednost zasloužilí staří sloužící, a potom poddaní, a kdyby takových nebylo, tehdy jak by uznal a koho míti chtěl dědic můj, však tak, jak dotčeno a následuje, aby se z těch pěti set zlatých pocházející každ roční úrok přece almužnou rozdal, totiž jednu polovici, patnácte zlatých, třem chudým stavu rytířského, kteří almužnu hledají, a druhou polovici, 15 Fl., mezi obecné sprosté žebráky rozdílně a skutečně se rozdati má, buďto každého čtvrt leta, neb půl leta, nebo rozdílně; těm pak ale chudým vyššího stavu, toliko třem osobám, mužským neb ženským, vedle uznání mého dědice, kteří takové almužny potřebni a hodni by byli, s tím připomenutím, aby se za mou milou duši k Pánu Bohu pomodlili... Však ale tato fundací těchto pěti set zlatých . . . toliko třiceti tři leta, od datum smrti mé počítaje, trvati má a bude . . . "

Rytíř Stanislav Felix Straník zemřel dne 13. února 1719 ve stáří 59 let a pochován byl v chrámu Střezmířském před hlavním oltářem.

Po něm má kostel Střezmířský tyto památky: cínovou křtitelnici s nápisem: »Pan Stanislav Straník z Kopidlna, pán na Střezmíři a. 1704«, a dva postranní oltáře v lodi chrámové: sv. Antonína Pad. (z r. 1707) a sv. Václava (z r. 1709).

Administrátor Ant. Pávek působil ve Střezmíři do r. 1735, načež po něm následoval Frant. Kormout (Kormauth), jenž tu vedl duchovní správu v letech 1735—43.

Roku 1741 věnoval Ferdinand Mislibor Bořek Hamsa ze Zábědovic, švakr tehdejšího majitele Střezmíře Filipa Jakuba Straníka, 100 zl. na věčnou fundaci, aby každého dne zakoupena byla za krejcar vosková svíce a před obrazem P. Marie v kostele Střezmířském spálena.

Po Frant. Kormoutovi vystřídali se ve Střezmíři tito administrátoři: Jan Pavel Vodička 1743—61, Vojtěch Slunečko 1761—64, Benedikt Vilhelm 1765—67, Jan Schmidt 1767—69, Václav Fabian 1769—1774, Václav Sádecký 1774 a Jan Pavel Polz, jenž tu zemřel r. 1843.

Roku 1843 dosavadní administratura povýšena byla na faru. Prvním farářem stal se Prokop Hinkelmann, jenž tu působil téměř celých 42 let až do smrti své r. 1885.

Roku 1852 koupil Střezmíř šlechtic Jan Křtitel d' Hoop, rodem z Gentu v Belgii. Při nastoupení v držení panství daroval kostelu Křížovou cestu na plátně malovanou od belgického malíře Julia Boulangera (nar. 1822 v Gentu) a od téhož malíře malovaný obraz »Ecce Homo«, umístěný nad postranním oltářem sv. Antonína. Dal také celý kostel nákladem svým opraviti a vybíliti. Při seškrabování omítky přišlo se na stopy malovaných rámců se zbytky starých, gotickým písmem provedených nápisů českých (»Osmero blahoslavenství«, »Svatý, svatý, svatý Pán

Bůh zástupů . . . « a j.). Při dláždění kostela nalezeny byly zbytky pochovaných tu těl; uprostřed lodi objevena byla klenutá hrobka.

Úmrtím prvofaráře Hinkelmanna uprázdněnou faru obdržel r. 1885 František Libovický, před tím katecheta na Král. Vinohradech; ve Střezmíři pobyl do roku 1891, kdy pro churavost odebral se do pense. Nástupcem jeho stal se roku 1892 Norbert Košátecký, jenž do té doby působil jako kaplan v Nových Benátkách u Ml. Boleslavi; zemřel roku 1906. Po jeho smrti obdržel faru Střezmířskou Josef Frydrych, jenž před tím působil jako farář v Bohuslavi (Wusleben).

Kostel Střezmířský se strany východní.

S velikou energií a obětavostí postaral se za pomoci dobrodinců domácích i cizích o opravení sešlého chrámu, jakož i o opatření bohoslužebných rouch, k čemuž zejména ženské kláštery ochotně přispěly.

Kostel byl roku 1908 šamotovými dlaždicemi vydlážděn, roku 1909 uvnitř dekorativně vymalován, k oltářům pořízeny byly nové tumby, sousoší Panny Marie Bolestné s P. Ježíšem na klíně a »Boží Hrob« od firmy Petra Buška synové v Sychrově u Turnova, kteráž také provedla opravu všech oltářův.

Farní chrám sv. Havlu opatu zasvěcený, stojí na jižní straně osady Střezmířské, jest položen k východu a obklopen hřbitovem.

Jest to stará památka stavitelská z doby gotické, asi z druhé pol. XV. století. Zdivo jest z tvrdého lomového kamene (žuly).

Jest to stavba jednolodní s presbytářem, jenž v půdorysu jako obdélník se jeví. Presbytář má zvláště vyvinutou klenbu s hojným rozvětveným žebrovím a s konsolami, jež mají podobu různých tváří lidských (dětské až stařecké).

V presbytáři nalézá se ve zdi na straně evangelijní kamenný sanktuář s dvířky železnými pásy pobitými. Na straně epištolní jest gotický výklenek se sedadlem pro kněze.

Tři gotická okna v presbytáři (dvě za hlavním oltářem, jedno na straně epištolní) a dvě v lodi chrámové (na straně epištolní) mají zbytky bohatých, z pískovce tesaných kružeb gotických. Svým časem při opravě chrámu byly kružby z oken odstraněny, aby prý v kostele bylo více světla.

Sakristie, přiléhající na straně evangelijní k presbytáři, jest pěkně zachovalá v původní své podobě; jen malé gotické okno na straně východní bylo kdysi připraveno o bohatou kružbu, jak zbytky její tomu nasvědčují. Z kostela vede do sakristie původní gotický vchod.

Nad sakristií postavena jest nevysoká věž, jen málo vynikající nad ostatní stavbu. Mívala snad původně ještě dřevěnou hořejší část, v níž asi visívaly zvony.

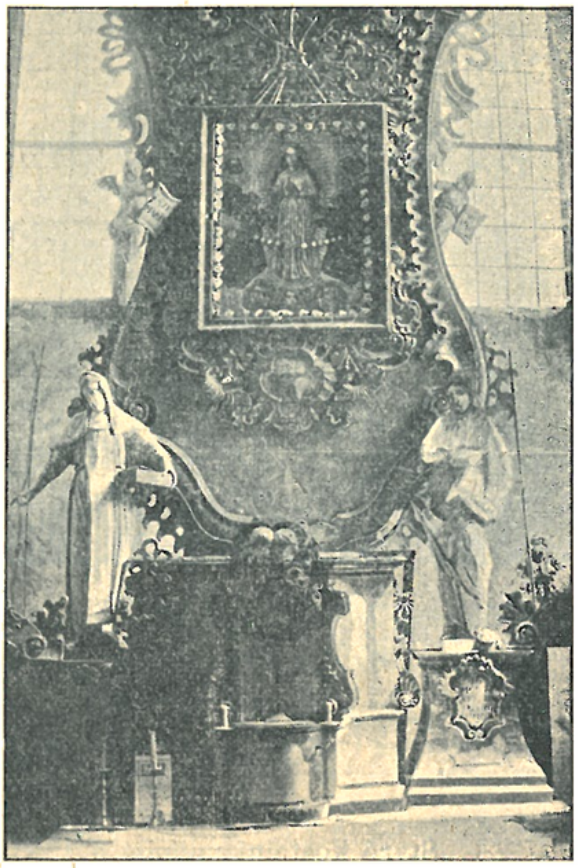

Část hlavního oltáře v kostele Střezmířském.

Hlavní oltář jest barokní se zaskleným obrazem Panny Marie Klokotské na plátně malovaným, se sousoším nejsv. Trojice na vrcholu, se čtyřmi sochami světců v nadživotní velikosti (sv. Jáchym, sv. Anna, sv. Josef a sv. Alžběta), dvěma poprsními soškami (sv. Vojtěch a sv. Šebastián) nad portály oltářními a menší sochou sv. Havla opata — jemuž vlastně jest zasvěcen — nad tabernákulem.

Po straně v presbytáři jest oltář sv. Jana Nepom. se sochou tohoto světce a se dvěma anděly.

Loď má strop plochý. Dříve tu býval asi dřevěný strop kasetový, jenž v době pozdější nahražen byl nynějším podšalovaným, na rákos omítnutým stropem. Se strany severní vede dovnitř jediný hlavní vchod s původním ostěním do špice sklenutým.

V lodi chrámové stojí zmíněné již výše dva postranní barokní oltáře; na jednom spatřuje se obraz sv. Václava s reliefem P. Marie Staroboleslavské na prsou, obklopený sv. patrony českými, nad ním jest menší

obraz „Nejsv. Trojice"; na druhém jest obraz sv. Antonína na plátně malovaný a nad ním zmíněný již obraz „Ecce homo" na plátně malovaný od Jul. Boulangera.

Ve věži visí čtyři neveliké zvony. Největší a zároveň nejstarší z nich pochází z roku 1502 a ulit byl, jak latinský nápis na něm sděluje, Janem Cantaristou. Druhý, „poledník" zvaný, má nápis: „Tento udělán v Táboře u Slepičky" a pod ním letopočet 1590. Třetí nese nápis: „Jsem zhotovený ke cti a slávě sv. Anny z příspěvku od Jeho Em. kardinála Bedřicha ze Schwarzenberku, kníže-arcibiskupa Pražského, p. Jos. Fr. Těšitele, t. č. patrona chrámu Páně, důst. p. Prok. Hinkelmanna, místního faráře, p. Jos. Havlíka učitele, pak od počestných obcí Střezmíře, Liběnic, Milostic, Mezna a z odkazu † Anny Šíchové o Novém roce 1868, ulit ve slévárně dcery Karla Bellmanna Anny v Praze". Čtvrtý, nejmenší zvon, umíráček, má letopočet 1815.

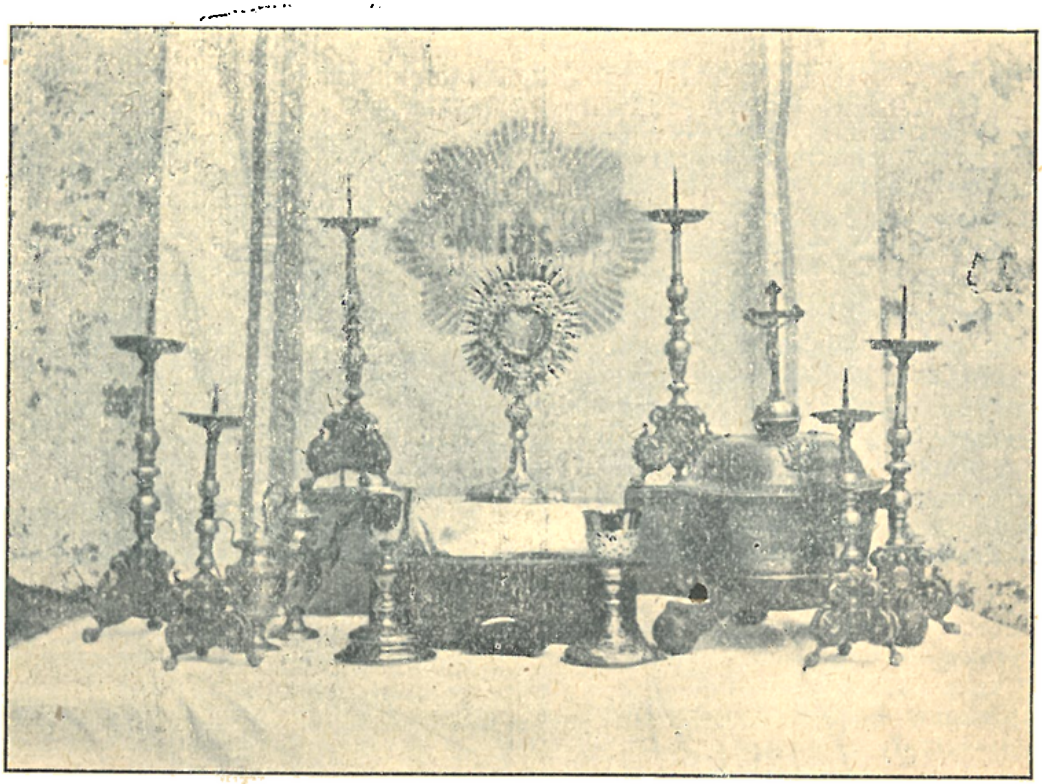

Staré kostelní nádoby a svícny chrámu Střezmířského.
(Čtyři větší svícny jsou z r. 1679, dva menší z r. 1709, monstrance z prvé pol. XVIII. stol., křtitelnice z r. 1704, kalich po pravé straně z roku 1705, kalich po levé straně z doby novější.)

Dříve tu býval prostřední zvon zvaný „ženský"; ten byl roku 1847 ukraden; hořejší část jeho v blízkých lomech zvaných „Skalice Trojanská" byla pohozena a dolejšek prý do Uher židovskými handlíři zašantročen a tam prodán. Tento zvon měl nápis: „Sub patronatu Philippi Jacobi Straník equitis de Kopidlno refusa anno 1751".

Kostel má pěkný kalich stříbrný, častečně zlacený s nápisem: „Georgius Carolus Steinbach de Kranigstein, Francisca Amabilia Steinbachin nata Bromin de Merodin", se dvěma šlechtickými znaky, z nichž při jednom vyryt jest letopočet 1705, a s tepaným znakem sv. Jana Nep.

Dále jest tu několik pěkných svícnů: čtyři větší s vrytým letopočtem 1679, dva menší s vrytými písmenami G. R. a letopočtem 1709, a dva s massivním širokým a plochým spodkem, na němž jest vyryto: „Václav, syn kováře Radenského 1652".

Kolem chrámu jest hřbitov, podél jehož severní zdi k straně návesní stojí úhledná řada kaštanův a stará košatá lípa v obvodu tří osob roztaženýma rukama se držících.

Kaple sv. Vojtěcha leží na návrší jihovýchodně od farního kostela, jsouc asi 200 krokův od něho vzdálena. Dal ji kolem roku 1820 vystavěti osadník Střezmířský Matěj Kupka. Věnoval 200 zl. na udržování kaple, po 100 zl. farářům Střezmířskému, Prčickému a Hoštickému, a 100 zl. sedláku Pavlátovi z Kahlovic jakožto předzpěváku, a ustanovil, aby každého roku konalo se procesí do kaple a aby tam mše sv. se sloužila. Kaple stavěna jest pouze na mělké základy; během času a vlivem povětrnosti valně sešla. Střecha krytá šindelem zakončena jest věžičkou.

Kaple sv. Vojtěcha ve Střezmíři.

Uvnitř nad kamenným oltářem jest obraz sv. Vojtěcha rukou nedovednou zhotovený.

V této kapii chová se nyní obraz „Lámání chleba" od neznámého mistra na plátně malovaný, valně sešlý, před časem ze zámečku Střezmířského kostelu darovaný.

V den sv. Vojtěcha vede se processí do kaple této a ve farním kostele slouží se zpívaná mše sv. za zakladatele kapličky. Účastenství duchovních správců z Hoštic a Prčice dávno již odpadlo.

Pode vsí při původní cestě k Borotínu nalézá se kaplička zděná s primitivně provedenou sochou sv. Jana Nep. Na den tohoto světce koná se tam za hojného účastenství věřících processí a pobožnost.

U silnice vedoucí k Nadějskovu západně ode vsi u křižovatky k Bonkovicům a Větrovu stojí zděná kaplička bez sochy a obrazu. Lid říká místu tomu všeobecně „u sv. Brídy" nebo „Bídy"; býval tu patrně obraz svaté Brigitty.

V přifařené obci Meznu nalézá se uprostřed vsi při silnici zděná kaplička se štíhlou dřevěnou, šindelem krytou věžičkou, v níž visí zvonek „poledníček" nebo „klekáníček" zvaný. Kaple nalézá se na obecním pozemku a jest majetkem obecním. V této obci uchovala se dosud svérázná dřevěná stavení, jež byla, rovněž jako malebná kaplička, často rukou malířovou zachycena.

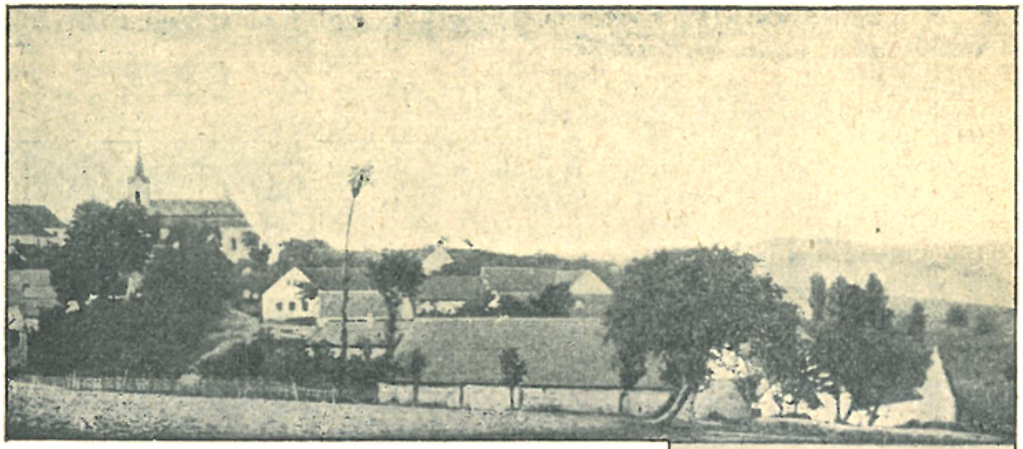

Šlapánov.

8. Šlapánov, fara.

Duchovní správu obstaráva farář.

Patronka: paní Karolina Nachlingerová.

Místa přifařená: Šlapánov 112 k., šk. 3tř.; Bořkovice 1/2 h., 213 k., 1 ak, 8 ž.; Jekov 1/2 h., 31 k.; Lastišov 3/4 h., 71 k.; Libouň 3/4 h., 200 k.; Lohov (Hlohov) 1/4 h., 90 k.; Nosákov 3/4 h., 93 k.; Ondřejoves 1 h., 39 k.; Podolí 1/2 h., 91 k.; Ramena 3/4 h., 30 k.; Vosec 1/2 h, 52 k.; Vodlochovice 1/2 h., 245 k., 4 ak., 1 ž., šk. 2tř.; Zvěstov 1/4 h., 580 k., 9 ž.; celkem: 1847 k., 5 ak., 18 ž.

Stavbou svou prozrazuje kostel Šlapánovský starobylý svůj původ, totiž nepochybně ze sklonku XII. století. Ale písemné zmínky o něm vyskytají se teprve od druhé polovice XIV. století.*)

Až do r. 1359 byl v Šlapánově farářem mistr Olen z Vodlochovic, jenž obdržev faru jinou fary Šlapánovské se vzdal. Na uprázdněné místo k presentaci Romana, plebána Vlašimského, Tomáše a Smila ze Šlapánova, Mareše ze Zvěstova, jakož i Rynarda a Hrdka, bratří z Vodlochovic, potvrzen byl kněz Přibík z Bystřičan.**)

Roku 1361 obdržel faru Šlapánovskou Mikuláš, jenž byl do té doby farářem v Chlumci.***) Ten působil tu do roku 1374, kdy se svolením patrona Mareše z Broumovic místo své směnil se Zbyňkem, farářem ve Vrbčanech.†)

---

*) Srvn. Tomek, Registra, 58.
**) Lib. Conf. I., 83.
***) Lib. Conf. I., 150.
†) Lib. Conf. III.–IV., 9; Soudní akta I., 82.

Již po dvou letech, roku 1376, komutoval farář Zbyněk s Janem, farářem v Kněží, jinak Habru.[1]) Ten však ještě téhož roku učinil směnu s Janem, farářem ve Vilémově.[2]) Farář Jan pobyl v Šlapánově do roku 1382, kdy resignoval.[3]) Po něm nastoupil farář jménem Jindřich,[4]) ale jen na krátko, neboť již roku 1383 zaměnil místo své s Filipem, farářem ve Veselí v dioec. Olomoucké. K záměně té srozumění své vyslovili tehdejší patronové Mareš a Přešek z Broumovic.[5]) Farář Filip zemřel roku 1402, načež k presentaci Kuneše ze Šlapánova potvrzen byl 10. dubna téhož roku na uprázdněné místo klerik Otík ze Šlapánova.[6]) Ale když Otík již po uplynutí měsíce fary své se vzdal, byla dne 28. května k presentaci Kuneše, Kryštofa a Jana z Chotětic dána klerikovi Pelhřimovi z Jesenice,[7]) jemuž bylo uloženo, aby se během roku tolik naučil, by byl schopen k spravování fary té ve věcech duchovních i časných; kdyby toho neučinil, že místa svého bude zbaven.[8]) Podmínce té patrně vyhověl, neboť působil v Šlapánově do roku 1406, kdy místo své směnil s Prockem, farářem ve Stonařově v dioecési Olomoucké.[9]) Procek pobyl v Šlapánově do února roku 1413, kdy místo své se svolením patrona Beneše ze Šlapánova směnil s Václavem, farářem ve Vápně.[10])

Farář Václav byl ve Šlapánově pouze půldruhého roku; již v srpnu r. 1414 komutoval s Petrem, farářem v Postupicích.[11])

Dne 16. prosince roku 1414 Markéta, vdova po Svatomírovi z Hlohova (Lohova), a Václav Šibal z téže vsi se svolením pána svého vladyky Jošta z Hlohova darovali roční úrok 80 grošů faráři Petrovi a kostelu jeho, začež farář se zavázal, že každého roku bude za spásu zakladatelů, jich rodičův a předků sloužiti dvě zpívané zádušní mše svaté a že pohostí v ty dny obědem tři chudé. Zároveň téhož dne Petr řečený Cucolt z Podolí podobně za spásu svou, rodičův a předků svých daroval roční důchod 25 grošův a dvou kuřat, začež farář zavázal se, že bude konati každého roku zádušní služby Boží a že pohostí dva chudé.[12])

Jaké poměry ve věcech náboženských zavládly ve Šlapánově následkem hnutí husitského, nevíme; nedostáváť se nám z té doby zpráv. Dle Vlasáka[13]) byli tu farářové utrakvističtí.

---

[1]) Lib. Conf. III.—IV., 48; Soudni akta I., 145.
[2]) Lib. Conf. III.—IV., 55; Soudní akta I., 162.
[3]) Soudní akta II., 171.
[4]) Soudní akta II., 172.
[5]) Lib. Conf. III.—IV., 155.
[6]) Lib. Conf. VI., 67.
[7]) Lib. Conf. VI., 71.
[8]) Soudní akta IV., 111.
[9]) Soudní akta V., 177.
[10]) Lib. Conf. VII., 76.
[11]) Lib. Conf. VII., 127.
[12]) Lib. Erect. X.—XI. (rkp. v kapit. archivu), str. 36.
[13]) Okres Votický 94.

V době pobělohorské zůstávala osada Šlapánovská bez vlastního svého duchovního správce a byla filiálkou děkanství Načeradského.

Dle zprávy Načeradského děkana Jana Ignáce Bircknera z roku 1677 byl kostel Šlapánovský před 70—80 lety kostelem farním; patronem kostela Šlapánovského byl roku 1677 Jan Kryštof Malovec z Malovic, nejvyšší berní království Českého. V kostele byly tehdáž tři oltáře: hlavní sv. Petra a Pavla a dva menší s obrazy. Na osadě Šlapánovské bylo celkem 218 duší. Stařena Anna Křepelová ve Vodlochovicích, bydlící časem v Nosákově, byla tehdáž jediná zjevná nekatolička na celé osadě Načeradské

Roku 1686 péčí paní Marie Veroniky Malovské rozené Švihovské z Risenberka ustanoven byl v Šlapánově administrátor. Prvním administrátorem byl Jan Norbert Motelius, jenž také založil nejstarší matriku Šlapánovskou počínající se zmíněným rokem 1686.

Po něm tu působili administrátoři: P. Jan Straka, rodilý z Klatov 1688—89, P. Dionysius a s. Vitale z řádu sv. Augustina bosých poustevníků z kláštera Táborského 1698, Václav a S. Vito z téhož kláštera 1698, Václav Tadeáš Maleček 1701 až 1702, P. Aegidius Sobotecký, dominikán 1703.

Administrátoři měli obydlí své v zámku Zvěstovském.

Patron Antonín Bernard Malovec pamatoval v závěti své z roku 1706 na zlepšení příjmů duchovního správce, takže dosavadní administratura mohla býti povýšena na faru.

Prvním farářem stal se roku 1707 Martin Felix Rychlík. Po něm následoval Václav Rütschl 1711—36, jenž »s horlivostí apoštolskou jako dobrý pastýř v Šlapánově působil, hotov jsa dnem i nocí život svůj za svěřené sobě ovečky položiti; byl to muž osvědčené trpělivosti a ve snášení protivenství statečný« — takovou chválu napsal o něm jeho nástupce. Odešel na odpočinek do domu pro vysloužilé kněze v Praze.

Nástupcem jeho stal se roku 1737 k presentaci tehdejšího patrona Jana Petra Karvínského z Karvínu Antonín Šudrach (Schudrach). Shledal kostel i faru ve velmi špatném stavu. Kostel míval kapitál 300 zl., jež zapůjčeny byly ovdovělé baronce Tunklové, bývalé majitelce Zvěstova; ale peníze ty byly jí od sluhy jejího na cestě ukradeny. Ač o to veden byl spor, kostel nedostal ničeho a byl tudíž úplně ochuzen.

Po faráři Šudrachovi následoval roku 1741 Bernard hrabě z Věžník, jenž byl od roku 1734 spolu kanovníkem u Všech Svatých v Praze. Roku 1746 vydal kázání pod názvem »Korouhev křesťanstva, triumf Ježíše Krista — kříž svatý«. Zemřel ve věku 52 let dne 13. března 1756 a pochován byl 15. dne téhož měsíce ve Šlapánově. Blízký statek Libouň náležel od roku 1741 bratru jeho Petru Pavlovi, jemuž jej manželka jeho Kateřina z Říčan věnem přinesla.

Uprázdněnou faru obdržel roku 1756 Josef Koukal (Kaukal), magister svob. umění a filosofie, jakož i bakalář theologie, vynikající výmluvností a bdělostí.*) Za pobytu svého ve Šlapánově vydal roku 1757 kázání o sv. Janu Nep. Po tříletém pobytu ve Šlapánově odešel na lepší faru Chraštickou.

Po něm r. 1759 následoval Jan Václav Kollouch (Kollauch). Tehdejší patron Vojtěch Prokop Höphling z Höphlingu a Bergendorfu, apellační rada, dal obnoviti kostel i budovu farní.

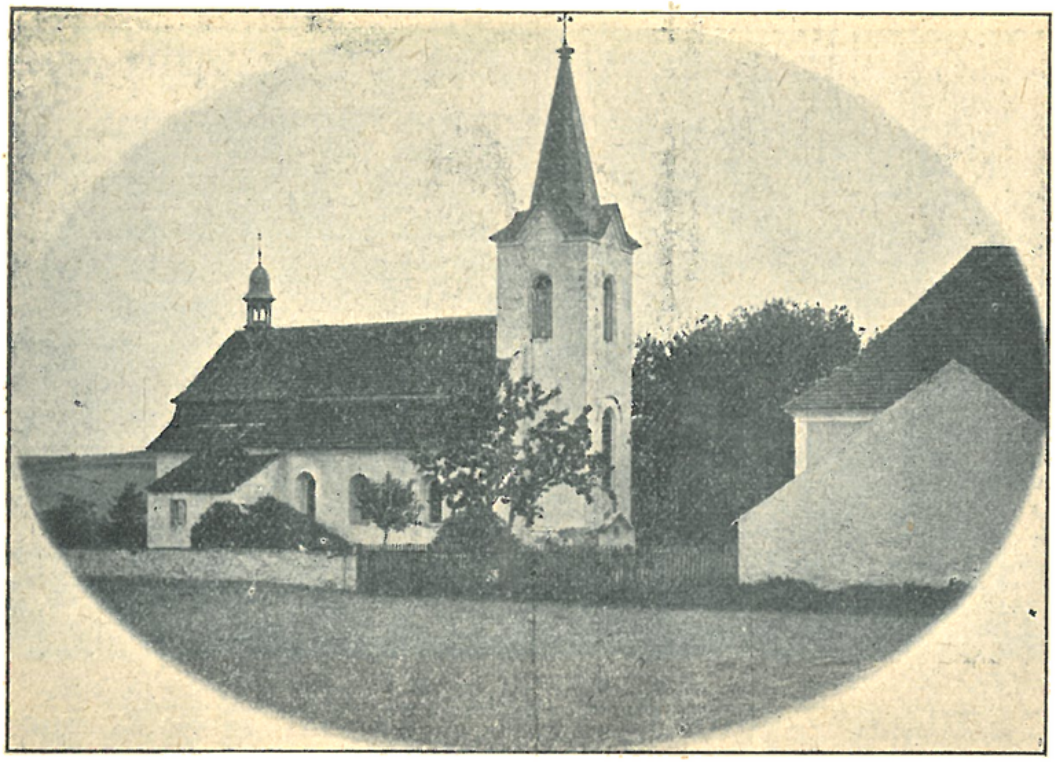

Farní kostel ve Šlapánově.

Farář Kollouch zemřel roku 1772, učiniv hlavním dědicem kostel Šlapánovský, se závazkem, aby z odkazu toho vypláceno bylo farářům ročně 6 zl., se závazkem, aby každého měsíce sloužili za něho jednu mši svatou. Po něm následoval r. 1772 Josef Braun, jenž tu od roku 1765 působil jako kaplan. Téhož roku povolen byl z pokladny solní obnos 2000 zl. na opravu kostela a na vystavění fary.

Po farkři Josefu Braunovi, jenž zemřel roku 1811, následovali: Michael Kunerth 1811—33, Josef Odkolek 1833 † 1838, Josef Stiebitz 1838—56 (stal se f. v Nové Vsi u Milčína).

Roku 1840 darovala baronka Marie Malovcová z Malovic, assistentka v novoměstském ústavu šlechtičen u sv. Andělů

*) Pamětní kniha farní o něm praví: „qui in hoc ipso beneficio per triennium ex utraque parte acuto verbi divini gladio et omnigeni vigilantiae radio coruscavit“.

v Praze, pěkný obraz sv. Josefa, jenž dle přání dárkyně zavěšen byl v presbytáři na evangelijní straně, nad místem, kde její rodiče Josef a Marie z Malovic odpočívají.

Nástupcem faráře Stiebitze stal se roku 1856 František Hlinský, jenž po 32letém působení zemřel r. 1888 a pochován byl v rodišti svém Načeradci.

Farář Hlinský získal sobě o osadu velikých zásluh, i požíval veliké obliby mezi osadníky. Roku 1879 oslaveny byly péčí majitele Vodlochovic Václava Rombalda okázale jeho 70té

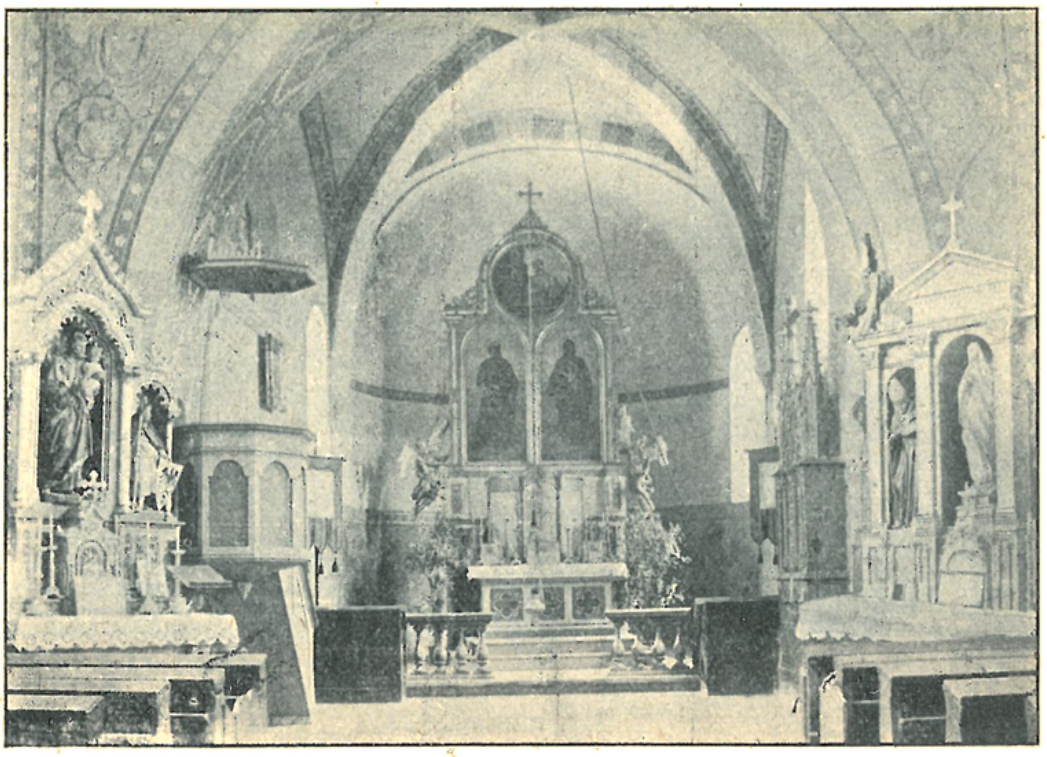

Vnitřek kostela Šlapánovského.

narozeniny slavnou mší sv. v kapli Vodlochovické a potom hostinou v zámku. Za něho byla roku 1873 vystavěna nová věž u kostela nákladem 4700 zl. Stavitelem jejím byl František Tenc ze Sedlčan.

Po smrti faráře Hlinského obdržel uprázdněnou faru roku 1889 Jan Horák, do té doby katecheta měšť. školy v Karlíně. Péči svou věnoval opravě chudého a sešlého kostela. Vyprosil sobě od spolku pro výzdobu kostela Karlínského 12 kostelních lavic z bývalého prozatímního kostela tamního; od továrníků Karlínských Václava Svitáka a Václava Maška obdržel k žádosti své 12 svícnův oltářních, jimiž nahradil dřívější dřevěné; z kláštera Milosrdných sester v Karlíně obdržel darem prádlo kostelní. Patron kostela Ferd. Nachlinger dal kobercovými dlaždičkami vydlážditi presbytář, kostel dal uvnitř i zevně obíliti, hřbitovní zeď opraviti a nová železná vrata ke hřbitovu zhoto-

viti. Ze sbírky mezi osadníky dal farář i v lodi chrámové položiti dlažbu šamotovou.

Roku 1896 Marian Rombald, majitel velkostatku Vodlochovického, dal na místě starého bočního oltáře sv. Josefa postaviti oltář nový se sochami sv. Josefa, sv. Václava a sv. Ludmily v ceně 1200 zl. Obraz sv. Josefa ze starého oltáře zavěšen byl v oratoři. Patron Ferd. Nachlinger dal zhotoviti druhý pobočni oltář P. Marie s novou sochou P. Marie Lourdské, po jejíž stranách umístěny sochy s dřívějšího oltáře Marianského.

Největším dobrodincem chrámu Šlapánovského byl zmíněný velkostatkář Marian Rombald z Hochinfelsu; každého téměř roku přispěl něčím k zvelebení jeho. Roku 1898 věnoval kostelu reliefovou vyřezávanou křížovou cestu, zhotovenou v Grödenu v Tyrolsku, roku 1900 zakoupil varhany z kostela Ouběnického a j. Rovněž i patron pan Karel Nachlinger, majitel panství Zvěstovského, a paní Karolina Nachlingerová často byli kostela Šlapánovského různými dary pamětlivi.

Roku 1897 byl kostel uvnitř vymalován malířem Otakarem Skůčkem z Král. Vinohradů nákladem 500 zl., k čemuž Rombald věnoval 200 zl., ostatek sebrán mezi osadníky.

Roku 1910 daroval kanovník a universitní professor Dr. Jan Sýkora kostelu nový kalich ve slohu románském.

Farní kostel sv. Petra a Pavla, pochází, jak již řečeno, původně z doby románské, asi z konce XII. století.*)

Skládá se z lodi obdélníkové, rovným stropem kryté a z apsidy půlkruhové, konchovitě sklenuté; mezi lodí a apsidou jest čtvercové kněžiště do kříže zaklenuté a od lodi neprofilovaným vítězným obloukem oddělené.

O vnitřním novém zařízení byla již učiněna zmínka; zbývá ještě jen dodati, že na hlavním oltáři jsou obrazy sv. Petra a Pavla malované Karlem Javůrkem.

Ze zvonů nejstarší jest z r. 1497; zhotoven byl zvonařem Ptáčkem a má nápis latinský, jenž udává, že ulit byl k chvále Boží, bl. P. Marie a sv. Petra a Pavla; druhý, pocházející z roku 1602, má nápis německý; ulit byl Kryštofem Cherbem v Praze.

Jsou tu náhrobní kameny Kryštofa Bořka Dohalského z Dohalic († 1706), pána na Vodlochovicích, Antonína Bernarda Malovce z Malovic, pána na Zvěstově († 1706), a Jana Petra Karvínského z Karvínu, rovněž pána na Zvěstově († 1738).

Ve Vodlochovicích jest u zámku velice pěkná barokní kaple sv. Jana Nep. Dal ji vystavěti a nákladně vyzdobiti roku 1727 tehdejší majitel Vodlochovic František Zhorský ze Zhoře a Kronbergu. Výzdobou předčila svatyně tato všecky kostely okolní. Zhorský byl muž velice zbožný, života příkladného, neúnavný v rozmnožování slávy Boží, upřímný přítel kněžstva. V kapli té každou neděli a svátek sloužena byla zpívaná mše svatá, po níž na způsob katechese konána byla krátká exhorta. Mimo to častěji v roce konány tu byly pobožnosti zvláštní, tak

*) Viz „Soupis“ str. 117 a násl.

každý pátek v postě a ve svátek sv. Jana Nep. za nesmírného účastenství lidu. Zhorský obdržel z Říma tělo sv. Gaudentia, i dal je roku 1737 dne 22. září slavně uložiti na postranním oltáři k veřejné úctě. V oněch dobách byl při kapli této zvláštní kaplan. Místo to po 18 let zastával P. Vít Volfsberg, řeholní kanovník z kláštera křižovníků s červeným srdcem u sv. Kříže Většího v Praze.

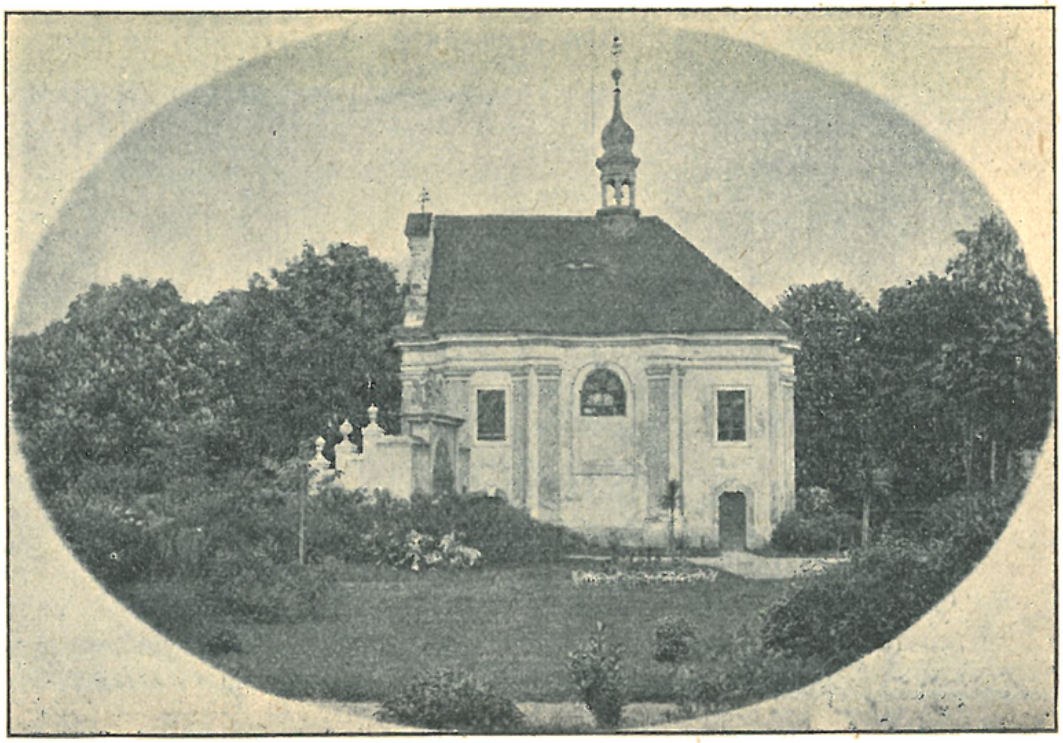

Kaple sv. Jana Nep. ve Vodlochovicích.

Roku 1867 dal tehdejší majitel Vodlochovic Václav Rombald kapli důkladně opraviti. Na klenbě kaple dal provésti novou freskovou malbu od akad. malířů Javůrka a Čermáka z Prahy, některé sochy dal zhotoviti od řezbáře Veselého. Dále opatřil nové varhany, stříbrné náčiní bohoslužebné a veškerá potřebná bohoslužebná roucha. Obnovená kaple byla dne 17. listopadu 1867 od Antonína Mládka, faráře Arnoštovického a spolu vikáře Votického, s velikou slávou nově benedikována.

Nad vchodem do kaple jest z pískovce vytesaný znak Zhorských s letopočtem 1737. Vnitřní úprava kaple jest velice vkusná.*) Hlavní oltář ozdoben jest nahoře sousoším nejsv. Trojice a po stranách sochami dvou andělův. Uprostřed mezi hadovitě točenými sloupky jest obraz na plátně malovaný, představující sv. Jana Nep. v oblacích se vznášejícího. Na postranním oltáři jest velmi pěkný obraz „Stigmatisace sv. Františka", a pod ním ve skleněné rakvi ostatky sv. Gaudentia oděné v nádherné roucho. Po stranách stojí pěkné sochy „Sv. Barbora" a „Sv. Apollonie".

*) Viz podrobný popis v „Soupisu" str. 127—128.

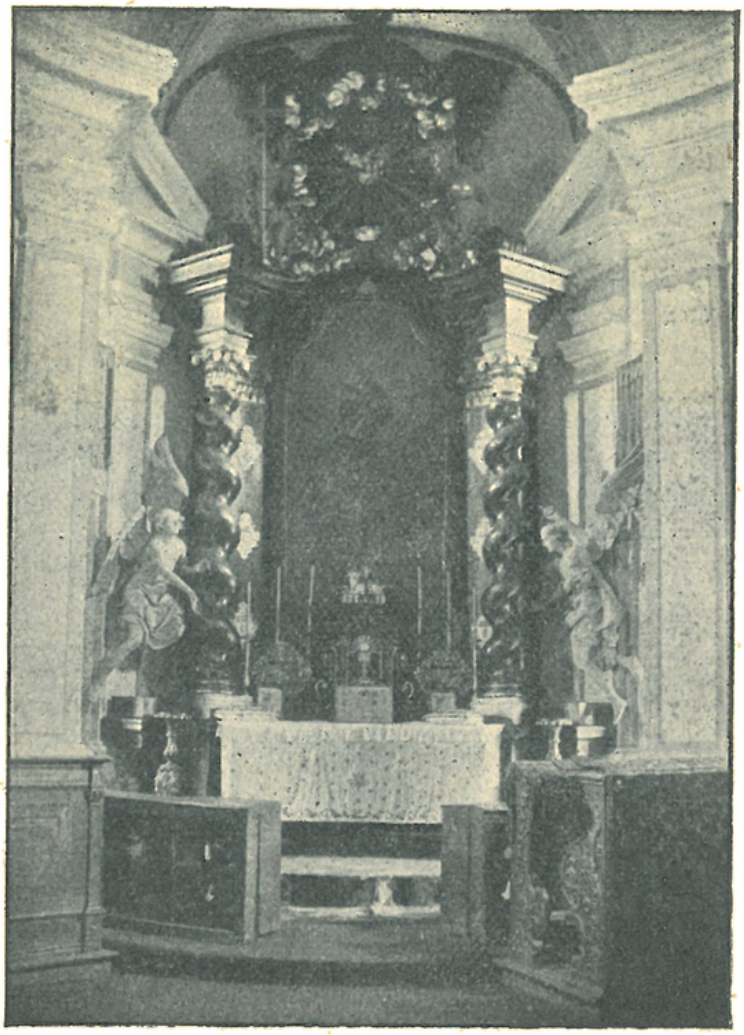

Vnitřek kaple sv. Jana Nep. ve Vodlochovicích.

V blízké vsi *Libouni* jest *filiální kostelík sv. Václava.* Jest to prastará památka z doby románské, z druhé polovice XII. století. Jest to okrouhlá stavba (rotunda) s polokruhovou apsidou na straně východní a s hranolovou věží v průčelí.*)

Nejstarší dějiny této svatyně jsou nám neznámy; teprve od polovice XIV. století zachovaly se nám o ní písemné zprávy. Tehdáž byla kostelem farním a odvedla roku 1352 $4^1/_2$ groše desátku papežského.**) Libouň náležela klášteru Louňovickému, a faráře podávali ke kostelu opati kláštera Želivského, a to kněze své řeholní, konventuály kláštera Želivského. Do roku 1357 byl farářem v Libouni kněz jménem Svatoš. Ten vzdal se zmíněného roku svého místa, načež k presentaci opata Bernarda potvrzen byl za jeho nástupce kněz Jan.***)

---

*) Viz Lehner, Dějiny umění nár. Českého I., 221; Podlaha Soupis okresu Benešovského 148.

**) Tomek, Registra dec. pap. 58.

***) Lib. Conf. I., 3.

Když Jan roku 1360 zemřel, obdržel v lednu téhož roku uprázdněné místo k presentaci opata Bohuslava kněz Heřman.*) Ale ten zde nepobyl dlouho a vystřídán byl knězem Petrem, jenž roku 1360 v prosinci zemřel; k podání opata Bohuslava obdržel uprázdněné místo kněz Neosvoj.**) Potom od neznámého času až do roku 1418 vedl duchovní správu v Libouni kněz Hugo, jenž toho roku zemřel, načež k presentaci opata Petra potvrzen byl na jeho místo kněz Petr.***)

V bouřích husitských fara zdejší zanikla.

Filiální kostel sv. Václava v Libouni.

V XVII. století patřila osada Libouňská k Načeradci, načež připojena byla k nově zřízené faře Šlapánovské.

Osadníci Libounští dali r. 1907 z peněz obecních kostelík vydlážditi šamotkami a roku 1908 dali vnitřek vymalovati.

Apsida jest konchovitě sklenuta, kruhová loď má strop rovný. Hlavní oltář jest ranně barokní. Architektura jeho jest sloupková s vyřezávanými rozvilinami po stranách. Na něm dole jest obraz sv. Václava stojícího mezi anděly a nahoře menší obraz znázorňující, kterak Panna Maria a sv. Josef vedou Ježíška. Po stranách dolejšího obrazu stojí na

*) Lib. Conf. I., 115.
**) Lib. Conf. I., 141.
***) Lib. Conf. VII., 266.

konsolách sošky „Sv. František Ser." a „Sv. Barbora". Dle znaků, letopočtův a písmen na podstavcích sloupů, dali oltář tento zhotoviti roku 1696 tehdejší majitelé Libouně Václav František Kosořský Malovec z Malovic a manželka jeho Markéta Miseronka z Lisonu. Napříč v oblouku apsidy jest břevno, na němž jsou na prkně malované figury skupiny Ukřižování: uprostřed kříž s tělem P. Ježíše, po stranách Panna Maria a sv. Jan. Na břevně jest nápis: „Když máš mimo obraz jíti, hleď jej v poctivosti míti, avšak ne tomu samému, než Kristu, [a] čí obraz, jemu. — Obraz sám o sobě mluvící: Nejsem Kristus, než jen obraz; jen ty mnou srdce své doraz!" Boční oltáříky s vyřezávanými rozvilinami jsou z roku 1735; dle znaku na nich umístěného a písmen F. F. D. D. RZ. dal je zhotoviti tehdejší majitel Libouně Ferdinand František z Říčan. Na jednom z nich jest poprsní obraz zbičovaného Krista Pána, na druhém za sklem rovněž poprsní obraz sv. Antonína Pad.

Téměř polovici lodi zaujímá kruchta dřevěná, na trámech spočívající.

K severnímu boku apsidy přistavěna byla později malá sakristie valeně sklenutá, a nad ní malá oratoř.

Ve věži visí tři zvony; z nich nejmenší a nejstarší ulit byl r. 1467 od zvonaře Jíry, největší ulit byl roku 1501 zvonařem mistrem Bartolomějem a prostřední roku 1558 mistrem Brikcím.

Před kostelem pod dvěma lipami stojí kamenná socha sv. Jana Nep., kterouž dle letopočtu a znaků na podstavci postaviti dali r. 1728 Ferdinand František z Říčan spolu s manželkou svou.

9. Újezd Červený, fara.

Duchovní správu obstarává farář.

Patron: August z Doerrů.

Místa přifařená: Újezd Červený 165 k., 10 ž., šk. 2tř.; Dvorce $^1/_4$ h., 71 k.; Milostice $^1/_4$ h., 69 k.; Nové Dvory $^1/_4$ h., 163 k., 1 ak.; Říkov $^1/_2$ h., 60 k., 1 ž.; Záběhlice $^1/_4$ h., 79 k.; celkem: 607 k., 1 ak., 11 ž.

O farním kostele v Červeném Újezdě neboli Újezdci nalezáme první zmínku roku 1365. Tehdáž vzdal se farář jménem Otík svého místa, a k presentaci panoše Mikuláše z Újezda potvrzen byl za jeho nástupce kněz Petr z Újezda.*) Z visitační zprávy z roku 1379 se dovídáme, že tento Petr pocházel z rodiny, jíž Újezd tehdáž náležel; bylit tehdáž patrony Újezda otec jeho Adam a bratr Jan.

Z téže visitační zprávy se dovídáme, že některý čas před tím Bohuněk Vrchota z Vrchotic uvolil se dávati ročně 3 kopy grošů, aby při kostele Újezdském vydržován byl kaplan (»vicarius«) což skutečně se stalo; ale když Bohuněk platiti přestal, farář od sv. Havla roku 1379 více kaplana nedržel.

Roku 1397 paní Jitka vdova po řečeném Bohuňkovi Vrchotovi z Vrchotic darovala faráři Petrovi a nástupcům jeho roční důchod jedné kopy grošů ze vsi Říkova se závazkem, aby za spásu manžela jejího a její, jakož i předků jejich konaly se každého roku před svátkem sv. Václava nebo v oktávu svátku toho hodinky za zemřelé a sloužily se čtyři mše sv., z nichž jedna měla býti zpívaná; mimo to měli býti v ten den pohostěni čtyři chudí a každému z nich měly býti dány 2 haléře.**)

*) Lib. Conf. I., část II., 63.
**) Libri Erect. XII. (rukopis v archivu metrop. kapitoly), 177—178.

Roku 1409 byl patronem kostela Újezdského Odolen Vidlák, jenž toho roku po smrti faráře neznámého jména presentoval kněze Mikuláše z Nové Plzně.*)

V době husitské samostatná fara v Újezdě zanikla. Od XV. stol. náleželo právo podací vrchnosti Neustupovské, Radimským ze Slavkova, potom od r. 1554 Anežce Hodějovské z Nemyšle na Chotěticích, posléze roku 1601 náležela kolatura k panství Smilkovskému.**)

Farní kostel v Červeném Újezdě.

Ale fara po celou tu dobu zůstávala osiřelou, a byla od druhé polovice sedmnáctého století pod správou administrátorův a později farářů Arnoštovických. Služby Boží konaly se v Újezdě každou třetí neděli. Pro vzdálenost od Arnoštovic Újezdští často chodili se křtem do Prčice nebo do Střezmíře.

Roku 1728 dal tehdejší pán na Smilkově František Karel Pecellius z Adlersheimu kostel Újezdský opraviti; při tom byly zdi kostela o něco zvýšeny, a na ně pak nová střecha dána.

*) Lib. Conf. VI., 275.
**) Vlasák, Okres Votický 65.

Roku 1731 shořela dřevěná zvonice, která před kostelem k západu stávala, při čemž i zvony vzaly za své.

I byl pak darován kostelu malý, 16 liber těžký zvon zasvěcený ke cti sv. Františka, kterýž byl zavěšen na pahýl stromu v rohu hřbitova. Zvonem tím svoláván byl lid ke službám Božím.

Roku 1735 vystavěna byla nová zvonice dřevěná a opatřena třemi zvony, z nichž největší byl zasvěcen P. Marii Bolestné, druhý sv. Matouši, a třetí byl onen ke cti sv. Františka zasvěcený. Veškery tyto zvony daroval tehdejší majitel Smilkova Jan Jindřich z Bissingen.

Pod správou administrátorův a později farářův Arnoštovických zůstal Újezd až do roku 1763, kdy zmíněný Jan Jindřich z Bissingen, pečlivý o duchovní blaho svých poddanných, zřídil v Újezdě místo residenčního kaplana neboli exposity.

Prvním expositou stal se František Duchek, jenž před tím několik let byl kaplanem v Arnoštovicích.

Téhož roku dal řečený patron zhotoviti hlavní oltář s pěkným obrazem sv. Matouše apoštola a dva oltáře boční (sv. Jana Nep. a P. Marie Pomocné); roku 1768 kazatelnu, jež stála více než 50 zl., roku 1769 daroval dva pěkné obrazy: P. Marie Pomocné a sv. Jana Nep. na zmíněné boční oltáře.

Po smrti exposity Duchka roku 1767 obdržel uprázdněné místo Jan Kocián, jenž byl před tím domácím kaplanem u baronky Repochové ve Chvalkově; jsa však již pokročilého věku po čtyřech měsících místa v Újezdě se vzdal, načež následoval Antonín Kraffer, jenž téhož ještě roku obdržel faru Arnoštovickou. Po něm přišel roku 1768 do Újezda František Kafka, jenž před tím byl zámeckým kaplanem v Nové Vožici. Roku 1771 položeny byly základy k obydlí exposity; při tom do čtyř úhlů vloženy byly ostatky svatých. Exposita Kafka nového příbytku se nedočkal, zemřev 28. ledna roku 1772 v době všeobecného hladu a nemocí odtud vzniklých. Nástupcem jeho stal se Novovožický zámecký kaplan Jan Vincenc Ruth, jenž roku 1773 ubytoval se v dostavěném novém příbytku, byv do té doby nucen bydliti v hospodě. Roku 1785 císařským nařízením zrušena byla závislost lokalistů na farářích, jimž do té doby byli podřízeni.

Roku 1782 zemřela v Bechyni baronka Maxmiliana Repochová, po níž kostelu Újezdskému dostalo se 1000 zl., jež byla již matka zesnulé Barbora Picardová z Krinthalu jemu na nadaci za blaho duše své byla odkázala, ale úroky z kapitálu toho dceři své na čas života jejího vymínila.

Roku 1789 exposita Ruth vystavěl na vlastní své útraty domek pro nemocné a chudé bez přístřeší. Roku 1790 pukl menší zvon, jejž osadníci, učinivše mezi sebou sbírku, dali přelíti, začež osvobozeni byli od poplatku za zvonění.

Po Ruthovi, jenž r. 1799 stal se farářem v Chustnici, a později děkanem v Kamenici,*) následoval Josef Černý.

Roku 1799 tehdejší patron baron Josef Varlich z Bubna dal pro kostel zhotoviti nové varhany, k čemuž největší částí ze svého připojil. Když r. 1802 prodal panství Radíčské, vymínil sobě obraz P. Marie v zámku tamním se nalézající, jenž v rodině Losenavské, jíž Radič dříve náležel, velice byl ctěn. Obraz

Vnitřek kostela v Červeném Újezdě.

ten pak daroval kostelu Újezdskému, v němž zavěšen byl u kazatelny. Roku 1807 dán byl na hlavní oltář nový obraz sv. Matěje apoštola na místě obrazu starého a již potrhaného. Nový obraz dle starého vymaloval Karel Čermák v Milčíně za 30 zlatých.

Exposita Černý pobyl v Újezdě do roku 1808, kdy stal se farářem v Arnoštovicích; po něm následovali: Josef Novotný, jenž zemřel r. 1829 a Josef Havel, jenž r. 1841 obdržel uprázd-

*) Roku 1820 věnoval 200 zl. chudinskému fondu v Újezdě.

něnou faru Chustnickou. Za něho roku 1833 započata byla stavba věže v průčelí kostela; dokončena však byla teprve roku 1838; toho času byl také hřbitov rozšířen.

Po expositovi Havlovi obdržel uprázdněné místo r. 1841 Antonín Mládek, jenž byl před tím devět let kaplanem v Chustnici; v Oujezdě působil do r. 1847, kdy stal se farářem v Arnoštovicích. Uprázdněnou expositurú v Újezdě obdržel téhož roku František Bohata.

Roku 1857 byla expositura Újezdská povýšena na faru.

Prvofarář Bohata působil v Újezdě do r. 1873, kdy odebral se na faru Arnoštovickou, načež farářem Újezdským se stal František Lhotka, kaplan Arnoštovický, a působil tu do smrti své dne 28. prosince 1884. Za něho pořízeny byly r. 1883 nové varhany a r. 1884 věžní hodiny. Na uprázdněné místo musil býti konkurs několikráte vypsán, jelikož nikdo o ně se neucházel, poněvadž pokládáno bylo za špatné. Již vyjednávalo se o to, aby fara Újezdská byla zrušena a jako filiálka k Střezmíři přidělena, když konečně František Jan Šilha, kaplan v Benešově, přihlásil se o uprázdněnou faru a v říjnu 1885 ji obdržel; za nedlouho však, roku 1887, obdržel faru Arnoštovickou po úmrtí tamního faráře Bohaty. Farářem Újezdským stal se roku 1888 František Kozelek. Za něho vystavěna byla roku 1892 nová fara, a roku 1902 opraven byl kostel. Farář Kozelek zemřel roku 1908, načež farářem se stal František Xav. Jiroušek. V letech 1910 a 1911 byl vnitřek kostela vymalován dle návrhu Fr. Ondrúška, akad. malíře v Mnichově, ze sbírky vykonané mezi osadníky.

Farní kostel sv. Matouše zbudován jest ve slohu gotickém.*)

Presbytář jest čtyrhranný, třemi stranami zakončený. Klenba jeho jest žebrová; dvě z konsol, z nichž žebra vybíhají, mají tvar lidských tváří. Presbytář osvětlen jest třemi hrotitými okny s kružbami; čtvrté okno za oltářem jest zazděno.

Oblouk, dělící presbytář od lodi, jest do hrotu sklenutý.

Loď jest obdélníková, rovným stropem krytá, na jižní straně dvěma hrotitými okénky osvětlená.

Na hlavním oltáři jest bohatě vyřezávaný barokní rámec z listových rozvilin komponovaný, s pěknými soškami archanděla Michaela, sv. Víta a sv. Václava.

Sakristie byla za dávných dob kaplí, neboť, jak Ruth roku 1775 do pamětní knihy zaznamenal, byla v ní tehdáž kamenná mensa oltářní, kterou když dal rozbořiti, nalezl v ní malou olověnou skříňku s ostatky, ovinutou několikanásobně pergamenem již setlelým, takže nic na něm čísti nebylo lze. Skříňku s ostatky uložil pod hlavním oltářem.

---

*) Viz zevrubný popis v „Soupise“ 125—127.

10. Votice (Otice), fara.

Duchovní správu obstarává farář za pomoci kooperátora, jímž jest člen františkánského kláštera Votického, a katechety.

Patronátní právo na ten čas odpočívá; udělování beneficia přísluší arcibiskupu Pražskému.

Místa přifařená: Votice 2037 k., 12 ak., 163 ž., šk. 6tř. měšť. a 5tř. obec.; Beztahov $^1/_2$ h., 152 k., 1 ak., 5 ž.; Bučovice $1^1/_2$ h., 113 k.; Hostišov $^1/_2$ h., 80 k; Jestřebice $^3/_4$ h., 66 k.; Kochnov $^3/_4$ h., 50 k.; Košovice 1 h., 40 k.; Lysá $^1/_2$ h., 50 k.; Martinice $1^1/_4$ h., 159 k., 5 ž., šk. 1tř.; Městečko u Olbramovic $^1/_2$ h., 94 k.; Mladoušov $^1/_2$ h., 110 k.; Mokřany $^1/_6$ h., 31 k.; Nezdice $1^1/_4$ h., 59 k.; Olbremovice 1 h., 353 k., 15 ž., šk. 3tř.; Semtín $1^1/_4$ h., 134 k.; Semtínek $1^1/_4$ h., 58 k.; Srbice $^1/_2$ h., 150 k.; Střelitov $^3/_4$ h., 46 k.; Veselka 1 h., 25 k.; Větrov $^1/_2$ h., 37 k.; Vinduška $^3/_4$ h., 7 k.; Vranov $1^1/_2$ h., 28 k.; Zahradnice $1^1/_2$ h., 132 k.; Čořenská myslivna 7 k.; celkem: 4018 k., 13 ak., 186 ž.

O faře ve Voticích děje se poprvé zmínka v rejstřících desátků papežských roku 1352; odváděla platu toho 15 grošův.*)

Do roku 1359 byl ve Voticích farářem kněz Martin, jenž toho roku se svolením patrona Aleše z Votic směnil místo své s knězem Radslavem, jenž do té doby byl farářem v Trnové.**) Radslav zemřel roku 1378, načež k podání téhož Aleše, jenž tehdáž byl purkrabím Chýnovským, potvrzen byl na jeho místo klerik Svatoslav z Votic.***)

Po smrti faráře Svatoslava r. 1399 byl k presentaci bratří Jana staršího, Racka a Jana mladšího z Votic ustanoven farářem Přibík, jenž do té doby byl farářem v Oldřichovci.†) Přibík byl tu do roku 1407††) načež následoval farář jménem Bartoloměj, jenž již po několika měsících učinil směnu s farářem Hoštickým, jenž rovněž Bartoloměj se jmenoval.†††) Ten vzdal se místa svého r. 1410, načež následoval Václav, jenž do té doby byl precentorem neboli předzpěvákem kůru P. Marie v metropolitním chrámu sv. Víta v Praze.*†) Ve Voticích působil Václav až do roku 1416, kdy si místo své zaměnil s farářem Počedělickým Ondřejem.*††)

Bratři Jan starší, Racek a Jan mladší z Votic založili v kostele Votickém roku 1405 oltářnictví při oltáři sv. Bartoloměje apoštola a sv. Markéty a nadali místo to důchodem $9^1/_2$ kop a 5 grošů, vykázavše důchod ten částečně z Kochnova, částečně z Votic, Srbic a z Beztahova. Oltářníkem stal se Oneš, jenž před tím byl farářem v Radeníně.*†††) R. 1408 zaměnili zmínění zakladatelé, chtíce postavení oltářníkovo nadlepšiti,

---

*) Tomek, Reg. dec. pap. 62.
**) Lib. Conf. I., 94.
***) Lib. Conf. III.—IV., 88.
†) Lib. Conf. VI., 13.
††) Soudní ukta VI., 60.
†††) Lib. Conf. VI., 242.
*†) Lib. Conf. VII., 10.
*††) Lib. Conf. VII., 210.
*†††) Lib. Erect. VIII. (rkp. v kapitol. knih.), 20.

pět kop ročního důchodu z Votic, Srbic a Beztahova za důchod poplužního dvorce ve vsi Lysé, jejž byli k tomu účelu zakoupili. Mimo to tehdáž tíž zakladatelé darovali roční důchod 50 grošů s tím ustanovením, aby v kostele Votickém dnem i nocí hořela lampa před schránkou na velebnou svátost (»coram archa corporis Christi«).*)

Po smrti oltářníka Oneše roku 1411 nastoupil na jeho místo Jan z Drahonic.**) Ten pobyl tu jen krátký čas, a rovněž i nástupce jeho Šimon, jenž r. 1412 resignoval, načež uprázdněné místo obdržel Šimon z Kosové Hory.***)

Votičtí přidali se záhy k víře podobojí a měli také duchovní správce téže víry. Někteří však z nich oblíbili si později nové učení bratrské. Ale fara zůstávala v držení utrakvistův.

Roku 1522 přišel do Votic za faráře Václav Rosa a pobyl tu půldruhého léta. Měl však nesnáze s tehdejším patronem Burianem Votickým. Sám v zápiskách svých praví, že »s ním neuměl o nic trefiti«. bylť pán ten přívržencem Jednoty bratrské, neboli jak Rosa praví, »s pikarty mistrně se líbal«.†) Rosa odešel tedy raději z Votic na kaplanství do Slaného.

Po něm šel do Votic farář bez vůle konsistoře utrakvistické kněz jménem Jan. Když mu to konsistoř vytýkala, žádal aby mu to bylo odpuštěno, že »chce rád poddán býti svým starším.« I byl roku 1525 dosazen za kaplana k sv. Jindřichu.††)

Roku 1533, jedenáct let po svém prvním pobytu ve Voticích, vrátil se Rosa, působiv během té doby na několika místech (posléze v Ovčárech u Kolína), zase do Votic, kamž jej sám Burian Votický volal. Ale setrval tu toliko čtvrt leta. Když přišla neděle sedmá po sv. Duchu, měl Rosa kázání o falešných prorocích a dotíral v něm »na pikarty«. Burian Votický byl tehdáž v kostele přítomen zpočátku klidně. Až když bylo po požehnání a když Rosa »již obecně kommunikoval s kalichem«, zlořečil Rosovi na kruchtě stoje zastávaje pikarty. Konečně řekl Rosovi zkrátka, že ho nechce míti. Rosa odstěhoval se potom do Neustupova.†††)

Do roku 1540 byl ve Voticích farářem kněz Ondřej, jenž toho roku odešel do Loun.*†)

Přívrženci Jednoty Bratrské rozmohli se ve Voticích tak, že někteří z nich dovolovali sobě zjevné výtržnosti. Roku 1545 jakýsi »pikart sekty Valdenské«, užívaje nepřítomnosti farářovy vystoupil v kostele na kazatelnici a tu »rozličnými rouhavými

*) Lib. Erect. IX. (rkp. v kapitol. archivu), 13—14.
**) Lib. Conf. VII., 20.
***) Lib. Conf. VII., 54.
†) F. Menčík, Zápisky kněze Václava Rosy 16.
††) Borový, Akta kons. utrakv. 17 a sdělení arch. F. Tischra z akt kons. utrakv. k tisku chystaných.
†††) F. Menčík, Zápisky kněze Václava Rosy, 21; Winter, Život církevní 516.
*†) Zpráva F. Štědrého z archivu Lounského.

i posměšnými slovy stranu podobojí haněl«. Že pak hlavním podporovatelem bratří byl Burian Votický, dostalo se mu od krále důtky.*)

Roku 1548 byl ve Voticích farářem kněz jménem Vít. Tomu konsistoř utrakvistická poslala také list, jejž ve stejném znění byla rozeslala do jiných měst českých, a v němž se praví: »Z pilného rozkázání J. M. arciknížete Rakouského, syna nejmilejšího J. M. Královské, pána nás všech milostivého, vám

Farní kostel ve Voticích.

oznamujeme, poněvadž tu v městě jest sbor, do něhož se scházejí bratří, jenž slovou Valdenští, a rozkaz J. M. královské i jistý mandát jest, aby ti sborové byli zavříni, a oni aby se tam nescházeli, než do kostela šli a slovem Božím se řídíc i svátostí Kristových od kněžstva řádného, kteréhož církev sv. křesťanská obecná užívá, oni požívali«.**)

Posléze zavládl ve Voticích luteranismus; již roku 1584 vyskytá se zmínka o knězi »frankfurtském«, t. j. luteránském, jenž tu působil.***)

*) Winter, Život církevní 64, 65.
**) Borový, Akta kons. utrakv. 216.
***) Archiv. arcib. Recepta.

Roku 1606 byl ve Voticích luteránský kněz Tobiáš Smichaeus, zvaný jinak také Libocký, z Turnova, jenž téhož roku vydal »Knihu o večeři Páně«, tištěnou v Drážďanech a věnovanou Kašparovi Kaplíři ze Sulevic, jenž poskytl náklad k vytištění jejímu.*) Kašpar Kaplíř byl manžel tehdejší majitelky panství Votického Evy rozené Radimské ze Slavkova.

Od roku 1610 byl ve Voticích farářem Václav Hlučínský, jenž tu byl ještě r. 1616.

Zmíněná Eva Kaplířová roz. Radimská v poslední vůli své vyhotovené roku 1616 (zemřela roku 1618) odkázala mimo jiné: »Ke kostelu založení sv. Václava v městě Voticích kolatury mé . . . odkazuji 600 kop. míš. pro zvelebení cti a chvály Boží a téhož chrámu Božího, z čehož polovice úroků p. faráři posluhujícímu v témž chrámu Božím pro lepší jeho vychování vydávati, a druhá polovice na opravu téhož kostela obraceti se má«.**)

V době katastrofy Bělohorské bylo dle svědectví knihy kláštera Votického město Votice i okolí prý celé pikartstvím a husitstvím nakaženo, a nebylo prý zde, vyjma jednoho lazebníka, žádného katolíka.***)

Po bitvě Bělohorské dostal se statek Votický roku 1622 v držení pana Sezimy z Vrtby a na Janovicích. První péčí jeho bylo, aby poddaní uvedeni byli do lůna církve katolické.

Hned po novém roce 1623 byl tehdejší nekatolický farář Votický jménem Adam Felix Hrobský †) nucen s manželkou i dítkami opustiti faru, a odešel do okolí Petrovic na Sedlčansku. Později odešel nepochybně ze země do vyhnanství. ††)

Roku 1626 byl po dlouhé době do Votic dosazen za faráře zase kněz katolický, ale po krátkém čase odešel do Jihlavy. Po něm přisluhoval ve Voticích farář z Kosové Hory jménem P. Severin z řádu kazatelského.

K obrácení obyvatelstva Votického k víře katolické nemálo přispěl klášter františkánský r. 1627 založený.

Roku 1630 byl do Votic za faráře dosazen František Stiller a působil tu po 32 let až do smrti své roku 1652. Potom tu byl farářem Gaudenc Sádlo rytíř z Vražného až do roku 1676. Počátkem roku 1677 nastoupil Jakub Ignác Grün.

Roku 1677 bylo na osadě Votické 609 osob (ve Voticích 409), v osadách náležejících k filiálním kostelům: Martinickému 234, Janovickému 421, Olbramovickému 214 osob; na celé osadě tudíž 1478 osob.

Od roku 1679 působil ve Voticích jako farář Jan Jetřich (Theodor) rytíř Šlechta ze Všehrd, bakalář Písma sv.; zemřel

---

*) Jireček, Rukověť II., 234.
**) Vlasák, Okres Votický 8.
***) Vlasák, Okres Votický 19.
†) Srvn. Jireček, Rukověť I., 261.
††) R. Cikhart v Doplňcích k Ottovu Slovníku naučnému str. 601.

2. července roku 1711, maje věku svého 84 leta a působiv ve Voticích 32 let. Roku 1708 slavil svoji sekundici. Založil mešní nadaci, složiv k tomu účelu 1000 zl.; mimo to tři nadace s kapitálem po 200 zl., jednu k zakupování potřeb chrámových, druhou k udržování věčné lampy; z úroků třetí dostával kantor 6 zl. a 6 zl. literáti; kantor byl za to povinen zpívati česky každou sobotu při mši sv. hymnus sv. Kazimíra: »Každého dne chvály hodné vzdej Marii duše má atd.«; literáti pak byli povinni konati obvyklé svoje zpěvy před službami Božími. A posléze nadaci 100 zl., jejíž úroky určeny byly pro kostelníky. Nástupcem Šlechtovým byl Jan Isidor Just (1711—38).

Na počátku XVIII. století měšťan Nového města Pražského Jan Petr Antonín (Antoni), majitel dvorce v Bolechovicích, »fundiroval« při kostele Votickém kapli sv. Jana Nep. 500 zlatými, a v poslední vůli své, zhotovené v Bolechovicích dne 21. července 1728 ustanovil, aby, bude-li možno, v kapli té byl pochován.

Dne 9. září roku 1731 vypukl oheň ve dvě hodiny s půlnoci vedle fary; vyhořela fara, kostel a 65 domův. Zvony na věži se rozlily, jakož i kalich stříbrný kostela Olbramovického na faře uložený. *)

Po Justovi od 15. října 1738 kratičký čas byl ve Voticích farářem Václav Josef Hennet; zemřel již 23. listopadu v mladém věku 37 let; pochován byl v klášteře františkánském.

Uprázdněnou faru obdržel pak Jan Santar, jenž místo své nastoupil dne 1. ledna r. 1739.

Roku 1740 na počátku června konali ve Voticích missie jesuité s P. Ant. Koniášem v čele.

Roku 1755 byla kaple sv. Jana Nep. při kostele Votickém nově zřízena a dne 29. dubna téhož roku od světícího biskupa Ant. Vokouna posvěcena.

Od roku 1761 vystřídali se ve Voticích tito farářové: Václav Milfeith do 1764, Libertin Podskalský 1764—75, Jan Sádecký 1776—1885, Jan Antonín Simon 1785, jenž zemřel roku 1826 ve věku 70 let.

Od roku 1826 byl ve Voticích farářem Josef Roštlapil, jenž zemřel roku 1848. Nástupcem jeho stal se roku 1849 Antonín Václav Zucker, jenž zemřel roku 1863 ve stáří 43 let.

Od roku 1864 vedl ve Voticích duchovní správu Jan Čežík, jenž roku 1874 místa svého se vzdal, načež faru obdržel Ant. Veselý, jenž byl do té doby farářem v Chotýšanech. Farář Veselý byl roku 1883 jmenován vikářem; zemřel roku 1894 v stáří 73 let. Uprázdněnou faru Votickou obdržel roku 1895 Alois Urbanides, jenž byl před tím expositou v Košířích.

Roku 1906 usadil se ve Voticích Klement Markrab, děkan Smečenský na odpočinku, spisovatel český (narozen v Horažďo-

*) Vlasák, Okres Votický 15.

vicích r. 1842), jenž tu dne 10. dubna 1908 zemřel. Byl to kněz z pravého povolání, života příkladného, jenž věrně sloužil Bohu a náboženským studiím vřele oddán byl. Pochován byl na hřbitově františkánském.

Farní chrám sv. Václava *) obdržel nynější svou podobu po ohni roku 1731.

Věž, stojící při severozápadním rohu, bývala původně nižší a mívala svrchní patro dřevěné, na krakorcích spočívající a stanovou střechou pokryté. Roku 1894 byla ve zdivu zvýšena a bání plechem pobitou a čtyrbokou lucernou zakončenou přikryta.

Vnitřek farního kostela ve Voticích.

Presbytář v půdorysu čtvercový má klenbu plackovou a oddělen je od lodi vítězným obloukem.

Loď jest obdélníková a má klenbu valenou s výsečemi nad okny; klenba opírá se o prosté pilastry s římsovými hlavicemi.

K severnímu boku lodi přiléhá kaple sv. Jana Nepomuckého.

Roku 1906 byl vnitřek farního chrámu nákladem 1000 K z příspěvků dobrodinců vymalován; práci tu provedl František Thér, dekorační malíř ve Voticích. Při tom byla fresková malba na klenbě presbytáře, pocházející z prostředka XVIII. století a představující oslavu sv. Václava v nebesích, očistěna a opravena.

Hlavní oltář jest barokní a má pěkně vyřezávané rozviliny, jež tvoří obrubu většího dolejšího obrazu, představujícího sv. Václava, a menšího obrazu hořejšího.

*) Viz zevrubný popis v „Soupise“ 132—134.

Původní, s oltářem současný obraz sv. Václava byl roku 1861 zaměněn obrazem malovaným Bedřichem Kamarýtem, tehdáž farářem v Lidmani, neveliké umělecké ceny. Roku 1879 Václav Rombald, velkostatkář Vodlochovický daroval nový obraz zhotovený malířem Javůrkem v Praze.

Po stranách obrazu stojí na konsolách sochy „Sv. Vojtěch" a „Svatý Prokop"; na brankách pak „Sv. Vít" a „Sv Josef".

Boční oltáře jsou rovněž dobré práce barokní; na oltáři stojícím na straně evangelijní jest ve výklenku socha P. Marie Bolestné s mrtvým tělem P. Ježíše na klíně.

Veliký obraz „Narození Páně", malovaný Sequensem, zavěšený v lodi chrámové nad kaplí Svatojanskou, daroval roku 1901 Frant. Kodet, majitel velkozávodu konfekčních potřeb v Praze.

Roku 1898 Emanuel Vrzal, stavitel pana arcivévody Františka Ferdinanda d'Este a majitel realit ve Voticích, daroval na paměť sňatku dcery své kostelu Votickému křížovou cestu.

Roku 1887 byly pořízeny nákladem města nové varhany, zhotovené Karlem Schiffnerem v Praze za 1800 zl.

Z jiných památností uvádíme náhrobní kameny roku 1572 zemřevších dítek Václava Skuhrovského ze Skuhrova, pána na Voticích: dcery Anny Mandeliny a syna Kryštofa Přecha; a náhrobní kámen faráře Jana Jetřicha Šlechty, zemřevšího r. 1711.

Zvony jsou tři, vesměs roku 1733 ulité.

Klášter Františkánský.*) Zakladatelem kláštera OO. Františkánů ve Voticích jest hrabě Sezima z Vrtby. Otec jeho byl Jan Prostibořský z Vrtby a na Červeném Hrádku, matka slula Magdalena rozená z Říčan. Po rodičích zdědil pouze tvrz a statek Červený Hrádek. V osudné vzpouře stavů českých roku 1618 zůstal věren císaři Ferdinandu II., od něhož za osvědčenou věrnost povýšen byl do stavu hraběcího. Po válkách skoupil okolní zabavené statky, a to: Kosovou Horu s Vojkovem, Janovice Vrchotovy, Křešice, Beztahov, Votice, Křimice a Neznašov.

Sezima hrabě z Vrtby byl tedy bohatým pánem, ale neměl dědice, jemuž by odevzdal rozsáhlý majetek. Narodilo se mu sice několik dítek, ale ty všecky v útlém věku zemřely. Učinil tedy slib, dá-li mu Bůh dědice, že vystaví pro Františkány ve Voticích klášter. Když byl jeho slib vyslyšen, dohodl se roku 1627 s františkánským provinciálem, vymohl si dovolení od papeže i císaře a dal se do stavby. Nedaleko svého Votického zámku na konci města zbudoval jednoduchý kostel sv. Františka a malý klášter, jak si to řeholníci vyžádali. Ve dvou letech dokonal stavbu a nadační listinu napsal dne 26. dubna roku 1628. Ještě toho roku přibyl do Votic P. Eustorgius Albinus, který obstarával ještě s jedným řeholníkem bohoslužby v klášteře i v zámecké kapli. Když pak i vnitřní zařízení v klášteře bylo dokonáno, přišlo do Votic na jaře roku 1630 dvanáct Františkánů s kvardiánem P. Řehořem Lomnickým.

Nové řeholníky čekala ve Voticích, tehdáž ještě téměř úplně nekatolických, těžká práce. P. Lomnický nalezl tu jen jediného

*) Viz P. Bonaventura Wilhelm a P. Klement Minařík, „Dějiny klášterů Františkánských v Čechách a na Moravě" v časopise „Serafinské Květy" roč. IX. (1910), 258.

katolíka; byl to Votický lazebník. Ale vytrvalým katechisováním a kázáním Františkánů stalo se město katolickým.

Kardinál Harrach vysvětil klášterní kostel sv. Františka dne 20. srpna 1631. Tehdy byly v kostele jen čtyři oltáře: sv. Františka, P. Marie Pomocné, sv. Barbory a sv. Antonína.

První léta trvání kláštera spadají do bouřlivé doby války třicetileté. Dne 4. listopadu roku 1631 vtrhlo do Čech vojsko saské a postupovalo ku Praze, kde povstal veliký strach a zmatek. Zámožnější měšťané, šlechtici a řeholníci prchali z Prahy do jižních Čech a do Vídně. Také Františkáni z části opouštěli Prahu a uchýlili se na čas do kláštera Votického, kdež bylo tou dobou s uprchlíky až 40 řeholníkův.

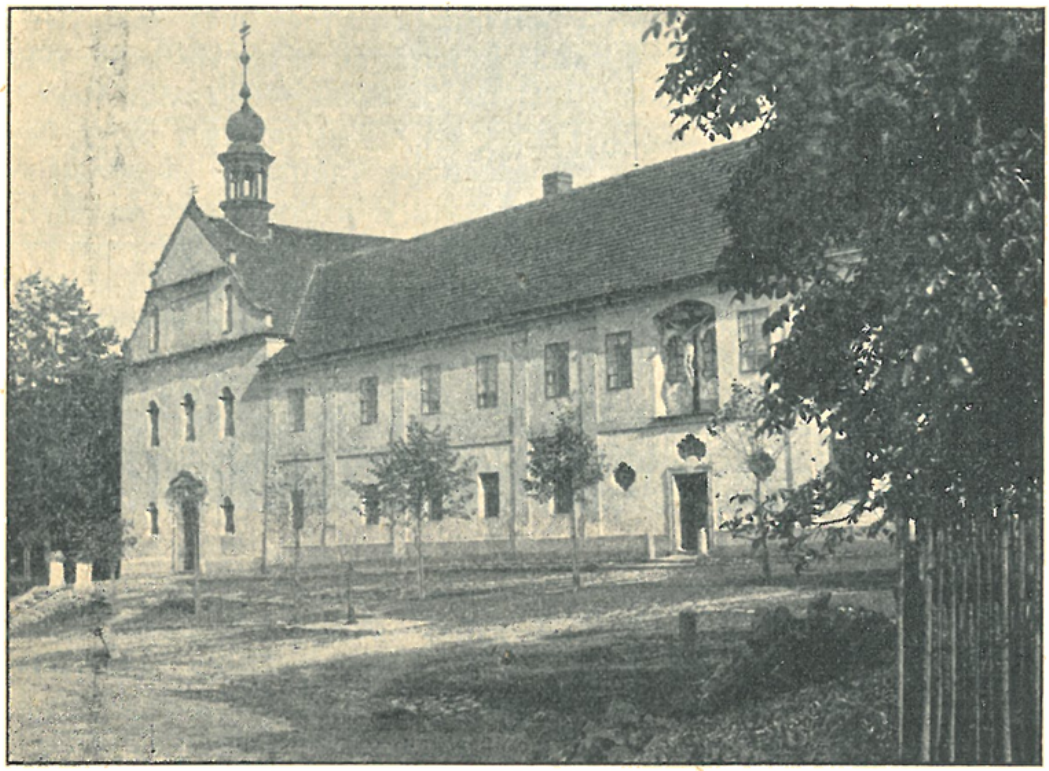

Františkánský klášter ve Voticích.

Rovněž i Františkáni irští (Hybernové), kteří založili roku 1629 kollej v Praze u sv. Ambrože, v níž vzdělávali své bohoslovce pro Irsko, opustili Prahu a prchali k Vídni. Dne 6. listopadu opustili Prahu představený kolleje P. Patrik Flemeng a jáhen Fr. Matouš Hory. Dorazili toho dne do Želivce poblíž Kostelce u Křížkův. Přenocovali tam ve dvorci nejvyššího purkrabí zemského Adama ze Šternberka, kdež se právě zdržovala jeho manželka, jež byla s dětmi na útěku do Vídně, a pohostila ochotně oba Františkány. Ti se vydali časně ráno na cestu dále k Benešovu a modlili se společně růženec. Zatím došli ke vsi Olešovici. V tom vyřítilo se na ně několik ozbrojených mužův. P. Patrika zabili na místě, kdežto jáhna Matouše odvlekli do

blízkého lesa, kde jej zastřelili. Asi po hodině přijela k Olešovici zmíněná hraběnka Sternbergová a poznavši, co se přihodilo, naložila mrtvolu P. Patrika na vůz a dovezla ji do Votického kláštera. Kvardián P. Řehoř Lomnický přijal s uctivostí tělo umučeného spolubratra a druhého dne pohřbil je v kostele pod kazatelnou.

Dne 10. listopadu táhl císařský vojevůdce Baltazar Marradas s vojskem svým z Prahy k Táboru, ustupuje před vojskem nepřátelským ku Praze táhnoucím. Vojáci jeho nalezli na pochodu v lese tělo umučeného jáhna Matouše. Marradas rozkázal nésti je do Benešova, kdež je uložiti kázal do opuštěného minoritského kostela. Hrabě Sezima z Vrtby dal pak převézti je v polovici prosince do votického kláštera, kde bylo uloženo v hrobě P. Patrika Flemenga. Věřící uctívali oba mučedníky jako světce. P. Řehoř Lomnický dal ohraditi jejich hrob a upevniti tam desku s nápisem: »Leta Páně 1631 dne 7. měsíce listopadu velebný kněz Patricius Flemengus, Písma sv. učitel, a bratr Matěj Hory, jeho tovaryš, blíž města Benešova od kacířův z nenávisti víry katolické zamordováni byli; jejichžto těla pod touto kazatelnicí počestně pohřbená v Pánu odpočívají, oba z řádu sv. Otce Františka Bratrův Menších Bosákův nazvaných«. Zmíněná v nápise kazatelna přenesena byla roku 1758 na epištolní stranu; hrob však zůstal na původním místě na evangelijní straně v presbytáři.

Moc Sasů byla ve třech letech zlomena, ale za nedlouho nastalo zemi České nové utrpení: přitáhli Švédové, kteří loupili a pálili po celých Čechách, nejdříve pod Bannerem, potom pod Torstensonem

Když Torstenson dne 6. března r. 1645 porazil vojsko císařské u Jankova, nastaly Voticům útrapy veliké. P. Severin Vrbčanský vypravuje o tom v knize »Nucleus minoriticus« takto: Roku 1645 stala se smutná ona porážka u tvrze Jankovské pod generálem neboli velitelem císařské armády Götzem, kterýž poražen byl od Švédův. Část vojska nepřátelského, vítězstvím zpitého, přišla do Votic, pouze půl míle vzdálených od bojiště. Několik vojínů vpadlo do kláštera nepřátelsky a v hostinském pokoji zabili tu rytíře jménem Záviše. Obyvatelé Votičtí opustili pro strach obydlí svá a všichni, jak křesťané, tak židé, muži i ženy, hledali útočiště u Františkánů. Ženy se umístily v kostele, muži v ambitech klášterních, což trvalo po tři dny, dokud Švédové neodtáhli. V největším nebezpečenství přišel Torstenson a pohnut jsa prosbami řeholníků přijal klášter pod svou záštitu a povolil mu ochrannou stráž. Nicméně bylo řeholníkům slyšeti přemnohá rouhání. Když nepřátelské vojsko po třech dnech, 10. března, odtáhlo, skryli se někteří houfové v blízkém lese, vyčkávajíce příhodné chvíle k provedení zloby své. Když k nešporám se zvonilo, jako na dané znamení vyřítili se na klášter, vedrali se do kostela, prohlédávali na hlavním oltáři ostatky svatých, slídíce po drahocenných věcech.

Když však ve své naději byli sklamáni, vrhli se s tasenými meči na řeholníky, kvardiána P. Jeronýma Žateckého vyvlekli násilně z refektáře před klášter, trýznili jej a kladouce mu ručnice i meče na hlavu a prsa, žádali na něm peníze. Ten pak nemaje, z čeho by lakotu jejich nasytil, svou chudobu jim vykládal, ale tím je více ještě popouzel. Pročež vida jistou smrt, vrhl se nábožný hrdina na kolena před křížem, očekávaje ortel smrti. Ale nebyla to vůle Boží, aby obdařen byl korunou mučednickou, neboť když vzýval nejsvětější jména »Ježíš« a »Maria«, dali se zuřivci na útěk, jakoby je blesk byl zasáhl, zanechavše kvardiána i jeho spolubratry bez pohromy, pobravše jim však vše, co v klášteře nalezli k jídlu a pití.

Sotva však přešlo toto pronásledování, již opět jiné hrozilo Votickému klášteru. Roku 1648 dne 17. srpna přitáhl k Voticům švédský generál Wittenberg. V jakém strachu tam všechno tonulo, lze si snadno představiti. Ale brzy se všichni zaradovali, slyšíce od generála, že nepodnikne nic nepřátelského proti Voticům, nýbrž že táhne proti městu Táboru. Generál se svými důstojníky přišel do kláštera, a byl od kvardiána P. Bernardina Bohatého uctivě přivítán, pohostěn a všemožně obsloužen. To se generálovi líbilo, i strávil v klášteře zbývající část dne a také tam přenocoval. Klášter zůstal bez pohromy až na potraviny a nápoje.

Mírem vestfálským učiněn byl roku 1648 konec válce třicetileté. Od té doby těšil se i klášter Votický pokoji. Řeholníci neustále pracovali na zvelebení kostela i kláštera.

Budova klášterní během času velice sešla, a tu péčí hrabat z Vrtby započato bylo roku 1766 se stavbou kláštera nového. Dne 7. dubna položen byl základní kámen od vikáře Jana Josefa Mayera děkana Sedlčanského, u přítomnosti tehdejšího kvardiána P. Josefa Flora a celého konventu, jenž tehdy čítal 16 kněží, 3 kleriky, 6 laikův a jednoho terciáře.

Pak bylo postupně vždy jedno křídlo kláštera zbořeno, a zatím co se stavělo, přebývali řeholníci v jiné části konventu.

Roku 1771 byla nová nákladná budova klášterní dokonána.

Nyní jsou v klášteře dva kněží a dva bratři-laikové.

Klášterní chrám, prostého zevnějšku, skládá se z lodi obdélníkové a z presbytáře třemi boky zakončeného.

Presbytář má klenbu výsečovou bez žeber; okna jeho jsou štíhlá, značně vysoká a hrotitě zaklenutá. Vítězný oblouk jest hrotitý. Loď má strop plochý.

Hlavní oltář ve slohu barokním dala zříditi r. 1772 baronka Anna Františka z Talmberka. Pěkný obraz „Modlící se sv. František“ na něm umístěný pochází z oltáře staršího. Po stranách jsou sochy sv. Petra Alkantarského a sv. Kapistrána, v hořejší části oltáře jest umělecky provedená dřevořezba, představující „Nejsv. Trojici“.

V lodi po stranách vítězného oblouku stojí nové oltáře Božského Srdce Páně a sv. Josefa s polychromovanými sochami.

Při severní zdi lodi stojí boční oltář mramorový se sochou svatého Antonína. Oltář tento postaviti dal roku 1663 Jan z Talmberka, pán na Smilkově, nákladem několika tisíc zlatých.

Poblíž tohoto oltáře otvírá se vchod do malé přistavěné kapličky Marianské; jest v ní krásný obraz P. Marie s děťátkem z počátku XVII. století. Na rytině, znázorňující tento obraz, kterouž zhotovil rytec Birkhard roku 1748, nazývá se obraz tento „spanilým a prastarým" („effigies gratiosa et pervetusta").

Zakladatelé a dobrodinci kláštera odpočívají v hrobce před oltářem sv. Josefa.

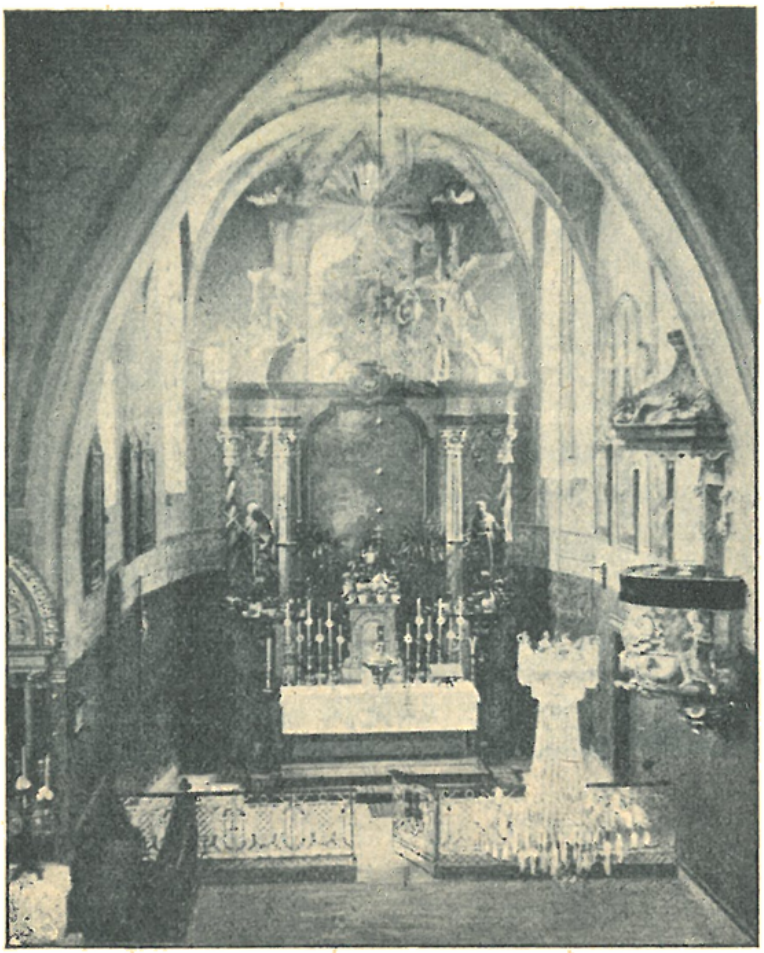

Vnitřek Františkánského kostela ve Voticích.

Roku 1901 byl klášterní chrám uvnitř vymalován, všechny oltáře obnoveny, lavice znovu natřeny a podlaha chrámová upravena Náklad na vše to obnášel 2090 zl. Hlavní zásluhu o opravu tu měl kvardián P. Marian Wilhelm, který konal sbírky nejen na Votické kollatuře, nýbrž i u přespolních dobrodinců. Obnovený chrám byl dne 1. listopadu 1901 od řečeného kvardiána před ranními službami Božími benedikován. Roku 1906 byl kostel opatřen novou dlažbou a klášterní chrám i budova klášterní natřeny barvou olejovou.

Naproti klášteru rozkládá se téměř do kruhu hřbitov františkánský, na němž vystavěn byl roku 1685*) Boží hrob**) dle vzoru Božího hrobu v Jerusalémě nákladem dcery

*) Dle Vrbčanského, Nucleus 216, stavba započata roku 1688 a dokončena roku 1694.

**) Viz Vrbčanský, Nucleus 216; Em. H-ý, „Boží hrob na hřbitově františkánském ve Voticích" s vyobrazením dle kresby Fr. Chalupy ve „Světozoru" VI. (1872), 154; Vlasák, Okr. Votický 22.

hraběte Sezimy z Vrtby, Marie Marie Františky jež po druhé provdána byla za Jana Kristiana hraběte z Heissenšteina, pána na Švamberce, Bezdružicích a Gutštejně. Ta poslala r. 1658 do Jerusaléma Františkány P. Innocence Maryšku a P. Elevata Wienera, aby přinesli nákres a rozměry Božího hrobu.

Nákres přinesen, a dle něho provedena byla stavba.

Hrob skládá se ze dvou částí: z předsíně a z hrobu samého, zvenčí osmihraného. Nad hrobem ve výšce 3·7 metrů stojí dvanácte štíhlých do šestihranu postavených sloupků, z nichž vždy dva stojí těsně u sebe; sloupky ty nesou polokruhové oblouky, na nichž spočívá šestiboký vlys s římsou, nesoucí zvonovitou, rovněž šestibokou střechu.

Celé toto úhledné stavení provedeno jest ze žuly. V předsíni jest na omítce zašlá již malba představující „Z mrtvých vstání Páně". Světlo padá sem třemi malými okénky. Z předsíně vedou nízké dvéře do prostoru hrobního. Tu stojí dřevěný náhrobek, na němž jest socha Sedmibolestné Panny Marie; dole leží socha umučeného Spasitele v životní velikosti.

Ve zdi hřbitovní jest 13 plochých kapliček dovnitř otevřených, hrotitě zakončených; čtrnácté zastavení jest v Božím hrobě.

„Boží hrob" na hřbitově františkánském ve Voticích.

Tuto zeď kolem „Božího hrobu" vystavěti dal v letech 1700—1701 Ferdinand František z Vrtby, a tak vznikl hřbitov. Nad branou vedoucí na hřbitov zasazen jest z kamene tesaný dvojznak pod společnou korunou andílky drženou: znak Vrtbovský (tři parohy) a Heissenštejnský (tři kopce); pod znaky vytesán jest nápis: „Maria Francisca comitissa de Heissenstein, nata comitissa de Vrtby 1685" („Marie Františka hraběnka z Heissenštejna, rozená hraběnka z Vrtby 1685").

Boží Hrob po mnoho let nebyv opravováván velice zpustl, až roku 1852 péčí tehdejšího kvardiána P. Josefa Golda byl opraven a dne 27. června znovu kenedikován.

V poslední době opět byl opraven.

Na náměstí Votickém stával od prvé polovice XVIII. století zděný sloup, na němž nejvýše byla socha Panny Marie Karlovské, níže sochy sv. Václava, Vojtěcha a Floriana a dole ve výklenku byla dřevěná socha sv. Jana Nep. Kolem tohoto sloupu stály sochy sv. Rocha, Šeba-

stiána, Barbory a Rosalie. Roku 1872, když náměstí bylo dlážděno, byl sloup se sochami, z nichž prý zejména socha P. Marie již byla chatrná, odstraněn. V dobrém stavu byly pouze posléze uvedené čtyři sochy. Roku 1876 byla pořízena a dne 28. května roku 1877 postavena nová socha Panny Marie za 500 zl. od sochařů bratří Jiřičků z Hořic; kolkolem umístěny byly na menších podstavcích zmíněné čtyři pěkné barokní sochy staré. Náklad na znovuzřízení celého tohoto sousoší činil 2800 zl., a byl dílem od dobrodinců, dílem z městského důchodu uhražen.

Kaple sv. Vojtěcha jihovýchodně asi $^3/_4$ hodiny od Votic na temeně hory, zvané »Větrov«, která svou vysokou, pravidelně homolovitou podobou odlišuje se význačně od okolních vrchů. Hora ta jest většinou, zvláště na západní straně, krásným lesem obrostlá.

Kaple sv. Vojtěcha u Votic. (Dle kresby V. Jansy.)

Místu, kde kaple stojí, říkalo se dříve »v Emausích«, a bývala tu poustevna; r. 1679 byl tu poustevnikem Tomáš Budinský.

Nynější kapli vystavěl kolem r. 1680 hrabě Ferdinand z Vrtby.

Jest to místo přerozkošné. Každému, kdo sem připutuje a odtud se rozhlíží, srdce radostí zaplesá. Před zrakem jeho rozprostírají se na mnoho hodin vzdálené krajiny, dědiny, lesy a háje se všemi svými krásami. Při jasném počasí jest odtud viděti i památný Říp u Roudnice.

V kapli nalézal se původně obraz sv. Vojtěcha, dosti uměle provevený, ale sešlý, který byl r. 1869 nahražen obrazem neumělým, a ten zase r. 1887 obrazem, jejž maloval rodák Votický, malíř Jindřich Kopfstein.

Roku 1896 v noci ze dne 19. na 20. května byla kaple od ohavných zlosynů popleněna a vydrancována. Bídní ničemové roztrhali na kusy obraz sv. Vojtěcha, porouchali rám obrazu,

Kaple sv. Vojtěcha u Votic o pouti.

vylámali a rozbili tabernákl, v němž ovšem nejsv. Svátosti nebylo, rozbili svícny. Ba i na malých sádrových andělíčcích nanalézajících se na oltáři zlost svou si vylili, snad proto, že tam nic nenalezli, co zpeněžiti chtěli. Neznámí zlosynové nebyli vypátráni; byla to nepochybně tlupa několika světem jdoucích tulákův. Ze sbírky mezi osadníky vykonané byla kaple opravena. Baronka Amalie z Nádherných, majitelka panství v Janovicích, dala zhotoviti nový obraz sv. Vojtěcha, jejž vymaloval akademický malíř Scheivl, a dala opraviti i pozlatiti starý ale

pěkně řezaný rám, v němž se nalézal dřívější, od zlosynů na kusy roztrhaný obraz.

Dne 19. dubna 1897 v pondělí velikonoční odpoledne konala se benedikce opravené kaple, kterýžto úkon za velikého účastenství obecenstva vykonal vikář František Vojáček. A několik dní potom, dne 23. dubna, oslavena tu památka 900 letého jubilea mučednické smrti sv. Vojtěcha.

Až do roku 1878 vystupovalo se ke kapli po vylámaných ve skále schodech; toho roku vystavěny byly dvoje pohodlnější schody.

Níže, než se přijde na skalnaté návrší, kde kaple stojí, byl kříž s krucifixem z roku 1823 se evěma kamennými sochami: Panny Marie a sv. Jana Evang. Při velikém orkánu v zimě roku 1870 byl kříž od vyvrácených stromů zlomen a sochy na zem povaleny. Roku 1871 zřízen byl kříž nový a sochy opraveny.

Filiální kostel Nanebevzetí P. Marie v Martinicích, pocházející ze XIII. století, býval za dávných dob kostelem farním. V polovici XIV. stol. patřil do dekanátu Benešovského.

V letech 1359*)—69 byl tu farářem kněz jménem Odolen, jenž roku 1369 zemřel. K podání patrona Jana z Martinic potvrzen byl na počátku r. 1369 za faráře Bohuslav neboli Bohuněk,*) jenž zemřel již na konci téhož roku, načež nástupcem jeho se stal kněz Jakub z Radkovic.**) Ten zemřel roku 1373, načež uprázdněné místo obdržel Přibík, kanovník Karlštejnský.***)

Roku 1379 měl farář Přibík zástupce nebo vikaristu, jménem Aleše z Alběnic a kaplana jménem Bolka, jenž bydlil ve Vranově.†)

Při faře Martinické bylo také stálé kaplanství roku 1400 nově nadané a jako beneficium zřízené; téhož roku k podání faráře Přibíka a rytíře Jana z Martinic ustanoven byl na místo kněz Václav z Radešovic.††)

Přibík vzdal se fary r. 1412 do rukou Arnoštovického faráře Václava jakožto komisaře od konsistoře k tomu stanoveného, načež k presentaci patronů bratří Jana, Štěpána a Arnošta z Martinic dosazen byl kněz jménem Mikuláš.†††) Ten r. 1415 směnil místo své s farářem Ratajským Ojířem, k čemuž svolení dali patronové Štěpán starší a bratr jeho Arnošt z Martinic*†) Farář Ojíř komutoval roku 1416 se Šimonem, oltářníkem neboli kaplanem při oltáři sv. Tomáše v Neveklově.*††)

Kostel Martinický dochoval se celkem v prvotní své podobě, v níž zbudován byl ve století třináctém. Vystavěn jest slohem přechodním.*†††)

---

*) Libri Erect. I., 23.
**) Libri Conf. II., 1, 18.
***) Libri Conf. II., 89.
†) Acta visit.
††) Libri Conf. VI., 24—25.
†††) Lib. Conf. VII., 64.
*†) Lib. Conf. VII., 162.
*††) Lib. Conf. VII., 197.
*†††) Viz popis v „Soupise“ str. 47 a násl.

V půdorysu jeví se kostel jako tři vedle sebe položené stejně veliké čtverce, z nichž jeden jest presbytářem, druhý lodí a nad třetím bývala asi věž.

Presbytář, zevně od lodi neodlišený, tvoří v půdorysu uvnitř čtverec, překlenutý křížovou klenbou s mohutnými žebry; ve svorníku spatřuje se vytesaná hlava Kristova. Ve východní zdi presbytáře při staně jižní jest starý výklenek, jenž býval schránkou na nejsv. Svátost.

Vítězný oblouk jest polokruhový.

Loď, nyní dvojnásob tak veliká jako presbytář, byla původně stejné s ním velikosti a měla i podobnou klenbu. Nyní patří k ní i třetí půdorysný čtverec, jenž původně tvořil nepochybně spodek mohutné čtvercové věže o dvou poschodích do chrámu otevřených.

Nyní kostel věže nemá; nad západním průčelím vyniká ze střechy nízká vížka s jehlanovou stříškou.

V jižní zdi lodi jest původní portál s hrotitým ostěním.

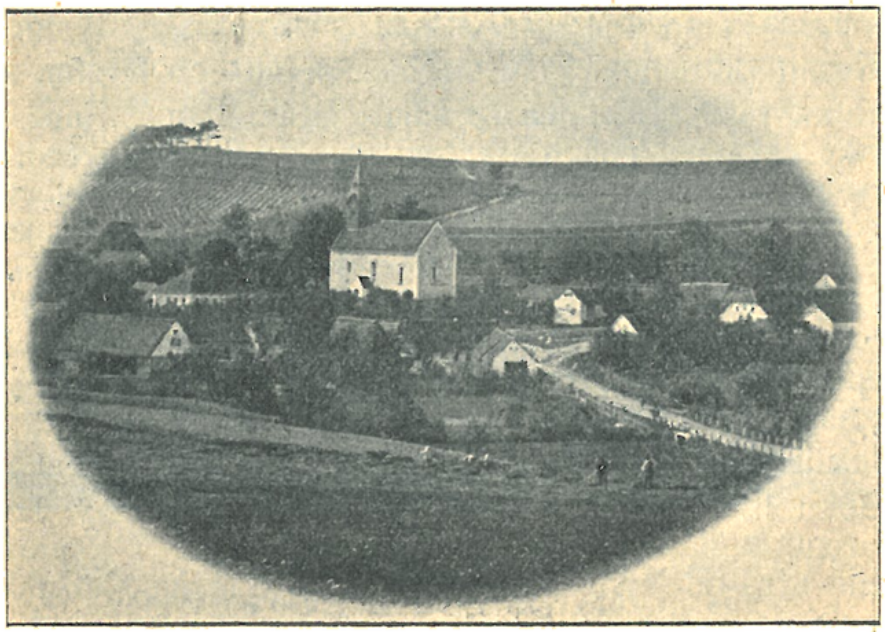

Martinice.

Ze tří zvonův ulit byl největší r. 1532 zvonařem Matějem v Novém městě Pražském (s nápisem latinským), prostřední roku 1760 s nápisem českým: „Dej pokoj, Hospodine, za dnův našich, neboť nemáme žádného jiného na světě, kdož by bojoval za nás, jediné ty sám, Pane, Bože náš všemohoucí“, nejmenší má tyto nápisy české: „Slit jest od Vondřeje leta 1566“ a „Smiluj se nad námi, Pane, smiluj se nad námi“.

Chudému kostelu Martinickému věnovala roku 1905 značný obnos 1300 K Kateřina Blandová, soukromnice v Martinicích, narozená tamtéž roku 1841. Jako děvče 19leté nešťastným pádem na nohou tak se poranila, že od těch dob jen s velikou námahou mohla choditi a k těžší práci úplně byla neschopnou. Zaměstnávala se od mladosti své šitím, a co z lopotné práce rukou svých ušetřila, věnovala ke cti a slávě Boží na ozdobu chrámu Páně ve svém rodišti. Značný dar šlechetné dobroditelky byl pohnutkou, že se utvořil zvláštní komitét, jehož účelem bylo starati se o další milodary na opravu kostela.

Roku 1905 byl kostel uvnitř vymalován od Františka Théra, dekoračního malíře ve Voticích. Před početím malby při otloukání omítky, což jen na některých, nemnohých místech se stalo, shledány na stěně vítězného oblouku stopy šestiúhelníkových, hnědě malovaných vzorkův,

a v lodi asi půl metru pod okny červeně malované kříže, z čehož dá se souditi, že kostel již někdy malován byl. Také byly oltáře, kazatelna a lavice nově natřeny, nová cementová dlažba na starou cihlovou položena, nová okna zasazena a posléze pořízeny i nové varhany, jež zhotovil Josef Novák v Táboře.

Rodák Martinický Jakub Jan Mařík, bratr laik ze řádu Minoritů v Brně, daroval roku 1901 kostelu obrazy Srdce Pána Ježíše a P. Marie ostatky svatých obložené, ve zlacených rámcích. Obrazy ty zavěšeny byly po stranách hlavního oltáře. Týž dobrodinec daroval roku 1905 kostelu nový kříž a sošky Srdce P. Ježíše a Srdce P. Marie na poboční oltáře.

Filiální kostel Všech Svatých v Olbramovicích *) vystavěn byl nepochybně již ve XII., stol., jakž o tom svědčí dochovavší se věž románská s okénky sloupky dělenými. Roku 1866 byla stará románská apsida zbořena, a loď, tolikéž z doby románské pocházející, byla rovněž z valné části přetvořena; bylať prodloužena a nadto k jižní straně rozšířena.

Kostel Olbramovický býval za starých dob farním.

Roku 1359 připomíná se zdejší farář Mikuláš, jenž tehdáž byl také děkanem neboli vikářem okrsku Benešovského.**) Po jeho smrti roku 1385 přeli se panošové Odolen z Olbramovic a Přech z Olbramovic o právo patronátní, až posléze sjednotili se na tom, že je vykonávati budou sami i dědicové jejich střídavě. Přech byl již presentoval kněze Alberta neboli Aleše ze Zhoře, jenž tu byl již r. 1379 vikaristou neboli kaplanem. Odolen presentaci tu uznal s tou podmínkou, že při příštím uprázdnění beneficia presentovati bude on.***)

Jak dlouho farář Albert v Olbramovicích působil není známo.

Roku 1393 dovídáme se, že farář Olbramovický Jan stal se farářem v Tučapech, a že faru Olbramovickou k presentaci Odolena syna Odolenova, Pešíka, Kuneše, Přecha, Odolena syna Bernardova a bratří Pešíka a Držka ustanoven byl klerik Bohuněk z Chelčic.†) Ten r. 1398 směnil místo své s Mikulášem, oltářníkem při oltáři sv. Filipa a Jakuba v kostele na Chvojínku.††) Do roku 1415 působil v Obramovicích farář jménem Jan, jenž toho roku komutoval s farářem v Bykáni Antonínem,†††) jenž již r. 1417 stal se farářem v Boru neboli ve sv. Mikuláši u Nových Dvorů (okr. Kutnohorský).*†)

Z toho, že panoše Přech z Olbramovic byl jedním z nejhorlivějších přívrženců novot náboženských, možno souditi, že husitství v Olbramovicích záhy se ujalo. Nevíme však o duchovních správcích v Olbramovicích za doby utrakvistické ničeho; rovněž tak nedochovala se zpráva o tom, kdy fara zanikla.

---

*) Srvn. „Soupis" str. 68 a násl.; Lehner v „Methodu" XIV., 111 a násl.
**) Libri Erect. I., 23.
***) Soudní akta II., 306.
†) Lib. Conf. V., 159, 162; Soudní akta VII., 233.
††) Lib. Conf. V., 313.
†††) Lib. Conf. VII., 176.
*†) Lib. Conf. VII., 217.

V době pobělohorské náležela osada Olbramovská zprvu pod správu farářů Bystřických, později přikázána byla v péči farářů Votických.

Roku 1881 dne 14. září snesla se bouře na osadu Olbramovickou, při níž uhodil blesk do chrámové věže, odkud vjel do kostela, aniž by však zapálil.

Roku 1907 byl vnitřek kostela Olbramovického nákladem 1000 K vymalován dekoračním malířem Františkem Thérem.

Filiální kostel v Olbramovicích.

V Olbramovicích byl veliký zvon z roku 1545 s nápisem: „Leta Páně MDXLV slit jest zvon z vůle pana Přecha ze Dvorců a na Vubramovicích ke cti a chvále Pánu Bohu i všech Svatých od mistra Matěje Špice v Praze". Kromě polovypuklého obrazu sv. Petra apoštola byl zvon zcela hladký. Měl v průměru dva střevíce a šest coulů; vážil 6 centů 26 liber. Neopatrným zvoněním pukl a ležel po několik let ve Voticích na panském špýchaře, až konečně roku 1858 k přelití do Prahy poslán byl. Přelit byl od Karla Bellmanna. Menší zvon dal roku 1801 přelíti hrabě František Adam z Vrtby v Praze u Josefa Kühnera; zvon tento má nápis německý.

Na hřbitově Olbramovickém pohřben jest kněz Václav Alexandr Pohan, farář a děkan v Poříčí nad Sázavou, spisovatel český, jenž v Olbramovicích na odpočinku zemřel dne 25 července 1850.

„Kalvarie“ v Olbramovicích.

Naproti dvoru Olbramovickému u silnice stojí „Kalvarie“: uprostřed tři dřevěné kříže s podobami na plechu malovanými Pána Ježíše, Maří Magdaleny a obou lotrů; po stranách stojí pěkně pracované z pískovce tesané sochy Panny Marie a sv. Jana Evang. z roku 1706.

Roku 1901 vystavěna byla v Bučovicích nákladem obce zděná kaplička, ozdobená soškou Panny Marie a opatřená zvoncem; posvětil ji farář Votický dne 21. července 1901 po ranních službách Božích, jež sloužil v chrámu Martinickém.

Opravy a doplňky.

Str. 10. ř. 21. shora místo „Ervín“ čti: „Widmann“.
Str. 42. ř. 8. shora za slova „teprve roku“ vlož: „1626 byl tu farářem P. Severin z řádu kazatelského a roku . . . “
Str. 77. ř. 17. shora místo „až do roku 1639“ čti: „od roku 1640“.
Str. 101. ř. 2. shora místo „1866“ čti: „1886“.
Str. 141. ř. 4. shora „přibík“ oprav v „Přibík“.

Rejstřík.

z Adlersheimu Pecellius František Karel 100, 101, 104, 174.
Aisenmann (Ajsmon, Aysenman) Šebastian 100.
Alběnice viz Ouběnice.
z Alběnic Aleš 192.
Albert, farář 121.
Albinus Eustorgius P. 184.
Antoni (Antonín) Jan Petr 182.
Antonín, farář 194.
Aptová-Kaňková Vilemína 146, 149, 152.
Arnolt Ignác 6.
z Arnoštovic Petr 98.
Arnoštovice 31, 97—104, 123, 176.
Astfeld svob. pán z Vydří Václav 12.
z Astfeldu a z Vydří Alsterle Jan Václav 8.
Aster Jan Jiřík 42.

Babice 111.
Balek ze Šlapánova Kuneš 128.
Banner 186.
Báňov 97.
Bareš Antonín 35
Bareš František 68.
Barták František 23, 28.
Bartoloměj, děkan 74.
Bartoloměj, farář 142, 178.
Bartoloměj, zvonař 11, 62, 173.
Baštýřová Anežka 48.
Batthauser (Batthauizer) Jan Václav Pražský 42.
Bauernfeindl Jan 6.
z Bavorova Ondřej 73.
Bayerle Mořic 70.
Bechlín 83.
Bechyně 61, 92, 175.
Bechyně, rytíř 6.
Bechyně Jan z Lažan 116.
z Bechyně Prokop 58.
Becker Jakub Jan Ignác 99.
Bečvář František 82.
Bejsta Karel 51.
Bellmann Karel, zvonař 35, 44, 127, 139, 145, 146, 162, 195.
Bělčický Jonáš 143.
Bělice 124.
Benátky Nové u Mladé Boleslavi 160.
Beneš 128.
Beneš z Kosové Hory 40.
Beneš řečený „Mucek" Bernard 40.
Benešov 73, 177, 185, 186.
Bergmann Václav 60.
Bergner Pavel 38.
Berka z Dubé Zbyněk, arcibiskup Pražský 130,
Berka Vodňanský Adam, kněz 131.
Bernard 194.
Bernard, farář 18, 127.
Bernard, opat 171.
Bernard Ludvík Jan, prot. 10, 11.
Bernard Ludvík 88.
Bernardův Petr z Kunic 58.
Beroun 106.
Běšín, baron 91.
z Běšína Malovcová Marie Anna 139.
Bezmíř 91.
Bezdružice 189.
Beztahov 120, 178, 178, 184.
Bílek Josef 55.
Bílenec 40.
Bílín 18.
Bílina 80.
Birckner Jan Ignác 166.
Birkhard, rytec 188.
z Bissingen Jan Jindřich, baron 100, 175.
z Bissingen Karel, baron 100.
Bistřický Jakub 6.
Blandová Kateřina 193.
Blanice 5.
Blaschková Marie 137.
z Blatnice Vyšemír 72.
Blažek František 48.
Blažej řečený „Braba" z Ouběnic 122.
Blovice 72.
Bočan Vincenc 119.
Boehm, gen. řádu křižov. 38.
Bohata František 101, 177.
Bohatý Bernardin P. 187.
Bohuněk, farář 104, 111, 112, 122.
Bohuslav (Bohuněk), farář 192.
Bohuslav, opat 172.
Bohuslav (Wusleben) 160.
Bojanovský Pavel 45.
Bolechovice 28, 31, 35, 36, 182.
Bolek, kaplan 192.
Boleslav Stará 137.
Bolešín 140.
Bonifác IX., papež 29.
Bonkovice 154, 158, 163.
Bor 28.
Bor (Hayd) 51, 194.
Bořkovice 164.
Borka 39.
Borotice 37.
Borotín 46, 51, 82, 128, 158, 163.
z Borotína Mikuláš 141.
z Borutína Nádherná Amalie, baronka z Klein-Wiesenbergů 116, 118.
z Borutína Nádherný Karel, rytíř 116, 119.
Boudy 28.
Boukal Jiří 9.

Boukal, kostelník 12.
Boulanger Julius, malíř 159, 162.
Bozetín 140.
Braba z Ouběnic (řečený) Blažej 122.
Brabeniště 154.
Brada Ondřej 58.
Brandl Petr 24, 38.
Branšovice 53.
Braštice 111.
Bratřejov 50.
Bratříkov 50.
Braun Josef, farář 167.
Bražna 45.
z Breitenberka Jiří Barthold Pontan 75.
Bretschneider Jan Arnošt 144.
Březí 50.
z Březové Vavřinec 98.
Břih ve Slezsku 19.
Brikcí z Cinperka, zvonař 11, 39, 52, 93, 120, 127, 145, 173.
Brněnský Tomáš Jaroš 35.
Brno 10, 194.
Brod 50.
Brod Německý 5, 82, 88, 124.
z Broumovic Mareš 164, 155.
z Broumovic Přešek 165.
Brozany 85.
Brückner Vavřinec 105.
Brüll Václav 100.
z Brukšteina Anna 110.
Brusák František Msgr. 69, 119.
Brzek Václav 28.
Brzina 25.
z Bubna Varlich Josef, baron 176.
Buček, klerik 112.
Bučice 178.
Bučily 21.
Bučovice 196.
Budějovice 61, 76.
Budenín 104, 105.
Budinský Tomáš 190.
z Bukovan Oldřich 53.
z Bukovska Mikuláš 104.
Burda František 31, 51, 85, 86.
Burian Antonín 135, 136, 137.
Burian Votický 179, 180.
Burka Karel 134.
Bušek (Buzka), farář 29.
Bušek, kněz 91.
Bušek Petr 58.
Bušek Petr a synové 125.
Buška Petra synové 160.
Buškové bratří 118.
Butal Václav 61.
Buzice 21.
Bykáň 194.
z Bystřičan Přibík 164.
Bystřice 98, 123, 124.
Bzí 99.

Cantarista Jan 162.
Cardian Ignác 99.
Cinvald 81.
Církvička 69, 81.
Citov 51.
Clanner z Englshofu Jan Ferdinand 44.
Clavir (Klaviger) Václav 77, 143, 144.
Coudenhove Viktor, baron 91.
Coudenhove Viktor, hrabě 92, 93.
de Creneville Foliot Hermína, hraběnka 107.
Crispin Josef Duchoslav 37.
Ctibor (Stibor), farář 128.
Cunkov 140.
Currius Reginensis Augustin 19.
Cvrček Jan 107.
z Cynpergku Brikcí 11, 25, 39, 52, 93, 120, 127, 173.
Cucolt z Podolí (řečený) Peir 165.

Čabelická ze Soutic E. 11.
Čachořice 50.
Čapek Frant. 146.
Čapek Jakub 113.
Čapková Kateřina 82.
Čáslav 74, 92.
Čedík z Eisenberga František Ferdinand 78, 80, 81, 87.
z Čechorodu Pešina Václ. M., rytíř a kanovník 152.
z Čechtic Tluxa Oneš, jinak z Pacova 122.
Čeněk (Czenco), farář 97.
Čeřenská myslivna 178.
Čermák Jakub Vojtěch 44.
Čermák Klatovský Jakub 42.
Čermák Karel 176.
Čermák, malíř 170.
Černěves 45.
Černický Antonín 10.
Černínová Mariana roz. z Říčan 34.
Černoch Václav Josef 37.
Černotice 154.
Černovice 34, 99.
Černý Josef 100, 176.
Červové z Božetína, bratří 142.
Česlice 155.
Čežík Jan 182.
z Čišťovic Hukk 97.
Čišťovice 97.
Čížek Karel Jan Antonín 66.
Čížek Antonín Václav 99.
Čížkovský Frant. 106.

Daďourek Frant. 28.
Danetius Bartoloměj Jan František 65, 66.
Dětkov 97.
Dicastello, malíř 116.
Diepoldt J. 35.
Dietrich Jan 109.
Dietrich Vít 11.
Dietrich Zachariáš 11.
P. Dionysius a s. Vitale z řádu sv. Aug. bosých poust. z klášt. Tábor., admin. 166.
Diviš 50.
Diviš, premon. 104.
Diviš Ondřej (Divišovský) 75, 76.
Divišovice 127, 129, 131.
Dobrá 134.
Dobřejov Dolní 154.
Dobřejov Horní 154.
Dobřichov 51.
Dobřichovice 37.
Dobrohošť 28.
Dobrošovice 28, 68.
Sv. Dobrotivá 11.
Doerr Augustin 97, 101, 103, 173.
Doerr Jiří Karel 101.

Doerrová Aloisie Ludvika Františka rozená Likawetzová 101.
Dohalská Marie Odona, hraběnka 57.
Dohalský z Dohalic Kryštof Bořek 169.
Doležal Emanuel 14, 22, 23, 27.
Donát Mik., klerik 121.
Doník, kněz 53.
Douhlovičky 28.
Doubrava Josef 23, 54, 61.
Doubravice 71.
Doucha František 61.
Draeslerová Marie 86.
Drahnětický Pavel 76.
z Drahonic Jan 179.
Drážďany 181.
Drážkov 25, 76.
Dressler Jan 85.
Dřevniště 39.
Držek 194.
Dštný 34.
Dubliny 3.
z Dublovic Matěj 105.
Dublovice (Dúdlebci, Dudlevice, Doudlebice) 17 až 24, 25, 27, 28, 51, 68, 75, 76, 78, 85, 86.
Dudecius Adam 65.
Duchek František 175.
Duchek ze Suché, kněz 59.
Duchoň 128.
Durdice 97.
Durzpek Jan 6, 7.
Dušek Vojtěch 51.
Dvořák Bohumil 48.
Dvořák Josef 37.
Dvorce 173.
z Dvorců Přech 195.
Dvorek Nový 39.
Dvorský Václav 75.
Dvory Nové 28, 123, 173.
Dynda Ondřej 121.
Dyndová Marie ovdovělá Nováková 121, 126.

Ebenhöh Arnošt 61.
z Eichhoffu Josef, bar. 124.
z Eisensteinu Bedřich, rytíř 138.
z Eisensteinu Emerich, rytíř 127.
z Eisensteinu Julie 138.
z Eisensteinu Václav, rytíř 134, 136.
Emausy 6.
Emerich František 66.
Engelthaler František 26.
z Erlebachu Reyman Vilém 36.
Erlisovice (Rlišovic) 8.
d'Este František Ferdinand, arcivévoda 184.
z Esterházy kníže 145.
Etlin, měšťan pražský 121.

Fabián Václav, adm. 159.
P. Felix, ř. sv. Aug. 99.
Ferdinand Dobrotivý, císař 48, 184.
Ferdinand, arcikníže 129.
Fiala E. 101, 102.
Filip, farář 165.
Finkaus Samuel 37.
Flemeng Patrik P. 185, 186.
Florus Josef P. 187.
Florencius Jan 19, 75.
Franchimontová Lidmila, roz. Vitinka ze Zerzavého 6.
Frank František Antonín, 35, 49.
Fraňkův Jan 58.
z Frankenfeldu Franchimont Antonín Alexander 6, 11.
z Frankenfeldu Franchimont Jan Josef Felix 6.
František Josef I., císař 118.
Fray Martin František 42.
Friček Kristian 22.
Fridscher Tobiáš 37.
Fröhlich František 99.
Fromb Jan Vojtěch 37.
Forster František 83.
Funk Jos. 9.
Funk Václav Antonín 66.
Funk Václav Antonín 80.
Fürst Václav 123.
Fürst, farář 124.
Frydrych Josef 160.

Galerita („Chocholouš") Simeon Vojtěch 65.
z Gamzendorfu Schönpflug Ferdinand Ign. 37, 90.
Gennelius Jiří Konrád 77, 78.
z Gentu d'Hoop Jan Křt. 159.
Gerson, farář 49.
Gerson rytíř z Ragersdorfu a Malmedy Josef 46, 145.
Gewinner Josef 51.
Gialdi Ant. Josef 37.
Girth Antonín Ferdinand 6, 21, 78, 80.
Glück Jakub Ferdinand 66.
Gold Josef P. 189.
Gorice 124.
Götz general 109.
Grinyt Pavel 6.
Gröden v Tyrolsku 22, 169.
Grueber B., prof. 85.
Grügner Jan 43.
Grün Jakub Ignác, 181
Gutštejn 189.

Habří 25.
Halánek Václav 44.
Halánková Anna 44.
Halánková Marie Kristina 42.
Hais Josef Jan, Dr. 124.
Hammer Jan Pavel 7.
Hammer, řezbář 11.
Hamza Bořek Ferdinand Mislibor ze Zábědovic 159.
Hanikýř Antonín Jan 30, 61, 133.
Hanikýř (Hanikirž) Vojtěch 106.
Hanousek Jan (Hanausek) 27, 30. 31, 46, 83.
Hanuš František 31.
z Harasova Hrzánka Hodějovská Dorota 130.
Harrach, kardinál 185.
Hartmann Dominik Jan 106.
Hartmann František 137.
z Hasenburka Zajíc Zbyněk, arcibiskup Pražský 129, 141.
Hataš Václav 105.
Hatov 154.
Hatter Václav Jan 37.
Hatlák František, řezbář 9, 31, 46, 67, 100.
Hatlák Tomáš 104.
Havel Josef 176, 177.
Havlík Josef 162.
Hayma (Hanno, Heymann, Heyne), farář 111.
Hbity Dolní 116, 119.

Heinz L. 35.
z Heissenšteina Jan Kristian, hrabě 189.
Hejhal Ant. 86.
Hejhal Frant. 86.
Hemzal Vincenc 51, 68, 146.
Hennet Václav Josef 182.
Herbard, farář 111.
Herout, zámečník 11.
Herzog Jan 88.
Heřman, kněz 172.
Heřman, malíř 93
Heřman Bernard 45.
z Heřmanic Kuneš 97.
Heřmanice 97.
Heřmaničky 97.
z Heřmanova Městce Jan Viktorin 143
Heyne, farář Janovický 50.
Hinkelmann Prokop, farář 159, 160, 162.
Hlavatec 82.
Hlinský František 168.
Hlivín, 121, 123.
z Hlohova Jošt 195.
z Hlohova (Lohova) Markéta 165.
z Hlohova (Lohova) Svatomír 165
Hloupětín 37.
Hluboká 3.
Hlučínský Václav 181.
Hněvanice 53, 57 62.
z Hněvsína Hynek, vladyka 154.
Hobzí 10.
Hodějovská z Nemyšle Anežka 174.
Hodek (Hodko), farář 4
Hodětice, 42, 91.
Hodějický z Hodějova Smil 129, 130.
z Hodějova Anežka 102
z Hodějova Přech 130.
z Hodějova Smil 102.
Hodějovský Smil 130.
Hodějovská Dorota rozená Hrzánka z Harasova 130.
Hodkov 50.
Hodušín 51.
Hof Helebrant z Kantorova 53.
z Hochinfelsů Rombald Marian 169.
Hochman Josef, farář 146.
z Hochů pán 42, 43.
Hojšín 25.
Holada František Seraf. 92.
Holeček Jan Alois, farář 113, 115.
Holle Bernard 100.
Holický Blažej Hynek 5.
Holub Martin Josef 66, 67.
Holub Vincenc 67.
Holý Prokop 119.
Hönigk Karel Leopold hrabě 15.
d'Hoop z Gentu (v Belgii) Jan Křt. 159.
z Höphlingu a Bergendorfu Höphling Vojtěch Prokop 167.
Hora Bořená 39.
Hora Kosová 18, 22, 39—44, 82, 91, 93, 129, 181, 184.
z Hory Kosové Duchek 40.
z Hory Kosové Jan 40.
z Hory Kosové Šimon 41.
Hora Krásná 27, 45—48, 49, 65, 66, 68, 69, 144, 145.
Hora Kutná 34.
z Hory Růžové Mazovský Adam (Adamus Mazovius de Roseo Monte) 77.
Hora Sv. u Příbrami 65, 91.
Hora Vlčí 59.
Horák Jan, farář 168.
Horažďovice 182.
Horažďovický Jan Marseius 41, 42.
Horský Václav 37.
z Hořepníka Jeroným 58.
Hořice 30.
Hory Fr. Matouš 185, 186.
z Hory Krásné Blažej 61
Hostačov u Čáslavi 124.
Hostín 32, 83.
Hostinné 53.
Hostišov 178.
Hoštice 163.
z Hoštky Martin 45.
Hotovnice 45.
Hrabě Jan Nep. 37.
z Hradce pánové 71.
Hradčany 67, 134.
Hradce 25.
Hradec Jindřichův 32, 84.
Hradec Králové 24, 124.
Hradec u Skrýšova 71.
Hradecký Jan 44.
Hradecký Petr Šimon Simonides 99.
Hrádek Červený 8, 39, 184.
Hrádek Nový 25.
Hradiško 39.
z Hrádku Heřman 40, 41.
Hrachov 21, 25.
Hrachovec Frant. 24, 86.
Hrazany 3, 58.
Hrazánky 58.
Hrdek z Vodlochovic 164.
Hrdenec, kaplan 5.
Hrnčířová Marie 62.
Hrobský Adam Felix 181.
Hroch z Krašovic 58.
Hrzín 104, 109.
Hřiměždice 119.
Hubáček Josef 70.
Hugo, kněz 172.
Huk Hugo 121.
Hukko z Čistovic 97.
Hulička Vojtěch Alois 31, 51.
Hulín 28.
Hus Jan 141.
Hustilař 50.
Hynek farář 53.

z Chelčic Bohuněk 194.
Cherb Kryštof 169.
Chlum 3—14, 16, 21.
Chlum Marianský 38.
Chlum Zadní 36.
Chlumec 45, 53, 68, 75, 76, 83, 141, 145, 164.
Chlumec Vysoký 36, 50, 33, 71, 82, 146.
Chlumecký hejtman 76.
Chlumčanský Jeronym Josef, rytíř z Chlumčan a Přestavlk 50, 53.
Chlumčanský Václav Leopold, arcibiskup 51, 151.
Chlumín 40.
z Chlumu Jenčík 4.
z Chlumu Odolen 4.
z Chlumu Václav 5.
Chmatalík Václav 82.
Chodura Jan 6.
Chochole Karel 93.
Chocholoušek Prokop 154.
Chotěšany 115.
Chotětice 127, 131.
z Chotětic Jan 165.
z Chotětic Kryštof 165.
z Chotětic Kuneš 168.

Chotek, baron 6.
z Chotků Otto, hrabě 107, 110.
z Choustníka páni 128.
z Choustníka Beneš 127, 128.
z Choustníka Jan 127.
Chotýšany 182.
Chramost 25.
Chramosty 17, 21.
Chrástava 39.
Chřenovský Matouš Longolius 30, 75.
z Chudenic Diviš 35.
z Chudenic Černín Humprecht 131.
z Chudenic Černín Jan 34
Chuchle Malá u Zbraslavi 116.
Chuchelský Jan z Nestajova 66.
Churfürst Jan Ignác Jiří 43.
Chustnice 176.
Chvála, farář 129.
Chválov 50
Chvalkov 175.
z Chvalšin Jan 40.
Chvojínek 194.
Chvojka Vojtěch 30.
Chvojno Velké 50.
Chvosta Jan 46, 47.
Chyba Ant. 32.
Chýnov 15.
Chýžka 50.
Chýžka Malá 56.

Ivančice 10.
Ivi 97.
Innocenc XI., papež 131.

Jakub, kněz 18, 19, 128.
Jakub řeč. Trch 141.
Jan 65, 128.
Jan, farář 91, 97, 109, 128, 129, 141, 194.
Jan, farář v Kněží, jinak Habru 165.
Jan z Hoštky 45.
Jan, kaplan 155.
Jan řečený Kardinál 58, 111.
Jan, kněz 17, 59, 171, 179.
Jan řeč. „Kramolín", farář 121, 122.
Jan řečený Mašovec 58.
Jan řečený Němček z Kosové Hory 40.
Jan, oltářník 41.
Sv. Jan nad Skrýšovem 23, 25—28.
Jan, vikář 50.
Jan řečený Zub (Dens) z Bystřice 58.
Jankov 104—109, 110, 186.
z Jankova Jan řeč. z Vlašimě 104.
z Jankova Libuše 104.
z Jankova Linhart, rytíř 104.
z Jankova Matěj, rytíř 104.
z Jankova Petr, rytíř 104.
Janov 39.
z Janova Bernard 127.
z Janova Řehoř 127.
z Janovic Dětřich (Theodor) 64, 112.
z Janovic Jan 64, 141.
z Janovic Jencek 64.
z Janovic Herbard 112.
z Janovic Petr 111, 141.
z Janovic Purkard 63, 64, 111, 112, 141.
Janovice (Janovice Vrchotovy) 68, 111—120, 121, 184.
Jaroš Tomáš 71.
Jaroslav (Jarko), plebán 4.
Jarošov 97.
Javoří 140.
Javůrek Karel 169, 170, 184.
z Jedlí Hynek 4.
z Jedlé Přibík, panoš 4.
Jekov 164.
z Jelenče Hugo 121.
Jeleneč 121, 122, 123.
Jelínek (Gelinek) Josef 145.
Jelínek Tobiáš Václav 49.
Jelínek Václav 66, 145.
Jelínek Zdeněk 62.
Jelínkova rodina 149.
Jelínkův fond 148.
Jenel Jiří Konrád 11.
Jeníšek z Újezda 59.
z Jenštýna Jan, arcibiskup 155.
Jerie Jos. 91.
Jeřábek Antonín 67.
P. Jeronym ř. sv. Fr. 99.
Jesenice 28—35, 48, 51, 68, 69, 75, 85.
z Jesenice Pelhřim, klerik 165.
Jestřebice 178.
Ješek 53.
Ješetice 97.
Jetřichovická škola 150.
Jetřichovice 140, 151.
Jetřichovický velkostatek 146.
Jezvina 21, 25.
„Ježovka", studánka 153.
Jičínský Petr 75.
Jihlava 10, 86, 181.
Jílek Václav 61, 62.
Jílové 37.
Jindřich 40.
Jindřich, farář 165.
Jindřich, farář Neveklovský 53.
Jindřich, panoš 40.
Jinošice 121, 123.
Jiří, zvonař 57.
Jiřičkové, bratří z Hořic 190.
Jiříkoves 97.
Jiřín 121, 123.
Jiroušek František 124, 177.
Jirsík Jan Valerian, biskup budějovický 152.
Jistebnice 22, 43, 53, 75, 82.
Jíví, ves 98, 128.
Josef II., císař 20, 26, 39, 134.
Juhn Vojtěch, Dr. 84.
Just Jan Isidor 182.

Kacerovský Antonín 14, 67.
Kafka František 175.
Kafka Jan Pavel 51.
z Kahlovic Pavlát, sedlák 163.
Kalaš Ferdinand (Kallasch) 37.
Kaliště 121, 123.
Kalous Ferdinand 136.
Kamarýt Bedřich 34, 184.
Kamberský Pavel 75.
Kamejk 19.
Kamenice 28, 36, 176.
Kamýk 45, 67, 76, 82, 83, 86, 151.
Kamýcký Jan Callus 143.
Kaňka Jan, JUDr. 136, 151, 152.
z Kaplice Mikuláš 45.
Kaplíř ze Sulevic Kašpar 181.
Kaplířová Eva roz. Radimská ze Slavkova 181.
Kaplířů ze Sulevic znak 35.

Kareš Václav 100.
Karlín 168.
Karlštejn 51, 69, 76, 78.
Karvínský z Karvínu Jan Josef 35.
Karvínský z Karvínu Jan Petr 166, 169
Karvínský z Karvínu Josef 34.
Karvínský z Karvínu Václ. Vojtěch 43.
Katerský Jan Alois 77, 98, 131 142.
Kavika z Birkenthalu Rudolf Ignác 37.
Kayser Jan Ondřej, svět. biskup Pražský 6.
Kazda Jan, adm. 156.
Kazil Jan Václav 60, 81.
Keblov 18.
Keil Antonín 43.
Kfelíř ze Zakšova Jan František, baron 26.
Kfelíř ze Zakšova Norbert (Kfeller de Saxengrün), 25, 26.
Kimla Václav 82.
Kindl Václav 51.
Kinský Filip, hrabě 145.
Kladno 68.
Kladsko 23.
Klatovský Nikodem Albín 75.
Klatovy 166.
Klecany 40.
Klement XIII., papež 26, 151.
Klement XIV., papež 26.
Kletečka, c. k. okr. inženýr 85.
Klimětice 39, 71, 90.
Klokoty 156, 158.
Klučenice 36—39, 76.
z Kněnic Zdeněk, kněz 4.
Kněvíz (Knoviz) 5.
Kněží (Habr) 165.
Knihovický statek 13.
Knín 37.
z Knína Petr 58.
Knínice 111.
Knobloch Ignác 37.
Knovísky 4.
z Knovize Jan („Johannis Wknovicz") 5.
Kobylí 121, 123.
Kocián Jan 175.
Kocova Dorota z Chlumu 6.
Kodet Frant. 184.
Kochnov 178.
Kojetín 58.
Koliander Antonín 66.
Kolín Ant. 56.
Kolín Hynek 57.
Kolín Starý 115.
Kollouch (Kollauch) Jan Václav, farář 167.
Koniáš Ant. P. 182.
Koniáš František Antonín svob. pán z Vydří 11.
Koniášová Jozefa Konstancie, roz. Franchimontová z Frankenfeldu 6, 11, 12.
Konrád řečený Jedlice z Petrovic 58.
Konrád řečený Slupa z Radíče 4.
Konvář Bartoloměj 93.
Kopfstein Jindřich 191.
z Kopidlna Šťastný (Felix) Straník Stanislav, rytíř 156.
Kopidlno 156, 157.
Kopsch Josef 81, 68.
Kořenský z Terešova Jan Antonín 108.
Kormout (Kormauth) Frant. 159.
Kos Jiří Norbert 66.
z Kosové Hory Šimon 179.
Kostečka, řezbář 52, 70.
Kostelec u Křížkův 185.
Košátecký Norbert 160.
Košický Jos. 37.
Košický Václav 113.
Košíře 182.
Košovice 173.
Kotrch Václav 51.
Koubalíková Barbora 82.
Koukal (Kaukal) Josef, farář 167.
z Kout Svatomír 97.
Koutský z Koutův Jan 112.
Kouty 97.
Kozelek František 177.
Kozmík Jan 10.
z Kozojed Nacek (Dlaczkonis) 59.
Kraffer Ant. 31, 100, 175.
Král Karel 24.
z Kralovic Dorota 74.
z Kralovic Václav 74.
„Královka", louka 4.
Kramář Vincenc, Dr. 24.
Krámer Josef 107.
z Kranigsteinu Steinbach Jiří Karel 162.
Kraselov 58.
Krásná Hora viz Hora Krásná.
Krašovice 45, 49.
Krátký Jan 86.
Kratochvíle Kosovský Jan 42.
Krčík Josef Jan 27, 28, 31, 47, 146, 152.
Krčín z Jelčan a ze Sedlčan Jakub 25, 56, 57, 75.
Krčínová Maryana z Jelčan 25.
z Křečovic Jarohněv řeč. Vejhák (Woyhak) 97, 98.
z Křečovic Jan 98.
Krejčík, firma 149.
Křemenice 50.
Křenovice 91.
Křenovičky 28, 91.
Křepelová Anna 166.
Křepenice 3, 25, 56, 74, 75.
Křesína 36.
Křešice 111, 120, 184.
z Křešetic Kačka, vdova, 112.
Krchleb Jan Vladyka 5.
Krchov 57.
Křimice 184.
Krisan, malíř 61.
Kříž 129.
Kříž Jiří 156.
Kříž (Crux) z Počepic 53.
Kříž (Crux), kněz 40.
Kříž (Crux) ze Sedlčan 64.
Kříž, kaplan 73.
Krpinský Jiřík, kněz 59, 74.
Krumlov 7, 56.
Krupá 88.
Krupá Dolní 82.
Krupetius Jiří Václav Ignác 5.
Kryšpín Bartoloměj 45.
Krišpínova firma. 86.
Kryštof 128.
Kubín František 116.
Kučera Jan 22, 31.
Kučerová Anna 137.
Kühner Jan Václav 93, 109.
Kühner Josef 195
Kulda Beneš Method 10, 13, 14, 17, 69.
Kumpa Václav 106.
Kunerth Michael, farář 167.

Kuneš 141, 194.
Kuní 57.
z Kuní Jaroš 53.
z Kuní Jindřich 53.
z Kuní Voršila 53.
z Kuní Zdeněk 53.
Kuníček 57.
z Kuníček Bernard 58.
z Kuníček Franěk 58.
z Kuníček Hedvika 58.
z Kuníček Jan 58.
z Kuníček Petr 58.
Kupka Matěj 163.
Kuschelbauer Jan 84.
Kvasejovice 140, 142, 153.
Kvašťov 127.
z Květuše Oneš 58.
Kyňovice 7, 9, 13.
Kyňovice Malé 3.
Kyňovice Velké 3, 15—17.
Kymla Jan 20.

Lachout František 31.
Landa Jos. 28.
z Landštejna Jan 129.
z Landštejna Litold 104.
z Landštejna Mikuláš 129.
z Landštejna pánové 128.
z Lašovic Štěpán 4.
Lašovice 37.
Lastišov 164.
Lauseker Leopold 61.
Lavičky 39.
Lazar Petr Jakub 30, 65 66, 144, 146.
z Lažan Bechyně Jan 116.
Lazenský Jan Antonín 99, 132.
Ledeč 65.
Ledenice (u Lišova) 104.
Lefler Václav PhC. 93.
Lego Antonín 32, 34, 48.
Lego František 32.
Lešetický Antonín 30.
Letus Jan Rafael 99.
Lhotka František 177.
Lhota 104.
Lhota Dohnalova 39.
Lhota Bláhova 63.
Lhota Břeková, 17, 21.
Lhota Hlaváčkova 97.
Lhota Jankovská 105.
Lhota Karasova 97.
Lhota Prosenická 39.
Lhota Semínova 157.
Lhota Švastálova 45.
Lhota Včelákova 140, 149.
Lhota Velká 111.
Lhota Vilasova 57.
Lhota Vlachova 97.
Lhota Žemličkova 53.
Lhotka 71, 111.
z Libčan Mikuláš, panoš 50.
Liběnice 154, 162.
Libín 71.
Libhošť 111.
Libouň 164, 166, 171—173.
Libovický František 160.
Libšice 28.
Lipšice 50.
Líchovy 17, 21.
Lidkovice 140.
Lidmaň 184.
Liebšer Jan 100.
Linhart 53.
Linhart, oltářník 64, 53.
Lipovský Vinc. 9.
z Lisonu Miseronka Markéta 173.
Lištěnec 97.
Litoborský, truhlář 92.
Litold, klerik 17.
z Lobkovic, kníže 31, 46, 67, 75, 86, 133.
z Lobkovic knížata 141.
z Lobkovic Ferdinand, kníže a vévoda Roudnický 146.
z Lobkovic Ferdinand Filip, kníže 66.
z Lobkovic Ferd. Zdeněk, kníže 17, 25, 45, 50, 53, 63, 71, 140.
z Lobkoviců František Ferdinand, kníže 21.
z Lobkovic Frant. Josef, pán na Jetřichovicích 151.
z Lobkovic Ladislav starší na Chlumci a Jistebnici 52.
z Lobkovic Mořic, kníže 24, 54.
z Lobkoviců Zdeněk Ferd., kníže 55.
z Lobkovic Zdeněk, pán na Chlumci a Jistebnici 145.
z Lobkovic Zdeněk Vojtěch 45, 75.
z Lobkovic Popel Zdeněk Vojtěch 141.
z Lobkovic Popel Děpolt 74.
z Lobkovic Popel Ladislav 50, 74.
z Lobkovic Popel Václav 74.
Lobkovická z Pernštejna Polyxena 65.
Lobkovický znak 145.
Lodenice 10.
Lohov (Hlohov) 164.
z Lomnice Martin 112
Lomnický Řehoř P. 184, 186.
Lorbeer Josef 32.
Loudilka 97.
Louny 179.
z Loutkova Vrchotická Dorota 139.
z Loutkova Vrchotický Ctibor 139, 142.
z Loutkova Vrchotický Mikuláš 129, 130.
z Loutkova Zikmund 139.
Lovčice 28.
Lovčických z Pohnání znak 35.
Luchý Frant. Alois 21, 22, 43.
z Lucka Jeroným Vaněk 75.
Lueckr Jan Karel 80.
Ludegerová Kateřina roz. Frischmanová 42.
Ludvikovský Jakub 76, 131.
Luhy Příčovy (Příčov) 5.
Luhy 39.
Lukno z Měšetic Přibík 141.
Lužec 24, 47, 66, 77, 83.
Lvov v Haliči 68.
Lypp Antonín 42.
Lysá 178, 179.

Mac-Mahonová Františka, roz. Franchimontová z Frankenfeldu 8, 12.
Maixner Emerich, MUDr. 15.
Maková 93.
Maleček Václav Tadeáš 166.
Malkovice 28, 140.
z Malovic Malovec Antonín Bernard 166, 168, 169.
z Malovic Malovec Jan Kryštof 166.
z Malovic Malovec Jan Vít, baron 132, 133, 139.
z Malovic Malovec Josef 168.

z Malovic Malovec Kosořský Václav František 173.
z Malovic Malovcová Marie, baronka 167.
Malovcová Marie Anna roz. Běšinka z Běšin 133, 139.
z Malovic Malovská Marie Veronika, roz. Švihovská z Risenberka 166.
Malovcová Marie Viktorie, roz. hraběnka Frankenfeldová 15.
Malý z Tulechova Ign. 35, 61.
Mauder J. 137.
z Manderscheidu Mořic Gustav, arcibiskup 26.
Marat Frant. Xav. 70.
Mareš z Broumovic 164, 165.
Mareš ze Zvěstova 164.
Mařík Jakub Jan 194.
Mařík Jakub Vojtěch 46, 144.
Mařík Jos. 38.
Markrab Klement 137, 182.
Marradas Baltazar 186.
Maršovice 91.
Martin, farář 30.
Martin, kněz 64, 178.
Martinice 28, 111, 178, 192—194.
z Martinic Arnošt 192.
z Martinic Jan 192.
z Martinic Štěpán 192.
Maryška Innocenc P. 189.
Mašek Václav, továrník 168.
Mašov 58.
Mašovec (řeč.) Jan 58.
Matěj, farář 104.
Matěj, kněz 129.
Matěj, zvonař 193.
Matějov 140.
Matthauser Josef 38, 125.
Matouš, jáhen 186.
Matoušovský Felix Václav Vojtěch 99.
Mattencloit Richard, baron 104.
Mayer Jan Josef, 81, 187.
P. Maxim 99.
Maza Matěj 123.
Mazovský z Růžové Hory Adam („Adamus Mazovius de Roseo Monte") 77.
Měděnec z Ratibořic Mikuláš, rytíř 142.
Melicher Theofil 24.
Mělník 118.
Meltzeř Karel 116, 125.
Měšetice 145.
z Městce Šimon 141, 142.
Městec Heřmanův 77.
Měštice (Měšetice) 140.
Městečko u Olbramovic 178.
Město Nové Pražské 6, 11, 25, 44, 51, 62, 74, 90, 109, 182, 193.
Město Staré 5, 6.
Metelka Josef 106.
Mezihoří 63.
z Mezného Přibyslav 111.
Mezno 154, 162, 163.
Mezný 28, 50.
Michael, jáhen 5.
Michal, kněz 41.
Michangelo 109.
Mikuláš, farář 45, 104, 112, 154, 164, 194.
Mikuláš, kaplan 5.
Mikuláš, klerik 73.
Mikuláš, kněz 73, 111, 192.
Mikuláš, mistr 18.
Mikuláš, oltářník 111, 194.
Mikuláš řečený Vidlák 58.
Mikuláš z Nové Plzně 174.
Sv. Mikuláš u Nových Dvorů 194.
Mikulášův Ryvín z Radotína 112.
Mikovec Tobiáš Václav 81, 144.
Mikulov (Niklasberg) u Teplic 70.
Milčín 49, 97, 98, 176.
z Mičína Jakub 155.
Milčinský Jan Florian 37.
Milevsko 61.
Milevský klášter 45.
Milfeith Václav 182.
Milková Mariana 145.
Milostice 162, 173.
Milota Firmian, kněz 98.
Miltner 13.
Minartice 91,
Minice 23, 78.
Mirovice 104.
Missenbeck F. P. 48.
Miseronka z Lisonu Markéta 173.
Miskov 28.
Mitrovice 131, 140.
z Mitrovic Přibík 155.
Mitrovský Sezima Frant. z Nemyšle 151.
z Mitrovic Vratislavová, hrab. 133.
Mládek Antonín 100, 170, 177.
Mladota ze Solopisk Adam Ignác, rytíř 25.
Mladota ze Solopisk Jan Nep. 39.
Mladoušov 178.
Mnichov 109, 177.
Mocker Josef 101.
Mokřany 50, 178.
Mokříš Jan 58.
Monín 140.
Moninec 140.
Most 37.
Mottl Josef, far. 146, 149, 151.
Mottl Viucenc 107.
Motelius Jan Norbert, administrátor 166.
Mozart 145.
Mrácká z Dubé Apolena 129, 130.
Mrácký z Dubé Vilém 129.
Mrákotice 112, 127, 129, 131.
Mráz Václav 57.
Mrázek Jan 115.
Mrkos Antonín Josef 106.
Mrkvička Jan 11.
Mrkvička Josef 86.
z Mrvic Zbyněk 111.
Mrvice 111.
z Mrvic Mrvice Bohuněk 111.
Mrzkoš Jakub 79.
Mukařov 91.
Müller Jan Arnošt 43, 44.
Mutina panoš 40.
Mylius Vodňanský (Vodnanus) Martin 41.
Myška Rajmund 106.

Načeradec 168, 172.
Nachlinger Ferd, 168, 169.
Nachlingerová Karolina 164, 169.
Náchod 64, 112.
Nadějkov 163.
Nádherná z Borutína Amalie baronka z Klein-Wiesenbergů 116, 118, 191.
Nádherný z Borutína Karel, rytíř 116, 119.

Nádherný Jan, baron 120.
Nahlík 140.
Nálesí 53.
Nalžovice 3, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 16.
Nammer Matěj František 66.
Nasilov 127, 140.
„Návesník", rybník 22.
Nebovidy 112.
Nebužely 58, 111.
z Nechvalic Bohuslav 50.
z Nechvalic Diviš 111.
z Nechvalic Jan 50.
z Nechvalic Soběhrd 50.
z Nechvalic Tomáš 64.
z Nechvalic Vavřinec 50.
Nechvalice 48, 50—53, 65, 66, 68, 69.
Nedrahovice 28, 34, 146.
Nejedlý Vincenc 10, 61.
Nejtek, pozlacovač 92.
Nelahozeves 51, 68, 70, 146.
Neliba Jan ze Sedlčan 6.
z Nemyšle Sezima Mitrovický Frant. 151.
Neosvoj, kněz 172.
Nesyba Jan Jakub (Nesiba) 6, 15.
Netvořice 11.
Neumann Jan Petr 80.
Neustupov 179.
Neveklov 6, 11, 98, 100, 192.
Nevrátil Leander 51.
Nezdenice 97.
Nezdědice 113, 178.
Neznašov 184.
Niklas Josef, prof. 151.
Ništěra František 10.
Nosákov 164, 166.
z Nosetína Markvard 53.
Nostic-Rhinek Ervín, hrabě 10, 13.
Novák J. 126.
Novák Josef 194.
Novák Václav 67, 68.
Novotný Josef 176.

Obděnice (Obidenice) 53—57, 60, 66.
z Obděnic Mrakeš 53.
z Obděnic Oldřich 53.
z Obděnic Přibík 53.
Obděničtí vladykové 63.
Očenášek Fr., adm. 156.
Odl Eugen P. 91.
Odolen 192, 194.
Odkolek Josef, far. 167.
Ohmann Bedřich 101.
Ohrada 63.
Ojíř, farář 128, 192.
z Olbramovic Odolen 194.
z Olbramovic Přech 194.
Olbramovice 115, 178, 194, 195, 196.
Oldřich, farář 72.
Oldřich, klerik 121.
Oldřichovec 178.
Olen z Vodlochovic, far. 164.
Olešovice 185, 186.
Ondrák Mat. 49.
Ondrák Václav 48.
Ondřej, farář 178.
Ondřej, kněz 179.
Ondřejoves 164.
Ondřejův Mikuláš ze Všerub 45.
Ondrůšek Fr. 177.
Oneš, oltářník 178, 179.
Opřetice 123.
Osek u Rokycan 26.
Osojnice 154.
Ostrovec z Kralovic Jan 110.
Otík, klerik 165.
Otík, farář 173.
Otmar, farář 72, 73.
Otta Jan 82.
Otta František 82.
Otradovice 104, 105.
Jan řečený Otrad z Otradovic 58.
Ouběnice (Alběnice) 121—127.
z Ouběnic Držkraj 121.
z Ouběnic Markéta 122.
z Ouběnic Mikeš 122.
z Ouběnic Oldřich 121.
z Ouběnic Petr 121.
z Ouběnic Protivec 121.
z Ouběnic Václav 122.
z Ouběnic Vilém 121.
Ousuší 3.
Ouklid 28, 36.
Oukřtalov 63.
Ounuz 140.
Oustupenice 63.
Ouvaly 92.
Ovčáry u Kolína 179.

Pacovský Karel Ignác 66.
Pačovský Karel 6.
Pachl Jakub 32, 48.
Paleček Neveklovský František 42.
de La Saga Paradis Eleonora Benata, hrab. 132.
de La Saga Paradis, Martin Antonín, hrabě 99, 132.
z Pardubic Arnošt 102.
Pasourek Václav Kazimír 37.
Paštiků bratří, firma 57, 125.
Pauer H. 48.
Paur Floridus 99.
Pauli Josef Ign. 37.
Paulin Leopold 99.
Pavel, kněz 74.
Pavel ze Slaného 30.
Pavla Jan 47, 48.
Pavlát, sedlák z Kahlovic 163.
Pánek Antonín Jan 156, 159.
Pecánek Jan Křt. 92, 93.
Pecelius Fr. 80.
Pecellius z Adlersheimu Frant. Karel 100, 101, 104, 174.
Pejša Karel Josef 32.
Peklo 97.
Pelhřim z Jesenice, klerik 165.
Pelikán Jan Křt. 37.
Pelikán Krištof František 106.
Pentz Celsus P. 122.
Perešice 63.
z Pernštejna Polizena 75.
Pešík 194.
Pešina Václav, kanovník 135, 152.
Peterka, sedlák 76.
z Peterspurka Jenec 112.
Petr 40, 53, 58.
Petr, řeč. Cucolt z Podolí 165.
Petr, farář 36, 58, 73.
Petr, farář v Postupicích 165.
Petr, kněz 40, 74, 172.
Petr, plebán 5.
Petr řeč. Šídlo (Sidlo) 5.
Petr řeč. Tumha z Petrovic 58
Petr Em., varhanář 148.
z Petrovic Budil (Budylo) 58.
z Petrovic Budivoj 58.
z Petrovic Jan 59.

z Petrovic Ješek 58.
z Petrovic Jiřík 58.
z Petrovic Kuneš 59.
z Petrovic Oneš 58.
z Petrovic Pešík 58, 59.
z Petrovic Petr 58, 59, 64, 65.
z Petrovic Petr, řečený Tumha 58.
z Petrovic Plucek 58.
z Petrovic Přibík 58.
Petrovice 10, 34, 54, 55, 57—63, 66, 81, 181.
Pchery 137.
Picardová z Krinthalu Barbora 175.
Pičín 104.
Písecký Pavel Juvennus 75.
Piskáček Šimon 65.
Pistl František 13.
Pistl Gustav 13.
Pistorius Vilém 23.
Pius IX., papež 23, 116.
Píšek František 82.
Pištěk František de Paula 68, 134, 135, 137.
Planá u Tábora 51, 66, 82, 144.
Platzer F. 134.
Platzer Prokop, rytíř 100.
Plešiště 25.
Plzenský Blažej 75.
Plzeň Stará 112.
z Počepic Anna 65.
z Počepic Bolesud 65.
z Počepic Dík (Dykonis) 64, 65.
z Počepic Linhart 64, 64.
z Počepic Mila 64.
z Počepic Odolen 64.
z Počepic Volkéř 63, 64.
Počepice (Podčepice) 10, 14, 22, 28, 48, 51, 53, 54, 59, 63—71, 80, 86, 144, 146.
Počepický z Počepic Petr 71.
Počepická Anna ze Šanova 71.
Podhájí 3, 28.
z Podhájí Dobeše dědicové 53.
Podlesky Jan Křt. 37.
Podmoky 45, 49.
Podolí 91, 111, 164.
z Podolí Cucolt Petr 165.
Podskalí 36.
Podskalský Libertin 182.
Pohan Alexandr 196.
Pojezdec 39.
Pokorný Josef 110.
Pokorný Ondřej Frant. 106.
Polz Jan Pavel, adm. 159.
Pomajzl František 21, 24, 51, 86.
Porátkov 154.
Porešín 53.
Poříč nad Sázavou 196.
Postupice 105, 165.
Praha 9, 11, 17, 20, 23, 24, 25, 26, 35, 37, 38, 42, 44, 46, 48, 49, 57, 58, 51, 65, 66, 67, 68, 70, 75, 77, 78, 80, 81, 83, 85, 86, 88, 93, 97, 99, 100, 102, 103, 107, 109, 110, 112, 113, 116, 118, 120, 121, 125, 126, 128, 129, 130, 134, 136, 145, 146, 150, 151, 162, 166, 168, 169, 170, 178, 184, 185, 186, 195.
z Prahy Jan 128.
z Prahy Petr 30, 128.
z Prahy Pavel 112.
Pražský Michael 75.
„Pravdodatný Pravoslav Pravdomil" 69.
z Prčic Vítek 127.
z Prčic Vok 127.
Prčice 68, 83, 99, 127—140, 152, 163, 174.
Předbojov, samota 154.
Předslav (Přech), far. 154, 155.
Pree Jan 132.
Přech 194.
Preinfalková Terezie 137.
Preissler František 91.
Přešek z Broumovic 165.
Prchlík Jan 107.
Přibík, farář 178.
Přibík z Bystřičan 164.
Přibík, kanovník Karlštejnský 192.
Procek, farář ve Stonařově 165.
Procházka Desiderius 134, 136.
Prosenice 39.
Proudkovice 45.
Prucha Karel 23.
Předota, farář 97.
Přestavlky 127, 131.
Přestice 134.
Přibejška 39.
Přibík 128.
Přibík, farář 50, 53, 58, 141.
Přibík nebo Přibislav 63.
Přibík řeč. Lukno z Měšetic 141.
Přibislav (Přibík) 18.
Příčov 25, 90.
Přívozec 21.
Příčovy 21, 71.
Přísečnice 128.
Prostibořská z Vrtby Magdalena, rozená z Říčan 184.
Prostibořský z Vrtby Jan 184.
Ptáček, zvonař 169.
Puchta Josef 38.
Pundigan Josef 61.
Pyšely 100.

Raab Ignác 34.
Racek, vikarista 58.
Racek (Raczko), kněz 50.
Račiněves 70.
Radecký z Radče Josef, hrabě 25, 81.
Radecký z Radče Jan Jiří na Uhřicích 123.
Radeč 28.
Radenín 178.
Radenský Václav 162.
Radešice 50.
z Radešovic Václav 192.
Radějovice 39.
Radíč 3, 7, 15, 16, 17, 97, 13[illegible].
z Radíče Hynek 4.
Radíčský statek 13.
Radimský ze Slavkova 174.
z Radkovic Jakub 192.
Radl Eugen P., kněz řádu cisterc. 153.
Radl Frant. 27.
Rádlo Jan 45.
Radměřice (Ratměřice) 104, 107, 109—110.
Radnice u Plzně 26.
Radotín 111.
z Radotína Mikulášův Ryvín 112.
Radslav, farář 129.
Radslav, kněz 178.
z Ragersdorfu Gerson Josef, rytíř 145.
z Ragersdorfu Jan, rytíř 135.

Rakovník 43.
Ralovicenus Zaluster Šimon Lud. 42.
Ramena 164.
Rattay Basilius P. 21.
Ratiborec 53.
Ratiboř 53, 57.
z Ratibořic Měděnec Mikuláš, rytíř 142.
Reichenauer Matouš 38.
Reiner Václav, malíř 7, 11.
Repochová Maxmiliana, baronka 175.
Riedl Martin 66.
Riese ze Stallburgu Augusta 91.
Richetský Vojtěch Jan 37.
Richter Josef 22, 85.
z Risenberka Švihovská Marie Veronika provd. Nalovská 166.
Rittovaný Ludvík 99, 131.
Rohov 127, 131.
Rokycany 81.
Romagna 23.
Roman, plebán 164.
Rombald Václav 168, 170, 184.
Rosa Václav 179.
Rosička Aemilian 46.
Rosol Frant. 35, 71, 133, 144.
Roškot Jan 58, 51, 68, 69, 70, 82.
Roštlapil Josef 182.
Roudnice 22, 32, 47, 48, 51, 53, 65, 83, 85, 86.
Rousek, hrnčíř 153.
Rovíň 63
Royt František, farář 9, 10.
Roznovský, polesný 46.
Roztoky 100.
z Roztok Šimon 40.
Rožďalovice 99.
z Rožemberka bratří 71.
z Rožmberka páni 17, 74, 127, 128.
z Rožmberka Jan 17, 72, 73.
z Rožmberka Jindřich 73, 127, 128.
z Rožmberka Jošt 17, 24, 72, 128.
z Rožmberka Oldřich 17, 72, 73, 74.
z Rožmberka Petr 17, 72, 73, 127, 128.
z Rožmberka Polixena roz. z Peršteina 75.
z Rožmberka Vilém 56, 75.
z Rožmberka Vok 74.
ze Rtišovic Hynek 53.
ze Rtišovic Zdeněk 53.
Rudolec 71.
Rudolf II., císař 46.
P. Rudolf 99.
Rudolfov u Budějovic 81.
Rudoltice 111.
Runggaldier Josef 34, 62.
Rus Otík na Želči 58.
Ruth Jan Vincenc 175, 176, 177.
Růžička František 144.
Růžička František Ignác 30.
Rütschl Václav, farář 166.
Rychlík Martin Felix, far. 166.
Rynard 53.
Rynard z Vodlochovic 164.
Ryníček Josef 57.
Rýn 68.

Řadovy 25.
Ředice 50.
Ředičky 50.
Řehák Frant. 116.
Řehoř, kněz řádu svat. Františka 156.
Řepy 137.
z Říčan Ferdinand František 173.
z Říčan Hanuš 44.
z Říčan Heřman 93.
z Říčan Jan 120, 129, 130.
z Říčan Kateřina 166.
z Říčan Mikuláš 119, 120.
z Říčan Šebastián Karel 91.
z Říčan Vilém Lev 120.
z Říčan Zikmund 119, 120.
Říčanská Anna ze Skuhrova 93, 119, 120.
Říčanská Voršila 120.
Říha Jan Josef 11.
Říhovský, malíř 103.
Říkov 173.
Řím 99.
Říp u Roudnice 190.
Sacer Jiří František 77.
Sádecký Jan 182.
Sádecký Václav, adm. 159.
Sádlo Gaudenc, rytíř z Vražného 181.
Sádlo ze Smilkova Jan, probošt 97.
Sachar Jan Evang. 37.
Salm-Salm arcibiskup 133.
Santar Jan 182.
Saur Jan Václ. Jos. 5.
Schaffet Ignác Jan 106.
Scharfenstein-Pfeilová, baronka, vdova, 13.
Scharfenstein-Pfeilova rodina 13.
Scharfenstein-Pfeil Alfred, baron 10, 13.
Scharfenstein-Pfeilová Ervína provd. Widmanová, bar. 10.
Scharfenstein-Pfeilová Leontina, 10, 13, 14.
Scheel Vojtěch 106.
Scheiwl Jos. 52, 70, 191.
Schiffner Karel 184.
Schmiedlova Anna 116.
Schmidt Jan, adm. 159.
Schmidt Václav 37.
Schola Kašpar 42, 43, 44.
ze Schönbornů František, kardinál 54, 69, 102, 103.
Schönfeldt Antonín 57.
Schönpflug z Gamsenbergu Ferdinand Ignác 37, 90.
Schrenk Alois Josef, arcibiskup Pražský 114, 135.
Schrenk z Notzinku František, baron 114.
Schrenková Barbora, baronka roz. hraběnka z Vrtby 114.
Schunke Jan Christian 71, 110.
Schupp Pius František 105.
Schwarz Karel Bor. 124.
Schwarzenberg, kníže 25.
ze Schwarzenbergů Bedřich Karel, arcibiskup 23, 47, 48, 54, 69, 137, 162.
Schweizer Václav ze Slaného 147.
Sedlčany 11, 13, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 31, 32, 55, 56, 59, 69, 69, 71—90, 108, 168.

Sedlec 145, 146, 150, 152,
Sedlecká škola 150.
ze Sedlce Albert 97.
ze Sedlce Mstich 97.
ze Sedlce Václav 41.
Sedlec 31, 46, 66, 67, 134, 140—144.
ze Sedlčan Jan 64, 73.
ze Sedlce Vyšata 97.
Sedlečko 91.
Selčany 6.
Semanský František 13.
Semelka Antonín 46.
Semrád Bedřich 31, 67.
Semtín 178.
Semtínek 178.
Sequens Fr., prof. 61, 184.
Sestrouň 71.
Severin P. ř. kaz. 181, 196.
Seyvalter 116.
Sezima (Sazema) kněz 4.
Sezima Mitrovický z Nemyšle Frant. 151.
Sichrov 118.
Sichrov, samota 154.
Simon Jan Antonín 182.
Sitte Vojtěch 116.
Skalice 116.
Skalice u Boru 125.
Skoupé 58, 61, 62.
Skrbenský Leo kardinál 118.
Skrejšov (Skrýšov) 22, 25, 28, 47, 104, 109.
Skřivánek Jiří 43.
Skůček Otakar 118, 169.
Skuhrov 63.
Skuhrovská ze Skuhrova Anna Mandelina 184.
Skuhrovský ze Skuhrova Kryštof Přech 184.
Skuhrovský ze Skuhrova Václav 184.
Sládeček Electus P. 106.
Slanina František 31, 51.
Slané 75, 92, 146.
Slavík Vojtěch Karel 144.
Slavkov 111.
Slávek Jan Nep. 68, 86.
Slávek Jan Václav 28.
Sledovice 91.
Slepička v Táboře, zvonař 162.
Sluněčko Vojtěch, adm. 159.
Smetana Václav 151.
Smichaeus Tobiáš (Libocký) 181.
Smilkov 9, 31, 67, 82, 97, 99, 131, 187.
ze Smilkova Ondřej 91.
Smečno 137.
Smetana Kazimír P. 21.
Smolnice 134.
Soběslav 106.
ze Soběslavi Jan 50.
P. Sobotecký Aegidius, dominikán, adm. 166.
ze Solopisk Mladota Adam Ignác, rytíř 25.
ze Sololopisk Mladota Jan Nep. 39.
Solopisky 21, 71, 76, 90.
ze Soutic Čabelická E. 11.
Spitzr, malíř 102.
Splavecké panství 10.
Sprotz Karel Gotfrid 43.
Srbice 178, 179.
ze Stallburgu Riese Augusta 91.
Staníček Joachim 42.
Stanislav, farář, 45.
Steinbach z Kranigsteinu Jiří Karel 162.
Steinbachová Františka Amabilie roz Bromin de Merodin 162.
Stiebitz Josef, farář 167, 168.
Stiller František 181.
Stochov 30, 91.
ze Stojslavic Jan 111.
ze Stojslavic Jindřich 111.
Stonařov (na Mor.) 165.
Straka Jan, adm. 166
ze Strakonic Jan 111.
ze Strakonic Mikuláš 30.
Straník Filip Jakub z Kopidlna 152, 162.
Straníková Veronika Kateřina rozená Dohalská z Dohalic 157.
Stráž 141.
Strejčkov 111.
Střelitov 178.
Střezmíř 129, 154—163, 174.
na Střezmíři Mikuláš, vladyka 154.
na Střezmíři Předslav, vladyka 154.
na Střezmíři Zbyněk, vladyka 154.
Střihavka Václav ze Včel. Lhoty 149.
ze Stropčic Vrchotická Alena 139.
Stropek Antonín 138.
Strženec 121.
Středokluky 93.
Stříbro 75
Stuflesser 52.
Stuchánov 140.
Stulfa Ant. 116, 123.
Stupčice 154.
Stuppl Fabián Šebastián
Sturm Ondřej 144.
Sudek Ferdinand 103.,
Suchánek Ant. Jakub 39.
Sušetice 140.
Svatoň, farář 45
Svatoš, kněz 171.
ze Svin Petr 5.
Sviták Václav, továrník 168.
Svoboda Adam (Libertinus) 142.
Svobodný František 108.
Sychrov 57, 124, 160.
Sýkora Ign. 6.
Sýkora Jan Dr. 169.
Sylva-Tarouca Bedřich 10.

Šafařík Navigius 113.
Šalda, kameník 102.
ze Šanova Počepická Anna 71.
Šánovice 140.
Šebastián, farář 37.
Šebířov 111.
Šebek Jan 124, 125.
Šebková Marie 125.
Šebor Václav, řezbář 34, 48.
Šeda (Scheda) Vojtěch 156.
Šedý Vojtěch Zikmund 99.
Šibal Václav 165.
Šíchová Anna 162.
Šilha František 101, 103, 177.
Šimek L. 61.
Šimon 156, 179.
Šimon Josef 47.
Šimon z Kosové Hory 40, 179.
Šiška Jan 31.
Šittler Ed. 56, 61.
Škola Žebrácký Matouš 142, 143.
Šlapánov 109, 164—169.
ze Šlapánova Beneš 165.
ze Šlapánova Smil 164.

ze Šlapánova Tomáš 164.
Šlechta Václav Vojtěch 99.
Šlechta ze Všehrd Jan (Theodor), rytíř 181, 184.
Šmejkal Thadeáš 8, 9, 67, 82.
Šmejkal Theodor 88.
Špale Frant. 87.
Špic Matěj 195.
Špinet, sochař 79.
Šprincl Šimon 110.
Šprymberk (Springenberg) 40.
ze Šprymberku Litold 40.
Šrámek Václav 24.
ze Šrenkův Alojs Josef, svob. pán 47.
Šťastný Dohalský Stanisl. 156.
Šťastný (Felix) Straník z Kopidlna Stanislav, rytíř 156, 159.
Šťastný Straník z Kopidlna Václav, rytíř 157.
Štemberková Josefa 61.
Štemberkova rodina 62.
Štěpán, kněz 18, 19, 41.
Štěpán, farář 73.
Štěpánková Anna 62.
ze Šternberka Adam 185.
Šternbergová, hrab. 186.
Stětkovice 39.
Štilfrid Šimon 99.
Štulc Václav 23.
Šudrah (Schudrach) Ant. 166.
Šurán František 21.
Šušický Jan Jakub 66.
Švamberk 189.

Tábor 52, 75, 186, 187, 194.
Táborský Martin Krňák 130.
Tacco, svob. pán 124.
z Talmberka, baroni 98.
z Talmberka Anna Františka, baronka 187.
z Talmberka Eleonora Benata 99.
z Talmberka Jan 131, 187.
z Talmberka Jan starší 105, 109.
z Talmberka Kunka roz. z Říčan 131.
z Talmberka Maximilian 99.
z Talmberka Václav Vilém Antonín 131.
z Talmberka Vilém Václav 105, 131.
z Talmberka Vilém Václav František 143.
Talmberský znak 35.
Tandl František 116.
Tansenan Augustin 91, 92.
Tejnický Václav 79.
z Těchařovic Přibík 53.
Tenc František 47, 168.
Teplice 34.
Tetscher Vincenc Eugen 22, 67.
Textor Urban, biskup 71.
Thér František 95, 183, 193.
Thurn-Taxis, kníž. rodina 31.
Tichý Tomáš Jan 105.
Tichý Václav 77, 82.
Tilp Jan 26, 27.
Tišler (Tischler) Xaver Antonín 82, 88.
Tišnov na Moravě 41.
Tisovnice 45, 63.
Tomáš 40.
Tomáš, kněz 64.
Tomáš, oltářník 112.
Tomáš ze Šlapánova 164.
Tomášův Albert 45.
z Tomic Bohuněk 121.
z Tomic Bohuslav 121.
z Tomic Děton 121.
z Tomic Jan 121.
z Tomic Petr 121.
Tomice 121, 122, 123.
Tomíček Václav 123.
Torstenson 186.
Trachta Václav 13.
Třebnice 17, 21, 23, 76
Třebnický zámek 25.
z Třeboně Vít 112.
Trch z Volyně 141.
Trkov 28.
Trnová 178.
Trutnov 63.
Tučapy 134, 194.
Tuma Václav 133.
Tumová Anna 133.
Tunkl František Arnošt, hrabě 110.
Tunklová, baronka 166.
Turinský Václav 137, 138.
Turnov 48.
Tursko 37.
Týnec Panenský 134.
Týnec nad Sázavou 130.
Tynčany 58, 63.

Uhřice 140.
Újezd Červený 99, 100, 101, 173—177.
z Újezda Adam 173
z Újezda Dominik 17.
z Újezda Jan 173.
z Újezda Mikuláš 173.
z Újezda Petr, kněz 173.
Umlauf, malíř 87, 88.
Unhošt 37.
z Unhoště Mikuláš 29.
Urban Emanuel 13, 31, 85.
Urban Matěj 116.
Urbánek Jan 116.
Urbanides Alois 182.
Ústí nad Lužnicí 58.
z Úsuší Jan 4, 5.
z Úsuší Odolen 5.
Utěšil Bedřich 37.

Vacek Josef 37.
Václav 58, 99, 112.
Václav, farář 122, 178, 192.
Václav, farář ve Vápně 165.
P. Václav a s. Vito z řádu sv. Aug. bosých poust. z kláštera Táborského, adm. 166.
Václav, kněz 30, 40, 50.
Václav, vikarista 97, 98.
Václav IV., král 29, 64.
Václavík Ant. 154.
Valkoun z Adlaru Zikmund 11.
Valkunová Barbora 82.
Valtýřov 36.
Vaniš Josef 31, 146.
Vaniš Václav, far. 146.
Vaňouček (Waniaučžek) Bernard 133.
Vápenice 63.
Vápno 165.
Varlich z Bubna Josef, baron 176.
Vartemberk 15.
z Vartenberka Čeněk 73.
Vary Karlovy 83.
Vávrovo pole 158.
Vavřinec, kněz 18, 19.
Vazovník 16.

Vedemaierova Františka 116.
Vejrovec Jiřík z Čestoboře 6.
Velčín (Welczin) Mikuláš 73.
Velemínská Kateřina, roz. Vojkovská z Milostic a z Vojkova 139.
Velemínský z Velemyslovi Maximilián, rytíř 139.
Velemyšlský z Velemyslevsi Jan 130.
Velešínský Václav 65.
Veletín 140.
Vilislav 40.
Velíš u Vlašimi 146.
Verměřice 81, 92.
Ves Nová 3.
z Vesce Oneš, vladyka 154.
Veselka 178.
Veselí (na Mor.) 165.
Veselíčko 50, 61.
Veselý Ant. 182.
Veselý František 7.
Vetlá 28, 86.
Větrov 154, 163, 178.
Věžná 121.
z Věžník Bernard, hrabě, kanovník 166.
z Věžník Petr Pavel, hr. 166.
Vídeň 24, 69, 145, 185.
Vidlák řeč. Mikuláš 58.
Vidlák Odolen 174.
Vilém řeč. Reyman z Erlebachu 36.
Vilhelm Benedikt, adm. 159.
Vilímov 165.
Vinduška 178.
Vinohrady Král. 125, 160, 169.
Vinzer Václav 30.
Viršink (Wirsching) Leopold Frant. 83, 100.
Víska 63, 140.
Vít, farář 180.
Vít, kněz 19, 40.
Viták Tomáš 10.
Vitalis Fr., augustinian 156.
Vítěz 39.
Vitín 63.
Vítkovců rod 127.
Vladyčín 58.
Vladyka Martin 75.
Vlasák 165.
Vlašek (Wlaszko), farář 73.
Vlašim 110.
Vletice 45.
Voboz 3.
Vobdenice 25.
Vocelka Karel 145.
Voda Dobrá 58.
Vodička Jan Pavel, adm. 159.
z Vodlochovic Hrdek 164.
z Vodlochovic Olen, far. 164.
z Vodlochovic Rynard 164.
Vodlochovice 164, 166, 168, 169, 170, 171.
Vojáček František, farář 116, 118, 192.
Vojkov 42, 44, 91—93, 184.
z Vojkova Bernard 91.
z Vojkova Heřmann 91.
Vojkovec z Vojkovic Jan 91.
Vojkovská z Milostic a z Vojkova, provd. Velemínská Kateřina 139.
Vojkovský z Milhostic Jan 130.
Vojslav, farář 18.
Vojslav, kněz 129.
Vojtěch P., augustinián z Tábora 156.
Vokoun Ant. 182.
Voleveč 111.
Volfsberg Vít P. 170.
da Volterra Daniel, malíř 109.
Voltířov 36.
z Volyně Jakub 64.
z Volyně Trch 141.
Vondráček Jiří Vojtěch 144.
Vopasek Václav, far. 7, 12, 89.
Voračice 111.
Voračický Adam 130.
Voračický z Paběnic Jan, rytíř 129, 130.
Voračický z Palečnic Fr. 99, 132.
Voračický z Paběnic Kryštof Karel, baron 99.
Voračický Petr 130.
Voračický z Paběnic Vojtěch 142.
Voršila 143.
Voříkov 21, 71.
Voříkovec 21.
Vosec 164.
Votava (Wottava) Karel Petr 43.
z Votic Aleš 178.
z Votic Jan 64.
z Votic Jan mladší 178.
z Votic Jan starší 178.
z Votic Racek 64, 178.
z Votic Svatoslav 178.
Votice 97, 115, 122, 137, 156, 176—192
z Vožice Mikuláš 111.
Vožice Nová 175.
Vranov 178, 192.
Vratislavová z Mitrovic, hrab. 133.
Vratislavský biskup 24.
Vrátkov 140, 145.
z Vražného Sádlo Gaudenc, rytíř 181.
Vrbčanský Severin P. 186.
Vrbčany 164.
Vrbětín 121, 123.
Vrbno nad Lesy 134.
Vrbno u Lesů 92.
Vrbice 45.
Vrch Cihelný 79.
z Vrcholtic Bohuněk, vladyka 154.
Vrchota z Vrchotic, rytíř 141.
Vrchota z Vrchotic Bohuněk 128, 173.
Vrchota z Vrchotic Jan 112, 155.
Vrchotice 140.
Vrchotická ze Stropčic Alena 139.
Vrchotická z Loutkova Dorota 139.
Vrchotický z Loutkova Ctibor 139, 142.
Vrchotický z Loutkova Mikuláš 129, 130.
Vrchotová z Vrchotic Jitka 141, 173.
Vršovice 28.
z Vrtby hrabata 187.
z Vrtby paní 121.
z Vrtby Ferdinand Frant. 189, 190.
z Vrtby František Adam 195.
z Vrtby František Arnošt, hrabě 113, 114, 115, 120.
z Vrtby Marie Františka 189.
z Vrtby Prostibořský Jan 184.
z Vrtby Sezima, hrabě 181, 184, 186, 189.
Vrzal Emanuel 184.

ze Všehrd Šlechta Jan Jetřich (Theodor), rytíř 181, 184.
Vyhnanice 17.
Vysoká 91.
Výšata ze Sedlce 97.
Vyšatoly 39.
Vyšehrad 10, 78.

Wang Antonín 13.
Weber Václav Martin 37.
Widmann Vojtěch, baron 3, 10, 13.
Widmannová Ervína roz. baronka Scharfenstein-Pfeilová 10, 13, 14.
Wiesner Filibert P. 21.
Willemberg J. 72, 88.
Wilhelm Marian P. 185.
Winer Elevat 189.
Wittenberg, generál 187.
Wocet Ignác 37.
Wölcker František P. 60.
Wolf František 107.
ze Zábědovic Hamsa Bořek Ferdinand Mislibor 159.
Záběhlice 173.
Záduší 39.
ze Zahořan Michal 73.
Záhoří 140.
Zahrádka 91.
Zahrádecký Václav 59.
Zahradnice 178.
Zahradník Bohumil 124, 125.
Zaječí (Schaeze) v Olom.
Zápy 51.
Zárybnice 111.
Zásmuky 21.
Zásiš 40.
Zatočil pan 78.
Zaule Jiřík 113.
Záviš, rytíř 186.
Zberaz 71.
Zbraslav 46.
Zbraslavský klášter 153.
Zbraslavice 124.
Zboř 45.
Zbyněk, farář 164, 165.
Zdeboř 97.
Zdeněk 53.
Zdeněk farář 58.
Zderaz 21.
Zdislav, patron 128.
Zduchovice 80.
Zedlic Martin, opat 6.
Zechov 97.
Zelenka Josef 51, 70.
Zelenka Václ. 43.
ze Zhoře Albert neb Aleš
ze Zhoře a Kronbergu Zhorský František 169, 170.
Zhorský Vladimír, rytíř 62.
Zikmund, král 73.
Zikmund, císař 98.
Zlatníky České u Bíliny 81.
Znata, kněz 40.
Znojmo 37.
Zruč nad Sáz.
Zucker Antonín Václav 182.
Zvěřinec, hrad 28.
na Zvěřinci Bohuš 29, 30.
na Zvěřinci Mikuláš 29, 30.
Zvěstov 164, 166.
ze Zvěstova Mareš 164.
Zvěstovice 68.
Zvírotice 21.
Zwara Karel Jiří 43.

Žatecký Jeronym P. 187.
Žďár 3, 17.
Žebrák 65.
Želivec 185.
Židlichovice Velké 10.
Živohoušť 37, 38.
ze Životic Bohuněk 53.
Žižka 73.
Žižkov 57.

Zprávy o Dědictví Svatojanském.

I. Přehled členů v roce 1911.

Zakladatelů jest	8
Spoluzakladatelů	65
Členů první třídy	30
Členů druhé třídy	135
Členů třetí třídy	31.472
Úhrnem zapsáno členů žijících i zemřelých	31.710*).

Mezi těmi jest členů *stálých:*

rodů	6010
škol, obcí, bratrstev, knihoven, konventův a spolků	1375
členů duchovního stavu	3695

☛ Členů stavu kněžského snažně žádáme, aby, jak veškeří členové očekávají, mezi oktávem sv. Jana Nep. oběť mše sv. za živé i mrtvé členy našeho Dědictví každoročně obětovali. Ostatní členové nekněží s týmž nábožným úmyslem buďtež v označeném čase přítomni mši sv. U hrobu sv. Jana Nepomuckého v Praze slouží ředitel Dědictví v den 15. května v 8 hodin slavné zpívané rekviem za všecky v Pánu zesnulé členy, kteroužto pobožnost založil a nadal zvěčnělý kanovník strážce Václav Pešina rytíř z Čechorodu, kdysi ředitel Dědictví Svatojanského. U téhož oltáře slouží ředitel dne 17. května v 8 hodin zpívané rekviem za Antonína Hanikýře, zakladatele Dědictví.

II. Poučení o přístupu nových členův a odebírání knih.

O vzniku Dědictví připomínáme novým členům toto: Antonín Hanikýř, narozený v Praze dne 21. března 1753, býv. jesuita, pak kaplan v Sedlci u Votic, v Klokotech, Jindř. Hradci a exposita v Čiměři, posléze ve výslužbě v Plané a v Táboře, umínil si roku 1829 na památku první stoleté slavnosti prohlášení Jana Nepomuckého za svatého založiti ústav, jímž by dobré, vzdělavatelné knihy v jazyku českém v levné ceně byly vydávány. O zřízení podniku toho požádal roku 1831 knížecí arcibiskupskou

*) Spoluzakladatel se vkladem 200 K (jednou pro vždy) obdrží ročně 4 výtisky podílu: člen I. třídy se vkladem 80 K 3 výtisky; člen II. třídy se vkladem 40 K 2 výtisky; člen III. třídy se vkladem 20 K 1 výtisk. Kdo nejméně 10 K věnuje, uznán za dobrodince Dědictví. Doplněním vkladu možno postoupiti do třídy vyšší.

konsistoř v Praze. Položiv jakožto základ 1000 zlatých ve stříbře, vyžádal sobě, aby podnik nesl jméno; »Dědictví sv. Jana Nepomuckého« a veškeré obecenstvo aby bylo k přistoupení vyzváno. Zbožný zakladatel zemřel v Táboře dne 15. března 1833 v 80. roce věku svého a byl na tamějším hřbitově pochován, kdež mu nákladem Dědictví pomník byl postaven. Po dosaženém potvrzení započalo Dědictví r. 1835 svou činnost a ze zrnka hořčičného vzrostlo v mohutný strom. I bylo od slavné paměti papeže Pia IX. dne 13. ledna l. P. 1855 apoštolským požehnáním a pro oktáv Svatojanský plnomocnými odpustky obdařeno. Odpustků těch, jež i duším v očistci přivlastněny býti mohou, získají členové, vykonají-li v některý den oktávu toho sv. zpověď, přijmou-li Svátost oltářní a navštíví-li některý kostel neb veřejnou kapli dle libosti, tam pak se na úmysl sv. Otce zbožně pomodlí.

Ze stanov klademe sem následující poučení:

1. Kdo k Dědictví Svatojanskému v Praze přistoupiti hodlá, nechť poštovní poukázkou aneb ve vyplaceném psaní (franko) aneb jinak příležitostně s nápisem: **Ředitelství Svatojanského Dědictví v Praze, IV. (Hradčany),** své jméno a příjmení, pak svou osadu farní a diecesi, ku kteréž přináleží, udá a zároveň i peníze zašle. Jde-li o členství *rodu,* budiž udáno jméno jak manžela tak manželky. Vklad za člena třetí třídy obnáší *jednou pro vždy 20 K*; za rod, školu, obec, spolek, knihovnu a pod. platí se *jednou pro vždy 40 K.*

2. Každý nově přistouplý člen ať si *lístek* na odebírání knih dobře uschová a následujícího roku, jakož i potom v budoucích letech před vyzdvihnutím nového podílu od svého správce duchovního podepsati dá. Na tento lístek může si pak, žije-li člen v Čechách, knihu **v knihkupectví B. Stýbla v Praze** na Václavském náměstí č. 30 n. **vyzdvihnouti** (lístky mají barvu *zelenou*), jen že musí připojiti 6 h, kterýžto peníz přísluší za práci a obálku. Pro členy v Olomouckém arcibiskupství platí totéž, jen že knihy své vybírají **v knihkupectví Edvarda Hölzla v Olomouci** (lístky jsou barvy *červené*); členové pak Brněnského biskupství nechť se o knihy své hlásí v dvorním c. a k. **knihkupectví Karla Winikera v Brně** (lístky jsou barvy *žluté*). Ostatním členům v jiných diecésích, *pokud nemají lístku na určité knihkupectví znějícího,* zasílají se knihy buď přímo z Prahy od ředitelstva (mají-li lístky barvy *bílé*), u něhož však dlužno o ně každý rok se přihlásiti, nebo si je vyberou u toho *knihkupectví,* jež mají na lístku udáno. Kdo by žádal, aby mu knihkupec knihu *poštou zaslal,* připoj mimo oněch 6 h, knihkupci náležejících, ještě 12 h na poštovní adresu průvodní*). Výlohy poštovní hradí si arci sám. *Členové »Dědictví« z Ameriky* nechť složí si **u knihkupectví B. Stýbla v Praze** jistou část peněz jako zálohu na další zasílání ročních podílův.

*) Žadatelé knih uspoří si výloh, ohlásí-li ve svém dopise správně adresu a poslední poštu, komu a kam knihkupectví podíly zaslati má.

3. Přestěhuje-li se některý člen z Čech na Moravu, aneb odebéře-li se z Brněnského biskupství do Olomouckého anebo naopak, *ať to vyplaceným listem oznámí ředitelství*, připojí svůj lístek posavadní, načež mu ředitelství *nový lístek* na odbírání knih pošle, aby mu pak v příslušném *knihkupectví* vydány byly.

4. Poněvadž členský či podílný lístek může se ztratiti aneb i ukraden býti, každý si číslo jeho pro takový případ na jiném místě, na př. v modlitební knížce, zaznamenej; pakli skutečná ztráta se udála, požádej ředitelství o nový lístek s udáním čísla lístku neb aspoň čísla diplomu, a s připojením 50 h, poplatku to za vydání listu nového, a 10 h na poštovní výlohy, *tedy úhrnem 60 h* (třeba v rakouských známkách poštovních). Připomínáme však, že kdyby se potom pohřešovaný lístek zase nalezl, týž žádné platnosti již nemá. Podobně, kdo by z jiné příčiny potřeboval lístek nový, ku př. je-li posavadní lístek jeho již vyplněn, ať pošle ředitelství starý lístek ve vyplaceném psaní a přiloží *60 hal.* (třeba v rakouských známkách poštovních), načež mu bude zaslán lístek nový.

5. Když člen *umřel*, žádáme snažně pozůstalých přátel, aby, když si na jeho lístek knihu *posledního* roku (třeba i po smrti člena) vybrali, úmrtí člena toho na lístek ten poznamenali a ředitelství nebo též příslušnému knihkupectví zaslali, aneb poprosili svého pastýře duchovního, aby lístek ten *ředitelství* Dědictví zaslal. Jména zemřelých členů Dědictví uveřejňují se v podílu každého roku, arci jen těch, o nichž byla ředitelství podána úmrtní zpráva.

6. Knihy za *rod* se berou, pokud se jméno rodu toho neztratí. Synů-li není, odebírají knihy dcery zakladatele rodu, dokud žijí; dítky pak jejich, *jiné* jméno již nesoucí, nemají práva tohoto; rod vymřel.

7. Spojí-li se manžel s manželkou svou v jeden toliko vklad (20 K), vydávají se knihy *jenom do úmrtí jednoho z nich.* Tolikéž spojí-li se v jeden vklad bratr s bratrem nebo sestra se sestrou, neb bratr se sestrou a podobně, vydávají se knihy jen do úmrtí toho, jenž *první* jest napsán na přijímací listině (diplomu).

8. Při členech pohlaví ženského, kteří provdáním *jiného jména* nabyli, budiž, kdykoli za nový lístek žádají, udáno jméno jejich rodové (po otci), neboť jinak nebývá možno jméno v matrice nalézti a lístek vydati.

Připomínáme, že se údové Dědictví hlásiti mají každoročně o své podíly v tom knihkupectví, které jim na členském lístku označeno jest, a ne u ředitelství.

Vklady nových členů, *žádosti* o nové členské lístky, prosby o *darování* knih, nabídky o *koupi* knih a *peníze za ně* — to vše přijímá **Ředitelství Svatojanského Dědictví v Praze—IV. (Hradčany).**

Rukopisy přijímá Dr. *Ant. Podlaha*, metropol. kanovník u sv. Víta v Praze—IV., redaktor Dědictví Svatojanského.

III. Od 1. ledna do 31. prosince 1911 přistoupili tito členové P. T.:*)

Čís. dipl.

31436. **Haňka** Innocenc, bohoslovec v Brně, diec. Brn.
Ježek Bohumil, ministrant v Bohuslavicích, diec. Kr. Hr.
Frýda Josef, ministrant v Bohuslavicích, diec. Kr. Hr.
Rod **Kříže** Ant., obuvníka v Sadské, diec. Kr. Hr.
31440. **Šimek** Jan, bohoslovec v Olomouci, arcid. Olom.
Hofárek Ant., bohoslovec v Olomouci, arcid. Olom.
Kužel Frant. z Roztok, diec. Kr. Hr.
Dp. **Sigl** Alois, kaplan v Hor. Štěpanicích, diec. Kr. Hr.
Hejný Václ., rolnický syn v Ratajích, arcid. Praž.
31445. **Vybíral** Frant. a Marie v Čehovicích, arcid. Olom.
Koubele Frant., syn rolníkův v Třebejících, diec. Bud.
Röschová Anna, žákyně dívč. lycea v Plzni, arcid. Praž.
Tahal Otto, syn sládkův ve Schwambergu, arcid. Praž.
Rod † **Polánského** Mart. a manž. Marie v Bánově, arcid. Olom.
31450. **Vošahlik** Jan, c. k. poštovní officiant v Praze, arcid. Praž.
Adamcová Frant., soukromnice v Č. Budějovicích, diec. Bud.
Dp. **Franc** Eduard, kaplan v Lužci n. Cidl., diec. Kr. Hr.
Dp. **Hozman** Matěj, kaplan v Ledenici, diec. Bud.
Ferbrová Anežka z Libice, diec. Kr. Hr.
31455. Rod **Novotného** Josefa, rolníka v Kořenicích, diec. Kr. Hr.
Bohuňovská Eliška, žákyně měšť. školy z Radboře, diec. Kr. Hr.
Dp. **Škarda** Frant., kaplan na Král. Vinohradech, arcid. Praž.
Ministranti na Král. Vinohradech I., arcid. Praž.
Ministranti na Král. Vinohradech II., arcid. Praž.
31460. **Ministranti** na Král. Vinohradech III., arcid. Praž.
Žáčková Růžena, žákyně obec. školy v Kladně, arcid. Praž.
Permanová Frant., dcera obchodníka v Kladně, arcid. Praž.
Dp. **Neduchal** Petr, kooperátor v Újezdě, arcid. Olom.
Skupina venkovské mládeže pro Hor. Vilímeč a okolí, diec. Bud.
31465. **Achlerová** Karolina v Praze-III., arcid. Praž.
Holešovská Anděla v Loučce, arcid. Olom.
Hronovský Václ., ministrant v Bohuslavicích, diec. Kr. Hr.
Fejtek Jan, syn rolníkův v Bohuslavicích, diec. Kr. Hr.
Voborníková Anna, svobodná z Bohuslavic, diec. Kr. Hr.
31470. **Posledník** Frant., mistr krejčí v Tuřanech, arcid. Praž.
Omelková Viktorie, vdova ve Starém Městě, arcid. Olom.

---

*) Zde uvedeni jsou jen ti členové, kteří zaplatili celý vklad.

Čís. dipl.
Ryba Frant., rolník v Bozeticích, diec. Bud.
Dp. **Bouchal** Josef, kaplan v Mnich. Hradišti, diec. Litom.
Zelenka Karel, ministrant v Černovicích, diec. Bud.
31475. **Zapletal** Jan, bohoslovec v Olomouci, arcid. Olom.
Jednota sv. Vojtěcha v Hoře Kutné, diec. Kr. Hr.
Šmaha Václ., syn obuvníka a ministrant ve Skutči, diec. Kr. Hr.
Kropáček Frant., syn kameníka a ministrant ve Skutči, diec. Kr. Hr.
Rerych Karel, syn obuvníka a ministrant ve Skutči, diec. Kr. Hr.
31480. **Vodvarková** Frant., dcera rolníka v Dol. Prasetíně, diec. Kr. Hr.
Dp. **Veselý** Viktor, kaplan v Deblíně, diec. Brn.
Tutte Josef, bohoslovec I. roku v Praze, arcid. Praž.
Kouřilová Frant. z Trutovic, arcid. Olom.
Dp. **Oliva** Otakar, katecheta v Dol. Kralovicích, diec. Kr. Hr.
31485. **Gücklhorn** Alois, mlynář ve Střídce, diec. Bud.
Žižka Karel ze Svobodky, diec. Bud.
Honzík Lud., pomocník krejč. z Klatov, t. č. v Plzni, diec. Bud.
Vykoukal Josef, syn správce školy v Dobřenicích, diec. Kr. Hr.
Popplová Marie, industr. učitelka v Sušici, diec. Bud.
31490. Dp. **Pulec** Jan, kaplan v Zaháji, diec. Bud.
Kalatová Růžena z Volešníka, diec. Bud.
Rod **Přecha** Josefa, rolníka v Lipici, diec. Bud.
Hrubant Josef, učitel měšť. školy v Pelhřimově, diec. Bud.
Dp. **Beneš** Stanislav, vikarista v Hradci Králové, diec. Kr. Hr.
31495. Dp. **Drábek** Frant., kaplan v Pertolticích, diec. Kr. Hr.
Dp. **Jaroš** Emil, kaplan v Rokytnici, diec. Kr. Hr.
Dp. **Lukš** Frant., II. kaplan v Čáslavi, diec. Kr. Hr.
Dp. **Vomočil** Josef, II. kaplan ve Velíši, diec. Kr. Hr.
Böhm Ladisl., pastoralista v Hradci Král., diec. Kr. Hr.
31500. **Fidler** Václ., pastoralista v Hradci Král., diec. Kr. Hr.
Hladil Josef, pastoralista v Hradci Král., diec. Kr. Hr.
Holan Frant., pastoralista v Hradci Král., diec. Kr. Hr.
Kohel Jan, jáhen, pastoralista v Hradci Král., diec. Kr. Hr.
Vacek Josef, pastoralista v Hradci Král., diec. Kr. Hr.
31505. **Vosyka** Josef, pastoralista v Hradci Král., diec. Kr. Hr.
Dp. **Kuřík** Alois, kaplan v Jablonci n. Jiz., diec. Kr. Hr.
Najman Václ., dělník v Čes. Dubu, diec. Litom.
Fuksa Jarosl., studující ve Vršovicích, arcid. Praž.
Valentová Marie ze Zelenské Lhoty, diec. Litom.
31510. **Mrázek** Ant., žák obecné školy z Brtnice, arcid. Praž.

Čís. dipl.

Klášter OO. Františkánů v Praze-II., arcid. Praž.
Čeští studující St. Mary Seminary v La Portě, Amerika.
Kadeřábek Alois v Řevnicích, arcid. Praž.
Jašek Jindř., obchod. příručí z Dol. Studýnek, arcid. Olom.
31515. **Háblová** Eleonora a její rodiče v Jalubí, arcid. Olom.
Martínek Josef a jeho rodiče v Jalubí, arcid. Olom.
Nováková Františka v Liboci, arcid. Praž.
Zeman Alois, obchodník v Příbrami, arcid. Praž.
Vdp. **Černý** Jan, arciděkan v Plzni, arcid. Praž.
31520. »**Vincentinum**«, ústav pro nevyléčitelné nemocné, Praha.
Moucha Ant., ministrant v Loučeni, diec. Litom.
Mikuláš Karel, žák v Čerčanech, arcid. Praž.
Dp. **Vlach** Frant., praefekt semináře v Kroměříži, arcid. Olom.
Mlčochová Anežka, žákyně v Třebčíně, arcid. Olom.
31525. **Peterka** Václ. v Čes. Heřmanicích, diec. Kr. Hr.
Vzdělavací katol. jednota pro Něm. Brod a okolí, diec. Kr. Hr.
Jirásek Václ., sluha v klášteře v Břevnově, arcid. Praž.
Šátková Františka a její † rodiče v Kateřinkách, arcid. Olom.
Strasličková Antonie, manž. krejčího v Kojetíně, arcid. Olom.
31530. **Moravec** Frant., žák obecné školy v Kolíně, arcid. Praž.
Čtenářsko-pěvecký spolek »Záhořan« v Opatovicích, arcid. Olom.
Famfule Frant., syn ohňostrůjce c. k. dělostř. v Praze-III., arcid. Praž.
Vokatý Jan, syn rolníka v Cerhonicích, diec. Bud.
Famfule Frant., syn rolníka v Cerhonicích, diec. Bud.
31535. **Prosek** Josef, syn rolníka v Cerhonicích, diec. Bud.
Kahoun Alois, syn rolníka ve Stř. Skalici, arcid. Praž.
Paulová Marie, vdova po úředníku v Č. Budějovicích, diec. Bud.
Hanousek Václ., Vídeň-III., arcid. Vídeň.
Dp. **Celar** Josef, kaplan ve Vyprachticích, diec. Kr. Hr.
31540. **Jasanská** Marie, dcera továrníka z Hvězdonic, arcid. Praž.
Machová Františka z Rabakova, diec. Litom.
Veselík Václ., kníž. staveb. adjunkt na Orlíku, diec. Bud.
Kollman Ant., ministrant na Orlíku, diec. Bud.
Očenášek Oldř., žák obecné školy na Orlíku, diec. Bud.
31545. Dp. **Medek** Jan, kaplan v Golč. Jeníkově, diec. Kr. Hr.
Líska Karel, studující v Kolíně, arcid. Praž.
Talák Šimon, knihař. pomocník ve Vídni, arcid. Vídeň.
Dp. **Fau** Frant., praefekt k. a. konviktu v Příbrami, arcid. Praž.

Čís. dipl.

Gregrová Anděla z Čejkovic, diec. Brn.
31550. **Gregrová** Bohumila, dcera rolníka z Čejkovic, diec. Brn.
Albrechtová Božena, dcera mlynáře z Nenakonic, arcid. Olom.
Rod **Hacha** Aloise v Nezvěsticích, arcid. Praž.
Kreč Josef, mistr kovář. v Opatovicích n. L., diec. Kr. Hr.
Jung Frant., rolnický syn z Podzámčí, diec. Bud.
31555. **Neumann** Josef, syn pošt. listonoše ve Vys. Mýtě, diec. Kr. Hr.
Morávková Marie v Olomouci, arcid. Olom.
Hrdličková Jenovefa, šička v Tvečicích, arcid. Olom.
Chmelařová Aloisie ve Sklenném, arcid. Olom.
Královec Jan, selský syn z Milavče, diec. Bud.
31560. **Hochmann** Vendelín, bratr laik, kapucín v Kolíně, arcid. Praž.
Sočhor Emil z Těnovic, arcid. Praž.
Kittová Rosalie za † rodiče v Kravařích, arcid. Olom.
Nagl Frant., chalupník v Dol. Dobrouči, diec. Kr. Hr.
Voldřich Hynek, kostelník ve Staších, diec. Bud.
31565. Dp. **Janák** Petr, farář v Bouzově, arcid. Olom.
Fleisterová Rosina ze Vřesiny, arcid. Olom.
Národ. katol. jednota »Kamarýt« v Táboře, diec. Bud.
Prokop Zdeněk, syn úředníka v Jihlavě, diec. Brn.
Štoková Růžena, žákyně z Lín, diec. Litom.
31570. **Pěnkava** Frant., ministrant v Drahoň. Újezdě, arcid. Praž.
Zbraslavský Frant., syn rolníka v Třebnůšce, arcid. Praž.
Kočková Viktorie, dcera chalupníka z Terešova, arcid. Praž.
Vlk Alois, žák obecné školy v Chanovicích, diec. Bud.
Koplíková Frant., soukromnice ve Staré Vsi, arcid. Olom.
31575. **Trčka** Josef, klempíř ve Frýdlantě, arcid. Olom.
Pešat Karel, zámečník ve Frýdlantě, arcid. Olom.
Straka Václ., syn mistra truhláře v Terezíně, diec. Litom.
Partlová Božena, žákyně v Mor. Ostravě, arcid. Olom.
Mertová Hermína, dcera rolníka v Mor. Ostravě, arcid. Olom.
31580. **Spisar** Eman., bohoslovec II. roku v Olomouci, arcid. Olom.
Šmejkal Josef, ministrant ve Velími, diec. Kr. Hr.
Peřina Vlad., ministrant ve Velími, diec. Kr. Hr.
Klíma Cyrill, úředník ve Vídni, arcid. Vídeň.
Rod **Pokorného** Frant. a manželky Eleonory v Náměsti, arcid. Olom.
31585. **Havelka** Vincenc na Biskupství, arcid. Olom.
Dp. **Polanecký** Rudolf, kaplan v Jindř. Hradci, diec. Bud.
Kuchynka Rudolf v Žižkově, arcid. Praž.
Pumprová Marie z Dinína, diec. Bud.

Čís. dipl.

Tesařová Apolonie v Hrušce, arcid. Olom.
31590. **Chvátalová** Milada, dcera rolníka z Jesenice, arcid. Praž.
Černý A. B., knihkupec v Praze-I., arcid. Praž.
Dp. **Hejzlar** Ant., kaplan v Kostelci n. Orl., diec. Kr. Hr.
Štefl Vincenc, stud. lesní školy z Choustníku, diec. Bud.
Podmoliková Anežka, soukromnice ve Vel. Týnci, arcid. Olom.
31595. **Krejčí** Ladislav ze Štěpánova, arcid. Olom.
Tomanec Ant., rolník v Nové Vsi, arcid. Olom.
Mrština Josef v Dol. Radechové, diec. Kr. Hr.
Novák Jiří, rolník v Přepyších, diec. Kr. Hr.
Katolický farní úřad v Cachrově, diec. Bud.
31600. **Sdružení katol. venkov. mládeže** v Bernarticích, arcid. Olom.
Dp. **Svatuška** Jan, farář v Kadově, diec. Brn.
Horáková Marie v Dol. Bučicích, diec. Kr. Hr.
Dp. **Wartha** Jan, kaplan v Maffersdorfu, diec. Litom.
Tichý Frant., ministrant ve Velími, diec. Kr. Hr.
31605. **Zahradník** Jos., ministrant ve Velími, diec. Kr. Hr.
Rod. **Votavy** Tomáše z Libětic, diec. Bud.
Katol. vzděl. Jednota v Nové Pace, diec. Kr. Hr.
Dp. **Badík** Josef, farář v Szihlaszorosi, Trenčínská stolice (Ostřihom.)
Proška Václav, pekař ve Čtyrech Dvorech, diec. Bud.
31610. **Troch** Josef v Baltimore, Amerika.
Knihovna kláštera Redemptoristů v Baltimore, Amer.
Přikryl Frant. ze Lhoty Radkov., arcid. Olom.
Hora Václav z Kydlin, diec. Bud.
Rod **Hájka** Jakuba, tesaře v Krtelích, diec. Bud.
31615. **Tesařová** Žofie v Kladně, arcid. Praž.
Bízová Petronila, učitelka v Plzni, arcid. Praž.
Mařánek Karel, ministrant v Hořelici, arcid. Praž.
Petrlíková Vilma, žákyně v Hradci Král., diec. Kr. Hr.
Dp. **Homolka** Petr, kaplan v Černoušku, arcid. Praž.
31620. **Šetina** Ant., opatrovník v klášteře »Milosrd. Sester« v Praze-III., arcid. Praž.
Dp. **Synek** Stan., katecheta ve Veselí n. Luž., diec. Bud.
Šulc Josef, mistr tesařský v Praze-VII., arcid. Praž.
Škola v Drozdově, arcid. Praž.
Dp. **Kadlec** Karel, kaplan v Plané, arcid. Praž.
31625. **Caithaml** Alois, poklasný ve Skuhrově, arcid. Praž.
Mužík Ludvík z Velké Byteše, diec. Brn.
Brázda Bohumír z Velké Byteše, diec. Brn.
Kratochvíl Frant., ministrant v Nov. Rychnově, diec. Bud.
Čáp Frant., ministrant v Novém Rychnově, diec. Bud.
31630. **Jírovec** Jindř., syn zřízence při dráze v Litoměřicích, diec. Litom.

Čís. dipl.

Bardon Karel, syn varhaníka v Dlaždově, diec. Bud.
Pražák Josef ve Skalsku, diec. Litom.
Rod **Ptáčka** Františka a Marie ve Starém Sedle, diec. Bud.
Dp. **Kaśpar** Emil, kaplan v Pohledu, diec. Kr. Hr.
31635. Rod **Bečváře** Frant., domkáře z Nestanic, diec. Bud.
Dp. **Přidal** Frant., farář v Grangeru, Amerika, diec. Galveston,
Nerušil Josef, rolník v Bohdalově, arcid. Olom.
Procházka Josef, domovník ve Vídni, arcid. Vídeň.
Karliček Martin, c. k. listonoš ve Vídni, arcid. Vídeň.
31640. **Obrtel** František a Anežka z Henčlova, arcid. Olom.
Hrdý Ant., bohoslovec v Olomouci, arcid. Olom.
Novák Karel, výminkář ze Lhoty, diec. Kr. Hr.
Thir Karel, syn c. k. kontrolora v Lužci n. Vlt., arcid. Praž.
Jabůrek Karel, kancelářský officiál v Plzni, arcid. Praž.
31645. Rod **Říčného** Jana ve Vršovicích, arcid. Olom.
Čtenář. ochot. spolek „Boleslav Jablonský“ při osadě sv. Prokopa, Cleweland-Ohio, Amerika.
Trávníček Jos., předseda sdružení venk. kat. mládeže v Bohonicích, diec. Bud.
Havlíček Frant., syn rolníka z Kovařovic, arcid. Praž.
Šlesinger František, v Corn Hill, Texas, Amerika.
31650. **Kuba** Karel z Jablonné, diec. Litom.
Holánek Alois, krejčí v Prešpurku-Uhry, diec. Prešp.
Trnka Václav, manž. a dítky, Burvell Ave S. E. Cleweland-Ohio, Amerika.
Lepič Frant., ministrant v Pelhřimově, diec. Bud.
Maršík Frant., ministrant v Pelhřimově, diec. Bud.
31655. **Roubík** Jos., syn rolníka v Krašovicích, arcid. Praž.
Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Frant. v Plzni, arcid. Praž.
Sirotek Ant., zedník z Odenic, arcid. Praž.
Rod **Galastíka** Josefa a Anny, výměnkářů v Lubné, arcid. Olom.
Parma Václ., z farnosti sv. Cyr. a Meth. v Grangeru, diec. Galveston.
31660. **Plecháč** Jan, sluha v klášteře Františkánů v Hostinném, diec. Kr. Hr.
Nawrath Frant. a manž. Žofie v Markvarticích, arcid. Olom.
Remek Frant., rolník v Takoníně, arcid. Praž.
Kućatá Kateřina ze Šuleřovic, arcid. Olom.
Zoula Josef, žák a ministrant ve Vel. Popovicích, arcid. Praž.

Čís. dipl.

31665. **Souhradová** Anna, v Praze-VI., arcid. Praž.
Faustová Marie, služka v Praze, arcid. Praž.
Nedbálek Jan, bohoslovec v Olomouci, arcid. Olom.
Vosátka Jarosl., stud. gymnasia v Benešově, arcid. Praž.
Nosek Frant., syn rolníka z Želejova, diec. Kr. Hr.
31670. **Židek** Josef a manželka Marie v Něm. Kravařích, arcid. Olom.
Cziminga Jos. v Něm. Kravařích, arcid. Olom.
Havelka Jos., syn rolníka v Rybství, diec. Kr. Hr.
Vdp. **Janovský** František, profesor na c. k. učit. ústavě v Brně, diec. Brn.
Baláš Innocenc, rolník v Hrušce, arcid. Olom.
31675. **Bláha** František, bohoslovec I. roku v Olomouci, arcid. Olom.
Sýkora Albert a jeho matka v Zábřehu, arcid. Olom.
Vdp. **Gabriel** Frant., kaplan v Jindř. Hradci, diec. Bud.
Vdp. **Helebrant** Ant., professor náboženství v Roudnici, arcid. Praž.
Útulna slepých dívek v Praze-III., arcid. Praž.
31680. **Třebenský** Ant., ministrant v Horních Chvátlinách, arcid. Praž.
Hrdina Josef, ministrant v Dolních Chvátlinách, arcid. Praž.
Svoboda Josef, syn rolníka z Horních Chvátlin, arcid. Praž.
Polesný Jan, stud. gymnasia v Pelhřimově, diec. Bud.
Horák Josef, žák obecné školy v Tachlovicích, arcid. Praž.
31685. **Novotný** Frant., ministrant v Hostíně, arcid. Praž.
Mikšovský Jos., předseda sdružení kat. mlad. ve Vítězově, diec. Kr. Hr.
Šostková Marie, žákyně měšť. školy v Příboře, arcid. Olom.
Rychlik Jos., studující gymnasia na Král. Vinohradech, arcid. Praž.
Hurdová Kristina, manželka rolníka v Dol. Cerekvi, diec. Bud.
31690. **Soukal** Frant., ministrant v Chotětově, arcid. Praž.
Dp. **Černý** Frant., farář v Trnové, arcid. Praž.
Krásová Kristina, dcera obchodníka z Motyčína, arcid. Praž.
Rudolfová Jenovefa, švadlena v Holici, arcid. Olom.
Rod **Strouhala** Václava a Julie, rolníka v Třebeticích, arcid. Olom.
31695. Dp. **Grebeníček** Cyrill, administ. fary u sv. Kříže ve Znojmě, diec. Brn.
Dp. **Hrabinský** Jakub, kooperátor ve Zborovicích, arcid. Olom.

Čís. dipl.

Dp. **Miláček** Ant., městský kaplan v Klatovech, diec. Bud.
Hráská Anna, soukromnice v Nymburce, diec. Litom.
Černý Jarosl., jednatel družstva katol. mládeže ve Velimi, diec. Kr. Hr.
31700. Miss **Ludvíková** Mary, hospodyně ve Waterloo-Amerika.
Šraml Josef, studující v Praze-III., arcid. Praž.
Dp. **Roupec** Frant., administrátor v Litohoři, diec. Brn.
Kubeček Jindř. ve Všelibech, diec. Kr. Hr.
Fifka Jan, dělník krejčovský v Praze-VII., arcid. Praž.
31705. **Cigan** Frant., zedník z Vel. Darkovic, arcid. Olom.
Hromadník Jan, ministrant v Černovicích, diec. Bud.
Hudík Jarosl., syn rolníka v Ronově, diec. Kr. Hr.
Andrlická Anastazie, hospodyně v Bílém Újezdě, diec. Kr. Hr.
Hulínský Ant., rolnický syn v Jiřeticích, arcid. Praž.
31710. **Pyro** Karel, člen III. řádu P. Marie Karmel. ve Vraclavi, diec. Kr. Hr.

IV. Seznam členů Svatojanského Dědictví v Praze,

kteří roku 1911 neb dříve již zemřeli a jichž úmrtí do konce ledna 1912 hlášeno bylo. *)

V Čechách.

1. *V arcidiecesi Pražské.*

Achler Jan v Praze-III.
Dvořáková Anna ve Švihově.
Dp. Flusek Tomáš na Smíchově.
Havlík František v Líchovech.
Helliger Václav ve Velké Jeřici.
Hřebec František v Malé Střebejčině.
Jaroš Augustin v Praze-IV.
Kurfiřt Jan v Chobotově.
Lamlová Antonie ve Strandorfu.
Malá Františka v Praze-II.
Dp. Mareš Leop. Engelb. v Praze-II.
Matějková Kateřina z Hor. Sloupnice.
Musil Jan z Dlouhoňovic.
Rozboudová Anna v Podlesí.
Dp. Šmika Jan v Ostřetíně.
Tachecí Karel v Pístech.
Vimrová Teresie na Břez. Horách.
Vítek Josef v Seratci.

---

*) Snažně se žádá, aby úmrtí členů v čas bylo oznámeno. Nejlépe jest zaslati členský lístek s poznámkou o úmrtí přímo ředitelství Dědictví v Praze-IV.

2. *V diecesi Litoměřické.*

Najman Vojtěch z rodu v Libáni.

3. *V diecesi Král. Hradecké.*

John Ant. v Pecce.
Dp. Ludvík Josef, děkan v Čes. Skalici.

4. *V diecesi Budějovické.*

Bakule Frant. z Lidmovic.
Bakule Václav z Krašlovic.
Klímová Anna v Jestřebicích.
Kračmer Václav z Kloubu.
Louženský Josef z Krašlovic.
Melanová Anna ze Strakonic.
Dp. Pravda Jan
Šálková Kateřina ze Skočic.
Dp. Šebesta Ed., děkan.
Thomayerová Anna v Trhanově.
Dp. Velek Josef, farář v Kaplici.
Velich Tomáš v Sousedovicích.
Voráčková Antonie v Čes. Budějovicích.

Na Moravě.

1. *V arcidiecesi Olomoucké.*

Balášová Petronila v Němčicích.
Coufal Josef z Chořelic.
Dočkal Valentin ve Štěpánově.
Falharová Tekla v Albrechtičkách.
Hermová Apollonie v Střebovicích.
Hradil Frant. a manželka Anežka v Koběřicích.
Chalupa František a Barbora z Ústí u Hranic (z rodu).
Chudoba Frant., farář v Cetechovicích.
Chvostková Jenovefa ve Staré Vsi.
Kaškovský Ludvík v Střebovicích.
Knappová Anna v Ivanovicích.
Krejčová Johanna v Střebovicích.
Mádrová Veronika v Doskalíčku.
Merta František v Křelově.
Podivínská Petronila z Malé Senice.
Přikrylová Františka z Řádkové Lhoty.
Řeháková Marie ve Viklekách.
Řezáčová Terezie ve Střebovicích.
Sedláčková Terezie ve Střebovicích.
Stejskalovi František a Marie v Holiči.

2. *V diecesi Brněnské.*

Brabec Vilém z rodu v Král. Poli.
Doležal Karel ve Střížově.
Rod Flodry Frant. a Anny v Blučíně.
Grunová Tekla z Varšovic.
Rod Novotného Martina a Marie v Blučíně.
Pojerová Kateřina v Okřížku.
Váhalová Terezie z rodu v Nikolčicích.
Válka Jan ve Střelicích.

Všech tedy v Pánu zesnulých údů, pokud od vydání lonského podílu ředitelství oznámeni byli, jest 67, kteřížto zbožným modlitbám živoucích se doporoučejí.

Modleme se: Bože, všech věrných Stvořiteli a Vykupiteli, uděl duším služebníkův a služebnic svých odpuštění všech hříchův, aby prominutí, kterého sobě vždycky žádaly, pokornými prosbami dosáhly. Skrze Krista Pána našeho. Amen.

Odpočinutí věčné dejž jim, ó Pane, a světlo věčné ať jim svítí! Ať odpočívají v pokoji! Amen.

V. Dědictví darováno:

Odkaz † Antonie Horáčkové z Čes. Budějovic	K	20·—
Odkaz † Jana Kleina, děkana v Činěvsi	K	96·52
Odkaz † Jos. Kováře, děkana ve Všeně	K	232·58
Celkem . .	K	349·10

Zaplať Pán Bůh a odměniž dárcům na věčnosti!

VI. Návěští.

Roku 1910 přistoupilo k »Dědictví« 275 nových členů, kteří zaplatili již vklad celý, mimo to pak první polovici vkladu splatil jich ještě velmi pěkný počet. V příčině té zejména někteří důstojní pánové konali i loni opravdu dílo apoštolské, doporučujíce »Dědictví« a pečujíce o to, by mu nových členů získali hlavně mezi bohoslovci, katolickými spolky, v rodinách a u mladého dorostu. Budiž jim za to všem vzdáno upřímné »Zaplať Bůh!« Kéž neustávají v této záslužné činnosti své na prospěch dobré věci.

Diplom »Dědictví Svatojanského« jest **výborným dárkem** do vínku, k sv. biřmování, ke dni oddavek, k sv. Mikuláši, k Ježíšku, v odměnu žákům a žákyním, ministrantům a pod. Též katolické organisace, sdružení, spolky, knihovny atd. měly by se státi členy »Dědictví«.

Čím dříve kdo k Dědictví za člena *přistoupí, tím jest to pro něho výhodnější.* Jest pak to tím snazší, že možno vklad splatiti též **ve dvou ročních lhůtách** *po 10 K,* po případě u rodů, spolků, knihoven a pod. *po 20 K**), při čemž jakmile se zašle první polovice vkladu, obdrží dotyčná osoba (spolek, knihovna a pod.) podíl toho roku, v němž se první splátka stala, a zároveň některé *starší* knihy; diplom však a členský lístek na vybírání knih obdrží po složení druhé (poslední) splátky.

Menších splátek než po 10 K u osob jednotlivých, nebo po 20 K u knihoven, spolků, rodův a pod., nelze přijímati. Kdo by tedy jen po menších ještě částkách mohl vklad spláceti, ať si sám peníze střádá, a pak splátku ve výši 10 K (po případě 20 K u rodův atd.) pošle.

Každý nově přistouplý člen dostane mimo podíl toho roku, kdy se přihlásil, ještě též *darem dle ustanovení ředitele některé* **starší** *knihy* »Dědictvím« vydané, vyjímajíc »Církev vítěznou«, Vavákovy »Paměti« a »Posvátná místa království českého« od Dr. Podlahy.

O další podíly musí se člen každoročně sám hlásiti, **a to přímo u toho knihkupectví,** které *má na členském lístku označeno,* **a nikoliv u ředitelství,** *kteréž členům podílů jejich nezasílá!*

Letošní podíl (na rok 1912) má zase **pět** knih. *Jak veliký to úrok z 20 K vkladu!*

Podíl na rok 1913 vyjde v únoru 1913.

Od r. 1907 dává »Dědictví« členům podílem **více** nevázaných knih různého obsahu. *Nutno tudíž, aby členstva stále přibývalo.*

Kdo ve dvou letech knih podílných na členský lístek si nevybéře, o tom se předpokládá, **že se práva svého k nim vzdává** *a ku jmění »Dědictví Svatojanského« je věnuje.* Příslušné knihkupectví mohlo by je tudíž vydati členu takovému jen se svolením ředitelství »Dědictví«.

Vklady členské i peníze za knihy u »Dědictví« objednané možno zapraviti *složním listem poštovní spořitelny* na šekové konto čís. 73.292.

VII. Knihy Svatojanského Dědictví.

(Viz seznam jich na obálce!)

Knihy »Dědictvím« vydané lze **objednati přímo u ředitelství Dědictví sv. Jana Nep. v Praze IV. (Hradčany);** možno však je obdržeti též po případě i skrze jiné knihkupectví. *Ředitelství však přijímá objednávky* a vydává

---

*) Celý členský vklad *pro osobu* obnáší jednou pro vždy 20 K; *pro rod, spolek, knihovnu, školu, obec* a pod. 40 K.

knihy objednané *jen* **za hotové** a vyřizuje je vždy hromadně až v několika dnech; **obratem pošty, jak se někdy žádá, nemůže knih zaslati. Také přihlášky členské vyřizují se vždy hromadně za několik dní.** Ředitelství samo opatří balení a dopravu zásilek na poštu nebo na dráhu; *poštovné zaplatí objednatel sám.*

Při objednávce knih u ředitelství budiž příslušný obnos vždy **předem** *zapraven.* Cena knih, u veliké většiny jich *co nejvíce snížená,* udána v seznamu na obálce.

Spis »*Církev vítězná*« dostanou *členové za poloviční cenu.*

Knihy v seznamu neuvedené nejsou již na skladě.

Dr. **Josef Tumpach,**

papežský prelát a kanovník u sv. Víta na hradě Pražském,

ředitel Dědictví Svatojanského.

Dr. **Antonín Podlaha,**

kanovník u sv. Víta na hradě Pražském,

redaktor Dědictví Svatojanského.